

॥ अहम् ॥

प्राचीन तीर्थभाषा-संग्रह.

भाग १ दो.

स शोधक,
शास्त्रविशारद-जैनाचार्य श्रीविजयधर्मसूरि.

प्रकाशक

अमृतलाल छगनलाल,
अनोपयद नरसिंहदास.

से श्रीयोगविजयल जैन ग्रंथभाषा.
सावनगर.

वीर स २४४८]

[स १६७८

किं. डा. २-८-०

ધી “ આનંદ ” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં શ્રી. ગુલાબચંદ બલ્લભાઈએ છાપ્યું.

પ્રસ્તાવના

કાર્ધપણુ વસ્તુ પ્રકાશમા આત્મા પ'ગી-નવીન આકાશમા ~~પ્રકાશ~~ ..
 થયા પછી તેનું જે મહત્ત્વ મમજવામા આવે છે તે, ત્યાં સુધી તે વસ્તુ અધા-
 રમા હોય છે-આચ્છાદિત હોય છે, ત્યાં સુધી મમજવામા આવતું નથી. આ
 વાતની ખાતરી ઐતિહાસિક ગમમ ગ્રહના એક પછી એક લાગે બહાર પાડ
 વાની અમારી પ્રવૃત્તિએ સમ્પૂર્ણ રીતે કરી આપી છે જે ગમાઓને પ્રાચીન
 ભડારમા કોઈ અડતું પણ નહિ, અને જેને ભડારોમાવી ખાતલ દરી નદીના
 પ્રવાહમા બહેતા કરવા જેવા સમજવામા આવતા, તે ગસાઓ, ઇતિહાસના આ
 ગમા બહાર આવતા તે ઇતિહાસપ્રેમિઓને કેટલા પ્રિય અને હિપયોગી થઈ પડ્યા
 છે, તે તેના વાચનારા મારી રીતે જાણે છે. આપુજ એક અગ-ઇતિહાસનું
 એક અગ-પ્રાચીન તીર્થમાળાઓ પણ છે આ વાતની ચોક્કસ ખાતરી
 'પ્રાચીન તીર્થમાળા મ ગ્રંથ'નો આ પ્રથમ ભાગ જોવાથી થઈ નહોતો.

આજ કાલ તીર્થની યાત્રા કરનાર કેટલાક કવિઓ-મુનિગાન-ને તીર્થની
 યાત્રાનું વર્ણન આલેખના, જેમ તે ભગવાનના માતા-પિતાના નામ, ભગ
 વાનના કુડવ, બાપુઅથ અને ભગવાનના નેત્રાનું વર્ણન કરવામા પોતાની
 'યાત્રા વર્ણન' ની માર્થકતા સમજે છે, તેની ગીતે પ્રાચીન કવિઓ-યાત્રાના
 વર્ણનો લખનારઓ 'યાત્રા વર્ણન' ની માર્થકતા નહોતા મમજતા તે કવિઓ
 યાત્રાના વર્ણનો લખવામા ખાસ કરીને, જેને આપણે ઇતિહાસોપયોગી બાબતો
 કહીએ છીએ, તેનું વર્ણન કરતા હતા આ વિભાગના વાચનારઓ તેમજ રાકે
 'આ તીર્થમાળાઓમા પ્રાચીન નગર-નગરીયોના વર્ણનો, જુદા જુદા
 રેશોની ગિથતિઓ, જુદા જુદા દેશના મનુષ્યોના ગીન-ગીવાજો અને તે વખતના
 રાજાઓના નામો વિગેરે કેટલીએ જાણવાબેગ-ઇતિહાસોપયોગી બાબતોનું વ-
 'ર્ણન કરવામા આવેતું છે, અને તેથીજ માફ એ માનવું છે કે-પ્રાચીન ગસાઓ,
 કે જેમા ઘણે ભાગે આચાર્યોના યવન ચરિત્રો કે એવી બીજી બાબતો આલેખ-
 નામા આવેલી હોય છે, તેના કરતા પ્રાચીન તીર્થમાળાઓ કાર્ધ પણ રીતે
 ઇતિહાસને માટે હિતરતુ માવન નથી. અને તેથીજ એવી ખચીસ તીર્થમાળા-
 ઓનો આ એક સગ્રહ પ્રથમ ભાગ તર્કિ બહાર પાડવાનું ઉચિત ધાર્ધ છે

વાંચકો જોઈ શકશે કે-આમાં આપેલી પચીસે તીર્થમાળાઓ લગભગ જુદા જુદા સમયના જુદા જુદા કવિઓની કૃતિઓ છે, તેમ છતાં ઘણી ખરી તીર્થમાળાઓમાં એકનાં એક તીર્થોનું વર્ણન આલેખાએલું છે. આવી સ્થિતિમાં પચીસે તીર્થમાળાઓનો જુદો જુદો સાર આપવામાં વારંવાર પુનઃક્રિત થવાનો સભવ જણાયો, અને તેથીજ પચીસે તીર્થમાળાઓમાં આવેલાં તીર્થોને પાંચ વિભાગોમાં જુદે-જુદે નાખી પ્રત્યેક વિભાગથી સંબંધ રાખનારી તીર્થ-માળાઓમાં તે તે તીર્થોના સંબંધમાં શું શું લખવામાં આવેલું છે, તેમ ક્યા ક્યા કવિઓ કઈ કઈ બાબતોમાં જુદા પડે છે, તે બતાવવા પ્રયત્ન કર્યો છે. આથી કોઈ પણ વાચક ‘સંક્ષિપ્તસાર’ જેતાંજ પચીસે તીર્થમાળાઓમાં આવેલ ઐતિહાસિક બાબતો અને જુદા જુદા સમયની તે તે તીર્થોની સ્થિતિઓ અનાયાસથી મેળવી શકશે.

એમાં તો કાંઈ સંશયજ નથી કે સંસાર પરિવર્તનશીલ છે. સંસારની કોઈ પણ જાતિ, ધર્મ, દેશ, ગામ, નગર કે કોઈ પણ પદાર્થ આ પરિવર્તનતાના પંજરી બાંધેલો નથી. સમયના જુદા સાથે સૌમાં પરિવર્તન થાય છે. અને એજ પ્રમાણે આપણી પ્રાચીન નગરોમાં પણ પરિવર્તન થયેલું છે, તે એટલે સુધી કે-તે નગરોનાં અસલી સ્થાનોનો નિશ્ચય કરવો પણ અત્યારે અશક્ય જેવો થઈ પડ્યો છે. આ વાત સંક્ષિપ્તસારના પૃ. ૬, ૧૯, ૨૨, ૩૨ માં આપેલી કોશાંખી, વાણિજગામ, ક્ષત્રિયકુંડ, અને ઋજુવાલુકા-જાલીગામ ઉપરની નોંધો જોવાથી સંપૂર્ણ રીતે સમજી શકાશે, આ અને આવીજ બીજી નોંધોમાં તે તે ગામો અને સ્થાનો સંબંધી યથાશક્ય શોધો કરી મેં મારા અભિપ્રાયો જણાવ્યા છે. પરંતુ આથી પણ વધારે શોધ કરી કોઈ ઇતિહાસ પ્રેમી વધારે પ્રમાણભૂત બાબતો બહાર પાડશે, તો તે ઇતિહાસક્ષેત્રમાં આશીર્વાદરૂપ થઈ પડશે.

મારા ઐતિહાસિકરાસસંગ્રહના ભાગોની માફક આ સંગ્રહની તીર્થ-માળાઓની મૂળ ભાષા જેમની તેમ કાયમ રાખી છે. તે એટલા માટે કે તે તે સમયની લખાણ પદ્ધતિ અને ભાષા સહજ સમજી શકાય.

આ પ્રસંગે હું દિશનગઢના ભંડારના કાર્યવાહકો, તાજપુરના ચતિજી, બજાણના ચતિ પ્રેમવિજયજી, પાલીતાણાની આ. ક. ની પેઢી, લુણાવાના ચતિ સૌભાગ્યવિજયજી, જયપુરવાળા પં. ચંદ્રધર ગુલેરી બી. એ. અને ભાવનગરની શેઠ. ડોસાભાઈ અભેચંદની પેઢીના કાર્યવાહકોને ધન્યવાદ આપવો

બૂદ્ધીય નહિ કે-જેમણે પોતાના હસ્તકના લડાગમાની અથવા પોતાની પાનેની પ્રતિઓ આપી મારા આ ડાર્યમા મને સહાયતા કરી છે

પ્રાચીન લડારો તપાસતા આવી અનેક તીર્થમાળાઓ હજી પણ ઉપલબ્ધ થયા કરે છે અને તે આવી ભાષાની નહિ, પરન્તુ સમ્પૂર્ણ અને પ્રાકૃત તીર્થમાળાઓ પણ મળી આવે છે, જેમ કે-પ્રાકૃતમા મહેદ્રપ્રભસુગિત અને સરૂતમા જિનપતિસુરિગિત તીર્થમાળાઓ મળે છે આ અને આવી ખીણ જે જે તીર્થમાળાઓ ઉપલબ્ધ થાય તે બધી જો પ્રકાશિત થાય તો માફ માનવું છે કે-ઇતિહાસક્ષેત્રમા તે દ્વાગ પણ ઘણું સાચું અજવાળું પડી શકે આશા છે કે-અન્યાન્ય ઇતિહાસ પ્રેમિઓ આ દિશા તરફ અવશ્ય પોતાની પ્રવૃત્તિ લઈ જરો

પ્રાન્તે—માગ ઐતિહાસિક ગણ સમહના ભાગોની માફક પ્રાચીન તીર્થ-માળાનો આ ભાગ પણ ઇતિહાસપ્રેમિઓને ઉપયોગી નીવડે, એમ ઇચ્છી મારા આ વક્તવ્યને અલિંગ મમામ કરે છું

શિવપુરી (ગાલીયર)
અશાડ સુ ૧૫ વી મ ૨૪૪૮

વિજયધર્મસુરિ.

અનુક્રમણિકા.

સંક્ષિપ્ત-સાર.

૧ પૂર્વદેશીય તીર્થ.	....	....	....	૨-૪૦
૧ મહિગામ-કોશાંખી.	....	....	....	૬
૨ પ્રયાગ.	....	....	....	૧૦
૩ કાશી-ખનારસ.	....	....	....	૧૧
૪ સિંહુપુરી અને અંદ્રાવતી.	....	....	....	૧૩
૫ પાટલીપુત્ર.	....	....	....	૧૫
૬ ખિહાર.	....	....	....	૧૫
૭ પાવાપુરી.	....	....	....	૧૬
૮ રાજગૃહી.	....	....	....	૧૭
૯ ગુણાયા.	....	....	....	૨૧
૧૦ ક્ષત્રિયકુંડ	....	....	....	૨૨
૧૧ કાકંદી.	....	....	....	૨૪
૧૨ અંપાનગરી.	....	....	....	૨૫
૧૩ મિથિલા.	....	....	....	૨૬
૧૪ ભદિલપુર.	....	....	....	૨૭
૧૫ સમ્મેતશિખર.	....	....	....	૨૮
૧૬ રિબુવાલુકા-જંભીગામ.	....	....	....	૩૨
૧૭ અયોધ્યા.	....	....	....	૩૪
૧૮ સાવત્રી.	....	....	....	૩૬
૧૯ રતનપુરી.	....	....	....	૩૭
૨૦ કંપીલા	....	....	....	૩૮
૨૧ સૌરીપુર.	....	....	....	૩૮

૨૨ અહિમ્મતા.	...	...	...	૩૬
૨૩ હસ્તિનાપુર...	...	...	...	૩૬
૨૪ મથુરા.	...	...	...	૪૦
૨ શત્રુજય.	...	...	...	૪૧-૪૬
૩ ગુજરાત, કાઠિયાવાડ. મારવાડ, મેવાડ અને દક્ષિણનાં તીર્થો.	...	...	...	૪૭-૫૨
૪ પાર્શ્વનાથના તીર્થો.	...	...	...	૫૩-૫૫
૫ પરચૂરણ વિભાગ.	...	...	...	૫૬-૬૩
૧ ગિરિનાર તીર્થ	...	...	...	૫૬
૨ સૂરત	...	...	...	૫૮
૩ શાશ્વત તીર્થ	...	...	...	૬૦
૪ લેખલમેઝ તીર્થ	...	...	...	૬૧
૫ કાવી તીર્થ	...	...	...	૬૨

મૂલ તીર્થમાળાઓ.

૧ સમ્મેતશિખર તીર્થમાળા	...	...	૧
૨ પૂર્વદેશીય ચૈત્ય-પરિપાટી	...	...	૧૪
૩ સમ્મેતશિખર-તીર્થમાળા	...	...	૨૨
૪ ગિરિનાર તીર્થમાળા	...	...	૩૩
૫ શત્રુજય તીર્થ-પરિપાટી	...	...	૩૮
૬ તીર્થમાલા	...	...	૪૮
૭ ચૈત્યપરિપાટી	...	...	૫૭
૮ સૂરત ચૈત્ય પરિપાટી.	...	...	૬૨
૯ પાર્શ્વનાથ ચૈત્ય પરિપાટી	...	...	૭૦
૧૦ તીર્થમાળા	...	...	૭૩

૧૧	તીર્થમાળા.	....	....૧૦૧
૧૨	તીર્થમાળા.	....	....૧૩૨
૧૩	શાશ્વત તીર્થમાળા.	....	....૧૪૧
૧૪	જેસલમેર-ચૈત્યપાટી.	....	....૧૪૬
૧૫	પાર્શ્વનાથ-નામમાલા.	....	....૧૪૯
૧૬	શત્રુજય ચૈત્ય પરિપાટી.	....	....૧૫૪
૧૭	શત્રુજય તીર્થયાત્રા.	....	....૧૫૯
૧૮	આદિનાથ-ભાસ.	....	....૧૬૬
૧૯	પાર્શ્વનાથ સંજ્યા સ્તવન.	....	....૧૬૯
૨૦	કાવીતીર્થ વર્ણન.	....	....૧૭૧
૨૧	શત્રુજય સ્તવન.	....	....૧૭૪
૨૨	સિદ્ધાચલ-તીર્થયાત્રા.	....	....૧૭૬
૨૩	સૂર્યપુર ચૈત્ય પરિપાટી.	....	....૧૮૬
૨૪	શત્રુજય ચૈત્ય પરિપાટી.	....	....૧૯૫
૨૫	ગોડી પાર્શ્વનાથ સ્તવન.	....	....૧૯૮

॥ अहम् ॥

સંક્ષિપ્ત-સાર.

-- ❀ ❀ ❀ --

આ સ ગ્રહમા એક દૃ ૨૫ તીર્થમાળાઓ આપવામા આવી છે આ બધીએ તીર્થમાળાઓ જુદા જુદા મમયમા, જુદા જુદા કવિયોદ્ધાગ બનેલી છે, અતએવ એક-તીર્થનુ કે એક-દેશનુ વર્ણન હોવા છતા જુદા જુદા મમયમા લખાએલુ હોઇ તેમા કેટલેક સ્થળે ફેરફાર પણ જોવામા આવે છે આ ફેરફાર કયા કેટલા અશે છે તે, અને તે ઉપરાન્ત પ્રત્યેક તીર્થમાળા ડોલે, કયા મમ-યમા અને કયા ઉદ્દેશથી બનાવી, એ બધુ બતાવવા માટે આ સંક્ષિપ્ત-સાર લખવો ઉચિત ધાર્યો છે

આ સ ગ્રહમા આપેલી પચીસ તીર્થમાળાઓમા કેટલીક એવી છે કે જેમા કેવળ પૂર્વ દેશના તીર્થોનુ વર્ણન કરવામા આવ્યુ છે, કેટલીક એવી છે કે જેમા ગુજરાત, કાઠિયાવાડ, મારવાડ, મેવાડ અને દક્ષિણના તીર્થોનુ વર્ણન આવી જાય છે, કેઇ એવી છે કે જેમા પૂર્વ-પશ્ચિમ-ઉત્તર-દક્ષિણ, એ ચારે દિશાઓના તીર્થોનુ વર્ણન છે, બન્યાં કેટલીક તીર્થમાળાઓમા તો કેવળ એક એક તીર્થ કે એક એક નગરનાજ મંદિરોનુ વર્ણન કરવામા આવ્યુ છે આવી સ્થિતિમા પ્રત્યેક તીર્થમાળાનો દૂકસાર આપવો પાલવી શકે નહિ, કારણ કે તેમ કરવાથી એક તીર્થમાળામા જે વર્ણન આવ્યુ હોય, તેજ બીજામા પણ આવે એટલા માટે આ પચીસે તીર્થમાળાઓના હું અહિં પાંચ વિભાગો પાડીશ તે પાંચ વિભાગો આ છે — ૧ પૂર્વદેશીય તીર્થોની લંકીકન પૂરી

પાડનાર, ૨ સિદ્ધાચળ તીર્થ સંબંધી, ૩ ગુજરાત, કાઠી-
યાવાડ, મારવાડ, મેવાડ અને દક્ષિણનાં તીર્થો સંબંધી, ૪
પાર્શ્વનાથનાં નામો અને તીર્થો સંબંધી, અને ૫ પરચૂરણ.
આ પરચૂરણ વિભાગમાં એક એક ગામનાં દેરાસરોના વર્ણનવાળી
અને શાશ્વત તીર્થો બનાવનારી તીર્થમાળાનો સમાવેશ કરીશ.

અનુક્રમે પ્રત્યેક વિભાગ સાથે જે જે તીર્થમાળાઓ સંબંધ
ધરાવે છે, તે તે તીર્થમાળાનો પરિચય આપીને તીર્થમાળાઓમાં
ખાસ જાણવા જેવી કંઈ કંઈ બાબતો છે તે અને તે તીર્થમાળાઓના
વર્ણનમાં પરસ્પર ક્યાં સિદ્ધતા છે, તે બતાવવાનો પ્રયત્ન કરીશ.

પૂર્વ દેશીય તીર્થો.

આની સાથે સંબંધ ધરાવનારી કુલ પાંચ તીર્થમા-
ળાઓ છે:—

- ૧ પં ૦ વિજયસાગરવિરચિત ‘સમ્મેતશિખર-તીર્થ-
માળા’ પૃ. ૧-૧૩.
- ૨ પં ૦ હંસસોમવિરચિત ‘પૂર્વદેશીયચૈત્ય-પરિપાટી’
પૃ. ૧૪-૨૧.
- ૩ પં ૦ જયવિજયવિરચિત ‘સમ્મેતશિખર-તીર્થમાળા’
પૃ. ૨૨-૩૨.
- ૪ પં ૦ સૌભાગ્યવિજયવિરચિત ‘તીર્થમાળા’
પૃ. ૭૩-૧૦૦
- ૫ પં ૦ શીલવિજયવિરચિત ‘તીર્થમાળા’ પૃ. ૧૦૧-૧૩૧.

ઉપરની પાંચ તીર્થમાળાઓમાં પહેલી તીર્થમાળા વિદ્યા-
સાગરના પ્રશિષ્ય અને સહજસાગરના શિષ્ય વિજયસાગરે બનાવી

છે આ તીર્થમાળા બનાવ્યાનો મ વત્ કવિએ આપ્યો નથી. પરંતુ જે પ્રતિ ઉપગ્રથી આ તીર્થમાળા છપાવવામા આવી છે, તે પ્રતિ કર્તા વિજયમાગના શિષ્ય હેતુમાગરે મ ૧૭૧૭ મા કૃષ્ણગઢ (ડિશનગઢ) મા લખેલી છે આ ઉપરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે સ ૧૭૧૭ ની પહેલા આ તીર્થમાળા બનેલી છે વળી આ તીર્થમાળામા પાલગજ—સમ્મેતશિખરના રક્ષક રાજાનુ નામ પૃથ્વીમહા આપ્યું છે અને ઉપર બતાવેલી ત્રીજી તીર્થમાળામા ૫૦ જયવિજયજીએ પણ પૃથ્વીચંદ્ર (પૃથ્વીમહા) આપ્યું છે, એટલે આ તીર્થમાળા પણ લગભગ તે સમયની એટલે મ ૧૬૬૪ ની આસપાસનીજ હોવાનું અનુમાન થાય છે

આ તીર્થમાળામા સમ્મેતશિખરની યાત્રા માટે આગરેથી નીકળેલા મ ઘે જે જે તીર્થોની યાત્રાઓ કરી, તે બધા તીર્થોનું વર્ણન આપવામા આપ્યું છે જો કે નામ તો કવિએ ' સમ્મેતશિખર-તીર્થમાળા ' આપ્યું છે કવિએ જણાવ્યું નથી કે-કયા મ ઘવીએ આ મ ઘ કાઢ્યો હતો અને તે કયાએ કાઢ્યો હતો ? પરંતુ આ મ ઘે પાટલીપુટ (પટણા) ની યાત્રા વખતે ત્યા હીંગવિજયમૂર્તિના પગલાની યાત્રા કર્યાનું કવિએ જણાવ્યું છે, એ ઉપગ્રથી મમન્ટય છે કે આ મ ઘ મ ૧૬૫૨ પછી નીકળેલો હોવો જોઈએ કારણ કે મ ૧૬૫૦ મા હીંગવિજયસૂરિએ ઠાળ કર્યો હતો, એટલે તે પછી સ્થાપન થયેલા તે પગલાની ન્યારે આ મ ઘે યાત્રા કરી છે, ત્યાં ઉપરનું અનુમાન બ્યાજબીજ જણાય છે

બીજી ચૈત્યપગિપાટી હેમવિમલમૂર્તિના આજ્ઞાધારક કમલધર્મના ગિધ્ય હસસોમે બનાવી છે કવિએ ગ્યાનો મ વત્ આપ્યો નથી, પરંતુ ચદેરીથી નીકળેલા આ મ ઘે મ વત્

૧ આ ગામ, ગ્વાલીયર ગ્રેટમા આવેલ છે અને તે લલિતપુર ગ્રેથ નથી લગભગ ૨૧ માઈન ઉપર છે આ ગામ પ્રાચીન મમયમા પૂર જાહેજતા-સીવાળુ હતું. ' આર્કન—અકબરી ' મા લખ્યું છે કે અર્ધ ૧૪૦૦૦ ૫ થગનાં મમનો અને ૧૦૦૦ મસજીદો હતી. અન્યારે તો માત્ર અર્ધ લગભગ માત્ર ૬૫૦ માળમનીજ વરની છે

૧૫૬૫ માં આ યાત્રા કરી એમ જણાવ્યું છે, એથી સમજાય છે કે—આ તીર્થમાળાનો સમય ૧૫૬૫ નો છે. આમાં ચંદેરીથી નીકળેલા સંઘે પૂર્વદેશનાં જે જે તીર્થોની યાત્રા કરી તેનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. આ કવિએ પણ ચંદેરીથી ક્યા સંઘવીએ સંઘ કાઢ્યો હતો, એ જણાવ્યું નથી.

ત્રીજી તીર્થમાળા કલ્યાણવિજયજીના શિષ્ય જયવિજયે સં. ૧૬૬૪ માં બનાવી છે. સમ્મેતશિખરની યાત્રા માટે આગરાથી સંઘવી ખિંબુ અને કુંઝરજીએ સંઘ કાઢ્યો હતો. આ સંઘે પૂર્વદેશનાં જે જે તીર્થોની યાત્રા કરી એનું એમાં વર્ણન છે.

ચોથી તીર્થમાળા કવિ લાલવિજયજીના શિષ્ય પં. સૌ-ભાગ્યવિજયજીએ સં. ૧૭૫૦ માં બનાવી છે. આ કવિએ પોતાનો પરિચય તીર્થમાળાની અંતમાં સારી રીતે આપ્યો છે. (જૂઓ પૃ. ૯૯-૧૦૦) આ તીર્થમાળામાં કવિએ કેવળ પૂર્વદેશનાં જ તીર્થોનું વર્ણન નથી કર્યું, પરંતુ ગુજરાત, કાઠીયાવાડ અને મારવાડનાં તીર્થોનું પણ વર્ણન કર્યું છે. કવિના કથન પ્રમાણે આ યાત્રાની શરૂઆત આગરાથી સં. ૧૭૪૬ નું વ્રાતુર્માસ પુરં થયા પછી થયેલી છે:—

“કર્યો ચોમાસો સત્તર છયાલિસેં શ્રીવિજયપ્રભ ગુરૂ આદેસઈ;
આગરાથી શુભદિન સુભવાર જમુનાં ઉત્તરી આવ્યા પાર.” ૧૨

કવિએ આ યાત્રામાં સમ્મેતશિખરની યાત્રા કરી પાછા વળી પટણામાં વિજયપ્રભસૂરિની આજ્ઞાથી ચોમાસું કર્યું છે. પછી

૧ આ જયવિજયજીએ ‘કલ્યાણવિજયગણિ રાસ’ સં. ૧૬૫૫ ના આસો સુદિ ૫ ના દિવસે બનાવ્યો છે. તે સિવાય ‘શોભન સ્તુતિની ટીકા’ (સં. ૧૬૪૧) અને ‘કલ્પદીપિકા’ પણ બનાવેલ છે. ‘કલ્પદીપિકા’ નો ઉલ્લેખ તો કવિ ઋષભદાસે પણ ‘હીરવિજયસૂરિરાસ’ માં કર્યો છે:—

“જસવિજય જયવિજય પન્થાસ કલ્પદીપિકા કાધી ખાસ” પૃ. ૧૦૮

હીરવિજયસૂરિ અકબરની મુલાકાતે ગયા, ત્યારે આ જયવિજયજી પણ તેમની સાથે જ ગયા હતા.

ચોમાસુ ઉતરે પટણાની આમપામના બધા તીર્થોની યાત્રા કરી છે એ પ્રમાણે પૂર્વ દેશના સમસ્ત તીર્થોની યાત્રાનું વર્ણન કરી ૧૩ મી ઠાલથી સોરઠ અને બીજા ગુજરાત અને મારવાડના તીર્થોનું વર્ણન કર્યું છે છેવટે આ તીર્થમાળા મ ૧૭૫૦ મા પૂરી કરી છે આ ઉપગ્રંથી જણાય છે કે આ કવિએ સ ૧૭૪૮ ના આતુર્ભામ પછીથી મ ૧૭૫૦ સુધી ન્યા ન્યા યાત્રાઓ કરી તેનું વર્ણન આપ્યું છે કવિ પણ કહે છે —

“ જે તીર્થ ઈલુ માહિં વપાણ્યાં નયલે દીક્ષ તેહનું,

આપ્તદીક્ષાં પણ ભક્તિ વદ ત્રિકાલ શ્રદ્ધ તેહનું દિદ ૧.

(જૂઓ પૃ ૯૬)

પાચમી તીર્થમાળા ૫૦ શિવવિજયજીના શિષ્ય કવિ શીલવિજયજીએ મ ૧૭૪૮ મા બનાવી છે કવિએ આ તીર્થમાળામા પૂર્વ, પશ્ચિમ, ઉત્તર, દક્ષિણ એમ ચારે દિશાના તીર્થોનું વર્ણન કર્યું છે ખામ ડોઢ પણ સઘે અથવા કવિએ પોતે કરેલા યાત્રાવાળા તીર્થોનું જ નહિ, પરંતુ ‘ જોએલા ’ અને ‘ માલજોલા ’ તમામ તીર્થોનું વર્ણન આમા કર્યું છે કવિ પ્રાગભમાજ કહે છે —

“ જગમા તીર્થ સુદર ન્યોતિવત ઝમાવ,

પલગીમ દીક્ષ માલગ્યા મુજના અમી ગમાવ. ” ૩

(જૂઓ પૃ ૧૦૧)

ઉપગ્રંની પાચ તીર્થમાળાઓમા પૂર્વદેશના તીર્થોનું વર્ણન કરવામા આવ્યું છે આ તીર્થમાળાઓમા મુખ્ય મુખ્ય ૭ જે તીર્થોનું ખામ કરીને કુટ્યાણકોનું વર્ણન કરવામા આવ્યું છે, તેમ ખામ ખામ જણવા જેવી જે જે હકીકતોનો ઉલ્લેખ તેમા કર્યો છે, તેનો પરસ્પર મુકાબલો કરી નેઈએ આ મુકાબલો કરવા પહેલા એક વાત કહી દેવી જરૂરની છે અને તે એ છે કે—

૫૦ વિજયમાગઝે પોતાની ‘ મમ્મેતગિખર-તીર્થમાળા ’ મા પ્રારભની ત્રીજી કડીમા જણાવ્યું છે કે—“ આગગના દેગસગમા હીંગવિજયમગિએ મ ૧૮૪૮ મા પ્રતિષ્ઠા કરી હતી ” પરંતુ તે ઠીક નથી ૫૦ મૌલાગ્યવિજયજીએ જણાવ્યું છે —

“ અધિક પ્રતાપિ આગરેં મોહેં શ્રીચિંતામણી જનમન મોહેં. ”

સંવત મોલસેં ઓગણમ્યાલીસઠં શ્રીગુરૂ હીરવિજય સુજગિસઠં. ” ૬

અર્થાત્-પં ૦ સૌભાગ્યવિજયજીના કથન પ્રમાણે અહિં સં. ૧૬૩૯ માં ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથની પ્રતિષ્ઠા હીરવિજયસૂરિએ કરી હતી અને આ કથન ઠીક છે. કારણ કે હીરવિજયસૂરિ સં. ૧૬૩૯ માં આગરે પધાર્યા હતા અને તે તરફ ચાર ચોમાસાં કરી-એટલે સં. ૧૬૪૩ સુધી રહી પાછા ગુજરાતમાં પધાર્યા હતા. મતલબ કે સં. ૧૬૪૮ માં તો તેઓ આગરે હતાજ નહિં. આથી જણાય છે કે-સંવત્ લખવામાં ભૂલ થયેલી છે.

ઉપર્યુક્ત પાંચે તીર્થમાળાઓમાં પૂર્વદેશનાં મુખ્ય જે જે તીર્થોનાં નામો છે તે આ છે:-મઉગામ, કોસંખી, પ્રયાગ, કાશી, ખનારસ, સિંહુપુરી, ચંદ્રાવતી, પટણા, બિહાર, પાવાપુરી, ગુણ્યા, સમ્મેતશિખર, ઋજુવાલુકા, જંભીયામ, રાજગૃહી-રાજગૃહીના પાંચ પહાડો, નાલંદાપાડો, વડગામ, વાણિજગામ, ક્ષત્રિયકુંડ, બ્રાહ્મણકુંડ, કાકંદી, ચંપા (ભાગલપુર) મંદારગિરિ, ભથિલા, ભદ્રીલપુર (દંતારા), અયોધ્યા, રતનપુરી, સાવત્થી, કંપિલા, સૌરીપુર, હસ્તિનાપુર, અહિછત્તા અને મથુરા વિગેરે.

ઓછી વત્તી સંખ્યામાં આ તીર્થોનાં નામો ઉપર્યુક્ત તીર્થ-માળાઓમાં આવી જાય છે. ઉપરનાં તીર્થોનાં વર્ણનોમાં કંઈ કંઈ તીર્થમાળાઓમાં કેટલો કેટલો ફરક આવે છે અથવા તેના સંબંધમાં કોણે વિશેષ શું લખ્યું છે, તેનું નિરીક્ષણ કરવા સાથે વર્તમાનમાં તેની શી સ્થિતિ છે, તે પણ તપાસીએ.

સૌથી પહેલાં આપણે—

મઉગામ-કોસાંખી^૧—

તું વર્ણન તપાસીએ. કોસાંખીનું નામ ઉપરની પાંચ તીર્થ-માળાઓ પૈકી પ્રથમની ચાર તીર્થમાળાઓમાં આવે છે. પં ૦ વિજ-

---

૧ કવિઓના કથન પ્રમાણે મઉ ગામનાં નિશ્ચય ઉપરજ કોસાંખીનો આધાર રહે છે ‘ મઉ ’ નામનાં અનેક ગામો છે, એક ઇંદોર સ્ટેટમાં મઉની

યસાગરે માહનદાપુરથી ત્રણ ગાઉ મહિગામ અને ત્યાંથી નવકોસ
કોશાળી ખતાવેલ છે આવીજ રીતે ૫૦ જયવિજયે અને
૫૦ સૌભાગ્યવિજયે પણ ખતાવેલ છે ત્યાં ૫૦ હસસોમે

જાવણી કહેવાય છે તે, બીજી બાદા શ્રામા મહિ નામની તહમીન છે તે, ત્રીજી
શાહજાદપુરથી દક્ષિણમાં લગભગ ૬ માઈલ ઉપર આવેલ માલક મહિ (Sak
wale mahar) નામનું ન્હાનું ગામડું છે તે ચોથું આનંદમગડ્ડાની મહમ્મ
દામાદ તહમીનમાં છે ન અને પાંચમું મહિ અધમામ, જ અનંદાદામાદ શ્રામાની
મોગઉન તહમીનમાં છે તે વિગેરે કવિઓએ જે મહિનો ઉલ્લેખ કર્યો છે, તે
મહિ, માલક મહિ (Sakwale mahar) છે કારણ કે આજ મહિ કવિઓના
કથન પ્રમાણે શાહજાદપુરથી દક્ષિણમાં ૭ માઈલ થાય છે આ મહિથી કોનાળી
નવકોસ દ્વારાનું કવિયા જણાવ છે જે આ કથન મત્ય માનીએ તો અવાદા-
માદ શ્રામા માનજહાનપુર તહમીનમાં જન્મના નદીના કાંઠે કોસમ હનામ
અને કોસમ ખીરાજ (Koshan mahar અને Koshan Khiraj)
નામના બે ગામે છે—જે અવાદામાદથી લગભગ ૨૦ ગાઉ થાય છે તેજ કોનાળી
તેથી જોઈએ કવિયા તેટલુંજ આત- મતાવ છે આ બન્ને ગામે નજીક
નજીક છે મલવ છે - પાળગવી આ એકજ ગામ બ વિભાનમાં વહેવાઈ ગયું
હોય. આ ગામની પામેજ પશ્ચિમમાં પાભોમા (Pabhothar) નામનું ગામ
છે, ત્યાં પ્રાચીન કિલ્લા પણ છે તેમ તે જન્મનાને કિનાર છે ૫૦ વિજયમાગરે
જૂની કોનાળીનો ઉલ્લેખ કરી આદિ કિલ્લો પાવાનું જણાવ્યું છે

“ ઉત્પત્તિ મુખિ” પુ પ બહુની પદ્મપ્રભુ જિન જનમ ધૂની,

૧ કાશાળી જૂની તઓ ૪ ૧૨

જિનદ ને દહા વદીત્થ ખમલાનમદી ખિજમતિ કીજર,

૧૬ ઉત્પત્તિ મુખીત્થ તઓ ૪ ૧૦

આતીજ ગીતે જિનપ્રભુમુરિએ કોનાળીકુદપમા કોનાળીના જે જે
સસંહા બનાવ્યા છે, તે ઉપગનાજ લક્ષણને મળતા આવ કે આ કુદપમા
તેમણે કયું ? —

“ જત્ય ચ રુક્મણીઓ પુરિસકરપરંપરાણીયદ્વયાદિ
પદ્મોચરણા મિયાવાઈ અજ્ઞોષવર્ણણ દુર્ગં કારિય, અજ્ઞ ચિ ચિ
દ્વૃ x x x x x જત્ય કાર્લિદીજલલહરીઆલિગિજમા
નાજિ જનાજિ । ”

ચંદ્રેરીથી સો કોસ કોશાંબી ખતાવી મહિગામનું નામ આપ્યું નથી. ઉપર્યુક્ત કવિઓ મહિગામમાં મૃગાવતીને કેવલજ્ઞાન થયાનું

આમાં ખતાવેલ દુર્ગ અને જમના આ બન્ને ચિહ્નો ઉપર્યુક્ત - કોશાંબીને ઉપર્યુક્ત થઇ પડે છે. આથી પણ એક વધારે જૂનું પ્રમાણ મળે છે. વિશેષાવશ્યમાન્ય-ટીકા સહિત ના પૃ. ૪૯૫ માં લખ્યું છે:—

“ અત્રૈવ ભરતક્ષત્રે યમુનાનદીકૂલે પૂર્વદિગ્બધૂકણ્ઠનિવેશિ-
તમુક્તાફલકણ્ઠિકેવ કૌશામ્બી નામ નગરી । ”

આમાં પણ કોશાંબી જમના નદીના કાંઠે ખતાવવામાં આવી છે.

આ બધાં પ્રમાણો ઉપરથી એ નિશ્ચય ઉપર આવવું લગારે શંકા બરેહું નથી કે—અત્યારે જે ગામને કોસમ ઇનામ અને કોસમ ખીરાજ કહેવામાં આવે છે, એજ પ્રાચીન કોશાંબી નગરી છે.

કોશાંબીના રાજા ઉદયનને ઉજ્જૈનનો રાજા ચંડપ્રદ્યોત ઉજ્જૈન પકડી ગયેલ; ત્યાંથી છૂટો થઇને ઉદયન રાજા પાછો કોશાંબી આવેલ, આ પ્રસંગના વર્ણનમાં ત્રિશષ્ટિ શલાકાપુરૂષ ચરિત્રાન્તર્ગત મહાવીર ચરિત્ર (૧૦માપર્વ) ૧૧ મા સર્ગમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે—

‘ યોજનાનાં શતં ગત્વા કૌશામ્બી પ્રવિવેશ સઃ ’ ૨૫૮

આમાં ઉજ્જૈનથી કોશાંબી સો યોજન એટલે ચારસો માઇલ હોવાનું જણાવ્યું છે. અત્યારે દ્રીગ્તોમેટ્રીકલસર્વેના નકશામાં ઉજ્જૈનથી આજ કોસમ ચારસો માઇલ થાય છે.

પ્રસિદ્ધ યાત્રી ફાહિયાને કોશાંબીનું કેટલુંક વર્ણન કર્યું છે. તેણે પણ આજ કોસમખીરાજ અને કોસમઇનામને કોશાંબી તરીકે ખતાવી છે. તેણે ઉપર ખતાવેલ પલોસાનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો છે, ફાહિયાને આ કોસમનાં કેટલાંક સ્થાનો—સ્તૂપ અને ગોદાવીર વિહારનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો છે. આ સ્થાનો ખૌદોનાં ખતાવવામાં આવ્યાં છે. વિદ્વાનોનો મત છે કે—ફાહિયાને આ વર્ણન નજરે નેહીને નથી કર્યું, પરંતુ સારનાથમાં કેટલાક ખૌદ સાધુઓના કથન પ્રમાણે લખ્યું છે.

આવીજ રીતે ખીજ પણ અનેક પાશ્ચાત્ય વિદ્વાનોએ આ પ્રાચીન નગરી કોશાંબી સંબંધી ઉહાપોહ કર્યો છે. જે કે તેમાં કેટલાકે રીવાં સ્ટેટમાં રીવાં શહેરથી પૂર્વમાં ૧૨ માઇલ ઉપર આવેલ ગૂર્ગી (Gurgā) ગામને કોશાંબી તરીકે ખતાવ્યું છે. પરંતુ વિદ્વાનોનો મહોટો ભાગ આજ કોસમને કોશાંબી તરીકે ખતાવ્યું છે અને તેજ વધારે પ્રામાણિક જણાય છે.

જાણ્યે છે, પરંતુ વસ્તુત તે ઠીક નથી મૃગાવતીને કેવળજ્ઞાન કૌશાલી નગરીમા થયું હતું, એ ગુપ્તમિદ્ધ વાત છે જિનપ્રભાચરિ, 'કૌશાલી કદ્ય' માં પણ મૃગાવતીને કેવળજ્ઞાન કૌશાલીમા જ થયાનું જણાયે છે, એ બનવા નેગ છે કે-તે વખતની કૌશાલી નગરીનો એક ભાગ આ મહિમામ પણ હોય કાળ કે-મહિમામ અને કૌશાલીની વચ્ચે માત્ર નવકોસનું આ તરૂં બતાવવામા આવે છે અથવા એક એવી પણ કદ્યના થઈ શકે કે-પાછલના કોઈ મમયે કૌશાલીમાથી પગલા ઉપાડીને મહિમા ન્યાપન કર્યા હોય અને તે ઉપરથી કેટલાકોને એમ કહેવાનું કાળ મળ્યું હોય કે અદિ (મહિમા) મૃગાવતીને કેવળજ્ઞાન થયું હતું, પરંતુ આ કિલ્લ કદ્યના કદ્ય પ્રથમની કદ્યના વધારે ઉપયુક્ત મમલય છે

પૃ ૦ વિજયમાગને મહિ ગામમા એક મહિ અને પદ્ય પ્રતિમાઓ તથા કૌશાલીમા એ મહિના દોવાનું જણાયું છે પૃ ૦ ૬ મમયે કૌશાલીમા ૬૪ જિનજિ બો બતાવ્યા છે (મહિ ની મમય આપી નવી), જયવિજયે કેવળ કૌશાલીમા એ મહિના રોવાનું જણાયું છે, ન્યાયે આભોગ્યવિજયનું મહિમા પાંડા એ મહિના દતા, પણ દાલમા માત્ર ન્યાનજ છે એમ જણાવે છે અને કૌશાલીમા એક ઉર્ધ્વ મહિના રોવાનું કહે છે જિનપ્રભાચરિના મમયમા અદિ પદ્યમળનું મહિના હતું અને તેમા ' મદાવી' સ્વામિને પાંડા કગવી ગી છે એના બાવને બતાવનારી' અદનબાલાની મૂર્તિ દોવાનું 'કૌશાલીકદ્ય' ના આ વાક્યથી જણાય છે —

“જત્ય ય પડમણ્યદર્શણ પારગકારાવગદમામિમધિ-
પાડિયા પદગચાલામુત્તી દીમદ । ”

તીર્થમા ગાઓમા આ કૌશાલી નગરીને પ્રયાગથી વીશકોગ બતાવવામા આવે છે વસ્તુત તે પ્રયાગથી દશિજ-પદ્મિમમા ૨૮ મામલ છે આની નજીકનું તીર્થ

જેનું પ્રસિદ્ધ નામ અલાહાબાદ છે અને જેને પ્રાચીન ગ્રંથોમાં પુરિમતાલના નામથી ઓળખાવેલ છે, તેનો પણ ઉલ્લેખ પાંચે તીર્થમાળાઓમાં જોવામાં આવે છે. આ તીર્થની ખાસ એક હકીકત ઉલ્લેખનીય છે અને તે એ કે - પંચ હંસસોમે અહિંના અક્ષયવડની નીચે જિનેશ્વરનાં પગલાંની યાત્રા કર્યાનું જણાવ્યું છે, જ્યારે શીલવિજયજીને છોડીને ખીજ કવિયોએ પગલાંના સ્થાનમાં શિવલિંગ જોયેલું છે. અહિં જિનપાદુકાના સ્થાનમાં શિવલિંગની સ્થાપના કોણે અને ક્યારે કરી ? એ સંબંધી પંચ વિજયસાગર જણાવે છે:—

“ સંવત સોલેડયાલ લાડમિધ્યાતીઅ:

રાયકલ્યાણ કુબુદ્ધિ હુઓ એ.

૨

તિણિ કીધો અન્યાય શિવલિંગ થાપીઅ:

ઉથાપી જિનપાદુકાએ. ”

(૫-૩)

આજ વાતને પંચ સૌભાગ્યવિજયજી પણ ટેકો આપે છે.

૧ આ પ્રયાગને તીર્થ તરીકે માનવાનાં જે કારણો કવિયોએ બતાવ્યાં છે, તેમાં મતભેદ પડે છે. પંચ હંસસોમ, અહિં આદિનાથ પ્રભુએ દીક્ષા લીધાનું જણાવે છે, પંચ જયવિજય, અહિં ‘ આદિનાથ પ્રભુ સમોસર્યા ’ એમ જણાવે છે, પંચ સૌભાગ્યવિજય, અહિં આદિનાથ પ્રભુએ પારણું કર્યાનું જણાવે છે; જ્યારે પંચ શીલવિજયજી પણ આદિનાથે અહિં વરશીતપ પૂરા કર્યાનું કહે છે.

કવિયોએ બતાવેલાં ઉપર્યુક્ત કારણોમાં પંચ જયવિજયજીએ બતાવેલા કારણને છોડી બાકીનાં કારણો ઠીક નથી. કારણકે આદિનાથ પ્રભુની દીક્ષા થઈ છે અથોધ્યામાં અશોકવૃક્ષની નીચે અને આદિનાથ પ્રભુએ પારણું કર્યું છે હસ્તિનાપુરમાં. આદિનાથ પ્રભુના ચરિત્ર ઉપરથી સ્પષ્ટ જોવાય છે કે—આદિનાથપ્રભુને અહિં (પુરિમતાલ-હાલના પ્રયાગમાં) વટવૃક્ષની નીચે કેવળજ્ઞાન થયું હતું અને આજ કારણથી આ નગર જૈનતીર્થ તરીકે મનાતું આવ્યું છે, તેમ આજ કારણથી અક્ષયવડની નીચે પ્રભુનાં પગલાં પણ વિદ્યમાન હતાં.

“ મવત મોય અડતાલિને કે અડમગ કે ગલ,
 રાયકલ્યાણુ કુણુદિધ કે તિહા ચાપ્યા શિસ્તાજ કે સ-૧૧ (૫-૭૭)
 આવીજ ગીતે ૫૦ જયવિજય પણ કથે છે —

“ ગયકલ્યાણુ મિથ્યામતી એ ક્રીધઉ તેણુષ અન્યાય તઉ
 જિનપગના ગ્રમડીમા એ ચાપા ડ તેણુ માય તઉ—૧૧ (૫ ૨૪)

આ ઉપરથી એ તો અપદ જણાય છે કે—આ રચણે પ્રથમ
 જિનેશ્વરના પગલા હતા, પરંતુ પાછળથી મ ૧૬૪૮મા જૈનોના
 દેવી રાયકલ્યાણુ ૧ કે જેને લાડવાણિયો બતાવવામા આવે છે,
 તેણે આ પગલાને ઉત્થાપી ગિવલિંગ સ્થાપન કર્યું હતું આ ગિવ
 લિંગનો પણ પાછળથી ઔરંગઝેબે નાગ કર્યો હતો હવે આપણે—

કાશી—બનારસ.

તુ વર્ણુન તપામીએ કાશીમા સુપાર્શ્વનાથ અને પાર્શ્વનાથના
 ચાગ ચાગ કલ્યાણુક થયેલા, એના લીધે કાશી જૈનોનું પવિત્ર તીથ
 મનાય છે ૫૦ વિજયમાગે અહિ ગંગાતટે ત્રણ મહિરો હો-
 વાનું જણાવ્યું છે ૫૦ હસમેમે અહિ ડેટલા મહિર હતા, એ
 જણાવ્યું નથી, પરંતુ પાર્શ્વનાથ અને સુપાર્શ્વનાથના અતિ ગમ્ય
 સ્તપોની વદણા ડરી, એમ જણાવે કે આ રૂવિ “હવધ દેવીજઈ
 જૂની કાસી આસમેણુરાઈ જે વાસી” એમ કહીને નવીકાશી
 અને જૂનીકાશીનો ભેદ બતાવે છે અને આ જૂની કાશીમા પા-

૧ આ તે ગયકલ્યાણુ લાગે છે કે જેણે એ વખતે ખુલાસામા જૈ
 નોને મણી તટલી આપી હતી જેના લીધે અડમગ સુની તે રૂગિયાદ ગઈ
 હતી, અને અડમગ, તે વખતના અમદાનામના રાષ્ટ્ર મિર્જાખાન ઉપર તે
 ગયકલ્યાણુને શિક્ષા ડેના હુકમ લખ્યો હતો, ‘અકુગગનામા’ ના ત્રીજા ભા
 ગના અગ્રેણ અનુવાદના પે ૬૮૩ મા, તથા અદાનીના બીજા ભાગના
 અગ્રેણ અનુવાદના પે ૪૪૬ મા આ ગયકલ્યાણુનો ઉલ્લેખ જોવાય છે તેમા
 પણ આને વાણિયો બતાવ્યો કે ગયકલ્યાણુ ડેના ઉપર્યુક ઉપડનું વિસ્તૃત
 વર્ણુન સૂરીશ્વર અને સમ્રાટ ના ૫ ૪૪૮ થી ૪૩૧ સુધી આપવામા
 આવેલું છે

ર્શનાથ અને સુપાર્શ્વનાથના સ્તૂપ હોવાનું કહે છે. પંચ જયવિજય અહિં બે મંદિર હોવાનું જણાવે છે. જેમાં પાર્શ્વનાથના મંદિરમાં ચોમુખજી અને પગલાં બતાવે છે, પંચ સૌભાગ્યવિજય અને પંચ શીલવિજય ઉપરનાં મંદિરો પૈકી એક મંદિર હોવાનું જણાવે છે. પંચ સૌભાગ્યવિજય ભેલુપુરમાં ભાટોનાં ઘરો હોવાનું જણાવે છે. અત્યારે પણ ભેલુપુરમાં પાર્શ્વનાથનું મંદિર છે, અને એક બે ભાટોનાં ઘરો છે.

શ્રીજિનપ્રભસૂરિ કાશીતીર્થકલ્પમાં કાશીના ચાર વિભાગ કરી બતાવે છે. તે આ પ્રમાણે—

“ દેવવારાણસી, યત્ર વિશ્વનાથપ્રાસાદસ્તન્મધ્યે ચાર્મનં જૈનં ચતુર્વિંશતિપટ્ટં પૂજારૂઢમઘાપિ વિઘતે । દ્વિતીયા રાજધાની વારાણસી, યત્રાઘત્વે યવનાઃ । તૃતીયા મદનવારાણસી । ચતુર્થી વિજયવારાણસી ”

જિનપ્રભસૂરિ જેને દેવ વારાણસી કહે છે, ત્યાં વિશ્વનાથના મંદિરમાં ચોવીસ તીર્થંકરનો એક પાષાણનો પટ્ટ તેમના સમયસુધી વિદ્યમાન હોવાનું જણાવે છે. તેઓ એક સ્થળે એમ પણ લખે છે કે—

“ વારાણસ્યાં વિશ્વેશ્વરમધ્યે શ્રીચંદ્રપ્રમઃ । ”

આ ઉપરથી એમ પણ જણાય છે કે—વિશ્વેશ્વરના મંદિરમાં ચંદ્રપ્રભુની પણ મૂર્તિ હશે, તેઓ પાર્શ્વનાથના મંદિરનો પરિવ્રજ્ય આપતાં કહે છે:—

“ અન્તર્વણં દન્ત્ર્ણાતં તડાગં નિકષા શ્રીપાર્શ્વનાથસ્ય ચૈત્યમનેકપ્રતિમાવિભૂષિતમાસ્તે । ”

આ દન્ત્ર્ણાત તંગાવ કયું, તે અત્યારે કહી શકાય નહિ,

---

૧ અત્યારે કાશીમાં જે સ્થાન ‘મદનપુરા’ ના નામથી ઓળખાય છે, એજ કદાચ તે વખતે ‘મદનવારાણસી’ હોય.

પરંતુ મલબ છે કે—આ મદિર લેલુપુગ્નુ મદિર હોય કારણ કે—
લેલુપુગ્ની નજીકજ સધનવન હતું જો કે—અત્યારે તો ત્યાં પણ
ઘણાખરા મકાનો બની ગયા છે

લેલુપુગ્ અને ભદેની મિવાય ગહેગ્મા પણ અત્યારે બીજા
૮ મદિરો છે

ઉપગ્ની તીર્થમાળાઓમા આપેલ કાગીના વર્ણનમા ખાસ
એક વાત વધુ ધ્યાન ખેંચે તેવી છે ‘૫૦ વિજયસાગરે લખ્યું છે—

‘ કાસીવામી કાગ મૂઠિ મુગતિ લહધ
મગધિ મગ્ધો નગ ખગ દુધ એ,
તીરથવાસી એમ અમમનમ ભાષ્ય
જૈનતણા નિદ્ધ ધણા એ ’ ૬ (૫૪)

આજ વાત ૫૦ સૌભાગ્યવિજયજીએ પણ ઉલ્લેખી છે આ
ઉપરથી જણાય છે કે—જે ઢહેવત અત્યારે કાશીમા બોલાય છે, તે
તે વખતે એટલે સત્તગ્મી અને અઢાગ્મી ગતાગ્નિમા પણ ચાલતી
હતી ‘ મગધમા મરે તે ગધેડો થાય ’ આ ઢહેતી જૈનો ઉપરના
દેવનુ જ પગિણામ હતું જે વખતે કાગીમા પ્રાદ્ધણોનું જોર હતું,
તે વખતે મગધદેશમા જૈનોનું સામ્રાજ્ય હતું મગધદેશના પ્રાદ્ધ
ણકુટુંબો પણ જૈનધર્મ પાળતા હતા આ કાગણેજ પ્રાદ્ધણોએ એ
ઢહેવત પ્રચલિત કરી કે—‘ મગધમા મરે તે ગધેડો થાય છે ’
કાગીમા શ્રીમતી યશોવિજય જૈન પાઠગાળાના સ્થાપન થયા પછી
જૈનો પ્રત્યેના આ દેવમા ડેટલો બધો ઘટાડો થયો છે, એ ત્યા
જઈને અનુભવ કરનારને જણાયા મિવાય ગહેતું નથી
બનાગ્મની પામેજ

મિ હપૂરી અને ચ દ્રાવતી.

નામના બે તીર્થો છે આ તીર્થો અનુક્રમે શ્રેયાસનાથ અને
ચ દ્રપ્રભુના આગ કચ્છાણકોના લીધે તીર્થ તરીકે મનાય છે

મિ હપૂરીના મ જ ધમા ૫૦ વિજયમાગ્નો ઉલ્લેખ ખાસ
વિચારણીય છે તેમણે લખ્યું છે —

“ ગંગાતટિદ્રુહેડિ સીહપુરિ ત્રિણિ કોસ.

જનમ શ્રેયાંસનો એ;

નવા જીર્ણ દોષ ચૈત્ય પ્રતિમા પાદુકા

સેવક સીહ સમીપથી એ.” ૮ (પૃ. ૪)

આમાં વૃક્ષની નીચે જૈનમંદિર હોવાનું જણાવ્યું છે. હાલ તે પ્રમાણે નથી. હાલ ગામથી થોડે દૂર જંગલમાં શ્વેતામ્બરોનું મંદિર છે. ધર્મશાળા પણ છે. આની આરે બાબૂએ જંગલ આવેલું હોવાથી આ સ્થાન ઘણું જ રમણીય લાગે છે. આ મંદિર અને ધર્મશાળા નવાં છે. કવિના ઉપર્યુક્ત કથનમાં ‘ સેવક સીહ સમીપથી એ ’ આ વાક્ય વિચારણીય છે. બનારસની મુલાકાત લેનારાઓએ સારનાથની મુલાકાત જરૂર લીધી હશે. અહિં બહુ પ્રાચીન બૌદ્ધોનો એક સ્તૂપ^૧ છે, જે ૯૦ ફૂટ ઉંચો અને ૩૦૦ ફૂટના ઘેરાવાવાળો છે. અહિંની જમીનનું ખોદકામ થતાં પ્રાચીન બૌદ્ધ મૂર્તિઓ અને બીજા કેટલીક જૂની વસ્તુઓ જમીનમાંથી નિકળી છે. આ નિકળેલી વસ્તુઓમાં એક મહોટો ચતુર્ભુજ સિંહ-પત્થરનો સિંહ કે જે પત્થરના થાંભલા ઉપર છે, તે પણ દર્શકોનું ચિત્ત આકર્ષી રહ્યો છે. સંભવ છે કે-આ સિંહ પ્રસ્તુત કવિના સમયમાં જમીનની અંદર નહિ, પરંતુ બહાર હોય અને તેથી કવિ ‘ સમીપમાં રહેલો સિંહ લગવાનની સેવા કરી રહ્યો છે. ’ એવા અલંકારમાં વિહર્યા હોય.

ચંદ્રાવતી તીર્થ અહિંથી-સિંહપુરીથી ચાર ગાઉ અને બનારસથી સાત ગાઉ થાય છે.

પાંચ વિજયસાગર આને માટે લખે છે:—

“ ચંદ્રપુરિ ચાર કોશ ચંદ્રપ્રલ જનમ

ચંદનક ચરચિઉ ચઓતડું એ;

પૂજું પગલાં ફૂલિ ચંદ્રમાધવ હવડા

પ્રથમ ગુણકાણીઆ એ.” ૯ (પૃ. ૪)

૧ આ સ્તૂપનો ઉલ્લેખ જિનપ્રલસૂરિએ કાશીકલ્પમાં આ પ્રમાણે કર્યો છે:—

“ અસ્યાઃ ક્રોશત્રિતયે ધર્મેક્ષા નામ સન્નિવેશો, યત્ર વાંધિ-સત્ત્વસ્યોઽસ્તરશિસ્તરચૂમ્બિતગગનમાયતનમ્ ” ।

આવીજ રીતે ૫૦ સૌભાગ્યવિજયજીએ પણ ચ દ્રમાધવ
નામ આપ્યું છે આ ઉપગ્રથી જણાય છે કે-જે પગલા ચ દ્રમલન્વા-
મિના હતા, તે પગલાને આ કવિઓના મમયમા ‘ ચ દ્રમાધવના
પગલા ’ ના નામથી ઓળખાતા હશે

કાશી યોગ્યા પછી આગળના તીર્થોની શરૂઆત

૧ પાટલીપુત્ર.

થી થાય છે આ એક ઇતિહાસ પ્રસિદ્ધ નગર છે અહિં અનેક ઐતિ
હાસિક ઘટનાઓ બનેલી છે ઉપગ્રની તીર્થમાળાઓ પૈકી ૫૦
વિજયસાગર, ૫૦ જયવિજયે અને ૫૦ સૌભાગ્યવિજયે પોત-
પોતાની તીર્થમાળાઓમા અહિંની ઐતિહાસિક ઘટનાઓનું વર્ણન
સાડ ક્યું છે અહિં દેગમગેમા જે દેગસગે ગામમા અને એક
બેગમપુગમા, જેને ૫૦ વિજયસાગર ‘ખમણાવસાહી’ ના નામ-
થી ઓળખાવે છે, એમ ત્રણ હતા અહિંના અનેક દર્શનીય
સ્થાનોમા હીરવિજયમૂર્તિનો સ્તૂપ, જેના ઉપર ‘ પગલા ’ હોવાનું
૫૦ સૌભાગ્યવિજયજી જણાવે છે, ત પણ એક છે

આ પાટલીપુત્ર (પટણા) ને પહેલા કુસુમપુત્ર પણ
કહેતા શ્રીજિનપ્રભસિંહ ‘ પાટલીપુત્રકલ્પ ’ મા કહે છે કે —

“ असमकुसुममहलतया च कुसुमपुरमित्यपि रुढम् ”

પટણાથી પૂર્વ-દક્ષિણમા લગભગ ૧૫-૧૬ ગાઉ ઉપર
ખિહાર.

નગર છે ૫૦ વિજયસાગરે અને ૫૦ જયવિજયે અહિં ત્રણ મ-
દિર્ઘ હોવાનું જણાવ્યું છે અત્યારે અહિં ચાર મદિર્ઘ છે ખામ
ડગીને આ નગરી માટે આ કવિઓએ એક વાત જાણવા જેવી
જણાવી છે તે એ કે-પ્રાચીન નગરીઓમા જેને તુ ગિયા નગરી

૧ પાટલીપુત્ર, કે જેનું અત્યારે પ્રસિદ્ધ નામ પટણા છે, તેની ઉત્પત્તિ અને
ત્યા બનેલા બનાવો મળીને વર્ણન જિનપ્રભસિંહને ‘ પાટલીપુત્રકલ્પ ’
મા બીજા વિભાગથી કર્યું છે ત્યાંથી જોવાની ભનામણુ ક્રવામા આવે છે

કહેવામાં આવે છે, તે આ બિહારજ છે. આ બિહારથી બે ગાઉ ઉપર ‘તુંગી’ નામનું ગામ છે, સંભવ છે આ ‘તુંગી’ એજ પ્રાચીન ‘તુંગિયાનગરી’ હોય અને તેટલા માટે આ બિહારનો પણ ‘તુંગિયાનગરી’ તરીકે ઉલ્લેખ આ કવિઓએ કર્યો હોય. આ સિવાય આ નગરીને ‘તુંગિયાનગરી’ કહેવાનું બીજું કંઈ પ્રમાણ મળતું નથી.

બિહારથી દક્ષિણમાં ત્રણ ગાઉ ઉપર—

પાવાપુરી.

છે. મહાવીર નિર્વાણથી પવિત્ર બનેલું આ પવિત્ર સ્થાન છે. જો કે આ ગામનું નામ તો પુરીજ છે, પરંતુ આની પાસેજ એક પાવા નામનું બીજું ગામ હોવાથી આની પ્રસિદ્ધિ પાવાપુરી ના નામથી અત્યારે પણ છે.

ઉપર્યુક્ત તીર્થભાજાઓમાં આ તીર્થને માટે ખાસ કંઈ વિશેષ વાત લખવામાં આવી નથી. દરેકે અહિંના વિશાળ સરો-વરસ્થ મંદિરનું વર્ણન કર્યું છે. હા, પંચ સૌભાગ્યવિજયજીએ બે બાબતો ખાસ ધ્યાન બેચનારી કહી છે. તેમણે ઉલ્લેખ્યું છે:—

“કમલ સરોવર વીચ છે ચિં જીવ્યોનિની રાસ: જીં

પિણ કોઈ વધ નવિ કરે ચિં અમરદેવની ભાસ.” જીં ૯ (પૃ. ૯૨)

આ પવિત્ર સ્થાનનાં જેણે દર્શન કર્યાં હશે તેને ખબર હશે કે—અત્યારે પણ આ સરોવરમાં અસંખ્ય જીવો કલ્લોલ કરી રહ્યાં છે, પરંતુ તે જીવોને લોકો તરફનો લગારે ત્રાસ નથી, તેમ તે જીવો—સર્પાદિ જીવો—લોકોને પણ લગારે ત્રાસ આપતા નથી.

આ પાવાપુરીમાં પ્રતિવર્ષ દીવાળી ઉપર એક મહોટો મેળો ભરાય છે. ૪-૫ દિવસ આ મેળો રહે છે. દીવાળીના દિવસે રાત્રે તો આખી રાત લોકો જાગરણ કરે છે અને પ્રભુનો નિર્વાણ સમય ઘણી ધૂમધામથી ઉજવે છે. કવિ સૌભાગ્યવિજયજીના સમયમાં પણ આજ પ્રમાણે દીવાળી ઉપર મેળો ભરાતો અને મહોત્સવ થતો, એ તેમના નીચેના કથનથી જણાય છે:—

“ દીપોત્તમ ઉપરિ ઘણા ચિં આવે આવક લોક, ૭૦
મહોત્તમ મનમાન્યા ડરે ચિં મુકી સધલો ગોક ૭૦ ૧૦
પચગત્રિ નિવમે સદા ચિં નગનાગીના વૃદ્ધ, ૭૦
દાનપુખ્ય પૂજા કરે ચિં જનમ મક્કલ કંઠે નદ ” ૭૦ ૧૧ (૫ ૬૨)
આ પછી મગધદેગની નગરિયોમા

રાજગૃહી

પણ ખામ તીર્થસ્થાન છે રાજગૃહી જેમ ઐતિહાસિક પ્રસિદ્ધ
સ્થાન છે, તેમ તીર્થયાત્રા માટે મુખ્ય સ્થાન છે અત્યારે આ
ગામન રાજગિ (Rajgah) કહે છે બિહારથી લગલગ દક્ષિણ-
મા ૧૩-૧૪ માઈલ ઉપર આ ગામ છે ઉપર્યુક્ત પાચે તીર્થમા-
ળાઓમા રાજગૃહી અને તેના પાચ પહાડોનુ વર્ણન કર્યું છે પાચે
તીર્થમાળાઓમા પાચ પહાડોના નામો આ પ્રમાણે આપ્યા છે —
વૈભારગિગિ, વિપુલગિગિ, ઉદયગિરિ, સુવર્ણગિગિ અને રત્નગિરિ
આ પહાડો ઉપર અનેક જિનમદિગે હોવાનુ જુદી જુદી તીર્થ-
માળાઓમા જણાવ્યુ છે જેમ ૫૦ હમસોમ, કે જેમણે
૨ ૧૫૬૫ મા તીર્થમાળા બનાવી છે, તેમા પાચ પહાડો ઉપર
આ પ્રમાણે મદિગે અને સ્થાનો બતાવ્યા છે —

૧ વૈભારગિગિ ઉપર ચાવીસ દેગમગે, અને તેમા સાતસો
જિનગિઓ, આગળ વધીને બીજા ગિગર ઉપર અગિયાર ગણધ-
ન્ના પગલા, રોહિણિયાની ગુફા અને ધન્નારાલીલદ્રના કાઉસગિયા

૨ વિપુલગિગિ ઉપર છ મદિગ

૩ ઉદયગિરિ ઉપર ચોમુખજી

૪-૫ સુવર્ણગિરિ અને રત્નગિગિ ઉપર શુ હતુ, તે
જણાવ્યુ નથી આ ઉપરાન્ત ઘરેણાનો કુવો અને વીરપોશાલતુ
સ્થાન વિગેરે પણ બતાવ્યુ છે

૫૦ વિજયસાગર કહે છે કે-વીરપોશાલનો એક પત્થર ૪૬
હાથ લાંબો છે ૫૦ જયવિજયે વૈભારગિરિ ઉપર ૨૫ દેરાસરોની
મખ્યા આપી છે તે ઉપરાન્ત આ કવિએ નગરમા એક દેરાસર

હોવાનું પણ જણાવ્યું છે. અત્યારે ગામમાં ત્રણ દેરાસરો છે:—
પાર્શ્વનાથનું, આદીશ્વરનું અને મુનિસુવ્રતસ્વામિનું.

પંચ સૌભાગ્યવિજય તો અહિં ઘણાં મંદિરો ખતાવે છે:—
વૈભારગિરિ ઉપર ૫૨, વિપુલગિરિ ઉપર ૮, રત્નગિરિ ઉપર ૩,
મુવર્ણગિરિ ઉપર ૧૬, ઉદયગિરિ ઉપર ૧ અને ગામમાં ૧ એમ
મળી ૮૧ મંદિરોની સંખ્યા આપે છે.

આ સિવાય દરેક કવિ અહિંના ગરમ પાણીના કુંડોનો પણ
ઉલ્લેખ કરે છે. ભગવતીસૂત્રના બીજા શતકના પાંચમા ઉદ્દેશમાં
પૃ. ૧૪૧ માં (આગમોદયસમિતિ તરફથી બહાર પડેલ) પણ
આ કુંડોનું વર્ણન આવે છે, અત્યારે પણ આ કુંડો વિદ્યમાન છે.

ઉપર્યુક્ત પહાડો ઉપર જે મંદિરો ખતાવ્યાં છે, તેમાં અ-
ત્યારે કેટલુંક પરિવર્તન થઈ ગયું છે. અત્યારે વૈભારગિરિ ઉપર
૭, ઉદયગિરિ ઉપર ૨, વિપુલગિરિ ઉપર ૬, મુવર્ણગિરિ ઉપર
૨ અને રત્નગિરિ ઉપર ૨ મંદિરો છે. આ ઉપરાન્ત તે પહાડો
ઉપર બીજાં મંદિરોનાં ખંડેરો પણ ઘણાં જોવાય છે.

આ રાજગૃહી અનેક નામોથી પ્રસિદ્ધ થઈ ચૂકી છે. શ્રીજિ-
નપ્રભંસૂરિ વૈમારકલ્પમાં કહે છે:—

“ ઉપત્યકાયમસ્યાદ્રેર્માતિ રાજગૃહં પુરમ્ ।
ક્ષિતિપ્રતિષ્ઠાદિનામાન્યન્વભૂયત્તદા તદા ॥ ૧૩ ॥
ક્ષિતિપ્રતિષ્ઠચણકપુરર્ષમપુરાભિધમ્ ।
કુશાગ્રપુરસંજ્ઞં ચ ક્રમાદ્રાજગૃહાદ્વયમ્ ” ॥ ૧૪ ॥

આ ઉપરથી તેનાં આ નામો જણાય છે:—ક્ષિતિપ્રતિષ્ઠ,
ચણકપુર, મધલપુર, કુશાગ્રપુર અને રાજગૃહ.

મહાવીરનાં ચૌદ ચોમાસાંથી અને જૌદોના વિશ્વવિદ્યાલયથી
પ્રસિદ્ધિ પામેલ ‘ નાલંદાનો પાડો ’ પણ આ રાજગૃહીની
નજીકજ છે. પ્રસ્તુત તીર્થમાળાઓમાં આ નાલંદાપાડાનો
પણ ઉલ્લેખ જોવાય છે. આ બધી તીર્થમાળાઓમાં ‘ અત્યારે આ

આનને 'વડગામ' કહેવામાં આવે છે એમ જણાવ્યું છે
અત્યારે પણ આને વડગામ (Burgham) કહે છે અને તે રાજ-
ગૃહીથી ઉત્તરમાં લગભગ સાત માઈલ ઉપર આવેલું છે આ વડ-
ગામ (નાલદા પાડા) માં ૫૦ હમ્મોમ પોતાના અમયમાં
(મ ૧૫૬૫ માં) એલ મદિંગ હોવાનું કહે છે —

“ મોન પ્રામાદ નિદા અહિં નિનિખિજ નમીન ” (૫ ૧૭)

૫૦ વિજયમાગઝ અહિં એ મદિંગ હોવાનું જણાવે છે

“ બિલુ દેદરે એકમો પ્રતિમા નવિ લકષ્મી ગણિમા ” (૫ ૬)

૫૦ જયવિજય અહિં સત્તર મદિંગ અને સત્તર પ્રતિમાઓ
હોવાનું કહે છે—

“ પ્રતિમા મતર મતર પ્રાસાદ એક એકસુ મડઈ વાદ ” (૫ ૩૦)

અત્યારે ૫૦ સૌભાગ્યવિજયનું કહે છે—

“ એક પ્રામાદ છે નિનતપો ચિં એકથમ ગામમાદિ ૭૦

અર પ્રામાદ છે જૂના નિંદ્ર ચિં પ્રતિમામાદિ નાદિ ૭૦ ” (૫ ૬૧)

આ નાલદાપાડા (વડગામ) ના વર્ણનમાં પ્રસ્તુત તીર્થ-
માળાઓનો એક શબ્દ જાણુ વિચારણીય છે જુદા જુદા દેવિઓના
શબ્દો આમ છે

“ ગોપમ તુ પુત્રા ગિમ પ્રમગી મુની પાત્રાની ખાણિ

તમ પામઈ વાણિજગામ અજગીપામ મ ” ૭૫ (૫ ૬)

૫૦ વિજયમાગઝ

૧ આ વાણિજગામ નાનદાની પામે દેવગામ આવ્યું છે, તે હીક નથી
વાણિજગામ એનો વૈનાળી નનગીની પામે નાનુ લદાએ કાગળે 'કન્નપમૂય'
ની નુબોધિકા ૥ ૫ ૧૮૮ માં લખવાને કે ના આતુર્મામ મજારામાં આવ્યા
છે ત્યાં વૈનાળી અને વાણિજગામની નિશાએ લખવાને ૧૦ ચોમામાં ક્યાનું
લખાવ્યું છે — “ ચેમાલિ જમગિ વાણિયગામ ચ જીસાપ દુયાલમ
મંતરાવામે વામાવામ ઉવાગય ” । અન્યેવ વૈનાળી અને વાણિજગામ
જનને નકલે દેવા દેખાએ અને વૈનાળી તે અદિથી જનજન માં માન
દિગમાં આવેલી ”

“ કલ્યાણક થૂલ પાસઝં અચ્છં એ મુનિવર યાત્રાખાણિ. ” (પૃ. ૧૭)
—પં ૦ હંસસોમ.

“ દીસઝં તેલતણું અલિનાળુ પુલવઝં પ્રગટી યાત્રાપાણિ. ” (પૃ. ૩૦)
—પં ૦ જયવિજય.

“ ગૌતમ કેવલ નિહાં થયો ચિન્ યાત્રાપાણુ વિચાર. ” (પૃ. ૬૨)
—પં ૦ શૌભાગ્યવિજય.

ઉપરની ચાર તીર્થમાળાઓ પૈકી ત્રણમાં ‘ યાત્રાખાણુ ’ શબ્દ છે, જ્યારે એકમાં ‘ પાત્રાખાણુ ’ છે. સંભવ છે જૂનીપ્રતિના વાંચન ભ્રમથી ‘ ય ’ ને બદલે ‘ પ ’ વંચાયો હોય. હવે આ ‘ યાત્રાખાણુ ’ તે શું ? શ્રીજિનપ્રભસૂરિએ વૈમારકલ્પ માં નાલં-દાનું વર્ણન કરતાં કહ્યું છે—

શ્રીગૌતમસ્યાયતનં કલ્યાણસ્તૂપસન્નિધૌ ।

દૃષ્ટમાત્રમપિ પ્રીતિં પુણ્યાતિ પ્રણતાત્મનામ્ ॥ ૨૮ ॥

આ શ્લોકની પ્રતિધ્વનિરૂપ ઉપરની લીટીઓ છે. આ શ્લોકના પૂર્વાર્ધમાં કહ્યું છે કે કલ્યાણકસ્તૂપની પાસે ગૌતમસ્વામિનું સ્થાન છે.

આ સિવાય ખીણું પણ એક પ્રમાણુ એ છે કે—ભગવાને વૈશાલીથી વાણિજગામ પ્રતિ વિહાર કર્યો, ત્યારે તેઓ મંડિકિકા (ગંડિકિકા) નદી ઉતર્યા છે. જે નદીને અત્યારે ગંડક કહે છે. જૂઓ ત્રિશષ્ટિશલાકા પુરુષ ચરિત્ર, ૧૦ મું પર્વ, ૪ સર્ગ, ૧૩૯ મો શ્લોક—

“ તતઃ પ્રતસ્થે ભગવાન ગ્રામં વાણિજકં પ્રતિ ।

માર્ગે મં(ગં)ડિકિકાં નામ નદીં નાવોત્તતાર ચ ॥૧૩૯॥

આ મંડિકિકા નદી તેજ વૈશાલીની પાસે છે, જે મુજદ્દરપુર જીલ્લામાં બસાડપટ્ટી (Busadhputte) ના નામથી પ્રસિદ્ધ છે. આ બસાડપટ્ટી એ જૂની વૈશાલી છે. અહિં પ્રાચીનમંદિરો અને ખંડહરો અત્યારે પણ વિદ્યમાન છે, આની પાસેજ વાણિજગામ હોવું જોઈએ. કનિંગહામ પણ આ બસાડપટ્ટીની પાસેજ વાણિજગામ હોવાનું કહે છે. સંભવ છે અન્યારે જેને બજિઆ (Beejua) ગામ કહે છે તેજ કદાચ તે વખતનું વાણિજગામ હોય.

તેજ વાત ઉપગ્ની પ ક્તિઓમા છે આ ઉપગ્ની 'યાત્રાસ્થાન' નો અર્થ 'યાત્રાસ્થાન' કરવો સર્વથા બ ધમેસ્તો છે બ ગાળીમા 'સ્થા' શબ્દ સ્થાન અર્થમા વપગય છે, જેમ જેવાને (જે સ્થાને) સેવાને (તે સ્થાને) આ સ્થાન ગૌતમસ્વામિનુ સ્થાન હોવાથી આ સ્થાનને 'યાત્રાસ્થાન' બતાવ્યુ છે

આ પાંડી જ્યા મહાવીર પ્રભુ મમોમર્યા હતા, તે ગુણશીલ ચૈત્ય અથવા

ગુણાયા

તીર્થ જોઇએ આ તીર્થનુ વર્ણન માત્ર બેજ—૫૦ વિજયમાગર અને ૫૦ સૌભાગ્યવિજયશુની—તીર્થમાળાઓમા જોવામા આવે છે આમા ૫૦ વિજયસાગરે માત્ર એટલુ જ લખ્યુ છે —

“ ગામ ગુણાઉચ્ચ જણુ કહ્યું ત્રિહ કામે તમ તીરે જ,
ચૈત્ય બનુ જેહ ગુણસિલ, મમોમર્યા જિહા નીરે જ ” ૧૭ (૫ ૬)

જ્યારે ૫૦ સૌભાગ્યવિજયશુએ જણાવ્યું છે કે —

“ રાજગૃહીથી પૂર્વદિશામા ત્રણ કોસ ઉપર ગુણશીલ ચૈ-
ત્યની જગા છે, જેને ગુણાયા કહેવામા આવે છે ”

અત્યાં જે ગુણાયા માનવામા આવે છે, તે રાજગૃહીથી

૧ મગધતી સૂત્ર ના ૧ વા ગતના ૧ લા ઉત્તેજાના ૫૬ મા ગુણશીલ ચૈત્યનો નિર્દેશ આ પ્રમાણે કરવામા આવ્યો છે

“ તસ્સ જ રાયગિહસ્સ વહિયા નગરસ્સ ઉત્તરપુરચ્છિમે
દિમ્મીમાણ ગુણસીલણં નામં ચેદ્ધિ હત્યા । ”

આ ઉપગ્ની જગાય છે કે—રાજગૃહની ઉત્તર—પશ્ચિમમા આ સ્થાન હતુ અત્યાં જે સ્થાન માનવામા આવે છે તે રાજગૃહીથી સગભગ દક્ષિણ પૂર્વમા છે અત્યાં અતિ ગુણાયા કે ગુણશીલ નામનુ કોઇ ગામ નથી નવાદા એકાનથી તગભગ ત્રણેક માઇલ ઉપર તળાવની મધ્યમા મહાવીરવા મીનુ મદિ છે મદિમા જવાને પુન બાધેન છે આને ગુણાયા અથવા ગુણ-
શીલ માનવામા આવે છે

ત્રણ કોસ નહિ પરંતુ દક્ષિણ-પૂવ માં લગભગ પાંચ-છ કોસ થાય છે.

આ પછી મહાવીર સ્વામીની જન્મભૂમિ તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામેલ

૧ ક્ષત્રિયકુંડ

તીર્થ છે. પ્રસ્તુત પાંચ તીર્થમાળાઓ પૈકીની સૌથી જૂની તીર્થ-માળાના કર્તા પં ૦ હંસસોમ, જે આમલીવૃક્ષે પ્રભુએ આમલીકી-કીડા કરી હતી, તે આમલીનું વૃક્ષ જોવાનું લખે છે. તે ઉપરાન્ત સિદ્ધાર્થરાજનું ઘર (ઘરનું સ્થાન) ખતાવી ત્યાંથી બે ગાઉ આહ્મણ-કુંડ ગામ છે; એમ જણાવે છે. જ્યારે પં ૦ વિજયસાગર જણાવે છે કે-“ ક્ષત્રિયકુંડની તળેટીમાં બે દેરાસરો છે, સિદ્ધાર્થરાજનું ઘર

૧ ક્ષત્રિયકુંડ, કવિયોએ જે ક્ષત્રિયકુંડ, કુમારિયગામ, આહ્મણકુંડ ગામ, આમલીવૃક્ષ, જ્ઞાતવન વિગેરે સ્થાનોનું વર્ણન કર્યું છે, તેજ અત્યારે પણ માન-સામાં આવે છે, અને ત્યાંજ લોકો યાત્રા કરવાને જાય છે; પરંતુ શોધખોળનું પરિણામ આ સ્થાનોને સ્થાપનારૂપે માનવા તરફ દોરી જાય છે. એવી અનેક ગાયીન નગરીઓ છે, કે જેનું મુખ્યસ્થાન નિશ્ચય કરવું કઠિનતા ભરેલું છે. જે ક્ષત્રિયકુંડ અને તેને લગતાં બીજાં સ્થાનો અત્યારે મનાય છે, તે સ્થાપના રૂપે છે, એમ માનવામાં અનેક કારણો છે.

શાસ્ત્રોમાં ક્ષત્રિયકુંડ વૈશાલીની પાસે ખતાવવામાં આવેલ છે. એ વાત સુપ્રસિદ્ધ છે. હવે અનેક શોધોના પરિણામે એતો નિશ્ચયજ થઈ ચૂક્યું છે કે-મુજદ્દરપુર જિલ્લામાં આવેલું બસાડપટ્ટી (Busadhpattal) એજ વૈશાલી નગરી છે. અહિં અનેક જીર્ણમંદિરો અને ખંડહરો પણ વિદ્યમાન છે. આ ગામ ગંડક (ગંડિકા) નદીની પાસેજ કાંઠા ઉપર આવેલું છે, અને તેજ પ્રમાણે હેમચંદ્રાચાર્ય ‘મહાવીરચરિત્ર’માં વૈશાલી ગંડિકા નદીની પાસેજ હોવાનું જણાવે છે. (જુઓ વાણિજગામ ઉપરની નોટ) આ પ્રમાણોથી આજ ગામ વૈશાલી નગરી છે, એમ માની શકાય છે. આ બસાડપટ્ટીની પાસેજ બ-સુકુંડ છે, જેને ડા. રેમ્સન વિગેરે વિદ્વાનો ક્ષત્રિયકુંડ તરીકે ઓળખાવે છે. આ વૈશાલી (બસાડપટ્ટી) થી દક્ષિણ-પશ્ચિમમાં લગભગ છ માઈલ ઉપર એક ગામ છે, જેનું નામ છે બામહણગામ (Bamhangwan). આજ બામહણગામ, ઋષભદત્ત આહ્મણવાળું ગામ હોય, તેમ સંભાવના થાય છે.

પર્વતપર હતુ, ત્યા એક જિનજિ બ છે અહિ થી બે ડોસ બ્રહ્મ
કુ ડ (બ્રાહ્મણકુ ડ) ગામ છે પર્વતથી નીચે ઉતરી કુમારિય ગામ
જવાય છે, ત્યા ભગવાનને પ્રથમ પરીવહ થયો હતો અહિ એક
ચોતરા ઉપર વીગ્રહભુના પગલા છે "

કવિયો નેને ક્ષત્રિયકુ ડ અને બ્રાહ્મણગામ ખનાવે છે, એ તો વૈરાલીથી ભગભગ
સો માઈય થાય છે, ત્યાં નામોમા તો વૈગાલીની પામેજ ક્ષત્રિયકુ ડ ખતા
નામા આવેય છે એટલે ઉપગી કદના વધારે વજનદાર માન્ય પડે છે

ખીજી ખાણત એ છે કે—અત્યાં ત્યા ડોનાઈ ગામ છે, ત્યા ભગવાનને
પ્રથમ ઉપમર્ગ થયાનું કવિયો જણાવે છે તે પણ ઠીક નથી, કાગણ કે—ભગવાને
ક્ષત્રિયકુ ડમા દીક્ષા લીધા પછી છટ્ટનું પાગલ કોલાકસન્નિવેગમા ડ્યાનું
ગાઓમા કથન છે આ કોલાકસન્નિવેગ કયા આત્મ, એના સબધમા
મગવતી સૂત્ર ના ૬૬૨મા પેના

" તીસેણ નાલંદાપ ઘાહિરિયાપ અદૂરસામતે પત્યણ
કોલાપ નામ સન્નિવેસે હોત્યા "

આ પાક ઉપગથી ન્પટ જણાય છે કે ન નાલ દાની પામે હતુ દીક્ષા
નધને ત્યા કોલાકસન્નિવેગ તરફ જતા પહેલીજ ગરિએ કુર્માન ગામમા ભગ-
વાનને ઉપમર્ગ થયો છે દવ દરિયોના ડ્યન પ્રમાણે અને અત્યાં માનનામા
આન છે તે કોનાઈ અથવા કુમારિય ગામમા ભગવાનને ઉપસગ થયો કોઈ
ગીતે મહતી નવતુ નવી તળણ કે વૈરાલી પામેના ક્ષત્રિયકુ ડથી આ ગામ દ
ક્ષિણ-પૂર્વમા વગભગ ૧૦૦ માઈન ઉપર આવતુ છે એટલે ભગવાન દિવમના
આથા પહેલાંમા દીક્ષા જઈ નિદાર કરી અપાન્ત પહેલાંમા માઈનના નિદાર કર,
એ કમ મહતી રાક વળી નાલ દાની પામેના જે કોલાકસન્નિવેગમા ભગ
વાને છ નુ પાગલ કરુ હતુ, તે આન તો વૈરાલી પાનના ક્ષત્રિયકુ ડથી દક્ષિણ-
પૂર્વમાજ વગભગ ૬૦ માઈન થાય છે અને એ કદખનના ભોગનથી લાગતુ કે—
પહેલા દિવમે મો માઈનનો નિદાર કરીને ભગવાન પાછા તેજ ગગતે કોનાક
સન્નિવેગમા આવ મુતગ ભગવાનને ઉપસગ થયાનું આન વૈગાલી (ક્ષત્રિય
કુ ડ) અને નાલદાપાડની વચમા હોનું જોઈએ એટલે એ ગામેની વચમા—
૬૦ માઈનના આતગની વચમા—કોઈ કુર્મા અથવા એના અપખનનાગુ ગામ
હોનું જોઈએ કે ત્યા ભગવાનને ઉપમર્ગ થયો હતો આને માટે 'દ્રીઓમેદીકન-

પં૦ સૌલાગ્યવિજય લખે છે કે—“ પર્વતની તળેટીમાં ‘મથુરાપુર’ નામનું ગામ છે. અહિંથી બે ગાઉ દૂર આદ્યાણકુંડ ગામ હતું, જ્યાં ઋષભદત્ત આદ્યાણનું સ્થાન હતું, હાલ ત્યાં નદી વહે છે. ગામ, ઠામ કંઈજ નથી. માત્ર બે જીર્ણ દેરાસરો છે. પર્વત ઉપર એક દેરાસર છે, જેમાં વીરપ્રભુની મૂર્તિ છે. અહિંથી બે કોસ ઉપર જેને ક્ષત્રિયકુંડ કહેતા, એ સ્થાન છે પરન્તુ કોઈ ત્યાં જતું નથી. બધા મંદિરનાં દર્શન કરી પાછા વળે છે. ગિરિથી ઉતરતાં કોરાઈ ગામ આવે છે. અહિં વડનીચે વીરપ્રભુને પ્રથમ પરિષદ થયો હતો. ”

પં૦ વિજયસાગરે જેને ‘કુમારિય’ ગામ ઉલ્લેખ્યું છે, તેનેજ પં૦ સૌલાગ્યવિજય ‘કોરાઈ’ ગામ કહે છે.

આ ક્ષત્રિયકુંડને અત્યારે લછવાડ કહે છે. મહાવીર સ્વામિનું જ્યાં દીક્ષાકલ્યાણક થયું હતું, તે ‘જ્ઞાતવનખંડ’ એ આ પર્વત-જંગલ છે, એમ કહેવાય છે. અત્યારે પણ આ પહાડની તળેટીએ બે મંદિરો છે અને ઉપર મહાવીરસ્વામિનું મંદિર છે.

આની પાસે સુવિધિનાથના જન્મકલ્યાણકવાળું

કાકંદી

તીર્થ છે. પં૦ સૌલાગ્યવિજય ધ્રુવા અણુગારનું પણ આજ

સર્વે’ ના નકશામાં એક ગામ તરફ અમારું ધ્યાન જાય છે, જેનું નામ છે કુસમર (Kusmgar). આ ગામ ક્ષત્રિયકુંડ અથવા વૈશાલીથી નાલંદાના રસ્તેજ લગભગ ૧૭-૧૮ માઇલ ઉપર આવેલું છે, પહેલા દિવસે દીક્ષા લીધા પછી ભગવાન આટલો વિહાર કરે એ સંભવિત પણ છે.

ઉપરનાં પ્રમાણોથી એમ માનવાને કારણ મળે છે કે—અત્યારે જેને ક્ષત્રિયકુંડ અને તેને લગતાં બીજાં સ્થાનો માનવામાં આવે છે, તે સ્થાપના છે. જ્યારે ખરું ક્ષત્રિયકુંડ વૈશાલી (Busahputtee) ની પાસે જે ખસુકુંડ છે, તેજ હોવું જોઈએ.

૧ આ મથુરાપુર (Muthrapoor) પણ સદર પર્વતની પાસેજ આવેલું છે. અત્યારે આ પર્વત ઉપર લોકો લછવાડથી ચઢે છે. જ્યારે પં૦ સૌલાગ્યવિજયના સમયમાં લોકો મથુરાપુરથી ચઢતા હતા.

થાન બતાવે છે આ તીર્થ કયા આબુ, તે સબધી કવિયોએ જુદા જુદા મતો આપ્યા છે ૫૦ વિજયસાગર બિહારથી પૂર્વમાં પચીસ ગાઉ ઉપર બતાવે છે ૫૦ હ સમોમ વર્તમાનમાં જેને ક્ષત્રિય-કુલ (લાછવાડ) કહેવામાં આવે છે, તેનાથી પાચ કોસ દૂર બતાવે છે, જ્યારે ૫૦ સૌભાગ્યવિજયજીએ બે કાકદીનો ઉલ્લેખ કર્યો છે એક કાકદી અત્યારે જેને ક્ષત્રિયકુલ કહેવામાં આવે છે, તેનાથી ૪-૫ ગાઉ ઉપર બતાવે છે, જ્યાં ધન્ના અનગાર થયાનું જણાવે છે અને બીજી કાકદી ગોરખપુરથી પૂર્વમાં પચીસ કોગ ઉપર બતાવે છે જ્યાં સુવિધિનાથનું કલ્યાણક બતાવે છે ક્ષત્રિય-કુલ પાસેની કાકદીમાં દેગસર, મૂર્તિ કે પગલા કંઈપણ હોવાનું કોઈએ પણ જણાવ્યું નથી, જ્યારે ગોરખપુરથી પૂર્વમાં પચીસ કોસ જે કાકદી સૌભાગ્યવિજયે બતાવી છે, ત્યાં પગલા હોવાનું તેઓ જણાવે છે વર્તમાનમાં ક્ષત્રિયકુલથી ઉત્તર પૂર્વમાં ૧૦-૧૨ માઈલ ઉપર જે કાકદી માનવામાં આવે છે, ત્યાં પાર્શ્વનાથનું ચોલમી ગતાબિહમ બનેલું મંદિર વિદ્યમાન છે

ચ પાનગરી

આ નગરી ભાગલપુરની પાસે આવેલી છે પટણાથી પૂર્વમાં લગભગ મોડોમ યાચ છે, અહિં વાસુપૂત્યના પાચ કલ્યાણકો થયા છે ૫૦ સૌભાગ્યવિજયજી કહે છે કે -“ ચ પાથી દક્ષિણમાં

૧ દિગમ્બરોના ‘ ચાત્રાદર્પણ ’ માં આ ગોરખપુરની પાસેની કાકદીને તીર્થ તરીકે અજ્ઞાત છે આ જામનું નામ ખૂબ દા બતાવવામાં આવ્યું છે અને તે ગોરખપુરથી બી એન કબરનું વાર્ષિક નોનવાર રથેશનથી ૧૫ માઈલ ઉપર છે અમારી ધાગણા પ્રમાણે આજ ખૂબ દા, એ કાકદી તીર્થ હોય તેમ જણાય છે

૨ આ નગરી હાલ ચપાનાલા ના નામથી ઓળખાય છે અને તે ભાગલપુરથી ૮ માઈલ ઉપર આવેલ છે ભાગલપુરથી ચપાનાલા મુંડીમાં બે મંદિર આવે છે બન્નેમાં વાસુપૂત્યવામીની મૂર્તિયો છે ચપાનાલાની પામેજ નાયનગર ૮ અહિં પણ એક ગમણીય મંદિર છે

સોલ કોસ ઉપર મંદારગિરિ છે, અહિં વાસુપૂજ્યસ્વામિનું નિર્વાણ થયું હતું. અહિં પ્રતિમા અને પગલાં હોવાનું કહેવાય છે, પણ ચાંત્રાએ બહુ થોડાજ લોકો જાય છે. ”

આ તીર્થના સંબંધમાં પંચ વિજયસાગર ખાસ એક જાણવા જેવી વાત કહે છે. તે કહે છે કે “ દેવરી નામના એક દીવાનાએ શ્વેતાંબરના આ તીર્થને ઉત્થાપીને દ્વિગંબર તીર્થ બનાવ્યું હતું, પરંતુ તેના કુલનોજ નાશ થયો, અને પુત્ર પ્રપૌત્ર કોઈ રહ્યોજ નહીં. આથી ‘ જે માણસ તીર્થને ઉત્થાપે એની આ દશ થાય ’ એવી કહેતી કહેવાય છે. ”

શ્રીમદ્દ્વીનાથ અને નમિનાથનાં કથાણુકો તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામેલ

મિથિલા.

પણ એક તીર્થ છે. આ ગામ પંચ વિજયસાગર હાજીપુરથી ઉત્તરમાં ચાલીસ કોસ ઉપર બતાવે છે. આ તીર્થના સંબંધમાં પંચ વિજયસાગર કહે છે કે ‘ સીતાનું પીયર ’ આ સ્થાન કહેવાય છે. પંચ શ્રૌલાગ્યવિજય આ સ્થાન પટણાથી ઉત્તરમાં પચાસ ગાઉ ઉપર બતાવે છે. તેને સીતામઠી ના નામથી પ્રસિદ્ધ જણાવે છે. ઉપ-

૧ આ મંદારગિરિનું વર્ણન દ્વિગંબરીય યાત્રાદર્પણ માં કરવામાં આવ્યું છે. તે ઉપરથી જણાય છે કે—ભાગલપુરથી દક્ષિણમાં ૧૬ કોસ ઉપર મંદારહિલ નામનું એક સ્થાન છે. અહિંથી ૧ માઇલ ઉપર એક ન્હાનો પહાડ છે. આ પહાડ એજ મંદારગિરિ છે. કહેવાય છે કે અહિં વાસુપૂજ્યસ્વામિનું નિર્વાણ થયું હતું.

૨ અસારે પણ ગામનું (મિથિલાનું) નામ સીતામઠી (Sitamarhi) જ છે. આ ગામ મુન્દરપુર જીલ્લામાં દરભંગા જંકશનથી ૪૨ માઇલ પશ્ચિમોત્તરમાં આવેલું છે અને તે લખણદંડ નદીના કાંઠે છે. અહિં લગભગ નવ હજાર મનુષ્યોની વસ્તી છે.

આ નગરનું જિનપ્રલસૂરિએ ‘ મિથિલાકલ્પ ’ માં વર્ણન કર્યું છે. તેમાં પ્રારંભમાં વિદેહ દેશનું વર્ણન કરી પછી મિથિલાનું વર્ણન કર્યું છે. તેમના

ગાંત અહિં મહાવીનાથ અને નમિનાથના પગલા છે, એમ પણ કહે છે વળી અહિંથી ૧૪ કોમ ઉપર તે જનકપુરી^૧ હોવાનું જણાવે છે, કે જે જનકપુરી ચીતાનું પીયર હતું ૫૦ શીલવિજયજી

‘ મિથિનાનગરી મરીન્જિદ ’ (૫૦ ૧૦૬)

એમ ગાંધને મહાવીનાથનું જન્મ ક્યાણક મિથિલા ખતાવે છે વસ્તુતઃ આ સ્થાન કયુ તે ચોક્કસ કહી શકાતું નથી હવે પટણાથી દક્ષિણમાં પચાસ ગાઉ ઉપર

ભદિલપુર^૨

નામનું તીર્થ છે શીતલનાથનું આ જન્મક્યાણક છે આ ભદિ

કથનમાં બે બાબતો મહત્વની છે એક તો એ કે—આ દેગમાં તેમના સમયમાં મન્દીરના પ્રખર વિકાસો હતા અને બીજી બાબત એ કે તે વખતે આ નગરી (મિથિના) ‘ જગદ ’ (જગતી) ના નામથી પ્રસિદ્ધ હતી તે કથન આ પ્રમાણે છે —

“ पप पप छाद्यीकृषतलायनईओ य महुरोदगा पागयजणा यि मक्यमासाविमारया अणगसत्थपसत्थअप्पत्थिनिउण य जणा । तत्थ दिठ्ठिन्यमियसमिद्धा मिहिला नाम नयरी हांत्था । संपय जगड्ढत्ति पत्तिद्धा ”

ઉપર્યુક્ત સીનામદીથી પશ્ચિમમાં વગલગ ૭ માઇન ઉપર જગદીયપુર (Jagatias poor) નામનું ગામ છે સ્થલ છે, જેને જિનપ્રભશ્રિ ‘જગદ’ કહે છે, તેજ આ જગદીયપુર હોય. બે આ કંપના માચી હોય, તેા અસાગનું જગદીયપુર, એજ જિનપ્રભશ્રિના મમયની મિથિલા નગરી સી રાજ્ય

૧ આ જનકપુરિ પણ અસાગે વિદ્યમાન છે જે જનકપુર (Jharkh-poor) ના નામથી પ્રસિદ્ધ છે આ ગામ સ્થળમાં જન્મનથી પશ્ચિમેતર જનકપુરગેડ નામનું સ્ટેશન છે, તેનાથી પૂર્વેતર ૪૪ માઇન ઉપર છે, ચીનામદીથી પૂર્વેતરમાં છે તે લગભગ ૨૦ માઇન ઉપર આવેનું છે

૨ અન્યાર આ તીર્થ વિસ્ફેદ છે પાનુ ગયા જગામાં હરવન્યા (Hattwarren) નામનું એક નાનકડું ગામડું છે તેને ભદીલપુર ગણ

લપુર કયું ? એનો ખુલાસો કરતાં 'પં' સૌભાગ્યવિજય કથે છે:—

“ભદિલપુર ભાષે છેં શાસ્ત્રમાં રે હિવણાં નામ દુતારા નસ રે.” પં ૧.
(પૃ. ૮૯)

આ ઉપરથી જણાય છે કે—દુતારા ગામને તે વખતે લોકો ભદિલપુર માનતા હતા. સૌભાગ્યવિજયના કથન પ્રમાણે અહિં એક પર્વત છે. પર્વત ઉપર પાર્શ્વનાથનાં પગલાં છે. એક ગુફામાં સ્મૃતદ્રણ પાર્શ્વનાથની મૂર્તિ છે. પાસે એક સરોવર છે. પર્વતની પાસેજ દુતારા (દંતારા) ગામ છે, કે જ્યાં શીતલનાથનાં ચાર કેટલાંક થયાં હતાં.

હવે આપણે ‘પૂર્વદેશનું’ જગપ્રસિદ્ધ

સમ્મેતશિખર

તીર્થનું વર્ણન તપાસીએ. પાંચે તીર્થમાળાઓમાં સમ્મેતશિખરનું વર્ણન ઓછું વસ્તુ કરેલું છે. ચોવીસ તીર્થ કરો પૈકી વીસ તીર્થ કરો આજ પવિત્ર પર્વત ઉપર મુક્તિ પામ્યા હતા. કોઈ અપેક્ષાએ ‘પં’ વિજયસાગર તો આ સમ્મેતશિખર તીર્થને શત્રુ-જયથી પણ અધિક વખાણે છે. તેઓ કહે છે:—

“ અધિકા એ ગિરિ ગિરિઓ મુત્રુંજથી નળ્યો છ. ” શ્રી. ૨ (પૃ. ૫)

વામાં આવે છે. ‘પં’ સૌભાગ્યવિજય જેને દુતારા કહે છે, તે ગામ આ હટવરિયા (Hatwara) થી દક્ષિણમાં લગભગ ૪-૫ માઈલન દૂર છે. આનું ખડું નામ છે દંતારા (Dantara). ‘પં’ સૌભાગ્યવિજયના સમયમાં આ દંતારાને ભદિલપુર લોકો માનતા હતા, એમ તેમના કથનથી માલૂમ પડે છે. અહિં કેટલીક પ્રાચીન મૂર્તિઓ અને ખડેહરો ઘણાં છે, એજ એની પ્રાચીનતાનાં સ્મરણ ચિહ્નો છે આનીજ પાસે એક પહાડ છે. કહેવાય છે કે આજ પહાડ એ ખડું ભદિલપુર તીર્થ છે. દિગમ્બરોના તીર્થયાત્રા દર્પણના પૃ. ૨૦૭થી ૨૧૨ સુધી આ તીર્થનું વિસ્તૃત વર્ણન આપ્યું છે. જો કે તેમાં પોતાનાં ગીત ગાયાં છે, પરંતુ તેમાંથી આ સ્થાન ભદિલપુર તીર્થ હોવું જોઈએ, એવા કેટલાંક પ્રમાણો જરૂર મળે છે.

૫૦ જયવિજયે પણ કથ્યુ છે —

“ મમેતાયન ગુનુજ્ય તોવછ સીમધગ નિજુવર ધમ બોલછ,
એહ વયણુ નવિ કોવછ ” ૪૯ (૫ ૨૮)

કવિ વિજયમાગરજીએ અને ૫૦ જયવિજયે સુમ્મેત-
શિખગની આસપાસના મનુષ્યો અને આ ભૂમિની રસાળતાનું જે
વર્ણન કર્યું છે, તે બરેબર તે વખતની સ્થિતિનું ભાન કરાવે છે
આ કવિઓએ કરેલા વર્ણનનો માર આ છે —

“ લોકો લગોટિયા છે માથુ ઉઘાડુ રાખે છે અને માથે
વાળના ગુચડા વધારે છે સ્ત્રીયો કાચળીયો પહેરતી નથી ‘કાચળી’
નામથી તો ત્યાં ગાળ ગણવામાં આવે છે સ્ત્રીયો પણ કદરૂપી,
ભૂતડી જેવી લાગે છે માથુ ઢાકેલી કોઈ સ્ત્રીને તે જૂએ છે તો
તેણીઓને બહુ આશ્ચર્ય થાય છે ત્યાંના ભીલો હાથમાં ધનુષ્ય અને
બાણ લઈને દૂરે છે ”

આ પછી આગળ જતા આ કવિઓએ આ રસાળ દેશનું
પ્રાકૃતિક વર્ણન કરી તે દેશમાં થતી વસ્તુઓ કૃષ્ણ-કૂલાદિ-
ગણાવેલ છે

સુમ્મેતગિખગની યાત્રાએ જનારોને તે સમયમાં પણ
ત્યાંના ગલ્તની સમ્મતિ મેળવવી પડતી હતી, તેમ આ તીર્થમા-
ળાઓ ઉપરથી જણાય છે ઉપરની પાંચ તીર્થમાળાઓ પૈકી માથી
જૂની ૫૦ હિમચોમની તીર્થમાળામાં કહેવામાં આવ્યું છે —

તવહટિ પાવગુજ ગામ મવછ જનનધ ડીડુ મુગોમ (૫ ૧૯)

આમાં જે ‘પાલગુજ’ ગામનું નામ આપ્યું છે, તેનું
ખરૂં નામ ‘પાલગજ’ છે ૫૦ વિજયમાગર અને ૫૦ જય-

---

૧ આ પાવગજ (Palgunja) અત્યારે પણ વિદ્યમાન છે આ ગામ
હજીરીબાગ જીન્દામાં આવેલા મધુવન (Madhooban) થી ઉત્તર પૂર્વમાં
૬-૭ માઇલ ઉપર અને ગિરડીહ (Giradih) થી દક્ષિણ પશ્ચિમમાં ૧૧-૧૨
માઇલ ઉપર આવેલું છે

વિજયે પોતાના સમયમાં સમ્રેતશિખરની તળેટીમાં જે ગામ હતું, તેનું નામ પાલગંજ જ આપ્યું છે, વધુમાં તેમણે પાલગંજનો રાજા પૃથ્વીચંદ્ર (પૃથ્વીસિંહ) હતો એમ પણ જણાવ્યું છે. જ્યારે પં ૦ શીલવિજયે રાજાનું નામ નથી આપ્યું. માત્ર એટલું જ જણાવ્યું છે:—

પાલગંજ તલહટી વસઈ રાજા ખત્રી મનિ ઉદ્ધસિંહ” ૨૫ (પૃ. ૧૧૦)

પરંતુ પં ૦ સૌભાગ્યવિજયે આ બધાઓ કરતાં કંઈક વિશેષ જણાવ્યું છે. તેઓ જણાવે છે કે—

“બંગાળમાં આવેલા ઝરિયા^૧ ગામમાં રઘુનાથસિંઘ રાજા રાજ્ય કરે છે. તેના હીવાનનું નામ સોમદાસ છે. સમ્રેતશિખરની યાત્રાએ જતાં જે કોઈ યાત્રી અહિં આવે છે તેની પાસેથી અર્ધો રૂપિયો લઈને તેને આગળ વિદાય કરે છે વચમાં દલાલો પણ રૂપિયા કરે છે અને શ્રાવકોની ખુશામત કરે છે. તેઓ કહે છે કે—પાર્શ્વનાથના પાળેલા અમે રખવાળા છીએ, તમે સંઘ લઈને આવ્યા છો, મારે જે કંઈ લાવ્યા હો તે અમને આપો.”

આગળ ચાલતાં આ કવિ, રુતરાસના રાજા કૃષ્ણસિંહ પણ દાણ લે છે, એમ જણાવે છે. વળી “સમ્રેતશિખરની તળેટીમાં રઘુનાથપુરા ગામ છે. અહિં યાત્રાળુઓ એક વિશાળ વડની નીચે ઉતરે છે. અહિંથી બે ગાઉ સપાટ જમીન ઉપર ચાલ્યા પછી પહાડનો ચઢાવ આવે છે ” એમ પણ કવિએ જણાવ્યું છે. આ પછી આ કવિ આખી એક ઢાળમાં આ મનોહર રસાળ પહાડનું વર્ણન કરી આ પહાડમાં થતી વનરૂપતિઓ વાઘ, સિંહ વિગેરે કેવાં કેવાં જાનવરો આ જંગલમાં રહે છે, તે પણ જણાવે છે.

૧ અત્યારે પણ આ ઝરિયા (Jheria) વિદ્યમાન છે, અને તે પાર્શ્વનાથ હીલથી પૂર્વ દક્ષિણમાં ૨૪-૨૫ માઇલ ઉપર આવેલું છે.

૨ રુતરાસ (Kutras) આ ગામ પાર્શ્વનાથ હીલથી પૂર્વ-દક્ષિણમાં લગભગ ૧૫ માઇલ ઉપર આવેલું છે.

આ પછી પહાડ ઉપરના દર્શનીય સ્થાનો બતાવ્યા છે, જેમાં
 દુડો, મદિરો અને કુડો વિગેરેનું વર્ણન છે ઉપરની પાત્ર તીર્થ-
 માળાઓ પૈકી ચાર તીર્થમાળાઓમાં સમ્મેતશિખરની તળેટીમાં
 પાલગજ ગામનું નામ આપ્યું છે, જ્યારે ૫૦ સૌભાગ્યવિજય-
 છની તીર્થમાળામાં પાલગજનું નામ નહિ આપતા રઘુનાથપુ-
 ગનું નામ આપ્યું છે, એનું કારણ એ છે કે—આ તીર્થમાળામાં
 વર્ણવેલ સ વ પહેલા મુર્ચિદાબાદ, કાસમબજાર વિગેરે થઈ પાછા
 વળતા વર્ધમાન,^૧ (અસ્થિગ્રામ), ખડૂલેસર,^૨ પચેટ,^૩ રઘુના-
 થપુરા,^૪ ખિદા, દામોદર નદી, ઝગિયા અને કંતરામ થઈને સમ્મે-
 તશિખર (પાર્શ્વનાથ હીલ) ગયેલ છે

૫૦ સૌભાગ્યવિજય વર્ધમાન ગામનો ઉલ્લેખ કરતા
 કથે છે —

“ નક્ષપાણજલ કામ જસ કહેના અસ્થિગ્રામ હો, મું

અખ વર્ધમાન વિખ્યાતા જણે એ કેવલી વાતા હો મું ૬

(૫ ૮૪)

મહાવીર સ્વામીને શૂલપાણીયએ જે ઠેકાણે ઉપસર્ગ કર્યો

૧ ખ ગાળમાં આવેલા ખર્દવાન (Burdwan) જિલ્લાનું આ પાટન-
 ગરું અને તે પ્રમોશનદના કાંઠે ઉપર આવતું છે

૨ વીંગલમ જાતાના તાતીપારા (Tantipara) ગામથી દક્ષિ
 ણમાં એક માઇલ ઉપર વાકેન્દ્ર નામના નાળાને કિનારે વાકેન્દ્ર નામનું
 સ્થાન છે, એજ આ ખડૂલેસર કહેવાય છે

૩ પચેટ (Panchet), આ ગામ માનભૂમ જિલ્લામાં આવેલા
 આમનમોલ સ્ટેશનથી દક્ષિણ-પશ્ચિમમાં લગભગ ૧૩ માઇલ ઉપર આવેલું છે

૪ આ રઘુનાથપુરા અને સમ્મેતશિખરની તળેટીમાં કવિએ રઘુનાથપુરા
 મતાનું છે, તે જ જુદા ગામો છે આ રઘુનાથપુરા (Raghunathpur)
 માનભૂમ જિલ્લામાં આવના આસનમોલ સ્ટેશનથી દક્ષિણ-પશ્ચિમમાં
 ૨૩-૨૪ માઇલ ઉપર અને ઉપરુકત પચેટથી દક્ષિણ-પશ્ચિમમાં લગભગ
 ૧૦ માઇલ ઉપર આવતું છે, લગભગ ચાર હજાર માણસની વસ્તીનું
 આ ગામ છે

પં ૦ હંસસાગે આ રયાન સમ્મેતશિખરથી વીસ કોગ
ખતાવેલ છે; એટલું જ નહિ, પરંતુ 'ઇમ સુણીઈ લોકાંની વાત'
એ વાક્યથી સ્પષ્ટ જણાવ્યું છે કે—લોકોના કથનથી એમ જણાય છે.
પં ૦ જયવિજયે, સમ્મેતશિખરથી જાંભીયગામ કેટલું દૂર થાય
છે, તે નથી ખતાવ્યું, પરંતુ સમ્મેતશિખરથી જમાણી ખાજૂ છે,
એટલું જ કહ્યું છે; અને પં ૦ શીલવિજયજીએ તેો નામ માત્ર જ
લીધાં છે, જ્યારે પં ૦ સૌભાગ્યવિજયજી કહે છે:—

• ગિરિથી દૂર દક્ષિણ દિશિં દેપિઈ રિજુવાલુકા રે નાંમ. સં

દામોદર તટની હમણાં વહેં વીરજિન કેવલ હંમ.” સ. હું. ૧૮ (પૃ. ૮૮)

ઉપર્યુક્ત કથનો ઉપરથી ઝડનુવાલુકા અને જાંભીય-
ગામનો નિશ્ચય થઇ શકતો નથી કે તે ક્યાં છે અને અંત્યારે
ત્યા શું છે ?

કાશીથી પૂર્વ તરફનાં તીર્થો વર્ણવ્યા પછી કાશીથી
આ તરફનાં તીર્થોનું વર્ણન કવિઓ કરે છે. કાશીથી આ
તરફ સાઠ કોસ ઉપર આવેલ,

અયોધ્યા^૧

તીર્થ છે પં ૦ વિજયસાગર કેટલાક આચાર્યોના મતને અનુસરી
કહે છે:—

૧ દ્રૌપદાદેવી ઉત્તર-પૂર્વમાં ૩-૪ માઈલ ઉપર ઘાઘરા નદીને કાંઠે
આ નગરી આવેલી છે. જિનપ્રભસૂરિ 'અયોધ્યા કથ' માં આ નગરીના
આઠ નામો ખતાવે છે:—

“ અઝઝાપ ઇગઢિયાઈ, જહાઃ—અઝઝા, અવઝઝા, કોસલા,
ધિળીયા, સાકેયં, ઇક્ષ્વાણુભૂમી, રામપુરી, ઉત્તરકોસલ-ત્તિ. ”

તે આઠ નામો આ છે:—અયોધ્યા, અવધ્યા, કોસલા, વિનીતા, સાંકેત,
ઈક્ષ્વાણુભૂમી, રામપુરી અને ઉત્તરકોસલા.

અહિંનાં કેટલાક રયાનોતો જિનપ્રભસૂરિ પણ ઉલ્લેખ કરે છે, તેઓ
કહે છે:—

“ પગ તીર્થદર જનમીઆ મૂલ અયોધ્યા નિ

લા ૧૧ યિનિ શાપીમહા દમ જોનદા ગા” નિ ૩ ૧ (૧૧)

પ૦ વિજયમાગર, પ૦ જયવિજય, પ૦ સોભાગ્યવિજય
અને પ૦ શીલવિજયગ્રંથે અયોધ્યાનું વર્ણન કર્યું છે તેમા
સીતાનો ધીજુડ, ત્યા સીતાએ અગ્નિ પ્રવેશ કર્યો હતો, તે
કુડ, રામચંદ્રના પગલા, અને બીજાં પણ સ્થાનોનો ઉલ્લેખ કર્યો
છે પ૦ હસમોમે સ્પષ્ટ જણાવ્યું છે કે “ મહાપલદેવ, અશ્વત
નાથ, અલિનદન, સુમતિનાથ અને અનંતનાથની જન્મભૂમી આ
અયોધ્યા છે અહિ અત્યારે જેને સ્વર્ગદ્વાર કહેવામા આવે છે, ત્યા
મહાદેવી માતાનું નિર્વાણ થયેલ, એમ કહેવામા આવે છે આ અયો
ધ્યાની પામેશ્વર્યૂ નદી છે નગરમા મહાવીરવામીની મૂર્તિ છે ”

જત્ય અજ્ઞ યિ નામિરાયમદિર । જત્ય પામનાદવાદિયા
સીયારુદ મહસ્મધાર ચ । પાયાગદ્વિઓ ય મત્તગદ્વજસગો, અજ્ઞ
યિ જસ્મ અગ્ને કાગ્નિઓ ન મચરતિ મચરતિ યા તા મગતિ,
ગોપયરાઈણિ અજેમાણિ ય જોદ્વયતિત્થાણિ ઘટ્ટતિ ।

અર્થાત્—ત્યા આજ પણ નાલિરાગનું મદિર છે, ત્યા પાર્શ્વનાથસાદિકા
સીતાદેવ અને મહામધાર છે ત્યા પ્રામગ્મા ગેવ મત્તગદ્વજસગો છે, જેની
નાગજી હાથી આજ પણ ત્યાં ગડેનો નથી, અને નય છે નો મગી નય છે
નમજ નાપતાગ આનિ અનેદ તાદિ નીધો પણ છે ।

અ પારે અદિ સ્વનાગમેનુ માન એકલ અનિતનાથનુ મદિર કુરંગ
મારાસમા છે, તેમા જુદા જુદા તીર્થ દેવના કૃપાજીવની આપના વિગેરે ।

૧ આ સ્વર્ગદ્વારનો ઉલ્લેખ ત્રિનપ્રબલગ્રંથો પણ અયોધ્યા પ્રાપ્તમાં
મા છે —

‘ જત્ય યગ્ધરદહો મરુતનદગ મમ મિલિત્તા સગદ્વાર તિ
પમિલિમાયસો । ’

ધ-૧૦ જેને અત્યાદ ઘાતર કહેવામા આવે છે, તે અને મરુ નદીનો
ત્યા મનમ થયો છે, તે સ્થાનને ત્રિનપ્રબલગ્રંથ ‘ સ્વર્ગદ્વાર ’ ખતાવે છે,
ત્યા ત્યા નામનો એમ મનાવેલો, ત્યા ત્રિન ગંગા જેમ મનિ છે

આ શિવાય વિશેષ કંઈ હકીકત જણાવી નથી. અયોધ્યાથી ત્રીસ કોસ ઉપર

સાવત્રી^૧

તીર્થ ગતાચ્યું છે. અહિં સંભવનાથનો જન્મ થયેલો છે, પં૦ શ્રોલાગ્યવિજય કહે છે કે—

“ જહો ને સાવત્રીને કહે, જહો હવણું તિહાંના લોકઃ

જહો નાંમે કોના ગાંમડો, જહો વન ગહવર છે થોક. સુ. ૬

(પૃ. ૯૪)

૧ અયોધ્યાથી ઉત્તરમાં બલરામપુર રોશનથી ૧૨ માઇલ અને જે અધનાનો ઉપર ઉલ્લેખ કર્યો છે, તેનાથી ૫ માઇલ ઉપર ‘સહેતમહેત’ નો કિલ્લો છે. આનેજ અત્યારે સાવત્રી તીર્થ માનવામાં આવે છે. આ કિલ્લામાં એક ખાલી મંદિર છે, જેને સંભવનાથનું મંદિર કહેવામાં આવે છે જિનપ્રભુનરિના સમયમાં પણ આજ સહેતમહેતને સાવત્રી તીર્થ માનવામાં આવતું હતું, એમ એમના ‘સાવત્રીકથ’ ના “ સંપદકાલે મહેઠિ ત્તિ રૂઢા ” આ શ્લોકથી માનૂમ પડે છે. જિનપ્રભુનરિ, અહિના એક મંદિરનું અને રક્ત અશોકવૃક્ષનું વર્ણન આપે છે. તે ખાસ ધ્યાન ખેંચનારું છે. તેઓ કહે છે:—

“ જત્ય અજ્ઞ વિ ઘણગહણવળમજ્ઞદ્વિયં સિરિસંભવનાહપહિ-
માવિભૂસિયં ગયણગ્ગલગ્ગસિહરં પાસટ્ઠિયજિણવિંવમંડિયદેડ-
લિયાઅલંકરિયં જિણભવણં ચિટ્ટદ્વ પાયારપરિયરિયં । તસ્સ ચંદ્ર-
યસ્સદુવારઅદૂરસામંતે વિલિરરુલ્લસિરં અતુલ્લપલ્લવસિણિન્દ્ર-
ચ્છાઓ મહલ્લસાહાભિરામો રત્તાસોયપાયવો દોસદ્વ ॥ ”

અત્યારે જે મંદિર છે. તેજ આ મંદિર હોય તેમ જણાય છે: પરંતુ અત્યારે આ મંદિરમાં મૂર્તિ વિગેરે કંઈ નથી.

અત્યારે જેને સેતમહેત (Set Mahet) કહેવામાં આવે છે, તેનાં ૩૮ કાંઠે ખંડીયરો ગોંડા જંગલમાં છે. જ્યાં કેટલાંક બેરાઈચ (Bahraich) જંગલમાં આવેલી રાષ્ટ્રી નદીના દક્ષિણ કાંઠા ઉપર પણ છે. આ નદી તે છે કે જેને શાસ્ત્રકર્તા કશિપતી નદી કહે છે

આ ઉગ્રધી જણાય છે કે—મુપસિદ્ધ આવર્તી નગરી, એ
અત્યાગ્નુ કોના (અકોના) નામનું જામડું છે આ કવિ અહિ
પ્રતિમા અને પગલા હોવાનું જણાવી આ વનખડને દડક દેશની
મીમા હોવાનું કહે ૮ —

“ જિહો તિન વનખડ જાણુને જાહાં હડક દેશની મીમ, સુ ૭
(પૃ ૬૪)

૫૦ વિજયસાગર આ સાવર્તી દરિયાખાદથી ત્રીમ જાઉ
ઉપર હોવાનું જણાવે છે —

“ દેવુ દરિયાખાદથી મેષ્ટ દિગિ અસ ત્રીમ
આવર્તી મભાગી, નભવ જન્મ જગીમ મ ૬ (પૃ ૧૦)

અયોધ્યાથી લગભગ સાત કોમ ઉપર

રત્નપુરી^૧

નામનું તીર્થ છે ધર્મનાથના અહિ કટ્યાણુકો થયેલ છે ૫૦
જયવિજયે અહિ એ મદિગે હોવાનું જણાવ્યું છે તેમા પગલા
અને ત્રણ પ્રતિમાઓ બતાવી છે ૫૦ સોલાજયવિજય કહે છે કે—
આ ગામને અત્યાગે ‘ મેષ્ટનાથ ’ કહે છે

૧ આ તીર્થ, અહિ એન્ડ નાલિયખડ નવના મોહાવલ જેગનથી
લગભગ દોઢ-મે માનના ઉપર આવતું કે અત્યાગે પણ આ ગામને ‘ કોના ’
કહે છે જિનપ્રભસુગ્ધિના મમયમા આ ગામ રત્નચાહના નામથી પ્રસિદ્ધ હોય,
એમ કહેપ ઉપરથી જણાય છે ૫૧ી જિનપ્રભસુગ્ધિના મમયમા અહિ ધર્મના
થનું મદિગે અને તેમા નાગમર્તિ યુન્ન ધર્મનાથની પ્રતિમા હોવાનું પણ
જણાવ છે તેમના નામે આ ૮ —

तत्र च तथैव नागमूर्तिपुष्पिहारिता श्रीधर्मनाथप्रतिमा
इहापि सम्यग्दृष्टियात्रिकर्जनैरनकविधप्रभाउप्रभाउनापुरस्सर
पूज्यते । ”

અત્યાગે અહિ એ મદિગે કે ધર્મનાથનું અને નકાબને પ્રભનું

કંપિલા

તીર્થ પણ કલ્યાણકલ્પરીજ છે. વિમલનાથનો અહિં જન્મ થયો હતો. પંડિત જયવિજય અહિં 'વિમલવિહાર' અને વિમલનાથનાં પગલાં હોવાનું જણાવે છે. પંડિત વિજયસાગર અને પંડિત સૌભાગ્ય-વિજયજી કંપિલાની ખાસેના પટિયારીનો પણ ઉલ્લેખ કરે છે.

આ તીર્થ પછી

સોરીપુર

તીર્થ છે. પંડિત જયવિજય પ્રીરોજનાંદે, ચંદવાડ અને તેની ખાસેના સરપટી ગામથી આ તીર્થ ત્રણ કોસ ઉપર આવેલું છે, અને અહિં સાત મંદિર છે, એમ કહે છે.

ઉપરની પાંચે તીર્થમાળાઓમાં ઉપર પ્રમાણે થોડે ઘણે અંશે ઉપર પ્રમાણે પૂર્વદેશનાં તીર્થો (ખાસ ખાસ કલ્યાણકલ્પરીવાળાં તીર્થો) નું વર્ણન કર્યું છે. તે ઉપરાંત કોઈ કોઈ તીર્થમાળામાં પૂર્વદેશનાં તીર્થોમાંજ કેટલાંક વધારાનાં તીર્થો ગણાવ્યાં છે.

જેમાં મુખ્ય

૧ કૃષ્ણાદ જીવમાં આવેલા કાયમગંજથી ઉત્તર-પશ્ચિમમાં ૬ માઇલ ઉપર આ ગામ આવેલું છે. અહિં એક વિમલનાથનું મંદિર છે. સૌભાગ્યવિજયજી જે પટિયારીનો ઉલ્લેખ કરે છે, એ પટિયારી (Patiali) ખીણું કંઈ નહિ, પરંતુ કંપિલાથી ઉત્તર-પશ્ચિમમાં ૧૮-૧૯ માઇલ ઉપર આવેલું એક ગામ છે. વધુ માટે જુઓ—જિનપ્રલમ્બરિકૃત કામ્પિલ્યપુરકલ્પ ।

૨ આ સ્થાન શિવોલાખાદથી ૭ કોસ ઉપર જમના નદીના કાંઠે આવેલું છે. નેમનાથપ્રભુના જન્મ કલ્યાણકલ્પના લીધે આ ગામ તીર્થ તરીકે મનાય છે. જગદ્ગુરુ હીરવિજયમૂર્તિ મહારાજ-આગરેથી અહિં પધાર્યા હતા અને તેમનાજ સમયમાં અહિંનો ઉદ્ધાર થયેલો; પરંતુ તે પછી અહિંનાં મંદિરોનો ઉદ્ધાર થયો જણાતો નથી. અહિં હાલ એક પહાડીપર પાંચ મંદિરો છે. જેમાંનાં ચાર તો ખાલીજ છે અને એકમાં નેમનાથનાં પગલાં છે.

ଅଦ୍ଭିଷ୍ଠିତା ।

છે આ તીર્થના મળધમા પદ્મવિનયસાગરે બીલુ કમળ
 લખ્યુ નથી માત્ર નામજ લીધુ છે ૫૦ મોલામ્યવિનયશ્રમે
 અહિંજીતા નગરી આજગથી ઇગાન કોણુમા કુડજલના
 પ્રદેશમા હોવાનુજ માત્ર જણાવ્યુ છે ત્યારે ૫૦ શીલવિનય
 શ્રમે અહિંજીતા નગરીને મેચાત દેશમા હોવાનુ જણાવી
 પાર્થનાથના તીર્થ તરીકે બતાવી છે આ નિવાય હાથએ કમળ
 વિશેષ કહ્યુ નથી

હસ્તિનાપુર

તીર્થનો પણ ઉલ્લેખ ઝાઝા કાઈએ કર્યો ન તેમજ ૫૦ વિ

૬ અસ્તિત્વતા બન્ની ડામા એએનસા (Anli)
 નામડુ ગામ છે, તેની ઉત્તરમાં (માલન ઉપર નામનગર (Ramnagar)
 ગામડુ ગામ , આ નામનગરથી દક્ષિણમાં જા માલવના રેગસામાં ન્દનાં બ
 ડીવના , આનેજ અસ્તિત્વતા રેગસામાં આવે છે જિતપ્રભચરિએ ' અદિ
 ન્દનાં પ' મા, અસ્તિત્વતાની ઉત્પત્તિ પાંચનાથ પ્રભુનુ મન્દિર, તેની પૂર્વ દિ-
 નામાં આવના નાત કુડા, મનચલ્યની નડદ ગિદ્દસરમાં વળુન પદ્માસ્તીયુક્ત
 પાંચનાથ પ્રભુનુ મન્દિર મદની પામ નેમિનાથની મત્તિ અદિત મિદ્ધ અંો
 સુધ્યો યુન્ત આગાની નુમ દાચમાં , જેને એરી મિદ્ધવાદનવાગી અ માદી
 નેમજ મીના પજ ન્દનાં વાદિદ નીચો રિગે નુ વળન ડ્યુ કે અ પા ને ॥
 મનિગિદ્ધ-પરિચનાન માન કે પ્રાચીન ને'પ આગના પગિજામે બાન્યાગ્ય
 રીમાં ન્દેના ॥ ને પ્રાચીનમાં પ્રાચીન ન્દપો રાદેમાં આવ્યા છે, તમા
 રાદિના પજ એક ગ્રુપ કે એ. માન મયુગો

૨ દુઃખિનાયુ- અર્થિ નાનિનાય દુઃખનાથ અને અગ્નાયો ૧૮-મ
 યના નેહ આ ન્યા ૧ નીય નર્મ- મનાય ૩ મરિનાયપ્રભુ પાત્ર અર્થિ મમો
 મયા દના ઝાવનવેવપ્રભુએ વ-નીનપત્ર પાગ ૩ પાત્ર અર્થિ ૪ ન્યુ હતુ નિન
 પ્રભુનિ ૧૧ મમવમા અર્થિ નાનિ, દુઃખ અગ્ અને મરિનાય-એ આ-
 નના નાઃ મર્થિ ૧ દના ૧ દુઃખિનાયુક ૫ મા વ ન્યુ ૩ —

तस्य महानयने सतिशुशुभमहिजिणाण चेइयाइ मण
इयाइ । '

જ્યસાગરે કહ્યું છે:—“ શાન્તિ, કુંથુ અને અરનાથનો અહિં જન્મ થયો હતો. આગરાથી ઉત્તરમાં દોઢસો કોસ થાય છે, પાંચ પાંડવો અને પાંચ ચક્રવર્તી અહિં થયા છે; વળી અહિં પાંચ થૂલ છે અને પાંચ જિનમૂર્તિયો છે. ” પંચ સૌભાગ્યવિજયજીએ પણ લગભગ પંચ વિજયસાગરની સાફક વર્ણન કર્યું છે. ફરક માત્ર એટલો છે કે આમણે આ સ્થાન દિલ્લીથી પૂર્વ દિશામાં આવીને કોસ ગતાવ્યું છે, અને પાંચ સ્તૂપને બદલે ત્રણ સ્તૂપ ગતાવ્યા છે.

આમજ

મથુરા.^૧

તીર્થનો પણ કોઈ કોઈ તીર્થમાગામાં ઉલ્લેખ જોવાય છે. પંચ વિજયસાગરે આનું નામ માત્ર લીધું છે. પંચ સૌભાગ્યવિજયજીએ આ તીર્થ મહાવીરસ્વામીના તીર્થ તરીકે પ્રસિદ્ધ ગતાવ્યું છે. જ્યારે પંચ શીલવિજયજીએ જમના નદીના કાંઠે આ ગામ હોવાનું ગતાવી નેમનાથના તીર્થ તરીકે આને પ્રસિદ્ધ ગતાવ્યું છે.

એ પ્રમાણે પૂર્વદેશીય તીર્થાનું વર્ણન ઉપર્યુક્ત પાંચ તીર્થમાગાઓમાં કરવામાં આવેલ છે.

અહિં અગાદેવીનું મંદિર હોવાનું પણ જણાવ્યું છે, પરંતુ સં. ૧૬૨૬ સુધી અહિં એક મંદિર નહોતું. માત્ર એક ઝાડ તીર્થ પગલા હતું. સં. ૧૬૨૬ માં અહિં એક મંદિર બન્યા પછી આ તીર્થ પાછું જાહેરમાં આવ્યું છે. કહેવાય છે કે—અહિંથી માધલ—સવામાધલ ઉપર મંડપલદેવનાં પણ પગલાં છે.

૧ મથુરા. જમના નદીને કિનારે આ એક પ્રાચીન શહેર છે. અત્યારે લગભગ સાડા હજાર માણસોની વસ્તી છે. એક વખતે આ સ્થાન જૈનતીર્થ તરીકે મશહૂર હતું, જ્યારે અત્યારે જૈનોની વસ્તી (પચાસ દિગમ્બરોનાં ઘરો સિવાય) બિલકુલ નથી. ધિયામંડીમાં એક પાર્શ્વનાથનું મંદિર છે. અહિંની શોધખોળના પરિણામે ઘણી પ્રાચીન વસ્તુઓ અને જૂના શિલાલેખો મળ્યા છે. કંકાલીટી-લામાં જે એક જૈન સ્તૂપ છે તે અત્યારસુધીમાં પ્રાપ્ત થયેલા જૂનામાં જૂના બે સ્તૂપો પૈકીનો એક છે. વધુ માટે ‘જૂનો જૈનસ્તૂપ’ એવું મથુરા. કાં વિન્સેન્ટ. એ. રમીથ.

શત્રુજય.

શત્રુજય (સિદ્ધાચળ) તીર્થના વર્ણનવાળી આ સ ગ્રંથમા આઠ તીર્થમાળાઓ છે —

૧ ૫૦ દેવચ દ્ર વિગ્રિત ' શત્રુજયતીર્થ-પરિપાટી '
 પૃ ૩૮-૪૭

૨ ૫૦ સૌભાગ્યવિજય વિગ્રિત ' તીર્થમાળા '
 પૃ ૭૩-૧૦૦

૩ .. ' શત્રુજયચેત્ય પરિપાટી '
 પૃ ૧૫૪-૧૫૮

૪ ૫૦ વિનીતકુશલ વિગ્રિત ' શત્રુજય તીર્થયાત્રા '
 પૃ ૧૫૯-૧૬૫

૫ ડવિ લાવણ્યસમય વિગ્રિત ' આદિનાથ-ભાગ '
 પૃ ૧૬૬-૧૬૮

૬ ૫૦ વિનીતકુશલ વિગ્રિત ' શત્રુજયસ્તવન '
 પૃ ૧૭૪-૧૭૫

૭ ૫૦ ભતિગ્ન વિગ્રિત ' સિદ્ધાચલ-તીર્થયાત્રા '
 પૃ ૧૭૯-૧૮૮

૮ પીમા વિગ્રિત ' શત્રુજયચેત્ય પરિપાટી '
 પૃ ૧૯૫-૧૯૭

ઉપગ્ની આઠ તીર્થમાળાઓ પેઢી પહેલી તીર્થમાળા ઉપાધ્યાય ભાતુચ દ્રશના ગિપ્થ ૫૦ દેવચ દ્રશ્યો જનાવી છે જે ડવિઓ ગ્થાનો મ વત્ નથી આપ્યો, પગ્નુ સિદ્ધાચલની આયાત્રા તેમણે

" મોત પચાણુઓ માગ માદ્ વદિ ચોત્તમિ ગુ વાન " (૫ ૮૦)
 સ ૧૬૯૫ ના મહા વદિ ૧૪ ને ગુરુવારે કરેલી છે, તે ઉપગ્ની ૫૫૫ થાય છે કે-આમા જે મમયનુ વર્ણન કરવામા આવ્યુ છે, તે સમય મ ૧૬૯૫ નો એટલે સત્તરમી સદીની લગલગ આખરનો છે ડવિ જણાવે કે-મ ૧૬૯૫ નુ ચાતુર્માસ ઈકરમા ડરીને યાત્રા

માટે નીકળ્યા હતા. ઈંડરથી જે રસ્તે થઈને તેમણે યાત્રા કરી છે તે આ છે—પ્રીચાટ, (પ્રીચોદ) વલાસણ, વડનગર, વીસનગર, સિવાલા (સાઉલા-Saola), મહેસાણા, અમદાવાદ અને પાલીતાણા. અમદાવાદ પછી ક્યાં ક્યાં ગામો ઉપર થઈને પાલીતાણે ગયા તે જણાવ્યું નથી.

બીજી કવિ લાલવિજયજીના શિષ્ય પં. સૌભાગ્યવિજયજીએ સં. ૧૭૫૦ માં બનાવી છે. આ તીર્થમાળા જે કે ખાસ સિદ્ધાચલની યાત્રા નિસિત્તે બનાવવામાં આવી નથી. આમાં ચારે દિશાઓનાં તીર્થોનું વર્ણન છે, તેમાં સિદ્ધાચલનું વર્ણન પણ ઠીક ઠીક કરેલ હોવાથી આ વિભાગમાં પણ તેની ગણતરી કરી છે. આ સિદ્ધાચલનું વર્ણન પૃ. ૯૬માં છે.

ત્રીજી ‘ શત્રુજય ઐત્ય-પરિપાટી ’ કોણે કર્યારે બનાવી છે, એ કંઈ કૃતિ ઉપરથી જણાતું નથી. આમાં કેવળ શત્રુજયનાં મંદિરો અને અન્યાન્ય દર્શનીય સ્થાનોનો નામોલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

ચોથી પં. સુમતિકુશલના પ્રશિષ્ય અને પં. વિવેકકુશલના શિષ્ય પં. વિનીતકુશલે બનાવી છે. આમાં સં. ૧૭૨૨ માં કરેલી યાત્રાનું વર્ણન છે. જૂનાગઢના રહેવાસી સંઘવી સહસ-વીરના સાત પુત્રો પૈકીના એક રાજસીએ -સં. ૧૭૨૨ ના આસો

૧ આ કૃતિ રચ્યાનો સંવત જણાવવામાં આવ્યો નથી, પરંતુ તેના સમયને માટે એક કલ્પના થઈ શકે છે. તે એ કે કવિએ સિદ્ધાચલના વર્ણનમાં સમરાશાહના ઉદ્ધારનો ઉલ્લેખ કર્યો છે:—

“ થાપીઈ એ સમરિ નરિંદ મૂલગભારઈ આદિપહે ” ૨૧ (પૃ. ૧૫૬)

આ ઉપરથી એ કલ્પના કરવી લગારે મુશ્કેલ નથી કે—આ કૃતિ સમરાશાહના ઉદ્ધાર પછીની એટલે ૧૩૭૮ પછીની છે. બીજી રીતે જોઈએ તો કર્મશિાએ કરાવેલા ઉદ્ધારનો ઉલ્લેખ આમાં થયો નથી, એટલે કર્મશિાના ઉદ્ધાર પહેલાંની એટલે સં. ૧૫૮૭ પહેલાંની આ કૃતિ છે, એમ કહેવું પણ ખોટું નથી. નિદાન, સં. ૧૩૭૮ થી ૧૫૮૭ ની વચ્ચે આકૃતિ બનેલી સિદ્ધ થાય છે.

કુદિ ૧૦ (વિજયાદશમી) ના દિવસે ' મ ધવી ' તિલક કગવી પાપ
 વદિ ૧ ને શુક્રવારના દિવસે સિદ્ધાચલનો મ વ ડહ્યો હતો આ
 વખતે જૂનાગઢમાં નવાળ મરદાગખાન ગળ્યે કગતો હતો, એમ
 કવિ જણાવે છે રાજમીના આ સ ધ માયે દીવ, પાટણ, (પ્રભા
 મપાટણ,) વેગવળ અને પોગળદગના મ ઘો મળી ગયા હતા
 આ સ ધ વડાલ થઇ રાણપુર આવ્યો, ત્યાં અહિં ઘોરાજી અને
 મઝેવડીનો સ ધ પણ લેગો યઇ ગયો અહિંથી આગળ વધી
 મ ધ પાલીતાણે પહોચ્યો આ વખતે મ ધવીએ ઘોઘેથી વિજય-
 પ્રભસૂગ્ને પાલીતાણે તેડાવ્યા સ ધવીની વિનતિને માન આપી
 વિજયપ્રભસૂગ્ને એકમો પ આવન માધુ સાથે પાલીતાણે પધાર્યા
 અને સ ધવીને ત્યા પગલા કર્યા

પાંચમી કવિ લાવણ્યમયે બનાવેલ ' આદિનાથ-ભાગ ' છે
 કવિએ આ ભાસ ગ્યાનો મ વત્ આપ્યો નથી; પરંતુ આમાં
 સિદ્ધાચલના છ ઉદ્ધારનુ દૂઝમાં વર્ણન કરી માતમાં ઉદ્ધારનુ વર્ણન
 કર્યું છે સાતમો ઉદ્ધાર^૧ કર્મમિ હે (કર્મગાહે) કગવ્યાનુ
 જણાવ્યું છે કવિ કહે છે કે —

“ મ રત પત્ર વગ્મ મીન્યામીષ વદિ વેનાપિ વગન પ્રકગીઝ ૧૧

પરગીઝ વગવગન પ અમિ નિગિ વાદણિ નેતગી

ઉત્તર નક્ષિણુ પરગ પત્રિમ પા-વગ ડ ધનગી (૫ ૧૦૦)

આ ઉપગથી જણાય છે કે—મ ૧૫૮૭ ના વેગાળ વદિ પના
 દિવસે કર્મમિ હે (કર્મગાએ) પ્રતિષ્ઠા કગવી હતી આ ઉપગવી
 એ અનુમાન મહજ કગી ગડાય છે કે—કવિની આ કૃતિ મ ૧૫૮૭
 પછીની છે

છઠ્ઠું વિનીતકુગલ વિગ્રચિત ' શત્રુજય સ્તવન ' છે આ
 વિનીતકુગલ તે છે, કે જેમની મ ૧૭૦૦ મા બનાવેલી તીર્થમા-

૧ આ ઉદ્ધાર મળધી બહુ વાખી મગૂત પ્રગ્નિત કવિ લાવણ્યમયે
 ગી છે આ પ્રગ્નિત સિદ્ધાચળ ઉપર મા ૧૧ મોટા ગો મુખ્ય મદિના પૂર્વ
 દા ૧૧ એડ થાલના ઉપર વિવમાન કે નેમ ગત્ર જયયાના પ્રખ ૧ મા
 પણ સિતાન્વી વર્ણન કર્યું છે

જાનો પરિચય ઉપર કરાવવામાં આવ્યો છે, આ કવિએ આ સ્તવન પણ તેજ સમયે સિદ્ધાચલમાં ગનાવેલું છે. કારણ કે તેઓ પોતે કહે છે:—

“ સંવત સત્તર આવીસની રે લાલ માલ મુદિ પંચમી સાર, મન
સંધ સાથિ જત્રા કરી રે લાલ સદ્ગુણ કર્યો જંવાર, મન

સે ૬ (પૃ. ૧૭૪)

આમાં કવિ સં ૧૭૨૨ ના મહા સુ. ૫ ના દિવસે યાત્રા કર્યાનું જણાવે છે. જ્યારે ઉપર ચોથી તીર્થમાળામાં પણ આજ સંઘનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે, એટલે એમાં શંકા જેવું નથી જ કે—આ સ્તવન પણ તે સમયે જ ગનાવેલું છે.

સાતમી ‘ સિદ્ધાચળ-તીર્થયાત્રા ’ ઉપાધ્યાય દ્વીપચંદ્રજીના પ્રશિષ્ય અને ૫૦ દેવચંદ્રજીના શિષ્ય મતિરત્ને ગનાવી છે. કવિએ રચ્યાનો સંવત્ આપ્યો નથી. આમાં સૂરતથી સિદ્ધાચલની યાત્રાએ નીકળેલા સંઘ^૧નું વર્ણન છે. આ સંઘ મૂળ પાટણના

૧ ઉદયસાગરસૂરિ નામના એક આચાર્યે ‘ સ્નાત્રપંચાશિકા ’ નામનો ગ્રંથ પાલીતાણામાં રચ્યો છે. આ ગ્રંથની પ્રશસ્તિમાં કર્તાએ લખ્યું છે—

“ શ્રીમાલિવંશે ગુરુદેવમક્તઃ

કીકાસુતઃ શ્રીકચરાભિધાનઃ ।

તદીયસંઘેન સમં ચ યાત્રાં

કુર્વન્ કૃતોડ્યં જિનરાજમક્તયૈ ” ॥ ૮ ॥

અર્થાત્—દેવ ગુરુભક્ત કીકાના પુત્ર કચરાએ કાઢેલા સંઘની સાથે યાત્રા કરતાં જિનરાજની ભક્તિને માટે આ ગ્રંથ રચ્યો છે. (જૂઓ, પીટર્સનનો ત્રીજો રીપોર્ટ પૃ. ૨૩૬)

જે સંઘનું પ્રસ્તુત તીર્થમાળામાં વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે, તેજ સંઘ આ છે. આ ગ્રંથ રચ્યાનો સંવત્ કર્તાએ આ આપ્યો છે.

“ વર્ષેઽન્ધિઘ્વાર્ણેદુમિતે સુરમ્યે શ્રીપૌષમાસે ચ વલક્ષપક્ષે ।

શ્રીપૂર્ણિમાયાં શશિવાસરે ચ શ્રીપાદલિપ્તાચ્ચપુરે સુરાષ્ટ્રે ” ॥ ૬ ॥

અર્થાત્—પાલીતાણામાં સં. ૧૮૦૪ ના પૌષ સુદિ ૧૫ ને સોમવારના દિવસે આ ગ્રંથની રચના કરેલી છે. સુતરાં કચરા કીકાએ આ સંઘ ૧૮૦૪ માં કાઢ્યો હતો, એ વાત સિદ્ધ થાય છે.

ગ્રહીશ, પરંતુ પાછળથી સૂર્યગ્રહ આવી વનેલ રવજીગાના કુલના
 આ કચ્છરા ક્રીકાએ કાર્તિક સુ ૧૩ (સવત ૧૪૭૦વ્યો નથી) ના
 દિવસે ઝાઢ્યો હતો રૂપચ દ નામના ગૃહસ્થ પણ સવલી તરીકે
 તેમા જોડાયા હતા હુ મમથી દગ્યા માર્ગે વિદાય થઈ આ સવ
 ભાવનગર બહાર ઉતર્યો હતો ભાવનગરમા આ વખતે ગજ
 ભાવમિ હજી ગત્ય કરતા હતા ભાવનગરથી વરતેજ, કેનાડ થઈ
 મધ પાલીતાણે આવ્યો હતો આ સઘમા ભાવનગરથી ૫૦
 ઉત્તમવિજયજી સાથે ચાલ્યા હતા

આઠમી ખીમા નામના કવિએ જનાવેલી ‘ શત્રુજય ચૈત્ય
 પરિપાટી ’ છે આ ‘ ખીમા ’ ડોણુ તે ડઈ જણાવવામા આવ્યું
 નથી, તેમ ગ્યાનો સવત્ પણ આવ્યો નથી આમા કેવળ શત્રુ-
 જય ઉપરના મદિગે અને દર્શનીય સ્થાનોનુ વર્ણન છે

ઉપરની આઠે તીર્થમાળાઓ યદ્યપિ શત્રુજયને લગતી છે,
 પરંતુ વસ્તુતઃ શત્રુજયની હકીકત માગ રૂપમા પૂરી પાડનાર
 તો પહેલી, બીજી, ત્રીજી અને આઠમી એ ચાર તીર્થમાળાઓજ
 જે ગાકીની તીર્થમાળાઓમા ક્રતો મધના વર્ણનો છે, અને ક્રતો
 શત્રુજયની સ્તુતિ અને નામ માત્ર જણાવેલ છે આ ચારે તીર્થ
 માળાઓમા મિદાયલના મદિગે પાહુડાઓ અને અન્યાન્ય
 દર્શનીય સ્થાનોના ચોખી વત્તી નજ્યામા નામો ગણાવવામા
 આવ્યા છે જેમાના મુખ્ય આ છે —

સલિતમગેવન, ઝડપલપાહુડા, કુમગવિહાર, ઝડપલદેવની
 માતા-ગજપર બેઠેલ, શાન્તિનાથનુ મદિગ, ચોમુખજી, પાચ
 ચાઉવ, અદળદ, કેવડયજી, વાઘણુપોળ, છીપાવમહી, મોહાવ

૧. સિએ આ તીર્થમાળામા મિદાયલના જે જે સ્થાનોનુ વર્ણન કર્યું
 છે તેમા કેમસનગાકીનુ પણ નામ છે કેમસ એ જહા ઉદાર મમગાણનો
 પિતા થતો આ કેમસવમહી મમગાણે જનાવેલ છે મમગાણે આદિ
 ૧૭૮ મા ઉદાર કગ્યો હતો આ ઉપથી સદા મમનય છે ૬ આ ક્રિતિ
 મ ૧૭૮ પરીની છે

જે ‘ ચડાઉલી ’ માં અત્યારે એક પણ મંદિર નથી અને ગામ પણ નાનકડું છે, તે ચડાઉલિનું કવિ કેવું વર્ણન કરે છે:—

“ નગર ચડાઉલિના ગુણ ધણા ભવણ અઢારઠં છઠ જિણુતણા:
ચઉરાસી ચહુટે હિવ ફિરઉ હામિ હામિ દીસઈ બ્રહ્મરિઉ. ૨૬
મૂલનાયક શ્રીનાભિમહારિ જિણુ દીકઠ મનિ હર્ષ અપાર:
કરઠ પૂજ આવક મનિ હસી નગર ચડાઉલિ લંકા જિસી. ” ૨૭

(પૃ. ૫૦)

આ ઉપરથી જણાય છે કે કવિના સમયમાં અહિં ૧૮ જિન-મંદિરો હતા.

આ તીર્થભાગામાં જે જે તીર્થો અને ગામોનાં નામો ઉલ્લેખ્યાં છે, તે અનુક્રમે છે, એમ કંઈ નથી. પ્રારંભમાં શત્રુંજયનું નામ આપી પછી ગિરિનારનું અને અષ્ટાપદનું આપી ભરૂચ, સોપારા, ખંભાત એમ નામો આપ્યાં છે. આવી રીતે મારવાડ મેવાડનાં તીર્થોનો પણ અનુક્રમ સાચવ્યો જોવાતો નથી. એકંદર કવિ આ તીર્થભાગામાં એકસો વીશ તીર્થોનું વર્ણન કર્યાનું જણાવે છે:—

“ એકસઉ તીરથ વિસોતર નામ

છણિહ ભણિહ હુઈ સવિહ પ્રણામ. ” ૮૮ (પૃ. ૫૬)

આ ઉપરાન્ત આ તીર્થભાગામાં વિશેષ કંઈ જાણવા જેવી હકીકત જણાતી નથી.

બીજી આગમ ગચ્છીય પંચ મહિમા વિરચિત ચૈત્યપરિ-પાટી ’ છે. આ મહિમા કોણ, તે પણ આ કૃતિ ઉપરથી જણાતું નથી. કારણ કે—આ કવિએ પણ પોતાનો વિશેષ કંઈ પરિચય આપ્યો નથી. કવિએ આ ચૈત્યપરિપાટી રચ્યાનો પૂરો સંવત આપ્યો નથી. માત્ર છેલ્લી કડીમાં એટલું જ જણાવ્યું છે કે—

“ આવીસિ આવણુ પપિ ત્રીજ ભલી ગુરવાર

ગૌડીમંડણુ ધ્યાનથી રિદ્ધિ-વૃદ્ધિ ભડાર. ” સં. તી. ૧૧ (પૃ. ૬૧)

આકૃતમાં આ ગામનું નામ ‘ ચંદ્રાવલી ’ થાય છે. જ્યારે સંસ્કૃતમાં ‘ ચંદ્રા-વલી ’ ના નામથી ઉલ્લેખ્યું છે. આ તેજ ચંદ્રાવલી છે, જ્યાં પરમાર ધારા-વર્ષ રાજ્ય રાજ્ય કરતો હતો અને જ્યાં વિમલમંત્રી પાટણ છોડી રહ્યો હતો.

આમા સૈકા જણાવ્યો નથી માત્ર સૈકા ઉપરના વર્ષ ૨૨ જણાવી આવણ પક્ષની ત્રીજને શરૂવારે આ પરિપાટી રચી, એમ જણાવે છે^૧ વળી આમા વર્ણવેલ તીર્થોના નામો પૂરા ઠરી કવિ કહે છે—

“મનત એકધીમ બેટીયા લયલજન લગનત” મં ૦ તી ૦ ૬
(૫ ૬૧)

આમા પણ મેંડા ન જતાવી માત્ર ચાલુવર્ષ ‘એડવીનમ્’ જતાવેલ છે ઉપરના જે ડથનોથી સ્પષ્ટ થાય છે કે—કવિએ ૨૧ મા વર્ષમા યાત્રા પૂરી કરી, અને જાવીશમા વર્ષમા આ ત્રૈત્યપરિપાટી જનાવી

આમા વર્ણવેલ તીર્થોની યાત્રા અમદાવાદથી શરૂ કરી છે અને ગુજરાત અને માગવાડના જામોના મહિરો જણાવી પૂરી ઠરી છે આ તીર્થમાળામા ખાસ એક વિશેષતા છે અને તે એ કે—આ કૃતિમા કવિનો ઉદ્દેશ્ય મર્તિયોની મજ્યા જતાવવાનો છે અને તેથી તેઓ પ્રત્યેક ગામના મહિરોમા ડેટલી ડેટલી મર્તિયો—નિનણિ જો છે, તેની મજ્યા જતાવતા ગયેલ છે પોતાનો આ ઉદ્દેશ્ય કવિએ શબ્દોમા પણ વ્યક્ત કર્યો છે—

“મખ્યા કુલ નિનણિ મની ન લો અગવી આનસ જાગિ” મા પ્ર ૦
(૫ ૫૭)

છેવટ જતા આમા વર્ણવેલ મજ્યા-કવિના શબ્દોમા કહીએ તો આટલી છે—

“મહિમ ઉગણીમ નિ સ્રિપરિ ખાનન ઠિ શુસનત” મં ૦ (૫ ૬૧)

૧ કવિએ આ તીર્થમાળામા જે જે તીર્થોનું વર્ણન કર્યું છે, તેમા ‘કાપડહેડા’ તીર્થનું પણ નામ છે ‘કાપડહેડા’ તીર્થની કિત્પત્તિ મ. ૧૬૭૮મા થયેલી છે, એ વાત મુનિ દયાગુપ્ત વિગ્રચિત ‘કાપડહેડા’ ગસથી અને ‘કાપડહેડા’ ના સિનાલેખોથી મિલ્લ થાય છે. મુનગ, ડમિની આ ગ્યના અદાગમી શનાગિદા ૧૦ મા નર્મમા (૧૭૭૦) મા જાને (૧૦), એ કવિના કરી અધ્યાત્મ નદિજ ગખ્યાન

એકંદર આગણીસ હબ્તર અને બાવન જિનખિંઓ આમાં જણાવ્યાં છે.

ત્રીજી પંચસૌભાગ્યવિનયજી - વિરચિત તીર્થમાળા છે. આ તીર્થમાળાનો પરિચય પહેલાં કરાવ્યો છે. આ તીર્થમાળામાં જેમ 'પૂર્વદેશીય તીર્થોતું' વર્ણન છે, તેમ ગુજરાત, મારવાડ, મેવાડ, મેવાત અને દક્ષિણનાં તીર્થોતું પણ ટૂંકમાં વર્ણન કર્યું છે. આ વર્ણનમાં કવિએ દેરાસરો અને મૂર્તિઓની સંખ્યા બતાવી નથી, પરંતુ ગામ અને ત્યાંના મુખ્ય મંદિરનું નામજ ઉલ્લેખ્યું છે. દક્ષિણનાં જે તીર્થોનાં નામો આપ્યાં છે, તેમાં મોટો ભાગ દિગમ્બર તીર્થોનો છે. માંગીતુંગી, ગોમઠસ્વામી વિગેરે. આ વર્ણનમાં એક બે ખાસ વિશેષતાઓ છે. લાહોરમાં જહાંગીર બાદશાહે 'અષ્ટોત્તરી સ્નાત્ર' કરાવ્યું હતું, તેનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. બીજી વિશેષતા આ છે:-

“સેતઅંધરામેશ્વર પાસે જૈનરાજ છે આજજી” (૫૬૮)

આ ઉપરથી જણાય છે કે-સં. ૧૭૫૦ ની લગભગમાં દક્ષિણમાં જૈનરાજ વિદ્યમાન હતા. દક્ષિણમાં દિગમ્બરોની વિશેષતા હોય સંભવ છે કે-આ રાજ પણ કોઈ દિગમ્બરજ હશે.

પાંચમી શીલવિનયજીની 'તીર્થમાળા' છે. આ તીર્થમાળાનો પરિચય પણ પહેલાં કરાવ્યો છે. આ કવિએ ગામોનાં નામો ગણાવતાં પ્રસંગે પ્રસંગે કેટલાક ઐતિહાસિક પુરૂષો અને રાજાઓનાં વિવેચનો વિશેષ કર્યાં છે. જેમ રાણકપુરના મંદિરના કર્તાનું (પૃ. ૧૦૬), સપ્તરિરાજનું (પૃ. ૧૦૭), ભોજ સંઘવીનું (પૃ. ૧૧૪), દેવરાય રાજનું (પૃ. ૧૧૭), ખંભાતનાં શ્રાવકોનું (પૃ. ૧૨૩) અને અમદાવાદના શ્રાવકોનું (પૃ. ૧૨૪).

કવિનો ઉદ્દેશ્ય પશ્ચિમ, પૂર્વ, દક્ષિણ અને ઉત્તર—એ ચારે દિશાઓનાં તીર્થોતું વર્ણન કરવાનો છે અને તે પ્રમાણે પ્રત્યેક દિશાનાં તીર્થોતું વર્ણન કરી અંતે એક એક કડીનો કળાશ પણ

આપ્યો છે આરે દિગાના વર્ણનોમા નિમ્નલિખિત દેશોનો કવિએ સમાવેશ કર્યો છે —

૧ પશ્ચિમ દિગામા કાઠિયાવાડ, કચ્છ, સિંધ અને માગવાડનો સમાવેશ કર્યો છે

૨ પૂર્વ દિગામા આગરથી લઈ કાશી, મગધ, ખગલ અને મેવાડનો સમાવેશ કર્યો છે

૩ દક્ષિણમા ખાનદેશથી શરૂ કરી દ્રાવિડ, મલખા, વીન્નપુર તથા સૂરત હો અને ગુજરાતનો સમાવેશ કર્યો છે

૪ ઉત્તરમા દિલ્લી, પંજાબ, કાશ્મીર, મુલતાન અને લાટ દેશનો સમાવેશ કર્યો છે

આ કવિએ દક્ષિણુને જે વર્ણન કર્યું છે, તેમા મોટે ભાગે દિગખાન તીર્થોનું વર્ણન છે કવિનું હેતુલુક વર્ણન બહુ ધ્યાન ખેંચનારું છે કાંચીના વર્ણનમા કવિએ કાચીને બે વિભાગમા વિભક્ત કરી બતાવી છે જૈન કાચી અને શિવ કાચી (જૂઓ પૃ ૧૧૭) મલખા અને કલિંગના વર્ણનમા કવિ કહે છે —

‘ વાટ ઉતરી આયા મલખારિ કલિંગે બદિ અતિહિ ઉદાર
નિન મદિ નેતાખ નાહ આપારી ગુજરાત તિહા લાલ ’ ૭૭

(પ ૧૧૬)

આ ઉપરથી સ્પષ્ટ સમજાય છે કે—કવિના સમયમા મલખા અને કલિંગમા શ્રેતાખાન મદિ હતા, તેમ ત્યાં ગુર્જર વાણિયાઓ પણ વસતા હતા

કવિના વર્ણન ઉપરથી એક ખાસ નજીવા જેવી વાત મળે છે અને તે એ કે—અત્યાગે જૈનધર્મ જેમ વાણિયાનો ધર્મ પડ્યો છે, તેમ તે વખતે નહોતું દક્ષિણમા તે વખતે આ વર્ણના લોકો જૈનધર્મ પાળતા હતા કવિ એક સ્થળે કહે છે —

‘ ચાર વર્ણના આરબ બદ ધર્મ અત્રિ વૈધ્ય નિ નદ
નાનિનગો એક નિવસાર ગિયા જે નલો પડિલા ’ ૮૮

(પ ૧૧૮)

આ કથન સ્પષ્ટ કરે છે કે બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય, વૈશ્ય અને શૂદ્ર એ ચારે વર્ણના લોકો જૈનધર્મ પાળતા હતા. જ્ઞાતિનો વ્યવહાર જ એ પ્રમાણે હતો. જે લોકો જૈનધર્મી હતા, તેઓ ધર્મ દેવાને માનતા પણ નહોતા.

મેશક એ વાત જરી કે-આ લોકો પ્રાયઃ દ્વિગમ્ય જોન હશે. શ્વેતામ્બર નહિ, કારણ કે-એ દેશોમાં શ્વેતામ્બર સાધુ-જોનો પરિવ્રજ્ય સેંકડો વર્ષોથી ઓછો થઈ ગયેલો, અત્યારે પણ દક્ષિણના ઊંડા પ્રદેશમાં બ્રાહ્મણાદિ લોકો જૈનધર્મ પાળે છે.

આ ઉપરાન્ત બીજું પણ કેટલુંક જાણવા જેવું ઐતિહાસિક વર્ણન કર્યું છે.

પાંચમી જ્ઞાનવિમલસૂરિ વિરચિત ‘તીર્થમાળા’ છે. સં. ૧૭૫૫ ના જ્યેષ્ઠ સુ. ૧૦ ના દિવસે કવિએ આ તીર્થમાળા રચી છે, એમ છેલ્લી કડી ઉપરથી જણાય છે. કવિએ આ યાત્રા સૂરતથી શરૂ કરી છે સૂરતથી પ્રારંભ કરી રાનેર, ભરૂચ, ગંધાર, કાવી વિગેરે તીર્થોનું વર્ણન કરી ગુજરાતનાં કેટલાંક ગામોનાં તીર્થો બતાવ્યાં છે, તે પછી મારવાડનાં તીર્થો વર્ણવ્યાં છે. મારવાડનાં તીર્થોની યાત્રા કરી મિઠ્ઠાપુર, મહેસાણા અને અમદાવાદ થઈ પાછા સૂરત આવ્યા છે. કવિ કહે છે કે—

“વિધિસ્થું છઠ્ઠી પાવતા સું પદમાર્ગે કરી યાત્ર.” સાં (પૃ. ૧૪૦)

આ તીર્થમાળામાં વર્ણિત યાત્રા કવિના કથન પ્રમાણે છ મહીને પૂરી થઈ છે અને તે છરી પાળતાં કરી છે.

આ સિવાય આ તીર્થમાળામાં વિશેષ હકીકત જાણવા જેવી કંઈ જણાતી નથી.

ઉપરની પાંચે તીર્થમાળાઓમાં ગુજરાત, કાઠિયાવાડ, મારવાડ, મેવાડ અને દક્ષિણનાં તીર્થોનું વર્ણન આવી જાય છે, અને તેજ પ્રમાણે પૂર્વદેશનાં તીર્થોનું વર્ણન કરનારી તીર્થમાળાઓ આપણે જોઈ ગયા. હવે આપણે એ તીર્થમાળાઓનું નિરીક્ષણ કરીએ, કે જેમાં પાર્શ્વનાથનાં તીર્થો અને નામો બતાવવામાં આવ્યાં છે.

પાર્શ્વનાથનાં તીર્થો.

ડેવળ પાર્શ્વનાથના તીર્થો ખતાવનારી આ સગ્રહમા ચાર તીર્થમાળાઓ છે —

૧ પંચ કુલ્યાણમાગર વિરચિત ‘ પાર્શ્વનાથ ચૈત્ય પરિપાટી ’

પૃ. ૭૦-૭૨

૨ મેઘવિજય ઉપાધ્યાય વિરચિત ‘ પાર્શ્વનાથ નામમાલા ’

પૃ ૧૪૬-૧૫૩

૩ પંચ રત્નકુશલ વિરચિત ‘ પાર્શ્વનાથમખ્યા સ્તવન ’

પૃ. ૧૬૬-૧૭૦

૪ શાંતિકુશલ વિરચિત ‘ ગોડી પાર્શ્વનાથસ્તવન ’

પૃ ૧૬૮-૨૦૦

ઉપરની ચાર તીર્થમાળાઓ પૈકી પહેલી ‘ પાર્શ્વનાથ ચૈત્ય પરિપાટી ’ પંચ ચારિત્રસાગરના શિષ્ય કુલ્યાણમાગરે^૧ ખનાવી છે. કર્તાએ રચ્યાનો સવત્ આખો નથી આ તીર્થમાળામા સ્વ ખેશ્વરથી શરૂ કરીને ગુજગત, કાઠિયાવાડ અને મારવાડ, મેવાડના જે જે ગામોમા પાર્શ્વનાથ ળિગજમાન હતા, તે તે ગામોના નામો આખ્યા છે. કવિએ અન્તમા પાર્શ્વનાથની આરાધનાથી દેવા દેવા વિ નો દ્રઢ થાય છે, અને કેલુ કળ મળે છે, તે જણાવ્યું છે તે ઉપગન્ત એ પણ સ્પષ્ટ કર્યું છે કે-આ તીર્થમાળામા પાર્શ્વનાથના ૧૦૮ તીર્થો ગણાવવામા આવ્યા છે, કવિના મજ્જો આ છે —

“ એઓ આડે આગના એ તીર્થે દો જગના માધાર ” ૭૬

(પૃ ૭૨)

બીજી મેઘવિજય ઉપાધ્યાય વિરચિત ‘ પાર્શ્વનાથ નામમાલા ’ છે આ મેઘવિજય તે વિજયગ્રલમૂર્તિના મમયમા થયેલ

૧ આ કુલ્યાણમાગર તેમના મમયના એટલે અદાગમી શનાષ્ઠિના પ્રાગ લ રાગના અનેક વિદ્વાનો પૈકીના એક વિદ્વાન તરીકે વિખ્યાત થઈ ગયા. જે આ તીર્થમાળા ઉપગન્ત તેમની પદ્માવતીસ્તોત્ર, લવાનીસ્તોત્ર, ચિતામળિ પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર, મખેશ્વરપાર્શ્વનાથ સ્તવન, શિક્ષા મલગાય અને આત્મજોષ મલગાય વિગેરે નિગો પશુ વેવાય કે

કૃપાવિનયના શિષ્ય થતા હતા. હંદવી કડી ઉપરથી જણાય છે કે આ નામમાલા કવિએ દીવખંદિરમાં બનાવી હતી. કવિના આ શબ્દો—“ સંવત્ ૧૭૨૧ વર્ષે મહારક શ્રી ૧૦૬ શ્રીવિજયગ્રમ-સૂરીશ્વરચરણસેવાં કુર્વતા ચતુર્માસક્રમધ્યે પં૦ મેઘવિજયેન કૃતા લિખિતા ચ શ્રીશત્રુંજયાદિર્તીર્થયાત્રાસંઘપતિપટ્ટમક્ત વસા૦ શ્રીનેમીદાસ સામીદાસ વીરદાસ પઠનાર્થમ્ । ”—૨૫૪ બતાવે છે કે—પં૦ મેઘવિજયે વિનયપ્રભસૂરિની સાથે કરેલા ચોમા-સામાં સં. ૧૭૨૧ માં આ કૃતિ કરી છે.

આ નામમાળામાં પણ જે જે ગામોમાં પાર્શ્વનાથ બિરાજ-માન હતા, તે ગામોનાં નામો આપ્યાં છે. અને તેવાં ૧૦૮ નામો આપ્યાંનું ‘અંદોત્તરસઉ પરણામર્ધ’ શબ્દથી કથે છે. આમાં પણ ગુજરાત-કાઠીયાવાડ અને મારવાડનાં ગામોનાં નામો આવી જાય છે.

ત્રીજું પં૦ રત્નકુશલ વિરચિત ‘પાર્શ્વનાથ સંખ્યા સ્ત-વન’ છે. રત્નકુશલે પોતાના પરિચયમાં માત્ર અંતમાં એટલું જ કથ્યું છે:—

“ ગણિ દામા શિષ્ય ‘રત્નકુશલ’ લગતિષ્ઠ કહ્ય રે આપો ચરણુઈ
વાસ ” ૨૦ (પૃ. ૧૭૦)

આ ઉપરથી સમજાય છે કે—તેમના ગુરૂનાં નામ ‘દામા હતું

૧ આ રત્નકુશલ સત્તરમી શતાબ્દિની મધ્યમાં થયા છે. તેમણે ‘પંચાશકવૃત્તિ’ ની એક પ્રતિ લખી છે. તેની અંતમાં લખેલી પંક્તિઓ ઉપરથી તેમનો સમય અને તેમના ગુરૂનો પણ પરિચય મળી જાય છે. તે પંક્તિઓ આ છે:—

“ સંવત્ ૧૬૫૨ વર્ષે આશ્વિનસિતપંચમીદિને । રવિવારે ।
હંસા ગ્રામે । પંડિતોત્તમ પં૦ શ્રી ૫ મેહર્ષિગણિ શિષ્ય શ્રીદામર્ષિ-
ગણિશ્રેષ્ઠચરણારવિદચંચરીકાયમાનચિનેયાણું રત્નકુશલગણિનાલે-
ખિ... ”

(માગ પ્રશન્તિ સંગ્રહમાંથી)

આમાં પણ પાર્શ્વનાથનાંજ નામો જતાવ્યાં છે, પરંતુ ઉપગની જે તીર્થમાળાઓ કરતા બહુજ થોડા ગ્રંથાનો મ વત્ કવિએ આપ્યો નથી

એથુ શાંતિકુશલ વિગ્રિત 'ગોડીપાર્શ્વનાથ સ્તવન' છે કવિએ આપેલા પગ્ગ્રય ઉપગથી જણાય છે કે-તેઓ વિનયકુશલના શિષ્ય થતા હતા વળી ૩૧ મી ડી ઉપગથી એ પણ જણાય છે કે-વિજયમેનમૂર્ગિના મમયમા મ ૧૬૬૭ મા આ સ્તવન જનાવ્યું છે યદ્યપિ કવિએ આ કૃતિને 'સ્તવન' તરીકે ઓળખાવી છે, પરંતુ વસ્તુત ઉપગની ત્રણ કૃતિયોની માફક આમાં પણ પાર્શ્વનાથના નામોજ જતાવવામાં આવ્યા છે જો કે-એવટ જતા થોડીક ડીઓમાં પાર્શ્વનાથની સ્તુતિ કરવામાં આવી છે

ઉપગની ચારે તીર્થમાળાઓમાં ઓછી વત્તી સખ્યામાં પાર્શ્વનાથના નામો ગણાવવામાં આવ્યા છે, તેમાં મુખ્ય આ છે -

સ ખેશ્વર, નવખડા, ગાડગિયા, જીગઉલા, પચાસગ, પાદુલણ, પોસીના, અમીજગ, લોહણ, નવપદ્મલ, કુગ્હેડા, ચિંતામણિ, નવલખા, લીડલજણ, અતરીક, અવતી, મગમી, ફલોધી, અન્તગ, ગોડી, વગડાણા, અગિંજન, ચેલણ, ડોડગિયો, મસકણા, થલણ, ભાલા, મોઢેગ, મહમકણા, પચાસગ, કોડા, કમાગી, લટેવા, વાડી, નવગેળ, વિધનહગ, ઝોટિગો, કાપગહેડા, અહિંછતા, ગામગા, રાવણ, મમીના, દ્વધાધારી, નાગિંગ, માણિ, કય, ધૃતકલ્લોલ, શુદ્ધદત્તી, નવકણા, નવમાગી, ચાચકીઆ અને દાદો વિગેરે

જો કે-આ તીર્થમાળાઓમાં બીજા ઘણા નામો એટલે બધા મગીને એકસો આઠ નામો આપવામાં આવ્યાં છે, પરંતુ અહિં નાગમાં માત્ર પ્રસિદ્ધ નામોનોજ ઉલ્લેખ કર્યો છે

પરચૂરણ વિભાગ.

આ સંગ્રહમાં ૬ તીર્થમાળાઓનો સમાવેશ થાય છે. જેમાંની ૨ સૂરત સંગ્રહી છે, ૧ ગિરિનાર સંગ્રહી, ૧ શાશ્વત તીર્થો સંગ્રહી, ૧ જેસલમેર સંગ્રહી અને ૧ કાવી તીર્થ સંગ્રહી. તે તીર્થમાળાઓ આ છે:—

૧ રત્નસિંહસૂરિશિષ્ય વિરચિત ‘ગિરિનાર તીર્થમાળા’
પૃ. ૩૩-૩૭

૨ લાધાસાહુ વિરચિત ‘સૂરત ચૈત્ય પરિપાટી’
પૃ. ૬૨-૬૬

૩ કીર્તિ મેરૂ વિરચિત ‘શાશ્વત તીર્થમાળા’
પૃ. ૧૪૧-૧૪૫

૪ જિનસુખસૂરિ વિરચિત ‘જેસલમેર ચૈત્ય પરિપાટી’
પૃ. ૧૪૬-૧૪૮

૫ કવિ દીપવિજય વિરચિત ‘કાવી તીર્થવર્ણન’
પૃ. ૧૭૧-૧૭૩

૬ વિનયવિજયોપાધ્યાય વિરચિત ‘સૂર્યપુરચૈત્ય પરિપાટી’
પૃ. ૧૮૬-૧૯૪

ઉપરની છ તીર્થમાળાઓમાં પહેલી ‘ગિરિનારતીર્થ’ સંગ્રહી છે.

ગિરિનાર તીર્થ.

આ તીર્થમાળાના કર્તા છે રત્નસિંહસૂરિના શિષ્ય. તેમનું નામ જણાવવામાં આવ્યું નથી. તેમ રચ્યાનો સંવત્? પણ આપ્યો

૧ કવિએ યદ્યપિ આ તીર્થમાળા રચ્યાનો સંવત્ આપ્યો નથી, પરંતુ અહિંનાં મંદિરો ખનાવનાર તથા ઉદ્ધાર કરાવનારનાં જે નામે આપ્યાં છે, તેમાં વ્યં શાણા અને ભૂંભવનું નામ આપ્યું છે, આ શાણા અને ભૂંભવ વિક્રમની સોળમી શતાબ્દિમાં થયા છે, એવું ગિરિનાર ઉપરના એક લેખથી માલૂમ પડે છે, આત એવ આ ધૃતિ સોળમી શતાબ્દિની—ખાસ કરીને સં. ૧૫૨૩ પછીની— છે, એ વાત નિર્વિવાદ છે. શાણા અને ભૂંભવવાળો શિલાલેખ આ છે:—

નથી કર્તાએ આ તીર્થમાળામા [ગગિનારતીર્થ]નું—ત્યાના
દર્શનીય-સ્થાનોનું વર્ણન કર્યું છે, એટલું જ નહિ પરંતુ આ
તીર્થ ઉપગના મંદિર બનાવનાર અને ઉદ્ધાર કરાવનારાઓનો પણ
પરિચય આપ્યો છે. આવા જે જે પુરોહિતા નામો દર્શાવે આમા
આપ્યા છે, તમાના મુખ્ય આ છે —

વન્તુપાલ, ધન્વાળ, મલ્લ, મમગમિ હ, ધૃધલ, તેજપાલ,
આઓ, પૂનાગાહ મિદ્ધગજ જયમિહ, માળણ, ગોધઆ,
શાભો, ભૂલવ, નન્પાલ માલિગ, મેલા, ગમમિ હ, કૂંગર,
ચીતર અને આમલ વિગેરે

દર્શિએ અહિં ના જે જે મુખ્ય-સ્થાનોના ઉલ્લેખ કર્યો છે,
તમા માંથી પહેલાજ તેને તેજલપુરનું નામ ઉલ્લેખ્યું છે, આ

“ સવત્ ૧૦૨૩ વર્ષે વૈશાખ સુદિ ૧૩ ગુરો શ્રીશૃદ્ધતપાપક્ષે
શ્રીગન્ધનાયકમદારકશ્રીગ્તનમિહમરીણા નથા મદ્દાંડદયલ્લભ
સૂરીણા [ચ] ઉપદેશેન । વ્યં શ્રીગાળા સ્વં મૂમયમુખ્યશ્રી-
મંત્રેન શ્રીવિમલનાથપરિકર કામિત પ્રતિષ્ઠિતો ગચ્છાધીશ-
પૂજ્યશ્રીજ્ઞાનમાગમૂરિભિ ”

જે ગ્તનમિહમગિના ગિય આ તીર્થમાળા બતાવી છે, તેજ ગ્તનમિહમ
ગિના ઉપોગથી ઉપયુક્ત ગ્રામમાં અહિં ન ૧૫૪૩ મા વિમલનાથનું પરિદ
બનાવી પ્રતિષ્ઠા કરાવી, એટલે દર્શિને ગમય અનાયામ મોળમી ગતાદિને
મિદ્ધ થાય છે

૧ આ તેજનપુર, વન્તુપાલે પોતાના ભાત તેજપાલના નામથી ક્રમા
માનું કરિ જણાવ છે, પરંતુ તે લોકની આ તેજનપુર બાગ મરી તેજપાલે
પોતાના નામથી ક્રમાનું હતું એનું પ્રમાણ એ ૧૭ છે—

નાગેન્દ્રગન્ધીય વિજયમેનુશ્ચિ, જે જેઓ તેજની ગતાદિમા-વન્તુપાલ-
તજપાલના-મમયમા-આ છે અને જેઓ વન્તુપાલ-તેજપાલના ગુ-થાય છે,
તેમણે ‘ રેવતમિગિરામુ ’ મા વ મ્યુ ૧૭ —

‘ તેજપાલ ગિનાગતે તેજલપુર નિયનામિ-
દિગ્ધિ ગતમટપાપા મળુદ્ધ રિ આગમિ ” ૬

ઉપરાન્ત અહિંનાં જે જે સ્થાનો આમાં વર્ણુવ્યાં છે, તેમાં મુખ્ય આ છે:—

મુવર્ણુરેખા નદી, દામોદર, કાલમેઘ, નેમનાથનું મંદિર, પાંપામઠી, શત્રુઙ્ગ્યાવતાર, સમ્મેતશિખર અને આપ્રાપદની સ્થાપના, કેપર્દી ચક્ષરાજ, મરૂદેવીમાતા, તિલકપ્રાસાદ, રાજ-મતીનું સ્થાન, કંચનવિહાર, ગંગાવતારકુંડ, અગ્નિકામાતા, સિદ્ધવર્ણાયગ, સહસ્રાવન, લાખાવન અને ચંદ્રશુદ્ધા વિગેરે.

સૂરત.

સૂરત શહેરના મંદિરોનું વર્ણુન કરનારી ઉપરની તીર્થમા-જાઓમાં જે તીર્થમાજાઓ છે. એક કેટકમતીય લાધાશાહે વિરચિત ‘સૂરતચૈત્યપરિપાટી’ અને બીજી ઉપાધ્યાય શ્રી-વિનયવિજયજીવિરચિત ‘સૂર્યપુરચૈત્યપરિપાટી.’ લાધા-શાહે^૨ આ ‘સૂરતચૈત્યપરિપાટી’ સં. ૧૭૬૩ ના માગશર વદિ

આવીજ રીતે જિનપ્રભસૂરિએ પણ રૈવતકલ્પમાં ગ્રખ્યું છે:—

“તત્થ તેજપાલમંતિણા ગિરનારતલે નિશ્ચનામંકિચં તેજલ-પુરં પવરગદમદપદ્મામંદિરઆરામરમ્મં નિમ્માચિઅં ।”

આ ઉપરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે—આ તેજલપુર મંત્રી તેજપાલેજ વસાવ્યું હતું. તહિ કે તેના ભાઈ વસ્તુપાલે. અત્યારે આ ગામ વિદ્યમાન નથી.

૧ આ સ્થાનો સંખંધી ક્યું સ્થાન કયાં છે ‘ અને તેની ઉત્પત્તિ શી રીતે થઈ એ જાણતોની માહિતી નાગેન્દ્રગચ્છીય વિજયસેનસુરિકૃત રેવંતગિરિ-રાસુ, જિનપ્રભસૂરિકૃત રેવતકલ્પસંસ્થેવા, રૈવતકલ્પ તથા ધર્મેશ્વોપમ્મુકૃત ગિરિનારકલ્પ માં સારી રીતે આપવામાં આવી છે. આ કૃતિયો ‘ગાયક-વાડ ઓરિયન્ટલ સિરીઝ’માં પ્રાચીન-ગુર્જર કાવ્ય-સંગ્રહ ના ભાગ ૧ લામાં પ્રસિદ્ધ થઈ છે, ત્યાંથી જોઈ લેવાની ભલામણ છે.

૨ આજ લાધાશાહે વિ.સં. ૧૭૬૫ માં ‘શિવચંદ્રજીનોરાસ’ બનાવ્યો છે. આ રાસમાં કવિ પોતાને ગચ્છના ગચ્છપતિ તરીકે પોતે જોળખાવે છે:—

“કૂયામતિ ગચ્છપતિ શ્રાહજી લાધો કવિરાય.

તિણે રાસ રચ્યો એ સુણત ભણત સુખ થાય. ” ૧૧

(મારી પાસેના પ્રશસ્તિ સંગ્રહમાંથી)

૧૦ ના દિવસે સૂરતમાં ચામાસુ ગૂંને બનાવી છે કવિ ક્ષાધાએ સૂરતના દેગમરોના નામોન માત્ર નથી આપ્યા, પરંતુ પ્રત્યેક દેગમર ત્યાં ક્યા પુગમાં આવ્યું તે, પગમાં કેટલા મોટા દેરાસરો અને કેટલા ઘર દેગમરો છે તે, અને પ્રત્યેક દેગમરની પાષાણ અને ધાતુની ભૂતિયોની, પચતીથી, પટ, પાટલી અને સિદ્ધચક્ર વિગેરેની પણ મજ્યા બતાવેલી છે કવિએ પ્રત્યેક ઢાળની અંતે બે કહા આપી એક એક ઢાળમાં વર્ણવેલ મંદિરો, ૧૦ દેગમરો અને જિનજિભોની મજ્યા આપી છે એવી રીતે ત્રણ ઢાળોમાં કવિએ સૂરતના-સૂરત અને પગના મંદિરોનું વર્ણન કર્યું છે જેવડે ત્રીજી ઢાળની અંતમાં કવિ મંદિરો, ઘરદેગમરો અને જિભોની કુલ મજ્યા આ પ્રમાણે આપે છે —

સૂરતમાં ત્રણ બયગ દેહગ દગ શ્રીકર
 દેગમર પાણીસ જે દેહગમર મનોહર ૧
 મનસે મગે થઈ જિભ મજ્યા દુર તેહ
 ત્રીન દગમર નવમે અવિર ગોરોતેર પ્રભુમુ તેહ. ૨
 (૫૬૭)

એટલે કે-૧૦ મોટા દેગ ૨૩૫ ઘરદેગમરો અને ૩૬૭ જિન જિભો સૂરતમાં હતા

આથી ઢાળની પાંચમી કડીથી કવિએ જિનજિભો વિગેરેની મજ્યા જેમ બહુ સ્પષ્ટ રીતે આપી છે, તેવી રીતે તીર્થમાળાની અંતમાં ગદ્યમાં પણ મજ્યા બતાવી છે તે આ પ્રમાણે —

“શ્રીસૂરત મધે દેહગ ૧૦ છે, દેગમર (ઘરદેગમર) ૨૩૫, બૂચન ૩, પ્રતિમા એકેડી ગણતા ૩૬૭૮, પચતીચીની ૫, ચાવી-નવટાની ૨૪, એકલમલ, પટ પાટલી, સિદ્ધચક્ર, ચામુળ સર્વ ધમને ૧૦૦૪૧ છંદ

(જુઓ પૃ ૬૬)

ઉપાધ્યાય વિનયવિનયજીએ ‘સૂર્યપુત્ર ચેત્ય પઠિપારી’ ન ૧૬૮૬ માં બનાવી છે ઉપાધ્યાયજીએ આ પઠિપારી એકદમ

૧૪ કડિયોમાં પૂરી કરી છે. જેમાંની પ્રથમની અગિયાર કડિયોમાં સૂરતનાં અગિયાર દેરાસરોનાં નામો આપ્યાં છે. પ્રત્યેક કડીમાં દેરાસરમાં ધિરાજમાન મુખ્ય લગવાનનું નામ—જેના નામથી દેરાસર પ્રસિદ્ધ હોય તે લગવાનનું નામ—આપી સ્તુતિ કરી છે. તે ઉપરાન્ત મૂર્તિયોની સંખ્યા કે એવી બીજી બાબત કંઈ બતાવી નથી. બારમી અને તેરમી કડીમાં રાનેર, વલસાડ, ગણદેવી, નવસારી અને હાંસોટમાં ધિરાજમાન પ્રભુની સ્તુતિ કરી ૧૪ મી કડીમાં પોતાનો પરિચય આપ્યો છે. જેમાં વિજયસિંહસૂરિના શિષ્ય કીર્તિવિજય અને તેમના શિષ્ય વિનયવિજયે આ કૃતિ કર્યાનું જણાવ્યું છે. આ ઉપાધ્યાયજીએ સૂરતનાં જે ૧૧ દેરાસરોનાં નામો ગણાવ્યાં છે તે અનુક્રમે આ છે:—૧ મહાલદેવનું, ૨ શાન્તિનાથનું, ૩ ધર્મનાથનું, ૪ પાર્શ્વનાથનું, ૫ સંલવનાથનું, ૬ ધર્મનાથનું, ૭ અભિનંદનનું, ૮ પાર્શ્વનાથનું, ૯ કુંડુનાથનું, ૧૦ અજિતનાથનું અને ૧૧ ચિંતામણિપાર્શ્વનાથનું.

શાશ્વતતીર્થ.

ઉપરની છ તીર્થમાળાઓ પૈકી ત્રીજી ‘ તીર્થમાળા ’ શાશ્વતતીર્થો સંબંધી છે. આ તીર્થમાળાના કર્તા છે વાચનાચાર્ય ‘ કીર્તિમેઝ. કર્તાએ પોતાનો વિશેષ પરિચય આપ્યો નથી, તેમ આ તીર્થમાળા રચ્યાનો સંવત્ પણ આપ્યો નથી. કવિએ આ તીર્થમાળામાં શાશ્વત તીર્થોની સંખ્યા બતાવી છે, જેમાં ગત ચૌવીસી, વર્તમાન ચૌવીસી, અનાગત ચૌવીસી, વીસ વિહરમાન, ૪ શાશ્વત અને તે ઉપરાન્ત સ્વર્ગ, પાતાલ અને તિર્થગ્લોકની તમામ શાશ્વત જિનબિંબોની સંખ્યા બતાવી છે, એટલુંજ નહિ.

૧ આ કીર્તિમેઝ વિક્રમની પંદરમી શતાબ્દિમાં થયા છે. ઝરણ કે—તેમણે, નાગપુર તપાગચ્છીય રત્નશેખરસૂરિકૃત ‘ દિનશુદ્ધિપ્રદીપિકા ’ ની પોતે લખેલી પ્રતિની અંતમાં ‘ સંવત્ ૧૪૯૭ વર્ષે કાર્તિક માસિ લિખિતા વાં કીર્તિમેરુણા ’ એમ લખેલ છે.

પગ્નુ આ લોકમા મમેતગિજગ, ગતુજય, સોખગ, જીગહલા,
કલવર્દિ, રતનપુર, આચોર, ખલાત, દોધા વિગેરે જામોમા જના
ન્યા અલોડિક જિનણિઓ હોય તેને વદણા ડગી છે એ પ્રમાણે
તમામ જિનણિઓની સ્તવના ડગી ડર્તાએ પાચમહાવ્રતધારી
માધુઓને વદન ડર્થુ છે એડદર ૨૮ ડડિયોમા આ તીર્થમાળા
મમામ કરી છે

જેમલમેર તીર્થ

આ તીર્થ ન બ ધી ઉપગ્ની છ તીર્થમાળાઓ પેંટી એડ તીર્થ-
માળા છે, જે જિનનુખમ્મગિ^૧ નામના આચાર્યે બનાવી છે ડર્તાએ
પોતાનો પગિચય આપ્યો નથી, પગ્નુ આ એત્યપગિવાટી ગચાનો
મ વત્ ૧૭૭૧ આપ્યો છે આ તીર્થમાળામા ડવિએ જેસલમેરના
બાસ બામ મદિરોનુ વર્ણન ડર્થુ છે મદિરોનુ ૪ વર્ણન નથી
ડર્થુ, ડિન્ટુ પ્રત્યેક મદિરમા ડેટલા ડેટલા જિનણિઓ છે, તેની
ન બ્યા પણ આપી છે આમા એડદર ૮ મદિરોનુ વર્ણન ડર્થુ છે
તે ૮ મદિરો આ છે — ૧ મહાવીરનુ, ૨ આદિનાયનુ, ૩ અદ્ર-
પ્રભુનુ, ૪ અપ્રાપદનુ, ૫ શાન્તિનાથનુ, ૬ સુલવનાથનુ, ૭ શી-
તલનાથનુ અને ૮ પાર્શ્વનાથનુ આ આઠે મદિરોમા જિનણિ-
ઓની મ બ્યા ડેટલી હુતી, તે મ બ ધી ડવિ નપદ્ર ડહે છે —

‘તમ મહા આ- પ્રમાદમાદુ બિબ પેનાલીમર્મ
ચાગમી નિપર મગ્ગ જિનવર વદતા ચિત જનમ

(૬ ૧૪૮)

એડદર આઠે દેગમગેમા ૪૫૮/ જિનણિઓની મ બ્યા
આપી છે

૧ જિનનુખમ્મગિ તેમનો જન્મ મ ૧૭-૬ ના માર્ગગીર્ષ મુનિ ૧૫ મે
થયો હતો પિતાનુ નામ ઉપગ્મી અને માતાનુ નામ મુડપા હતુ મ ૧૭૫૧
મા ૪ નુ ૫ પુ થપાવમગમા દીક્ષા, દીક્ષાનુ નામ મુખડીર્તિ મ ૧૭૬- મા
મગિપ અને ૧૭૮૦ના જ્યેષ્ઠ વર્ષ ૧૦ મે ડીણી નગમા ન્વર્ગવામ નંદુ માટ
નંદો, જ્વતમાગર ભાગ ૨ ને, પૃ ૧૦૦

કાવીતીર્થ.

કવિવર દીપવિજયજીએ સં. ૧૮૮૬ માં આ તીર્થની તીર્થ-
માળા બનાવી છે. કાવીમાં હાલ બે જિનમંદિરો છે. આ બન્ને
દેરાસરો ‘સાસુ-વહુનાં દેરાસરો’ ના નામથી પ્રસિદ્ધ છે. આ
પ્રમાણે ‘સાસુ-વહુનાં દેરાં’ શા માટે કહેવાય છે? એ કારણ
કવિએ આ તીર્થમાળામાં બતાવ્યું છે. અર્થાત્ આ બન્ને દેરાસરોની
ઉત્પત્તિ આમાં વર્ણવી છે. કવિએ આ બન્ને દેરાસરોની ઉત્પત્તિનું
જ વર્ણન કર્યું છે, તેનો ટૂંક સાર આ છે:—

વડનગરના રહેવાસી નાગરજ્ઞાતીય અને ભદ્રસિવાણા
ગોત્રીય ગાંધી દેખાલ ખંભાતમાં આવીને રહેવા લાગ્યો.
વ્યાપાર કરતાં તેણે કોટી દ્રવ્ય પેદા કર્યું. તેનો પુત્ર અલુઓ
ગાંધી હતો, અને તેનો પુત્ર લાડકો ગાંધી હતો. લાડકાને બે
પુત્રો થયા:—વાડુઓ અને ગંગાધર. વાડુઆને બે મિત્રો હતી:—
પોપટી અને હીરાબાઈ. હીરાબાઈને ત્રણ પુત્રો થયા:—કુંવરજી,
ધર્મદાસ અને મુવીર. કુંવરજીની એક સ્ત્રી હતી. જેનું નામ
હતું વીરાંબાઈ.

આ કુટુંબે કાવીમાં એક જિનમંદિર બનાવ્યું, અને સં. ૧૬૪૬
માં વિજયસેનસૂરિના હાથે તેમાં મુખ્યભદ્રેવ ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા
કરાવી.

એક વખત હીરાંબાઈ સાસુ અને વીરાંબાઈ વહુ આ મંદિ-
રમાં દર્શન કરવાને આવેલાં. તે વખતે વહુ ઊંચી અને મંદિરનું
ખારણું નીચું હોવાના કારણે, વહુએ સાસુને ધીરે રહીને કહ્યું.
“બાઈજી! મંદિરનું શિખરતો બહુ ઊંચું બનાવ્યું, પણ ખારણું
બહુ નીચું કર્યું.” વહુનું આ વચન સાંભળી સાસુને રીસ ચઢી,
તેણીએ વહુને મહેણું મારતાં કહ્યું.—“વહુજી! તમને હોંશ હોય
તો પીયરથી દ્રવ્ય મંગાવી મહોટા શિખરવાળું મંદિર બનાવો
અને તેનું ખારણું સમજી વિચારીને ઊંચું-નીચું કરાવો.”

માસુના મહેણા ઉપર વહુને ચટકો-લાગ્યો તેણીએ તત્કાળ
 પીયગથી દ્રવ્ય મંગાવ્યું, અને સવત્ ૧૯૫૦ માં મદિગતુ ખાત
 મુદ્દર્ત ડ્યુ પાચ વર્ષે મદિગ પૂરૂ થયું મદિરનું નામ રત્નતિ-
 લકે ગખ્યું અને તેજ વિજયએનસૂગિના હાથે તેમા મ વત્
 ૧૯૫૫ ના શ્રાવણ સુદિ ૬ ના દિવસે ધર્મનાથની પ્રતિષ્ઠા કરાવી

જમ, આજ ઉપરની આ જન્ને દેગમગે ' માસુ વહુના
 દેરામરો ' ના નામથી પ્રસિદ્ધ થયા અત્યાદે પણ આ જન્ને મદિ
 રો વિદ્યમાન છે

કવિ અન્તે કથે છે કે—

જ ખૂમગનો મ ૪ દીપનો વિં ઐ તીગ્યનો ગખરાવ, ગું
 તીગ્યની ગખા કે વિં પુન્યનણી પગનાલ " ગું ૫

(૫ ૧૭૩)

આ ઉપરથી સ્પષ્ટ જણાય છે કે તે સમયે—કવિના સમયમા
 આ તીર્થની માગ મ ભાગ જ ખૂમરનો મ ૪ ગખતો હતો ત્યાદે
 અત્યાદે ખ ભાતના એક શ્રદ્ધાએ ગણે છે

૧ ઉપરના જન્ને દેગસંગમા દેગમગના જનાવનાગઓનો પૂણ પગિય
 ગાપનાગ નિનાલેખો વિદ્યમાન છે આ નિનાલેખોમા પણ કવિએ દેગમગના
 મ માનનાગઓના જે નામો આપ્યા છે, તેજ નામો આપેના છે પરંતુ માગ
 મુના મેણા મખધી જે કયા ઉલેખી છે, તે કયાનો એક અનપણ ગિનાલે
 ખોમાથી મળતો નથી આ ઉપરથી જણાય છે કે કવિએ દતકયા ઉપરથીજ
 આ કયા આ તીર્થ માળામા આપી હશે આ જન્ને મદિગના ગિનાલેખો માગ
 પામેના લેખગચદમા વિદ્યમાન છે

૫૦-વિજયસાગરવિરચિત

સમ્મેતાશિખર-તીર્થમાલા.

પ્રણમીય પ્રથમ પરમેસરે ૐ આગરાનગર સિંહુગાર કંઈ,	
પાસ ચિતામણિ ૐ	
પરતિષ્ઠ પરતા એ પૂરવઈ ૐ મુગતિ મુગતિ દાતાર કંઈ	પાં ૧
એકવાર ને મિત્ર નામીઈ ૐ પામીઈ ડોહિ કસ્યાણુ કંઈ,	પાં
મામીસેવા ફલ સદુ કહઈ ૐ મહમહઈ પરિમલ કપુર કંઈ	પાં ૨
આન દદાયક આગરઈ ૐ દેવ દેહરાસર માલ કંઈ,	પાં
સંઈહુથ હીંગુરૂ થાપીયા ૐ મવત સોલ અડયાલ કંઈ	પાં ૩
ગજરાણિમ ઋદ્ધિ રગરડી ૐ રાગ ગમણિ રગરેલિ કંઈ,	પાં
ગિરઅડઈ ગયવર ગોગડી ૐ ગગ્ગતા ગજ ગુરૂ ગેલિ કંઈ	પાં ૪
તેહ પ્રભુપાસ સુપસાઉવઈ ૐ તપગન્ધગુરૂકુલ વામ કંઈ,	પાં
નગર રતનાગર આગઈ ૐ રહીય ચંદ્રમાસિ ઉઢાસિ કંઈ	પાં ૫
પચકત્યાણુક ભૂમિકા ૐ ફરસતા ફલ બહુ નેઈ કંઈ,	પાં
પૂરવ ઉત્તર પૂછઈ ૐ નિહા નિન ચૈત્યણિન હોઈ કંઈ	પાં ૬
મુગુરૂ ગીતાન્થ મુખિ મુણી ૐ પુસ્તક વાત પગ્તીતિ કંઈ,	પાં
જનમકત્યાણુક સેટિવા ૐ અલન્યો દુ નિજચિત્ત કંઈ	પાં ૭

ગંગાતટિ ત્રિણિ ચૈત્ય વલિ જિનપાદુકા
 પૂજી અગર ઊષેવીય એ;
 દીસઈ નગર મઝારિં પગિ ર જિનપ્રતિમા
 ગ્યાન નહી શિવલિંગનો એ.

૪

એક વદઈ વેદાંત અવર સહુ મિથ્યા
 હરિહર ભજન ભલો કરો એ;
 એક વડા અવધૂત લંગ જટાબૂટ
 ત્રીકમસું તાલી દિય એ.

૫

કાસીવાસી કાગ મૂઢિઈ મુગતિ લહઈ
 મગધિ મૂઓ નર ખર હુઈ એ;
 તીરથવાસી એમ અસમંજસ ભાષઈ
 જૈનતણા નિંદક ઘણા એ.

૬

દેષો કલિયુગ જોર સમકિતપર્યાય
 ઇણિપુરિ વસતા સહિ ઘટઈ એ;
 ઇણિપુરિ હરિચંદ રાય વાચા પાલિવા
 પાણુહ ઘરિ પાણી વહું એ.

૭

ગંગાતટિ દ્રૂહિઈ સીહપુરિ ત્રિણિ કોસ
 જનમ શ્રેયાંસનો એ;
 નવા જીર્ણ દોઈ ચૈત્ય પ્રતિમા પાદુકા
 સેવઈ સીહ સમીપથી એ.

૮

ચંદ્રપુરિ ચ્યાર કોશ ચંદ્રપ્રભ જનમ
 ચંદનઈ ચરચિઈ ચઓત્તરં એ;
 પૂજું પગલા કૂલિં ચંદ્રમાધવ હવડાં
 પ્રથમ ગુણુઠાણીઆ એ.

૯

આવી ગંગા પાર કોસ નવાણું એ
 પહુંતા પુરવર પાડલી એ;

પટણ લોકપ્રસિદ્ધ શ્રેણિક કોણિક પુત્ર ઉદાર્થ થાપીઓ એ	૧૦
તત્પદે નવ નદ કલિયુગિ કુલહીણ રાજા કુલવત કિકરા એ, તત્પદે ચ દ્રગુપ્તિ ગિ હસાર વલી અચોક કુણાલહ માલવધ એ	૧૧
તસ મુત મ પ્રતિ ભૂપ સવા લાષ ચૈત્ય કોઠિસવાર્ણિખ કરાવીઆ એ, ધણિપુરિ શ્રાવક સીહ આણાયક મુહતો જિણિ નિનધર્મ જગાવીઓ એ	૧૨

॥ લાલ ૩ ॥

પહુતા પુરવર પાડલી લેટયા શ્રીગુર હીરો છ, થૂલિ નમુ થિર થાપના નદ પહાડીની તીરો છ	૧
શ્રીજિનવર ઇમ ઉપદિમિ ઇદ્ર સુણો અમ વાણ્યો છ, અધિડો એ ગિરિ ગિરિઅડો સુત્રુ બથી બણ્યો છ	શ્રી૦ ૨
દીઠો હુ ગર હુ ખ હરધ મહિમા મેરૂ મમાણ્યો છ, સમેતાચલ સમરીઈ જિહા જિન વીમ નિરવાણ્યો છ	શ્રી૦ ૩
શ્રીરીઓ સુદર્શન પાહુકા ચૂલિલદ્ર બહિનડ માતો છ, અવર અનેક ઇહા દૂઆ પુહુવી પુરૂપ વિધ્યાતો છ	શ્રી૦ ૪
નયરિ મઝારિ દોઈ દેહરા પમણાવસહી એકો છ, ગિખ બહુઅ દેહરામરે ઘરિ ૨ નમુ અ વિવેકો છ	શ્રી૦ ૫
મઘ મિડ્યો શ્રીઅ આગરા પાડલીપુરનઓ મમેડ્યો છ, વડીઅ મિડ્યો મઘ માલની દૂધિ માકર લેલો છ	શ્રી૦ ૬
આલોચી આડબાગિ બદે ઘાડ્યા દામો છ તગલ તુરગમ પાપર્યા વૃષલ વહુઈ ઠામિ ઠામો છ	શ્રી૦ ૭

- સપર સુષાસણ પાલખી ચતુર ચડ્ય ચકડોલો ૭;
પગિ ૨ જિનપદ પૂજતાં ધનસારદિક ઘોલો ૭. શ્રી૦ ૮
- વાનર વનિ જન મન ખુસી તિહાં જેલિં ખિણુમાત્રો ૭;
પ્રગટ દિગંપટ દેહરે વૈકંઠપુરિ કરી યાત્રો ૭. શ્રી૦ ૯
- કોશ ઇચ્છાર વિહારપુરિં તિહાં નમું ત્રિણિ ચૈત્યો ૭;
એક દિગંબર દેહરૂં દ્વરિ કરૂં દુઃખ દૈત્યો ૭. શ્રી૦ ૧૦
- કોશ ત્રિહુંઅ તિહાંચક્રી પાવાપુરીઅ પ્રસિદ્ધો ૭,
જલથલ ચૂલ જિહાંભલા જિહાંજલ તિહાંજિન સિદ્ધો ૭. શ્રી૦ ૧૧
- ખાર જોઅણુ જાંભીગામથી દેવે કીધો ઉઘોતો ૭;
ત્રિગડધંખીજધં પ્રગડા સમધં ઇણિપુરિવીર પહુંતો ૭. શ્રી૦ ૧૨
- ઇણિપુરિ ખહુ પ્રતિબૂઝવ્યા ખાંભણુ સયચઉમાલો ૭;
ગોચમ ગણુહર દિક્ષિખઆ દિખી ચંદનખાલો ૭. શ્રી૦ ૧૩
- કાતી માસ અમાવસિં સોલ પહર ઉપદેસો ૭;
કાસી કોશલ પોસહી સીધા વીર જિણેશો ૭. શ્રી૦ ૧૪
- નખ ચૂટીઅ માટી ગ્રહી લોકે લીધી રાષો ૭;
જિનનિર્વાણુ મહી તિહાં પાલિપપિં સર સાખ્યો ૭. શ્રી૦ ૧૫
- પુસ્તક વાત મીઠી હુધ જખ તે દીકી ભૂમ્યો ૭;
ખલિહારી ગુરૂ ખોલડે સમરિ ૨ મનિ ધૂમ્યો ૭. શ્રી૦ ૧૬
- ગામ ગુણાગિઅ જણુ કહધં ત્રિહુ કોસે તસ તીરો ૭;
ચૈત્ય ભહું જેહ ગુણસિલં સમોસચાં જિહાં વીરો ૭. શ્રી૦ ૧૭
- નયર નવાંદધ જિન વાંદીઆ નવ કોસે નવસાલો ૭;
ગોમા ઘાટીઅ સંચર્યા સંતોષી ઘટવાલો ૭. શ્રી૦ ૧૮
- તીરથભૂમિં ન નિંદીધ તોઈ કહું દોષ ખોલો ૭;
લોક સહુઅ લંગોટીઆ શિરિ બુડો તનુ ખોલો ૭. શ્રી૦ ૧૯
- નારિ ન પિહિરેં કોઈ કાંચલી કાંચલી નામિં ગાલ્યો ૭;

નેઓ અચરિજ ઇમ કહિ સઘની નારિ નીહાલ્યો છ	શ્રી૦ ૨૦
બાહુ તેહ કુદેસડો જિહાં એ નારિ કુનાર્યો છ,	
શિર ઢાકિ કિસુ કોઢિણી એ અવતાર નિવાર્યો છ	શ્રી૦ ૨૧
ચૂલા કૂકિ એ સુપિણી કાસુ બાલિ નાકો છ,	
રૂપિ રસોધય નીપજિ અમઘરિ સૂરિજપાકો છ	શ્રી૦ ૨૨
મીઠા મેવા મહુઆ હુઆ લલા ર લલ લોગો છ,	1
બહુલ કતૂહલ જગલિ સહુઅ સરાહિ લોકો છ	શ્રી૦ ૨૩
કટહલ વડહલ ફલ વડા ચારોલીઅ વિદામો છ,	
હરહઈ પીપરિ પીપલીમૂલ ફણુમ ફલ નામો છ	શ્રી૦ ૨૪
ગજ ટોલા દોલા વનિ ચરિ ગાડા સાવજરાજો છ,	
જરધા અજગર ગરજતા બારહસીગા અગાજો છ	શ્રી૦ ૨૫
કોઈ ન ઓલખઈ ઓખધિ જલ થલ રૂપ વિશેષો છ,	
જગલિ જોયા તે જેહનો લિખ્યો ન જઈ લેયો છ	શ્રી૦ ૨૬

દૂહા.

દીઠો ડુગર દૂરિથી અટવી અટક ઉલાધિ,	
પાલિગ ના ગિરિ તલહટી પામી કુશલે મગિ	૧
સઘપતિ ભૂપતિ ભેટિઓ ભરિ ર ભેટણુ પાત્ર,	
અહે અથુ દેમાઉગી દેવ કરાવો યાત્ર	૨

॥ ઢાલ ૪ ॥

તવ ભૂપતિ બોલઈ ભલ્લ નામિ જે પૃથિવીમંદલ,	
અળા હવિત મફલ હમારૂ ને દરિસણુ દીહુ તુહારૂ	૧
હમસ્થુ તુહ મહોત વધારો ગિરિ ઉપરિ તુહોઅ પધારો,	
મીધા જમ શ્રીજિનવીસ કરિ ભત્રા નઈ નામુ સીસ.	૨
આદેશ લહી નરપતિનો મવિ મગ ચડઈ મયજતનો,	

- તખં હુઓ અચરિજ એહ વિણવાદલિ વૂહો મેહ. ૩
- ફાગુણ સુદિ સુર ગુરવારિં પંચિમદિન દેવ જીહારિં;
કરી તીરથ તપ ઉપવાસ ગાવિં ગુણ ગોરી ભાસ. ૪
- નરનારી પહિરી એહી પૂજિં પ્રભુપ્રતિમા પોહી;
ફરસિં વલી વીસે ટુંક ઢાલી મલ મૂત્ર નઇ થૂંક. ૫
- શ્રીઅ અણત સંભવ અભિનંદન શ્રીઅસુમતિ પદમપ્રભુ નદનં;
સુપાર્શ્વ અંદ્રપ્રભુ સુવિધિ શીતલ શ્રેયાંસ વિમલ વિધિ. ૬
- શ્રીઅ અનંત અનઈ ધર્મ સંતિ કુંથુ અર મદલિ નમું એકાંતિ;
મુનિસુવ્રત શ્રીનમિ પાસ ઇહાં કીધો કર્મ વિણાસ. ૭
- કીધો અણસણ જિહાં રહી ઉલ તિહાં દેવે થાપ્યા થૂલ;
મહી માંડયા જિનવરપાય મોટો એ મુગતિ ઉપાય. ૮
- સીધો જિહાં શીલસનાહુ કરી અણસણનો નિરવાહ;
લખલવલગિ રૂપીરાય રૂલિઓ આલોઅણહાય. ૯
- પ્રતિઓધીય જયતો જાટ જસભદ્ર ગ્રહી ગિરિવાટ;
અપભટ્ટ ગુરૂ પાલિત્ત ઇહાં જાત્રા કરતા નિત્ત. ૧૦
- અવદાત ઘણા છિં ગિરિના કહવાઈ કિમ બહુપરિના;
ભવ્ય હુઈ તે એ ગિરિ ફરસિં જિહાં નિશદિન જલહર વરસઈ. ૧૧
- ગિરિ આગિં કોશે બારે ઊપરિથી દેવ જીહારે;
રિન્નુવાલુઅ જંભીગામ વીરહજિન કેવલ ઠામ. ૧૨
- ઇમ યાત્ર કરી નિરદંભ તલહટીઈં પારણારંભ;
સંઘભગતિ કરી સાહ તોડઈ સાહ રૂપણ જગજિ જોડઈ. ૧૩
- તિહાંથી હવિં કીધ પચાણું વાટિં છઈ અંપ વખાણું;
શ્રેણિક સુત કોણિઅવાસી તિહાં વીર રહ્યા અઉમાસી. ૧૪
- સદહતા જે ગુરૂવચણે તેહ નયરી દીડી નયણે,
વીર શ્રમણોપાસક રહતા તે તુંગીઆ નયરી પહુતા. ૧૫

રાજગૃહી કોસે સાતે તિહાંથી પહુતા પરભાતે, જિહા જનમ્યા સુતતસ્વામી તિહા પર્વત પ ચે નામી	૧૬
વૈભાર વિપુલગિરિ ઉદયગિરિ સુવર્ણ રતનગિરિ મદ્ય, વૈભાર ઉપરિ નિશદીસ ઘર વસતા સહસ્રછત્રીસ	૧૭
ગિરિ પ ચે દ્વ્યોઢસો ચૈત્ય ત્રિષ્ટિમિ ત્રિષ્ટિ બિંબ મમેત, સીધા ગણધર જિહા ઇચ્ચાર વહુ તસપદ આકાર	૧૮
સાહુ સાલિલદ્ર ઇહા ધન્નો હુઆ ધર્મ કીઓ એકમન્નો, અણુસણુ શિલિ કાઉસગ્ગ લેવી રહીઆ શાલો બહિનેવી	૧૯
મુનિ મેઘ અભય કંઈવન્નો બીન્ને કાકદી ધન્નો, એણે કીધો સથારો રાખ્યો નવિ હુ બ ઉધારો	૨૦
હામાપુરિ ગ્રહણા ક્યો તેહ ઉપરિ ગોમઠ હૂઓ, એક પત્થર વીર પોસાલ લાખી છઈ હાથ છયાલ.	૨૧
ઉન્હાજલ ચઉદઈ કુડ બીઝઈ જિહા ધાન અપડ, પ ચે ગિરિ એ સિદ્ધિએત્ર નિરખતા નિગ્મલ નેત્ર	૨૨
બાહિરિ નાલ દોપાડો સુણ્યો તમ પુન્ય પવાડો, વીર ચઉદ રહ્યા ચઉમાસ હવડા વડગામ નિવાસ	૨૩
ઘર વસતા શ્રેણિક વારઈ સાઠી કુલ કોડી બારઈ, બિહુ દેહરે એકસો પ્રતિમા નવિ લહીઈ બોધની ગણિમા	૨૪
ગોયમ શુર પુગલા કામિ પ્રગટી મુનિ પાત્રાની બાણિ, તમ પાસઈ વાણિજગામ આણુ દોપાસકે કામ	૨૫
દીકા તે તીરથ કહીઆં ન ગિણુ ને ખુણઈ રહિઆ, હરખ્યા બહુ તીરથ અટણઈ આવ્યા ચઉમાસુ પટણઈ	૨૬

કલશ.

તપગચ્છપતિ શતશાખા પસર્યો પરપરા પરિવાર,
પરિધલ પરિમલ પહુવી પ્રગચ્ચઓ પારિજાત જિમ સાર,

વિજયસેનસૂરિ પ્રકટ પટોધર વિજયદેવસૂરીશ,
સહજસાગર ગુરૂ સીસ સુહંકર પૂળી સકલ જગીસ.

૨૭

॥ ઢાલ ૫ ॥

ખાંતિ પરી પત્રીકુંડની જાંણી જનમકલ્યાણ હો વીરજ;
ચૈત્ર સુકલ તેરસિ દિને યાત્ર ચઢી સુપ્રમાણ હો વીરજ.

ખાંતિ પરી પત્રીકુંડની. ૧

માસ વસંતિ વન વિસ્તરઘ મયલાચલના વાય હો;	વી૦
વનરાજ કૂલી લલી પરિમલ પુહવી ન માય હો.	વી૦ ૨
મઝોરિય મચકુંદ મોગરા મરૂઆ મંજરિવંત હો;	વી૦
વઉલસિરિ વલી ખાડલી ભૂંગયુગલ વિલસંતિ હો.	વી૦ ૩
કુસુમકલી મનિ મોકલી ખિમણા દમણાની જોડિ હો;	વી૦
તલહટીઈ દોય દેહરા પૂજ્યા જિન મનિ કોડિ હો.	વી૦ ૪
સિદ્ધારથ ઘર ગિરિશિરિં તિહાં વંદું એક ખિંખ હો;	વી૦
ખિહું કોશે બ્રહ્મકુંડ છછ વીરહ મૂલકુટુંબ હો.	વી૦ ૫
પૂજ્ય ગિરથકી ઉત્તર્યા ગામિ કુમારિય જાય હો;	વી૦
પ્રથમ પરીસહ ચઉતરઘ વંદા વીરના ખાય હો.	વી૦ ૬
સુવિધિ જનમભૂમિં વાંદીયઘ કાકંદી કોસ સાત હો;	વી૦
કોસ છવીસ વિહારથી પૂર્વદિશિં દોય યાત્ર હો.	વી૦ ૭
પદ્મણાથી દિશિ પૂરવિં સો કોશે પુર ચંપ હો;	વી૦
કલ્યાણક વાસુપૂજ્યનાં પંચ નમીજઘ આપ હો.	વી૦ ૮
દિવાનો એક દેવસી કીધી તેણિ ઉપાધિ હો;	વી૦
શ્વેતાંબર ચિત્તિ ઉથપી થાપી દિગપટ વ્યાધિ હો.	વી૦ ૯
પિણ પરપુત્ર સપુત્ર કો ન હૂઓ કો એ સંભાલિ હો;	વી૦
જે નર તીરથ ઉથપઘ તેહનિ મોટી ગાલ્ય હો.	વી૦ ૧૦

ચ પવરાડી જાણુ કહિ ગગ વહઈ તસ હેઠિ હો,	વી૦
સતીઅ સુલદ્રા ઇહા હૂઈ હૂઓ સુદર્શન શેઠ હો	વી૦ ૧૧
હાજીપુર ઉત્તરદિશિ કોસ વડા આલીમ હો,	વી૦
મહિમા મહિ નગીસરૂ જનમ્યા દોય જગદીસ હો	વી૦ ૧૨
પ્રભુપગ આગિ લોટિગણા લીધા સીધાસિ કામ હો,	વી૦
લોક કહિ એ સુલખખણી સીતાપીહર કામ હો	વી૦ ૧૩
પટ્ટણાથી દક્ષિણ ગયા મારગિ કોમ પચાસ હો,	વી૦
શીતલ જનમ મહિ લહી લદલપુર ખહુ આસ હો	વી૦ ૧૪
સુલસા નિસુણિ સ દેસડો કહઈ અખડ જિનવાણી હો,	વી૦
કન્હ સહોદર ઇણિપુરિ ચ દેલા સહિનાણુ હો	વી૦ ૧૫

॥ હાલ ૬ ॥

મધુકર મોહો માલતી પરીમલ ખહુલો જામ,	મ૦
મુઝ મન મોહુ ઇણિ ગિરિ જાણુ કીજઈ વાસ	મ૦ ૧
પૂરવ યાત્રા મિ કરી સ ભારિ પરિવાર,	મ૦
દેયો દરસણુ આપણ વલી મુઝ ખીજવાર	મ૦ ૨
માનિ નિહોરો માહરો કરિ મુઝ પ પતુ દાન,	મ૦
પપ ખલિ જીડી મિલુ ઇહથી કરચુ ધ્યાન	મ૦ ૩
લલિ એ માનવ લવ લહો ધર્માધર્મ વિચાર,	મ૦
તીરથયાત્રા મિ કરી જનમ લગઈઅ વિચાર	મ૦ ૪
ઘરનિ સિદ્ધિ શ્રવણિ હૂઆ કાશીથી કોમ સાઠિ,	મ૦
અડક અયોધ્યા આવિઆ જેવાસિ વરૂ કાઠિ	મ૦ ૫
પચ તીર્થકર જનમીઆ મૂલ અયોધ્યા દૂરિ,	મ૦
જાણી થિતિ થાપી ઇહા ઇમ ખોલઈ ખહુ સૂરિ	મ૦ ૬
ખહુલ કુતૂહલ લોકના રામઘરણી ધીજકુડ,	મ૦
હરિચ દ્રઈ દીધો ઇહા હરિણી હયા દડ.	મ૦ ૭

સત કોસે સરભુતટઈ ધર્મજિભેસર જન્મ;	મ૦
રંગિ રૂણઈ પ્રણમીઈ ભાજઈ ભવભય ભર્મ.	મ૦ ૮
દેધું દરિઆખાદથી દોઈ દિશિં કોસ ત્રીસ;	મ૦
સાવતથી સંભારીઈ શંભવ જન્મ જગીસ.	મ૦ ૯
ખંધક મુનિ પીડ્યા ઇહાં તિહાં ઊગઈ વિષભતિ;	મ૦
ઊગઈ કિરીઆઈતો કડૂ દંડકવનિ અવદાતિ.	મ૦ ૧૦
પિટીઆરિ પુરિ કંપિલા વિમલ જનમ વંદેસ;	મ૦
ચુલણીચરિત્ર સંભાલયો અહ્મદત્ત. પરવેસ.	મ૦ ૧૧
કેસરવનરાય સંજતી ગર્દભિલિ ગુરૂપાસિ;	મ૦
ગંગાતટિ ત્રત ઊચરઈ દ્રૂપદી પીહરવાસિ.	મ૦ ૧૨
સુર પૂજઈ સોરીપુરિં સામલવરણો નેમિ;	મ૦
ચંદ્રપ્રભ ચંદ્રવાડિમાં રૂપડિ રાધું પ્રેમ.	મ૦ ૧૩
હૃતિણાઉરિ હરષઈ હીઓ શાંતિ કુંથુ અર જન્મ;	મ૦
આગરાથી દિશિ ઉત્તરિં દોઢસો કોશે મર્મ.	મ૦ ૧૪
પાંડવ પંચ હુઆ ઇહાં પંચ હુઆ ચક્રવર્તિં;	મ૦
પંચ નમું થૂલ થાપના પંચ નમું જિનમુર્તિ.	મ૦ ૧૫
અહિચ્છતઈ ઉત્તમ નમઈ મથુરા ગઢવાલેર;	મ૦
ઊજ્જલગિરિ વિમલાચલિં દિલ્લી જેસલમેર.	મ૦ ૧૬
ચંદ્રપ્રભ ચિંતા હરઈ માલપુરઈ મનલાડિ;	મ૦
મુખ સાખી સંખેસરો થંભણ ખંભણવાડિ.	મ૦ ૧૭
રાણિગપુર રૂલિઆમણો વરદાઈ વરકાણ;	મ૦ -
આખૂ આરાસણિ નમું ફલવધિ સફલ મંડાણ.	મ૦ ૧૮
જે મિં તીરથ સંકટ્યા નયણિ નિહાડ્યા જેહ;	મ૦
મહિયલિ અવર અનેક છિં નમો ર મુઝ તેહ.	મ૦ ૧૯
તીરથ સેવા જઓ ફલઈ તઓ ભયું જગદીશ;	મ૦

સુલહમોહી તો હું હુયો રમયો તુલ પાએ સીસ	મં ૨૦
વિનય કરી કરૂ વદના હોયો હીયાપદેમ,	મં
સુહાખમા એ જિનતણી નિશ્ચય માડૂ સેવ.	મં ૨૧
અણગામિ ફલ એ હોયો જનમિ ૨ ઉપગાર,	મં
તીરથમાલા સફલી ફલઓ શતશાખા પરિવાર	મં ૨૨

કલસ.

ઇતિ તીર્થમાલા અતિરમાલા પૂરવ ઉત્તર વર્ણવી, મમકિતવેલી સુષ્ટિ મહેલી સફલ ફલી નવપદ્મવી, તપગચ્છગળ ગહુ દિવાન વિજયસેનસૂરીસરો, તસ્સ પદ્મિ પૂરો જિમઓ સૂરઓ વિજયદેવયતીસરો	૨૩
તસ ગચ્છિ રાજઘ ભવિ નિવાજઘ વાયક વિદ્યામાગરો, તમ મીમ પડિન સુગુણમકિત મહજમાગર ગણિવરો, વીસાસઓ ચઉવીમ જિનવર કલ્યાણક યાત્રા કરી, તમ મીસલેસિ પૂરવદેશિ વિજયમાગર ગહુ સુખકરી	૨૪
ધર્મ લણી ગહુ સુખ ધરી	

ઇતિ શ્રીમ મેતશિખરગિરિતીર્થમાલાસ્તવન સ પૂર્ણ મકલ
પડિનમકિતાખ હવાયમાનપડિનશ્રી૧૯વિજયમાગરગણિશિષ્યગણિ-
દેતુમાગર લિપીકૃત

શ્રીકૃષ્ણગઢમહાનગરે મવત્ ૧૭૧૭ વર્ષે શ્રીચિતામણિપા-
શ્વનાથપ્રમાદાત્

શુભ ભવતુ.

ગંગાતટ મનકેસર તીરથ, સાધઈ લોક બહુ પરમારથ,
 મરહઠ કેરું ઠામ;
 તિણિ ઠાસિ કીધી રથવાલી હરિચંદરાઈ વાચા પાલી,
 રાષિઈ સાચું નામ. ૧૧

કાસી હુંતી પૂરવ પંથિઈ દોઢ કોસ સીહાપુર અચ્છઈ,
 શ્રીશ્રેયાંસહ જનમ;
 તે વંદી આગલિ પંચ કોસ ચંદ્રાવતી કરિઓ પ્રવેસ,
 ચંદ્રપ્રલ તિહાં જનમ. ૧૨

પ્રતિમા થૂલ અછઈ બેહૂ સાર તે પૂજતાં ન લાગઈ વાર,
 પૂટઈ પાપ અપાર;
 હવઈ ગંગાનઈ ઊતરીઈ પછઈ મગધદેસ સાંચરીઈ,
 કોસ વીસાં સોપાર. ૧૩

રાજગૃહપુર નયણે દીઠઈ તતપિણ હીઅડઈ અમીપઈઠઈ,
 પૂરવ પુણ્ય સંભાર;
 ચઉદ કુંડ ઉન્હઈ જલ ભરિઆં અંગ પખાલી પાજઈ ચઢીઆં,
 પુહુતી ગિરિ વૈભાર. ૧૪

તે ઉપરિ ચઉવીસ પ્રાસાદ દેવલોકસ્થું મંડઈ વાદ,
 દેહરી ઝાકઝમાલ;
 મૂલનાયક મુનિસુવ્રતસામી દરસણ ભવિઆ આણુંદ પામી,
 પૂજ રચઈ સુવિસાલ. ૧૫

સધલે દેહરે સાતસઈ દેવ સુરનર કિંનર સારઈ સેવ,
 આગલિ મોટઈ શૃંગ;
 અરધ કોસ તે ઊંચો સુણીઈ ઇંચારઈ ગણધર તિહાં થુણીઈ,
 વાંદીજઈ ધરિ રંગ. ૧૬

રોહણીઆની શુક્લ જવ દીઠી પુસ્તક વાત હુઈ સવિ મીઠી,
 અફોત્તર સોખાર;

બત્ર કરી સારિયા સવિ કામ આગલિ ધત્તા સાલિલદ્ર કામ,
 કાઉસગ્ગીઆ બેહુ સાર ૧૭
 વૈભારગિરિ હુ તી બિતરીઘ જઈ વિપુલગિરિ બિપરિ ચઢીઘ,
 ભેટિયા પાસજિણિદ,
 છઘ પ્રસાદઘ પૂજ કરીનઈ સાહુમો ઉદયાગિરિ દેખીનઈ,
 ચઉમુખ નમુ નરિંદ ૧૮
 મોવનગિરિ નયણે નિહાલુ પાપપક મવિ દૂરિ ટાલુ,
 બેઉ નયર વિમાલ,
 શ્રેણિક સાલિલદ્ર ધત્તાવામ ગ્રહણુઘ ભરિઓ કૂઉ પાસ,
 દેખુ વીરપોસાલ ૧૯

વસ્તુ.

નયર કાસી નયર કામી પામ સુપાસ,
 ચદ્રાવતી ચદ્રપલ મીહુપુર શ્રેયાસ જિનવર,
 હુવિ ગગાનઈ બિનરીઘ રાજગ્રહી નયગી મનોહર,
 વૈભારગિરિ વિપુલગિરિ બિપરિ બહુ પ્રામાદ,
 તે વાદીનઈ બિતરિયા શુત્યઉ કલિસુ વાદ ૨૦

ભાષા,

પન્નિગમ પોલઈ સમોસરણુ વીરહ દેખીજઈ,
 નાલ દઈ પાડઈ ચઉદ ચઉમામ મુણીજઈ,
 હુવડા લોક પ્રમિદ તે વડગામ કહીજઈ,
 મોલ પ્રામાદ તિહા અછઈ જિનગિબ નમીજઈ,
 કસ્યાણુક થૂમ પામઈ અચ્છઈ એ મુનિવર યાત્રાખાણિ,
 તે યુગતિઈ સ્યુ ભેઈઈ નિરમાલડી એ કીધી પાપની હાણિ
 મત્તોરહીએ કીધી પાપની હાણિ ૨૧

રાજગ્રહથી તીન કોસ પાવાપુર નયગી,
 રનમુસલાઈ વીરનાહ પુદુતા મિવનયરી,

તે જાઈ જવ જોઈઈ પાલીજઈ છયરી,
 પૂજ્યા જિનવર પાહુકા નાઠા સવિ વયરી;
 દોઈ થૂલ સોહામણા એ ટોલઈ સન અસમાહિ,
 પાસ જિણેસર ગાયસ્થું નિરમાલડી એ સજલ સરોવરમાહિ.

મણો૦ ૨૨

હવઈ ચાલિયા ક્ષત્રીકુંડ મનિ ભાવ ધરીજઈ,
 તીસ કોસ પંથઈ ગયા દેવલ દેવીજઈ;
 નિરમલ કુંડિ કરી સનાન ધોઆતિ પહિરીજઈ,
 વીરનાહ વંદી કરી મહાપૂજ રચીજઈ;
 બાલપણિ કીડા કરી એ દેવી આમલી રૂંપ,
 રાયસિદ્ધારથ તિહાં ઘરઈ નિર૦ પેષતાં ગઈ ત્રસ ભૂષ. મણો૦ ૨૩

દોઈ કોસ પાસિઈ અચ્છઈ માહણકુંડગામ,
 દેવાણુંદાતણી કૂષિ અવતરવા ઠામ;
 તે પ્રતિમા વંદી કરી સારિયા સવિ કામ,
 પંચ કોસ કાકંદનયર શ્રીસુવિધહ જનમ;
 તે વંદીજઈ ભાવસિઈ એ આગલિ અંપ વધાણિ,
 સાઠિ કોસ તિહાંથીડી નીર૦ વાસુપૂજ્ય હીઅડલઈ આણિ. મણો૦ ૨૪
 પાછા પુહુતા વલી વિહાર રાજગ્રહી પાસઈ,
 તુંગિઆ નયરી પ્રથમ નાથ આગમ ઇમ ભાસઈ;
 વીરનાહ વંદી કરી પૂરૂં મન આસ,
 ભાવના ભાવઈ ગોરડી ગાઈ નિતુ રાસ;
 વીરનાહ નિહાલતાં એ નયણે ત્રિપતિ ન હુંતિ,
 વંછિત સામી પૂરવઈ નિર૦ ભાંજઈ ભવની બ્રાંતિ. મણો૦ ૨૫

ભાષા.

સમેતિસિપરિ હવઈ જાત્ર કરેસિઈ પાવાપુર પંથિં ચાલેસિઈ,
 ટાલેસિઈ દુહરાસિ તુ; જય જય ટા૦

અમી કોસ તિહાથી જાણુ તિણિ વાટઘ હવિ કીધ પયાણુ,
 આણુ મનિ મુલલાવ તુ જય જય આં ૨૬
 વાટઘ તીરથ દોઢ વદિમિઈ પહિલુ મહિઅલનયર જાએમુ,
 ધ્યાએમુ આદિનાથ તુ, જય જય ધ્યાં,
 તિહા હુ તી ભદિલપુર રહિસ્યું મીતલનાથ નમી ગહગહસ્યુ,
 લહસ્યુ મુગતિનો સાથ તુ જય જય લં ૨૭
 આગલિ અછંધ વિમમી વાટ માથઘ લીજઘ કોલીના થાટ,
 વાટ કરઘ સવિ મુદ્ધ તુ, જય જય વાં,
 કોસ પચાસઘ ચ પાનયગી આગલિ જતા પાલઘ છહરી,
 વયગી ફરિ કીધ તુ જય જય વં ૨૮
 તલહટ્ટિ પાલઘ શુભગામ મઘઘ જઈનઘ કીધુ મુકામ,
 રાય દુઓ તિહા લીધ તુ, જય જય રાં,
 માન કોમ છાઈ વિમમી વાટ વાઘ સિ ઘ હાથીના રાજ,
 ચઢતા સીઝઘ કાજ તુ જય જય ચં ૨૯
 વમજાલના મોટા રણુ ડાંગા જિમણા કદલીવણુ,
 જે દેવઘ તે ધજ તુ, જય જય જેં,
 ઉપરિ શ્રીસ ઘ જળ મદ્દાવઘ વીમ થૂલ દેવી વદ્દાવઘ,
 ગાઈ ગીત ગસાલ તુ જય જય ગાં ૩૦
 ચૂલ વિચાલઘ કુડ ત્રિકોણૂ પામઘ હાથી પેલઘ જોણૂ,
 ધોણૂ પાપહપ ક તુ, જય જય ધોં,
 નિરમલ નીરઘ અગ પષાલી ધોઅતિ પહિગ્ધ દક્ષણુકાલી,
 ટાલી મનની મ ક તુ જય જય ટાં ૩૧
 પચામૃત હવઘ કલમ લગીજઘ પ્રતિમા માડી મનાત્ર દગીજઘ,
 ઊપેવીજઘ ધૂપ તુ, જય જય ઊં,
 ધજ દેઈ આરતી ઊતાગી મગલવઘ કાજ સવિ માગી,
 વાગી દુગ્ગતિ દૃપ તુ જય જય વાં ૩૨

સસિવયણી મૃગનયણી ખાલી જિણુવર ભાસ દીધં રહીઆલી,
 નાચઈ વાલી અંગ તુ, જય જય નાં;
 તેણિ અવસર વરસઈ મેઘમાલી જઈ તાપ નઈ ભીજઈ ફાલી,
 ચોલી અતિહિ સુરંગ તુ. જય જય ચોં ૩૩
 સમેતસિખર આગલિ વીસ કોસ રજુવાલુકાનઈનઈ પાસઈ,
 જંભીગામ વિસાલ તુ, જય જય જંં;
 વર્ધમાન તિહાં નાણુ ભણીજઈ સુમુખિ જિનહર વીર નમીજઈ,
 આણી ભાવ રસાલ તુ. જય જય આં ૩૪
 ઇમ સુણીઈ લોકાંની વાત તિહાં જઈનઈ કીધી જાત્ર,
 ઇહાંથી કીજઈ ધ્યાન તુ, જય જય ઇં;
 વીસથૂલ પ્રતેકઈ વંદુ પાપરાસિ હુંસય નિકંદું,
 છેદું મોહતું માન તુ. જય જય છેં ૩૫
 તીહાં કીજઈ તીરથ ઊપવાસ રહીઅઈ રાતિ શુદ્ધમાહિં વાસ,
 આસ ફલી સવિ અંગ તુ, જય જય આં;
 પ્રહુ ઊઠી પાજઈ ઊતરીઈ તલહટ્ટિઈ જઈ પારણું કરીઈ,
 આણીજઈ મનિ રંગ તુ. જય જય આં ૩૬

વસ્તુ.

વીર પૂજ્યા વીર પૂજ્યા નયર વિહાર સમેતસિખરથી આંલતાં,
 આદિનાથ મહિઅલિ જુહારીઈ,
 આગલિ ભદિલપુર જઈ જનમભૂમિ સીતલ નમીજઈ;
 અનુકંમિ પુહુતા સમેતસિખર વંદી વીસઈ થૂલ,
 તલહટ્ટીઈ જઈ ઊતર્યા કીજઈ પારણારંભ.

૩૭

ભાષા.

તિહાંથી પાછા ચાલીઆ એ મહાલંતરિ, રાજગ્રહી પુરમાંહિ;
 મુનિસુવ્રત તિહાં ભેટસિઈ એ માલં પાંચઈ પર્વતમાંહિ. સુણિં ૩૮

રાજગ્રહીથી ચાલતા એ માં દોઢસઘ કોસ વધાણિ, સુણિં
 અવજ્ઞાનયગી અતિભલિ એ માં ધ્રુવ વાસી જાણિ સુણિં ૩૯
 આદિ અજિત અભિનદન એ માં સુમતિ અનંતહ નાથ, સુણિં
 જનમજૂમિ તિહા વદતાં એ માં સદૃશ હૂઆ મુઝ હાથ સુણિં ૪૦
 મરદેવી મુગતિ ગઈ એ માં સરગદુઆરી ઠામિ, સુણિં
 તાસ પાસ નઈ પેખીઈ એ માં અચ્છઈ મરજજૂ નામિ સુણિં ૪૧
 નયરમાહિ હવઈ પૂજસિઈ એ માં ચઉવીસમો જિણદ, સુણિં
 મનાથ કરી હવઈ ચાલસ્યું એ માં હીઅડલઈ અતિ આણદ સુણિં ૪૨
 સાત કોસ રણવઈ અચ્છઈ માં પહિલુ રયણપુર નામ, સુણિં
 ધર્મનાથ તિહા જનમીઆ એ માં ચઉમુખ કેરઈ ઠામ સુણિં ૪૩
 પૂજ પ્રણમી પાહુકા એ માં મઈ કીધી જિનવર સેવ, સુણિં
 નયર કાલપી હવઈ આવીઆ એ માં મઈ પૂજ્યા જિનવરદેવ સુણિં ૪૪
 ચ ગપથ ચ દેરીઆ એ માં આળ્યા કુમલે પેમ, સુણિં
 માતિ પાસ દોઈ પૂજા એ માં હીઅડલઈ હરપ ધરેવિ સુણિં ૪૫
 મવત પનરપામઈ એ માં જાત્ર કીધી ઉદાર, સુણિં
 સઘ મહૂ ધરિ આવીઆ એ માં દિન દિન ઉછવ સાર સુણિં ૪૬
 ચિતામણી કરિ પામિઈ એ માં મુરત કલિઉ જાર, સુણિં
 મુગતિ હૂઈ તસ દુકડી એ માં મયલ સુખ મસાર સુણિં ૪૭
 કમલધરમ પડિતવર એ માં જાત્ર કીધી મઘ માથિ, સુણિં
 સદૃશ જનમ હવિ મુઝદૂઉ એ માં મુગતિ હૂઈ હવઈ હાથિ સુણિં ૪૮

કેલસ.

તપગચ્છનાયક મર્વ સુખદાયક શ્રીહેમવિમલસૂરિદ ગુર,
 તમ આણુ ધુરધર વિશુધપુરદર કમલધર્મ પડિતવર,
 તમ મીસ નામઈ ' હ મમોમઈ ' તીરથમાલ રચી સુવિમલો,
 જે ભવિય ભણેમઈ અનઈ સુણેમઈ તે નર પામઈ જાત્ર કલો ૪૯

પૂજિ જિનપ્રાસાદ દોય નરભવફલ લીજઈ,
પદ્મપ્રભજિન જનમભૂમિ પગલાં પ્રણુમીજઈ.

ત્રોટક.

ચંદનખાલા ખાકુલા એ વીરજિણુસર દીદ્ધ;
ખાકુલવિહાર તિહાં હુઉ નિર૦ પ્રણુમીઈ લોકપ્રસિદ્ધ. મ૦ ૬

વસ્તુ.

પાય રહિં પાય રહિં સંઘ જયકાર,
જિનભવન દોઈ દીપતાં ણિંખ તિહાં દસ ચ્યાર સોહઈ;
ચઉવીસ ણિંખ સુષચયનપુરિ ચંદવાડ જિન આઠ મોહઈ,
ચાલિ સરપડી નયરમાં એ સોરીપુર દસ ચ્યારિ;
જિનપ્રતિમા એકત્રીસ નમું સહજદપુરહ મઝારિ. ૭

મઊગ્રામઈ મઊગ્રામઈ નમું જિનખિંખ,
ષટ્ સંખ્યાયઈ સોભતાં પંચકોસ કોસંખિપલીઈ;
શ્રીજિનધર દોય અતિભક્ષાં ણિંખ તેર ઘણુપુણુ મિલીઈ,
પદ્મપ્રભ જિન પાદુકા એ કીજઈ તાસ પ્રણામ;
શાલિભદ્ર ધન્નાતણુઉ જુઉ સરોવર અભિરામ. ૮

॥ ઢાલ ॥

રાગ દેશાષ

કોસ અઢાર તિહાંથકી એ કુતેપુર નયર વિભાગ તઉ;
પ્રતિમા ત્રિણુ પૂજા કરિએ જઈઈ તીરથ પયાગ તઉ. ૯

ગંગા જમુના સરસતી એ દીઠઉ ત્રિવેણીસંગ તઉ;
પ્રથમજિણુંદ સમોસર્યા એ અષયવડતલઈ રંગ તઉ. ૧૦

રાયકલ્યાણ મિથ્યામતી એ કીધઉ તેણુઈ અન્યાય તઉ;
જિનપગલાં ઊઠાડીયાં એ થાપા રૂદ્ર તેણુ ઠાય તઉ. ૧૧

કોસ પદંત્રીસ વાણારસી એ ગંગાતીર પવિત્ર તઉ;

પરતપિ અલકાપુરી જિસી એ દીમઈ જિહા બહુ ચિત્ર તઉ	૧૨
એણિ નયરિ દોય જિનવર એ જનમ્યા પામ સુપાસ તઉ,	
તિણિ હામઈ દોઈ જિણહર એ પુહવિ કરઈ પ્રકામ તઉ	૧૩
પ્રથમ ચતુર્થ ચર્ચીઈ એ પગલા કીઅ પ્રણામ તઉ,	
સુરનર જમ મેવા કરઈ એ ભવિજણમન વિશ્રામ તઉ	૧૪
મૂરતિ મોહનવેલડી એ બઈહા પામ જિણદ તઉ,	
ડેમર ચદન કુસુમસ્યુ એ પૂજિઈ પગમાણદ તઉ	૧૫
જઈ સુપાસનઈ દેહરઈ એ પૂજ પ્રભુ જયકાર તઉ,	
નયરમાહિ તવ નિરપીઈ એ પ્રતિમા મ પ ન પાર તઉ	૧૬
કેઈ દીમઈ રૂદ્રલવનમા એ કેઈ થાપી તરછાહિ તઉ,	
કેઈ દીમઈ વિમ આગણઈ એ કેઈ માડી મઠમાહિ તઉ	૧૭
લાવઈસ્યઉ પૂજ કરી એ છાડી રાગ નઈ ગેમ તઉ,	
વાણારમીનયરીથકી એ મિહપુરી ત્રિણ ડોમ તઉ	૧૮
જનમમૂમિ શ્રેયામેની એ દેપી અનોપમ હામ તઉ,	
જિનમૂરતિ જિનપાહુકા એ પૂજ કર પ્રણામ તઉ	૧૯
ચદ્રપ્રભ જિન અવતર્યા એ ચદ્રપૂરી સુવિમાલ તઉ,	
શ્રીચદ્રપ્રભપાહુકા એ નિત નમીઈ ત્રિણ કાલ તઉ	૨૦
અમીયડોસ વડી તિહાથકી એ પાડલિપુરિ વિધ્યાત તઉ,	
મીલવત નર તિહા હૂઆ એ જેહના બહુ અવદાત તઉ	૨૧
મીલકનકનઉ કમવટઉ એ શ્રીચલિલદ્ર મુનિચાય તઉ	
જેહતુ નામ અચલ હુવુ એ ચઉરામી ચઉરીનીનાય તઉ	૨૨
એક સુદર્શન જગિ જયો એ મીલગુણે અલિગમ તઉ,	
સૂડી મિહામણ ચયુ એ પૂજ પગલા તેણિ હામ તઉ	૨૩
પમણાવસહી મહુઈ એ પદ પ્રતિમા સુહકાર તઉ,	
પૂજ પ્રભુમી લાવમુ એ ઉર જિનબવનઈ આગ તઉ	૨૪

પંચકોસ વૈકુંઠપુરી એ ગંગતટ ગાજઈ આજ તઉ;
 મારગિ કૌતિક પેષીઈ એ વાનરકેરૂં રાજ તઉ. ૨૫
 દસકોસે નયરી તુંગિઆ એ સંપ્રતિ નામ વિહાર તઉ;
 ત્રિષ્ટુ જિનલવનઈ પૂજીઈ એ ણિંગ પંચવીસ ઉદાર તઉ. ૨૬

વસ્તુ.

નયર નવાદઉ નયર નવાદઉ કોસ ઇગ્યાર,
 જિનપ્રતિમા જગિ મોહની અછઈ ચ્યાર વર પૂજ કીજીઈ,
 નયરસીહોરઈ જાઈઈ કોસ ચ્યાર લવલાહ લીજઈ;
 મિલી રાયશિવરામનઈ એ લેઈ સાથઈ ઘટવાલ,
 સમેતશિષરભણી ચાલીઈ એ આગલિ કોસ ખયાલ. ૨૭

॥ ઢાલ ॥

રાગ સામેરી.

આગલિ છઈ વિસમી વાટ રે ઘટવાલ કરઈ સુધાટ;
 સંઘલોક સયલ સંચર્યા રે ડોલી પોઠ સુધાસન વરીઆ. ૨૮
 પંથઈ બહુ અચરિજ દીસઈ રે સુઝ કહતાં હિઅડું વિહસઈ;
 સવે લોક લંગોટીવાલા રે સિર નાગા કુરકઈ બાલા. ૨૯
 રૂપહીણુ નારી તન પોલઈ રે અહંકાર ધરી મનિ બોલઈ;
 દેખ્યો ચાહિ અચ લો ભારી રે સિરિ ઢાંકી આવતહઈ નારી. ૩૦
 દવ દાધા દારૂ સમાણા રે લિલ્લ દીસઈ કરિ ધણુ બાણા;
 હલ્લીસ કરઈ મનિ હરસી રે કરિ લેઈ નચાવઈ ફરસી. ૩૧
 કદલીવન મારગિ બહુકઈ રે નાલીકેર પૂજતરૂ લહુકઈ;
 પુન્નાગ નાગ ગિરમાલઈ રે હંતાલહ તાલ તમાલ. ૩૨
 વડ પીંપલ જંબૂરૂંઈ રે પેષંત સમઈ તસુ ભૂષ;
 કકોલ કરંઝ સુકીર રે નારિંગહ ચારૂ જંબીર. ૩૩
 પાડલ કેતકી સહકાર રે જાઈ જૂઈ ચંપક સાર;
 કિંકિલ્લહ બિલ્લ અપાર રે વિકસ્યાં વન ભાર અદાર. ૩૪

ચિહ્ન દિસિ પરિમલ પસરતિ રે મધુકર હીના ગુજતિ,
 સુક સારસ મોર કિંગાર રે કરધ કોકિલ બહુ ટહુકાર ૩૫
 પરવતનીઝરણા બહુ વાજ્ય ઝે બલે સઘતણો જસ ગાજ્ય,
 વનધાયા ગુહિરી બલુ રે નવિ લહકધ કોઈ ઉગ્યો ભાણ ૩૬
 કોલા કોલાહલ ઘુરકધ રે સુણી માનવ તે પણિ ડરપધ,
 દીમધ મદમતા હસ્તી રે જેહની ગતિ સહજધ સસ્તી. ૩૭
 ચરતા દીસધ મૃગયૂથ રે મારગિ પણિ રૂઝડા સૂથ,
 સાલિયેત્ર ભલા દોધ પાસધ રે દેષતા દાલિદ્ર નાસધ ૩૮
 ધમ જોતા કાંતિક વાટધ રે જીનરીધ વિસમધ ઘાટધ,
 સમેતાચલ દીઠો નયણે ઝે સ્તવીયો બહુ અમૃતવયણે ૩૯
 નાલિકેર વધારી હીજધ રે સઘભગતિ વધારી દીજધ,
 હરપધ કરી તનમન ભરીયધ રે ગિગિલહરી જધ જીગીયધ ૪૦

વસ્તુ.

પાલગજઉ પાલગજઉ નયર પ્રસિદ્ધ,
 પૃથ્વીચ દ્ર નરનાયકો ન્યાયવત નિજપરજ પાલધ,
 અરિજનનધ રવિકરમમુ ભુવનમાહિ જસુ પ્યાતિ માહુધ,
 વિનયકરી મઘપનિ ભણુધ યાત્ર કરાવઉ દેવ,
 અમ્હુ મનિ અતિ અલજો ઘણો કરિવા તીરથ સેન. ૪૧

ઠેવણી ઢાલ.

મઘમાયધ તવ નરપતિ આવધ મમેતશિપરની યાત્રા કરાવધ,
 રગધ અપરજરા ગાવધ,
 પચ્છોમ ગિગિ ચઢીયધ પાલા નાહુના મોટા અતિસુકુમાલા,
 રામ રમધ વરમાલા ૪૨
 પ્રથમ ત્રિકોણીઅ કુહધ જધ્ય અગ પપાલી નિર્મલ થધ્યે,
 કુસુમકર ક કરિ અદિયે,
 દેશર ચદન મૃગજદ ઘોડી અતિધન ધનમારસ્યુ મેડી,
 ભગીધ કનકકચોડી ૪૩

નરનારી મિલિઆ ગુણુવંત કરિવા પૂજા નિરમલ ચિત,
 તીરથ મહિમાવંત;
 વીસ પાદુકા લવનમઝારઇ અનુકમઇ પૂજ કરી ઉદાર,
 કીજઇ નરલવ સાર. ૪૪
 છઠ્ઠા પદ્મપ્રભાજિનદેવ ત્રણસઇઅઠ્ઠ તવસીસિઉં હેવ,
 મુગતિ વર્યા ઝત્તેવ;
 શ્રીસુપાસ સમેતાચલ શૃંગઇ પંચસયા મુનિસિઉં મનિ ચંગઇ,
 મુગતિ ગયા રંગઇ. ૪૫
 છ સહસ મુનિવર સાથઇ સીધ વિમલજિનેસર શિવપદ લીધ,
 સયલકરમ ષય કીધ;
 સાતસહસ મુનિસ્યું પરિવરિયા અનંતાનાથ સિવરમણી વરીયા,
 લવસાયર ઊતરીયા. ૪૬
 અઠ્ઠસયાં મુનિવરસ્યું જુતા ધર્મનાથ જિન મુગતિં પહૂતા,
 તિથેસર જયવંતા;
 શાંતિનાથ નવસયસિઉં જાણુ પંચસયાસ્યું મહિ વષાણુ,
 સમેતશિષર નિરવાણુ. ૪૭
 તેત્રીસમુનિવરસ્યું જિનપાસ મુગતિ પહૂતા લીલવિલાસ,
 પૂરઇ લવિઅણુ આસ;
 અજિતાદિક જિણુવર સુહકાર સહસ સહસ મુનિવર પરિવાર,
 પામ્યા લવનો પાર. ૪૮
 એણિં ગિરિ વીસ તીર્થંકર સીધા વીસ ટુંક જગિ હૂઆ પ્રસિધા,
 પૂજી બહુફલ લીધા;
 સમેતાચલ શત્રુંજય તોલઇ સીમંધર જિણુવર ઇમ બોલઇ,
 એહ વચણુ નવિ ડોલઇ. ૪૯
 સીધા સાધુ અનંતાકોડિ અષ્ટકર્મધનમંકલ ત્રોડિ,
 વંદૂ બે કર જોડિ;
 સિદ્ધધેત્ર જિણુવર એ કહીઇ પૂજી પ્રણમી વાસઇ રહીઇ,
 મુગતિતણા સુષ લહીયઇ. ૫૦

ત્રિભુવનમાહિ તીરથગજ ટેવદુહડી દિનપ્રતિ વાજ,
 મહિમા મહિઅલ ગાજ,
 કીજઈ વડી તીરથ ઉપવાસ તો નવિ અવતરીઈ શલવાસ,
 કહિ મહિમા જિનપાસ. ૫૧
 કીજઈ પૂજા કીજઈ દાન સમેતશિવરત્ન કીજઈ ધ્યાન,
 લહિઈ ડેવલઆન,
 એહુ ગિરિ દીકઈ મનિ ઉદ્યાસ એહુ ગિરિ ફરમઈ કર્મવિહાસ,
 હોવઈ મુગતિનિવાસ ૫૨

વસ્તુ.

સમેતગિરિવર સમેતગિરિવર કરૂ વપાણ,
 સમપૂજિ રમકુ પિકા વિવિધ વેલી જાપધી મોહઈ,
 અચચાહુ દ્રુમ દીપતો વજ્રપાણી ત્રિભુવન મોહઈ,
 મયલતીરથમાહિ રાજી એ સિધધેત્ર મુપધામ,
 મહિમા પાઠ ન પામીયઈ વલિ વલિ કરૂ પ્રણામ ૫૩

॥ હાલ ॥

આમાની

લત્રાકની ગિરિ ગિર્યા ભરીયા મુકુતભ ડાંગે ડે
 રેશ મગધુલની આત્રીયા મનિ ધરિ હુગ્ય અપાઠ ડે. ૫૪
 જયો જયો એહુ ગિરિ રાજી ભુવિ ન દઉ ચિચકાસો ડે,
 મનહ મનોરથ પૂજો । પ્રભુમીજઈ ત્રિભુકાવો ડે જયો ૫૫
 નયર ગજગહુ આવીયા જે જગમાહઈ વિધ્યાતો ડે
 નિહા મુનિયુવન અવનર્યા પુસ્તકિ ચડી અજઈ વાતો ડે જયો ૫૬
 શ્રેણિકરાય ઇંદા હૂઉ મત્રી અમયકુમારો ડે,
 જગુઅમ્વામિ પ્રમુખ નરા હૂઆ એહુ નયરગનારો ડે. જયો ૫૭
 કુહ ચઉદઈ ગિન્દઈ જલ ભર્યા કીજઈ નિર્મલ અગો ડે,
 ચગ્ગીઈ વૈમાગગિચિ ચડી વીરનિપુદ મનિ ગગો ડે જયો ૫૮

એકાદસ ગણધરતણી પૂજી પાદુકા જોણિ રે;
 પંચવીસ દેહરધ પૂજી કરી ટાલિ દુરગતિ તેણિ રે. જયો૦ ૫૯
 અણુસણુ લઈ આણુત્તરિ ગયા ધના સાલિભદ્ર મુનિરાય રે;
 કાઉસગિયા દોઈ પાદુકા પૂજીજઈ તિણિ ઠાય રે. જયો૦ ૬૦
 ચોર રોહણીયાતણી ગુફા અચિરજકારણિ દીઠ રે;
 કાલંબરિદ્રુમ હેઠલઈ બાવન જિનાલય પૂઠ રે. જયો૦ ૬૧
 વૈભારગિરિથકી ઉતરી ચઢિયઈ વિપુલગિરંદ રે;
 ષટ્ પરિમાણુઈ એ જિણુવરૂ પૂજી કરું જિનચંદ રે. જયો૦ ૬૨
 ચોમુષ એક ઉદયગિરિ પંચ સોવનગિરિ બાણુ રે;
 રચણુગિરિસિરિ ઉપરઈ દોય પ્રાસાદ વધાણુ રે. જયો૦ ૬૩
 પંચ એ પર્વત કરસીયા નિરખી વીર પોસાલ રે;
 પાસઈ દ્રૂપ ભૂષણુ ભર્યા સાલિભદ્રતણુ ઉ નિરમાલ રે. જયો૦ ૬૪
 નયરમાંહઈ ઋષભ જિણેસર પૂજી કીજઈ પ્રણામ રે;
 નાલંદઈ પાડઈ આવીયા લોકપ્રસિદ્ધ વડગામ રે. જયો૦ ૬૫

વસ્તુ.

વૈભારગિરિવર વૈભારગિરિવર ઉપરિ ઉદાર,
 શ્રીજિનગિંબ સોહામણાં એકસો પંચાસ થુણીઈ,
 નવ વિપુલગિરિ ઉપરઈ ઉદયગિરિસિરિ ચારી ભણીઈ;
 વીસ સોવનગિરિ ઉપરઈ રચણુગિરિસિરિ પંચ,
 રિષભ જિણેસર પૂજીયઈ રાજગૃહી રોમંચ. ૬૬

ચઉપઈ.

નાલંદયઈ સવિ લોકપ્રસિદ્ધ વીરઈ ચઉદ ચઉમાસા કીધ;
 મુગતિ પહૂતા સવે ગણુહાર સીધા સાધ અનેક ઉદાર. ૬૭
 દીસઈ તેહતણું અહિનાણુ પુહવઈ પ્રગટી યાત્રાપાણિ;
 પ્રતિમા સતર સતર પ્રાસાદ એક એકસ્યું મંડઈ વાદ. ૬૮
 પગલાં ગૌતમ સ્વામીતણાં પૂજીનઈ કીજઈ ભામણાં;
 વીર જિણેસર વારાતણી પૂજી પ્રતિમા ભાવઈ ઘણી. ૬૯

નાલદ્યનુ જોલિ ઉચ્ચગી તિહાંથી જઈયછ પાવાપુરી,
 તેહતણો અતિ મહિમા ઘણઉ પલાણુ લાવઈ ભવિઅણુ સુણઉ ૭૦
 સમેતશિવરથી જિમણુછ પામ જલીયગામ અછઈ ઝાહૂવાસ,
 રિજીવાલુકા નદીનઈ તીર કેવલ પામ્યઉ શ્રીમહાવીર ૭૧
 દેવઈ તવ સમવઅરણુ ક્રીધ બેસી બિણુ એક દેસન દીધ,
 કનકકમલ પરિ ઠવતઉ પાય પાવાપુરિ આવઈ જિણુગય ૭૨
 ઇંદ્રભૂતિપ્રમુખ ઇંગ્યાર ચક્કર્મ કરઈ તેણીવાર,
 સઘ ચોમાલીસ ગ્રાહણુ મિથ્યા મિથ્યામતિ મોહઈ ઝલહડ્યા, ૭૩
 મનિ અભિમાન ધરી આવીયા નામ લેઈ જિન જોલાવીયા,
 મનમ સય ટાલઈ જિનવરૂ દેઈ દિક્ષા થાપ્યા ગણુધરૂ ૭૪
 સઘ ચતુર્વિધ થાપી તામ વિચરઈ દેસ નયર પુર ગ્રામ,
 ભવિકજીવ પ્રતિજોધિ કરી અનુક્રમઈ આવઈ પાવાપુરિ ૭૫
 જીવિત વરસ ઝાહૂત્તરિ જાણુ પુણ્ય પાપફલ કહઈ સુજાણુ,
 પ્રધાન અધ્યયન મનિ લાવઈ ધીર મુગતિ પોહતા શ્રીમહારીર ૭૬
 ગૌતમસ્વામી કેવલ વરઈ ચોમઠી ઇંદ્ર મહોચ્છવ કરઈ,
 સઘ ચતુર્વિધ હર્ષ અપાર જગમા વત્ત્યો જયજયકાર ૭૭
 વીરજિણેસર ગણુધગ્વાહ પૂજી તિહા પગલા પ્રામાદ
 મુગતિ પોહતા જિહા જિન વડી પૂજીજઈ પગલા મનિ રલિ ૭૮
 સરોવરમાહિ સુદ્ધ વિહાર જાણે ભવિઅણુનો આધાર,
 જિનપ્રતિમા પચ પગલા હેવ પૂજી પ્રણુમી ક્રીજઈ સેવ ૭૯
 અનુક્રમે જહણુપુરિ આવીયા જિન પૂજી લાવન લાવીયઈ,
 દોઈ દેહેરઈ પ્રતિમા વિધ્યાત પૂજી લાવઈ એકમો સાત, ૮૦

વસ્તુ

પચ જિણુવર પચ જિણુવર તણો અવતાર,
 નયરી અયોધ્યા જાણીઈ અમરપુરીથી અધિક રાજઈ,
 ઋષલ અજિત અલિન દનો સુમતિનાથ જિન અન ત ગાજઈ,
 પચે જિણુવર પાહુકા એ ક્રીજઈ તામ ગુણુ ગાન,
 પઠમ જિણેસર પૂજઈ આણી નિરમલ ધ્યાન ૮૧

॥ ઠાલ ॥

ધન્યારી.

નયરી અયોધ્યા રાણ્યો પૂજી પદમજિણું દો રે;
 રામચંદ્ર પગલા નમું મનિ ધરી પરમાણું દો. રે. ૮૨
 ધન એ તીરથ વંદીઈ સમેતસિધર ગિરિરાજ રે;
 સંઘપતિ નિજમનિ હરપીઈ કીધાં અનોપમ કાજ રે. ધન૦ ૮૩
 ધીજથાનકિ સીતાતાણું અગનિષાઈ અસરાલ રે;
 સીલપ્રભાવઈ જલ હૂઉ દીઠ તે કુંડ વિશાલ રે; ધન૦ ૮૪
 રતનપુરી રલિઆમણી જિનમંદિર શુભ દોય રે.
 ધર્મનાથ પદ પૂજીઈ જિન પ્રતિમા ત્રિણુ જોય રે. ધન૦ ૮૫
 કંપિલપુર વરમંડણો પૂજીઈ વિમલવિહાર રે;
 વિમલપાદુકા વંદીયઈ કીજઈ વિમલ અવતાર રે. ધન૦ ૮૬
 તીરથ જે શ્રવણે સુણ્યા દીઠા નયણે જેહુ રે;
 જે મારગિ ભોમિં રહ્યાં નમું કર જોડી તેહુ રે. ધન૦ ૮૭
 સકલસંઘ પરિવારસિંહ યાત્રા કીધ પ્રમાણુ રે;
 ઉચ્છવ કરિ ઘરિ આવીયા દિન દિન હોઈ કડયાણુ રે. ધન૦ ૮૮

કલશ.

તપગચ્છનાયક સુલભનિદાયક સિરિવિજયસેનસુરિંદ્ર,
 તસ પટગયણિં વિભામણુ દિનકર સિરિવિજયદેવમુણિંદ્ર;
 વાયકસયલચૂડામણિ સોહઈ નિરમલ ન્યાનનિવાસ,
 સિરિકલ્યાણુવિજય ગુરૂચરણુ પ્રસાદઈ હૂઓ મુઝ બુદ્ધિપ્રકાસ. ૮૯
 સસિરસસુરપતિવચ્છર આતપ એકાદસિ બુધવારઈ;
 સમેતાચલ મહાતીરથ કેરું સ્તવન રચ્યું મતિસારઈ. ૯૦
 પદઈ ગુણઈ જે શ્રવણે નિસુણઈ તીરથમહિમા ભાવઈ;
 'જયવિજય' વિબુધ ઈમ જંપઈ સુષ અનંત સો પાવઈ. ૯૧

॥ ॐ ॥

રત્નસિંદૂસૂરિશિષ્યવિરચિત

ગિરનારતીર્થમાલા.

- ગિરિવર સિરિ ગિરનારહુ આમી નેમિનાથપય સીસ જિ નામી,
કામી તીરથમાલ,
વસ્તુપાલિ નિયળધવ નામિહિ થાપીય પાસ તેજલપુરગામિહિ,
સરોવર લહરિ વિશાલ ૧
- પહિલુ દીઠઉ જુ ગઢજુતુ સફલ મનોરથ મઝ આજુ તુ,
જુતુ પુણ્ય પ્રકાસો,
ગઢ ગરુડકિ કહુ કેતી કહીઈ જોતા એહની આદિ ન લહીઈ,
ધનપતિ લોક નિવાસ ૨
- ઉસવાલહુ ધરણિગ થાપી વસહી વીરભુવણિ જસ બ્યાપી,
સચરાચરિ જ્યકારો,
શ્રીશ્રીમાલી સલવધ લિખીઓ ચ દ્રિ નામ નિયલવ ઓલખીઓ,
રિપુ કેસરીઅ વિહારો ૩
- તે ઉદરીઅ સુથિર બધસારી તેજલપુરનુ પાસ જુહારી,
સમરસિ હિ કીર્તિ કાજ,
સધવી ધૂધલ દેહરધ વદુ રિસહજિણિદ નમી ચિરનદુ,
હિવ જોઉ ગિરિરાજ ૪

સોવનરેષ નદી ચિહ્ન પહિલી પરવતિ ચડતાં આવઇ વહિલી,
 દામોદર મનોહાર;
 વસ્ત્રાપથિ ભવદેવ મહોસર કાલમેધ ક્ષેતલ અલવેસર,
 વસ્તુપાલ ઉદ્ધાર. ૫

રાણિગ સુત આંખઇ મંતીસરિ વાવિ પરવસ્યૂં પાજ નવલપરિ,
 વિરચી અતિ સુવિશાલ;
 ચડતાં દીસઇ ડાવઇ જિમણુઇ વિવિધ બારવણ હરખિઇ જિમણુઇ,
 ન ગણુઇ મનિ દુખજલ. ૬

સાહ પૂનાની પહિલી પોલિઇ સંઘપતિસ્યૂં સવિ ગઇઠા ઉલિઇ,
 લીધુ ક્ષણુ વિશ્રામ;
 વસ્તિગ પોલિઇ પહુતા રંગિઇ રાસ ભસલ કુટા રસભંગિઇ,
 અંગિઇ અતિ અભિરામ. ૭

સંવત ઇગ્યાર ચુરાસી વરસિઇ સિદ્ધરાય જયસિંહ આદેસિઇ,
 અભિનવું અંગિ ઉલ્હાસો;
 ધન ધન સાજણ મંત્રિમુકુટમણિ પૃથવીજય પ્રાસાદ રચીઉ જિણિ
 ગરૂઅડિ કરિ કિવલાસો. ૮

ત્રિણિષુ પ્રદક્ષિણા દેઇ જંગિઇ નેમિનાથ દીઠા મન રંગિઇ,
 હીઅડઇ અતિ ઊમાહો;
 સુરતર કામધેનુ ચિંતામણિ કામકુંભસવિ હૂંતા તાં મણિ,
 જાં નવિ નરિષિઉ નાહો. ૯

નહુવણુ વિલેવણુ પૂજ રચીનઇ જગગુરૂ ભમતી જિણુ ચરચીનઇ,
 ભરિઉ સુકૃત ભંડારો;
 ઉત્તર દક્ષિણુ પૂરવ પશ્ચિમ નવ નવ ચુકીજે જિણુ ઉત્તમ,
 પાછા મંડપ સારો. ૧૦

ખહુતરે દેહુરી ખહુ જિખાવલિ પંતિ ન પૂજઇ પુજઇ વલિ વલિ,
 તીરથ સવિ અવતારો;

ગઈ સુવીમી મૂરતિ અભિનવ પાપામઠિ પૂજતા સફલ ભવ,
લાભઈ પુણ્ય ન પારો. ૧૧

વસ્તુપાલિ મતીમરિ મેતુજ ઊજિલિ આણિઉ ભવુદહિ મેતુજ,
નિરૂવમ રિસહનિણિ દો,
હાવઈ શ્રીસ મેતનિહગિરિ નિમણુઈ અષ્ટાપદ નવલીપરિ,
વીસ સુવીમ નિણિ દો ૧૨

યક્ષરાજ કવડિલ તિહિ પૂઠિઈ માતા મરૂદેવા ગજપૂઠિઈ,
ચ દ્રમલ પ્રણુમેમો,
સ ધાહિવ ગોઈઆ અવતારી છરાઉલિપતિ પાસ બુહારી,
દાહુપાસ નમેમો ૧૩

પુરૂષરયણુ બ્યવશાણુઈ કીધુ સ ધાહિવ ભૂલવિ જસ લિહઉ,
/ બાવન નિણુહર સાગે,
ઈંદ્રનીલ તિલકપ્રાસારો હેમબલાણામિઊ અનુવાદો,
સાદર કરઈ અપારો ૧૪

સામી વિમલનાથ તિહિ ગાજઈ નિરૂમલ મોવનમય તનુ છાજઈ,
ગજઈ મહિમનિધાન,
ચિતામણિ શ્રીપામનિણેમર મુરતત અંજિતનાથ તિથેસર,
ગિહુપરિ મોવન વાન ૧૫

પીતલમય જિનપ્રતિમા બહુવિધ મમવસરણિ શ્રી-નીગ્યતુર્વિધ,
પૂજુ પુણ્યનિધાન,
પનરનવોત્તર કાશુણુ મામિઈ માગી બઈડા અતિ ઉન્હામિઈ,
વહુ બા મરિ બાણુ ૧૬

કલ્યાણુ ત્રય ત્રિહુ ભૂમિઠિય કવિ કામગિ કવિ પ્રતિમા અકિય,
નેમિ નમેમિ મુર ગો,
વસ્તુપાલ મતીમર દીગતિ પ્રકટીઅ મમરસિ હિ નિહા ઇગિતિ,
બાવન નિણુહર તુ ગો ૧૭

થાપી શ્રીતિલકપ્રાસાદિહિં સાહુ નરપાલિં પુણ્યપ્રસાદિહિં,
 સોવનમય શ્રીવીરો;
 અષ્ટાપદ સંમેતસિહુરચૂં ડાવઈ જિમણુઈ બિહુ જિણુહુરચૂં,
 રચના અતિગંભીરો. ૧૮

એકમના મ-કોતારી વસહી સંતિ નમિ સવઈ સારી,
 બહુતરિ દેહરી દેવ;
 ઇંદ્ર મંડપ ગજપદ વાસિઠરિષિ નાગ મોર જિરિ કુંભ સુણી સધિ,
 જિહાં જિન તિહાં કરૂં સેવ. ૧૯

ઉસવાલ સાલિગ મેલા ગરિ ધરમનાથ થાપીય વર જિણુહુરિ,
 પણુમિસુ સુલપરિણામ;
 રામસિંહુ વ્યવ ડૂંગર દેહરી જિણુપય પૂજિઈ દુગ્ગય બેહરી,
 રાજમતી બિહુ ઠામિ. ૨૦

આગઈ જિહાં કંચણુહુ વિહારો સંપઈ તિહાં ગંગા અવતારો,
 નિરધી નિરમલ કુંડ;
 પાને પગિ પગિ દાન સુદેતાં સાહુ ચીતરનૂં નામ જિ લેતાં,
 રહુનેમિ નમિ ઉતરંડ. ૨૧

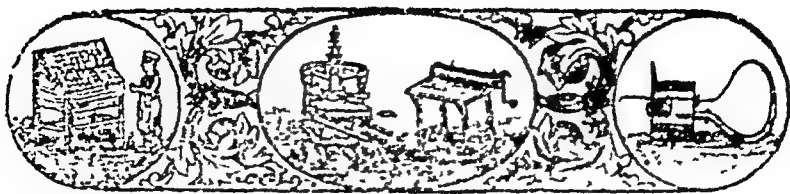
બિજ્જયંતગિરિ સિહુરિનિવટ્ટી સાહુ સામલિ પ્રાસાદિ પરટ્ટી,
 દિટ્ટી અંગિકિ માત;
 સિંહાસનિ સુત સુલકર વિભકર અંગ લુંગિ કર સેવક સુખકર,
 જિનશાસનિ વિજખાત. ૨૨

અવલોકુ અવલોકન નામિ સંપપજૂન સિહુરિ ત્રિહુ ઠામિ,
 નેમિસર પણુમેવિ;
 સિદ્ધવણુાયગ ટૂક જિ પામી સહિસા લાષાવનિ વિશ્રામી,
 સામી નિમિ નમેવિ. ૨૩

ગાંધી વઈચઈ વિરચી જિણુહુર ચંદ્રશુક્લ જે પ્રતિમા મણુહુર,
 સહસણિંહુ જે કિવિ;

ઇંદ્રિ રચી સોવનપ્રાસાદિહિ માતા અગ્નિકિ દેવપ્રસાદિહિ,
 જગશુરૂં તે વિનમેવિ. ૨૪
 આજ કૃતારથ મનુજ જનમ મઝ નિરમલ કુલ ભવ વિભવ સફલ મઝ,
 તુઝ દરમણિ જગનાહ,
 યાદવકુલિ કુમલાઅવય મ ત્રિભુવનજન માનમમરહ સ,
 દીસઇ અતિ ઉત્સાહો. ૨૫
 દેવ સદૈવત જી તમ્હ મેવા તામ પસાઈ પુણ્ય કરેવા,
 હોયો બુદ્ધિ પ્રકામ,
 રથસુસિ હસરિસીસ જિ જ પઇ સિવસુખ માગૂ સુદઃ મ પઇ,
 મ પઇ સિદ્ધિ વિલાસ. ૨૬
 ઇય રેવઇમ હણ અલિયવિહ હણ નેમિનાથ ગુણ જો થુણઇ એ,
 તસ તીરથમાલા પુણ્યવિથાલા ભાવમહિત અનુદિન ભણઇ એ,
 તિહૂયણજણવણહ ભવસયદુણહ નિરૂવમગુણ રયણે કલિય,
 મો નિર્નિયરિહિમલ મામય મુહુરૂં પામઇ મિવકમલા લલિય. ૨૭

॥ अहम् ॥

पं०-देवचन्द्रविरचित

शत्रुंजयतीर्थ-परिपाटी.

- सकल सला रंजन कला दिव्यो सरसति वरदानो ७;
श्रीविमलायल स्तवनलालं पाभी श्रीशुद्ध मानो ७. १
- आवो शेतुंजयधं यदीय नवाणु वारो ७;
भनभां उलट अतिघणो हृष्टं हृष्टं अपारो ७. आ० २
- उमाहो भनभाहि धणो करस्युं यैत्रप्रवायो ७;
श्रीशेतुंजय लावसु लागी मनहृद्ध हारो ७. आ० ३
- संवत सोल पंचाण्ये छंडर रही योभासो ७;
यात्रा करवा संयया शुभ दिवस शुभ भासो ७. आ० ४
- प्रथम प्रयाणो पांगर्या श्रीचोट गाम मज्जारो ७;
साह सहजूनं देहस्थ वीरजिण्डं लुहारो ७. आ० ५
- तिहुंथी वलासणो जध पाटली प्रतिमा वांदो ७;
पोहुता शेतुंजय तलहट्टी आनंदपुर आनंदो ७. आ० ६
- ये लरतधं वास्यु ललुधं पुण्यताणं अहीडाणो ७;
श्रावक समकितधर तिहुं वसधं नवधं तत्त्वना न्नाणो ७. आ० ७
- आदि पास माहुवीरना त्रिणु प्रासाद उत्तंगो ७;
वडनगरमाहिं वांदतां उपनो अधिको रंगो ७. आ० ८

વીસલનગરે જુહારીઈ એ જિન ત્રિણ પ્રાસાદો છ,
 માહોમાહિ તે કરઈ એક એકસ્યુ વાદો છ આં ૯
 ગામ સિવાલે એક જિનાલય વદુ દો કર જોડ્યો છ,
 મહિસાણે નવ દેહરા પૂછ પાપ વિછોડ્યો છ આં ૧૦
 મારગિ જે જે જિનહરૂ તે તે કરૂ પરિણામો છ,
 અનુક્રમિ ઉમમાપુર નમુ શાતિનાથ ગુણધામો છ આં ૧૧

॥ દાલ ૧ ॥

અહમદાવાદ નગર સુવિચાર શ્રાવક સુકૃત ભરઈ ભ ડાર,
 પૂરે શ્રીજિન સાર તુ, જયો જયો પૂરે શ્રીજિન સાર ૧
 ગદમદ મદિર પોલિ ઉત્ત ગ નગર દેપતા હુઈ મનર ગ,
 આબ્રમતી વહે ચ ગ તુ જાં ૨
 મોટો માણિક્યોક ચોમાલ ચાહટઈ હાટ ચોલ સુવિચાર,
 વાહી વનહ રસાલ તુ જાં ૩
 લોક વસઈ જિહા વર્ણ અઢાર વ્યવહારીયાતણો નહી પાર,
 વિવિધ વસ્તુ વ્યાપાર તુ જાં ૪
 મોન મોહત શુભ ભોજન ભગતિ આલરણાઈક પહિરણ યુગતિ,
 કરિ નિત્ય માકુમીની ભગતિ તુ જાં ૫
 દેહરા દીઠે પરિમાન દ મહાવીર પમુહ જિનચ દ,
 વદુ સુખનો કદ તુ જાં ૬
 અવર તીરથ જે છે અનેક તેહનો પાર ન પાસુ છેક,
 વદો ધરિય વિવેક તુ જાં ૭
 બીબીપુરિ ચિતામણિ પામિ વિજયચિતામણિ પુગિ આમ,
 ભાભો અસાઉલ વામ તુ જાં ૮
 ચોવીમ વટા ચોવીસઈ માં અહમદપુર જિન કરૂ જુહાર,
 રાજપુરાદિ મઝારિ તુ જાં ૯

- રાજનગર પ્રીયમેલક ઠામ ત્રિભુવનમાહિં જેહની મામ
કીજે વંછિત કામ તુ. ૪૦ ૧૦
- સંઘવી આગરાનો સંઘ લાવ્યો હરખ ધરીને તેહ વધાવ્યો;
ભરતની ઓપમ આવ્યો તુ. ૪૦ ૧૧
- ગામ ગામના સંઘ ઉદાર પાલખી સેજવાલાં અસવાર;
મનુષ્યતણે નહી પાર તુ. ૪૦ ૧૨
- આસ ફલી સઘલી મનકેરી નિસુણી કાન પ્રયાણ નેરેરી;
સંઘ ચાલ્યો ઉદેરી તુ. ૪૦ ૧૩
- ગામ નયર પુર પાટણ જેહ મારગિ પ્રતિમા આવેં તેહ;
પ્રણમુ ધરીય સનેહ તુ. ૪૦ ૧૪
- કાઠી ચોર ચરડના થાટ ઉઠ્ઠ્યા વિસમા વાટ ઘાટ;
દીઠો ગિરિ આઘાટ તુ. ૪૦ ૧૫

॥ હાલ ૨ ॥

- હવે સંષેપઈ ચૈત્રપરવાડિ કહું શેતુજઈ કેરી;
એ ગિરિ ફરસ્યો ભાવસ્યું ટાલેં ભવકેરી. ૧
- પાલીતાણુઈ તલહટીય આવ્યા ઉમાહિં;
લલીતસરોવર સજલ ભર્યૂં દીઠું અવગાહી. ૨
- નગરીમાહિ કુમરવિહારિ જિનપાસ નમીજઈ;
લલિતપાલિ પ્રમુ વીર વંદી ભવપાર લહીજઈ. ૩
- ત્રણિ કોસ છે વિષમી પાજ ચઢીઈ ધસમસતા;
ચોકી પરવતિ કુંડ ઠામિ વિસામે વસતા. ૪
- ધાઈઈ ચઢતાં સરઈ કાજ અનઈ હઈડું હીસઈ;
કોતિક દીસઈ કોડિપરિ રોમરાઈ વિકસઈ. ૫
- અનુકમિ ગઢની પ્રથમપોલિ પોહતા શુભ ભાવઈ;
શ્રાવક લોક હરખઈ કરી મોતીએ વધાવેં. ૬

- આજ સફલ દિન મુજ થયો એ કીધો પોલિ પ્રવેશ કિ,
 ગજ જે ઠી દીડી લલી એ માડી રિમહુજિનેમ કિ આ૦ ૧
- શાતિનાથ જિન સોલમો એ લેલ્યો ડાવઈ અગિ કિ,
 ચોમુખ નમી પાંડવ પચ એ પ્રણમુ મનનઈ રગિ કિ આ૦ ૨
- ગ્રાટી મૂરતિ અતિલલી એ અદણુદ આદિજિનદ કિ,
 જિમણે આગઈ જુહારતા એ ઉપજિ મન આનદ કિ આ૦ ૩
- કવડયક્ષ પરનપ્ય થયો એ બોલાળ્યો દિઈ બોલ ઠિ,
 વિપન નિવારિં મધતણા એ જે ઠો થઈ અડોલ કિ આ૦ ૪
- વલી વાઘણુ જોઈ કરી એ છીપાવમહી વદ કિ,
 મોહાવમહી ટોટરા વિહાર એ પૂજ પાપ નિકદ કિ આ૦ ૫
- ત્રિહુરૂપે ઋષભ નમુ એ મરગાગેહિણી નામ કિ,
 ગ્રારી રાજમતીતણી એ દીડી અતિ અલિરામ કિ આ૦ ૬
- પોલિ મઝારિ જિમણા જઈઈ એ ઘણણપામ જુહાર કિ,
 વસ્તક થાપ્યો નેમજિન એ અવતાર્યો ગિગ્નારિ કિ આ૦ ૭
- જયમદ્વજ જિમણે ગમે એ થાપ્યો નવોય પ્રમાદ કિ,
 શ્રીવિજયદેવસૂરિ વયણુથી એ લીધો જગ જસવાદ કિ આ૦ ૮
- સાહુ તેજપાલ સિરોહીઈ એ પુણ્યવત જગ હોઈ કિ,
 દેહર એક મહાવીઈ એ કીરતિ કહે સહુ ડોઈ કિ આ૦ ૯
- પરતરવમહી નમી કરી એ ઘોડા ચોડી ગોપ કિ,
 રોમચીનિ દેષતા એ મનમા ઉપજિ હરષ કિ આ૦ ૧૦
- તિલકા તોરણુ જોઈઈ એ ચઢના સીહુ દુવારિ કિ,
 પાવડીઆરે ચઢી કરી એ પોહતા લુવનમઝારિ કિ આ૦ ૧૧
- ડાવઈ પામઈ વદી એ સામલા પ્રમુહ વિહાર કિ,
 દેહરા પાપલિ દીજીઈ એ ત્રિણુ પ્રદક્ષણા સાગ કિ આ૦ ૧૨

- ઠામિ ઠામિ પ્રતિમા ઘણી એ દેહરાંમાહિ જુહાર કિ; આ૦ ૧૩
 રાયણિરૂપ દેખી કરી એ મન ઠર્યું માહર કિ.
- રાયણતલિં પ્રભુ પાદુકા એ ફલકૂલે પૂજિંત કિ; આ૦ ૧૪
 મુગતાફલે વધાવીધં એ ઇહાં સિદ્ધ હૂયા અનંત કિ.
- આગલિં કલિકુંડપાસળ એ વંદુ શ્રીવર્દ્ધમાન કિ; આ૦ ૧૫
 મૂલ ગભારિં ઋષભળ એ પ્રણમી માણું માન કિ.
- અનુકેમિં ઉપરિં ભૂમિકા એ પ્રતિમા નામું સીસ કિ; આ૦ ૧૬
 નાહની મોટી સવિ મિલી એ સાત સહસ એકવીસ કિ.
- દેહરી સઘલી સંખ્યા સુણો એ મતિ સાર મેં કીદ કિ; આ૦ ૧૭
 લઘવી પોઠી ત્રિણસો એ ઉપરિ પંચવીસ લીધ કિ.
- પગ પગ પ્રતિમા જિનતણી એ પામઈ કોઈ નહી પાર કિ; આ૦ ૧૮
 ભોલપણઈ મુઝ વીસરી એ તે સવિ કરં જુહાર કિ.
- ઋષભદેવ સાહના રહ્યા એ પુંડરીક ગણધર જેહ કિ; આ૦ ૧૯
 ચોરાસીમાહિં મુલગા એ ત્રિવિધિ પ્રણમું તેહ કિ.
- સુરજકુંડ આગલિ થઈ એ પોહતા ઉલપા ઝોલ કિ; આ૦ ૨૦
 આગલિં ચેલણુ તલાવડી એ સહુ કો કરઈ અંધોલ કિ.
- તિહાંથી સિદ્ધવડ ઉત્તરી એ ફરચું તીર્થ ઠામ કિ; આ૦ ૨૧
 સિદ્ધ અનંત વડતલિં હૂયા એ તિણે એ સિદ્ધવડ નામ કિ.
- શત શાષાઈ વિસ્તર્યો એ વડવાહી નહી પાર કિ; આ૦ ૨૨
 અષઈવડ દીઠાયકી એ પુણ્ય ભર્યો ભંડાર કિ.
- સિદ્ધવડ વધાવી કરી એ વલી ચઢ્યા આદિપુર પાજ કિ; આ૦ ૨૩
 દેહરા દીઠાં દુરથકી એ જાણ પાંચું રાજ કિ.
- ઇમ પ્રદક્ષણા દેઈ કરી એ લેલ્યો આદિજિનંદ કિ; આ૦ ૨૪
 લોટંગણું પાએ નમુ એ મુઝમનિં હુઓ આનંદ કિ.
- એ ઠો આદિજિણેસરં એ ઉદયાચલ જિમ સૂર કિ; આ૦ ૨૫
 વાર વાર પ્રણમું સહી એ દિન દિન અધિકો નૂર કિ.

॥ દોલ ૪ ॥

- એ ગિરિ શુભ ભરપૂર પાપ નાથ સવિ ચૂર,
દીઠે દુષ ટલઈ એ નવનિદ્ધિ ઋદ્ધિ મિલઈ એ. ૧
- જન્મ સફલ થયો આજ સીદ્ધાં માહરા કાજ,
નાલિરાય કુલતિલો એ મરૂદેવીસુત મિટ્યો એ ૨
- મહાપાપી નર જેહ પાતક છૂટા તેહ,
એણુગિર લાવસ્યૂ એ જેહતુ મન વસ્યુ એ ૩
- કીધી હત્યા માત ખીઁ બહુ જીવઘાત,
તે નર ઉધર્યા એ સિદ્ધવધૂ વર્યા એ ૪
- મુઝમનિ એ વિશ્વાસ એ ગિર પૂરિ આસ,
સકલ તીરથ ધણી એ જિનવાણી લણી એ ૫
- ઇમ જાણી જ જાલ મુકી ખીજા આલ,
લેટવા આવીયો એ વિમલગિર પાવીયો એ ૬
- લલઈ દીઠો લગવ ત હૂઓ લાલ અન ત,
મન મોહી રહુ એ હીયડુ ગહગયુ એ ૭
- ધન એ વગ્મ ઉદાર ધન માસ વડો સાર,
ધન પધિ જાણીઈ એ દિવમ વપાણીઈ એ ૮
- સોલ પ આણુઓ સાર માહવદિ ચૌદસિ શુરવાર,
લેટ્યો જગધણી એ આસ્યા મનિ ઘણી એ ૯
- પુણ્ય કૃત્યુ મુઝ આજ તુ મહીઓ જિનરાજ,
દેવ દયા કરો એ તુ સાહિજ વરો એ ૧૦
- હુ સેવક તુઝ દામ આળ્યો તાહરિ પાસ,
મરણિ રાધીઈ એ છેહ ન દાવીઈ એ ૧૧
- તુ માહિજ સમરથ ધણીપણિ ધરિ હત્ય
જિમ હુ વીનવુ એ જાલક પરિ લવુ એ ૧૨

॥ ॐ ॥

પં-મેઘવિરચિત

તીર્થમાલા.

- સેતુજ સામી રિસહજિણુંદ પાપતણાં ઉમ્મૂલક કંદ;
પૂજ્યા સિવસુખ સંપત્તિ દિયઈ તૂડઉંઆપણુ કન્હઈ પ્રભુ લિંઈ. ૧
- જગચિંતામણિ ત્રિભૂવનધણી પૂજ કરિસુ રિસહેસરતણી;
નામિ તુહારઈ મન ઊલટઈ પાપ પડલ સહુ પગિ ડાળટઈ. ૨
- સુરઠ્ઠેસ મંડણુ ગિરિનાર તસુ સિરિ સામી નેમિકુમાર;
તણુ રાજ રાજિમતી નારિ નેમિનાથ બાલગ્રહચારિ. ૩
- તીરથ અષ્ટાપદ મંડાણિ કંચણુ મણિવર ણિંચ વખાણુ;
માનિ પ્રમાણિ ચઉવીસ જિણુંદ તીરથ થાપિઉં ભરત નિરંદ. ૪
- ભરૂઅઈ નયર ભલઉં સાંભલી મુનિસુવત પૂજ મનિરૂલી;
જાતી સમલિકુંચરિ રાયતણી સમલીથકી ખાટકીયઈ હણી. ૫
- મુનિવર સુમુખિ સુણિં નવકાર તતખિણિ પામિઉં મોખ હુઆર;
રાજ રિદ્ધિ સુખ લાધા ઘણાં એ ફલ સુણિ નવકારઈતણાં. ૬
- સોપારઈ શ્રીજીવતસામિ સંકટ ભાજઈ જેહનઈ નામિ;
કુંકુંણુ કલહથ નઈ મલખાર સોપારઈ શ્રીનાભિ મલહાર. ૭
- ખંભનયર તીરથ હિ ભણઉં સકલ સામિશ્રી છઈ થંભણઉં;
ધણુદત્તતણાં પરહુણુ જે હુંતા સમુદ્રમાહિ રાખિયાં ખૂડતાં. ૮

ધણદત્ત સાહ મપનતર લહઈ મામણતણી દેવિ ઇમ કહઈ,	૯
ત્રેવીસમઉ દેવ મનિ ધરે કુસલ ખેમિ પરહુણુ બાઈ ઘરે.	
મગલોર હુ તઉ માચરિઉ ખલનયર સોપારઈ દિરિયા,	૧૦
પૂજ્યા સકલ સામિથલણા અણ મનોરથ ઇઈ મનિ ઘણા	
બાણઉ મુઠદેમિ બાઈઈ ઘોવે પાસદેવ ધ્યાઈઈ,	૧૧
ચંદ્રપલ પાટણિ દેવકઈ કરઉ સાર સામી મેવકઈ	
વીગમગામિ નયર પાટરી ઝાલાવાડિજ પૂલ કડી,	૧૨
ધ ધૂકઈ ધવલકઈ મઝારિ હુગ્ધઈ પૂજ માડઈ નરનાગિ	
નરમસુદ્ર પાટણુ વર નમઉ નગરમાહિ અવિહુ મૂલિગ,	૧૩
પ આમરઉ પાસ તિહા લહુ આસમેણુરાય તિરિ કુલિતિલઉ	
કરઉ પ્રસાદ આમિણિ સરમતી નયરમાહિ ધુગિ કરણાવની,	૧૪
વિનય વિવેક દેસ દ ડાહિ કરિસુ પૂજ્ય મહિમાણામાહિ	
વીસલનયર ધર્મ અહિઠાણુ પામલવણિ નિતુ કરઉ મ ડાણુ,	૧૫
વીનરાગ ચલણે લાગી આમી કન્હા મુશુતિ માગીઈ	
વડઉ નયર મેતુજ તલહટી કાલિ ભાવિ પગગત ગિઉ ગલી,	૧૬
ગિલદેવ મામીનઉ ઠાણુ વડઈ નયર આણુ દપુડ માણિ	
મીધપુઠે વડલી વડગામ ધાણુદઈ જિનવર કઠઉ પ્રણામ,	૧૭
હાથીદરે ગામિ હિગાલિ જિણુપૂજ માહિઈ ત્રિકાલ	
આદિનગર પાન્હુણુપુર વડી પાસ જિણિદ પુજઉ મનિ રૂડી,	૧૮
પાન્હુણુ આગિ દાગ અવિ ગમિઆ પારસનાથઈ હેલા નીગમ્યા	
ચઉગમી મીકરિધરસાહ પામ બૂવણિ નિતુ કરઈ ઉરઝાહ,	૧૯
સોલ ટોમીઆ મોનાતણાં બીબા જિણુહુ ભૂયણિ અતિ ઘણા	
મીનાપુરિ અનઈ મુરતરઈ માલવણિમાહિ પૂલ કરઈ,	૨૦
ધાણુધાગમાહિ તીગ્ય અનેક કઠિસુ પૂજ નિતુ નવી વિવેક	
ઈડરગઠિ જિમિસર લલઉ નાભિરાય મરદેવી કુલિ તિલઉ,	

- આસી પૂરવ લક્ષ કિઉં રાજ સંજમ લેઈ પ્રભુ કિઉં કાજ. ૨૧
- તારણગઢિ શ્રીઅજિત જિણિંદ હરષિઈ થાખ્યા કુમરનરિંદ;
અઊદસય ચુમાલ જિણુભૂયણિ અવર રાય તું જામલિ કવણુ. ૨૨
- પાંત્રીને છઈ પાંચ પ્રસાદ સુરગિરિસિઉં તે માડઈ વાદ;
અંદણુ કુસુમિ ધૂપ ધરિ ધરઉ જિણુવરતણી પૂજ નિતુ કરઉ. ૨૩
- તીરથ આરાસણુ મંડાણિ જિહાં રૂપા સોનાની ખાણિ;
સાત ધાત કહીઈ જૂજઈઅઈ ત્રાંખા તરૂઆની છઈ કુઈ. ૨૪
- સરલ તરલ વનસપતી ઘણી આદિ નેમિ લોડણુ તિહિ ધણી;
સંતિ વીર પૂજઉ નિતુ ભાવિ વિધન સવે ટાલઈ અંખાવિ. ૨૫
- નગર અડાઉલિના ગુણુ ઘણા લવણુ અઢારઈ છઈ જિણુતણા;
અઉરાસી અહુટે હિવ ફિરઉ ઠામિ ઠામિ દીસઈ ભૂંહરિઉં. ૨૬
- મૂલનાયક શ્રીનાલિ મદહારિ જિણુ દીઠઈ મનિ હર્ષ અપાર;
કરઈ પૂજ શ્રાવક મનિ હસી નગર અડાઉલિ લંકા જિસી. ૨૭
- આઉલિ તડિતોલી પ્રાસાદ એ ગિહુ થાનકિ દેવ યુગાદિ;
ત્રિસલાદેવિ ઊયરિ ધરિ ધીર મુંડયલઈ પૂજઉં મહાવીર. ૨૮
- ઊંખરણી લઘુ ખાંણારસી તેહની વાત કહઉં હિવ કિસી;
ઊંખરણી અરખદ તલહટી પ્રાસાદ કરાવિઉં સંધિઈ હટી. ૨૯
- ધર દેવાલે છઈ ખિંખ ઘણા લિઉં નામ સવિહું તેતલા;
કારઉલી શ્રીસંતિજિણુંદ આંમથલઈ આદીસર વંદિ. ૩૦
- કાસદ્રે અરખદ તલહટી આદિ નેમિ પૂજઉં પાય લટી;
ઓલ(ઉંડ)દેલાણુઉં છઈ બે ગામ અંદ્રપલ સામિ લિઉં તસ નામ. ૩૧
- ડીડલઉદ્રિ સંતીસર નમઉ ત્રીસોલી જિણુ ત્રેવીસમઉ;
ભારિજઈ શ્રીદેવયુગાદિ તડંથલી મહાવીર પ્રસાદ. ૩૨
- ભીમાણુઈ શ્રીસુવ્રત નમઉ તીથંકરમાહે વીસમઉ;

- પ્રથમ તીથ કર શ્રીયુગાદિ ચલણે સિરિ નામીઅ,
તુમ્હ સાથિ અમ્હ મુગતિ આપિ સેવક કહું સામી ૩૩
- નાલિરાયકુલ મ ડણઉ અર્ગદ અવતાર,
વિમલ મ ત્રીસર થાપિઅ નિરમાલડીએ દીઠઈ હરખ અપાર ૩૪
- સૂતઉ જાગિઉ વિમલસાહુ નિસિ હુણિ વિહાણુ,
મઈ દેઉલિ દીધી ધજા કુજર સાહિઉ કાનિ,
શુરૂ આગલિ સપન કહું નિરમાલડીએ ણઈઉ વિમલપ્રધાન. ૩૫
- તઈ ડડી સવિગમ દેઅ જૂપતિન જૂપાલ,
તઈ હુહવ્યા ત્રિજિઅ ટોર અસી અનઈ જાલ,
આલોઅણુ આપઈ કિસી ન લહ સખ ન પાર,
શ્રીઅરણદગિરિ જીપરિઈ નિરમાલડીએ થાપે તુ જઈન વિહાર ૩૬
- શુરૂ ઉપદેમિઈ વિમલમાહુ મનિ કરઈ વિચાર,
અલ ગ તીરથ અગ્ગદ લલઉ વેચિમ્ લ ડાગ,
ઋષભદેવ મનમાહિ ધરઉ મન સમરઉ અ જાવિ,
શ્રાવકનઈ દ્રવ્ય સ પડિઉ નિરમાલડીએ વેચઈનઈ મગલ લાવિ ૩૭
- ડ ડનાયક શ્રીવિમલસાહુ તીર્થ થિર થાપિઅ,
ભગ્ડા કહ્ના લેઈ ભઈ ગર્થ તેહનઈ ઘણઉ આપી,
અજાઈ આવી ઈમ કહિઅ માડે અડખ અપાર,
થાનક ધીમાતાતણુઈ નિરમાલડીએ થાપે જૈન વિહાર ૩૮
- પિહલા તેડાવ્યા મૂત્રધાર મુહુરત લિઉ મ લાઉ વાર,
રાગ ખણાવઉ દેઉલતણી મૂ મનિ ઉકઠા છઈ ઘણી ૩૯
- મૂત્રધાર જોઈ એક માહુ દ્રવ્ય કેતે તુ વેચિમિઈ માહુ,
રાગ ખણાવઉ દેઉલતણી બદરેસિઉ કગિજો પૂરણી ૪૦
- કે મોના કે રૂપાતણા વિમલિ નખાવિઆ આણી ઘણા,
મૂત્રધાર જોઈ કસવટી વિમલમાહુએ ગાહઉ હઠી ૪૧

તિલક વધાવઉ વિમલસાહ જિણુસાસણિ જિણિ કીધ ઉત્સાહ;
તીરથની કીધી થાપના નાઠા સુલટ સવે પાપના.

૪૨

ઠવણિ.

દિગવિજય કરી શ્રીવિમલ ઘરિ આવિઆ,
શુરતણે વચ્ચને પ્રસાદ મંડાવિયા;
મોકલિયા જણુ ઘણા આણિ આરાસણે;
રૂપમય થાંભ તુમહે કાઢિજો તિહાં અણી;
પાટ થંભાસિરાં ઘાટ દેહલતણાં,
આણિ તીરય રહિઅ ઘડઉ અતિઘણાં;
જોતરિયા રહકલ વૃષભ કૃતિરિ ચરયં,
દેવિ અંબાઈ વિનંય સદા નેવજ કરયં.

૪૩

વાટ રહકલતીણી ગામ વાંસિયાં ઘણાં,
પૂરવી ચિતવિઉં સાર સવિહું તણુઉં;
નયર એંદ્રાવતી ઘાટ આવિઉં ઘંડિઉં,
પાજ આરાસણુતણી વેગિ ઉપરિ ચડિઉં;
પૂરિયાં ભિડંભાં પીઠ બાંધ્યાં ઘણાં,
નીપનઉ ગભારઉ શ્રીવિમલવિસહીતણુઉં.

૪૪

ઠવણિ.

ક્ષેત્રપાલ મનિ કસમસ કરય મો આગલિ કુણુ દેહલ કરય,
ઘણા દીહ દાખિન સાસહિઉં અંબાઈ જઈ આગલિ કહિઉં;
અંબાઈ કહિઉં ખેતાવીર જિણુ જીતા છઈ રાય હમીર,
દેવિ અંબાઈ વિવસય ખવે એહસિઉં પ્રાણુ મ માંડે ભવે.
બાંભણુઉ રાય અરબદિ લીઉ રૂવનયર પૂરવદિસિ લીઉ;
ઈણિ જીતા બારય સુરતાણુ કોઈ ન માંડય એહસિઉં પ્રાણુ.
એ વર આલય દેવિ અંબાવિ એ બલિબાકલ દેસિયં ભાવિ;
વિનઉ કરીનય નેવજ માગિં એહ વિણોયગ ઇહય લાગિ.
મ કરિ રોસ જૂઠઉ વાણુઉ દુસટકાલ એહનઉ પ્રાણુઉ;
અવર કોઈ બીજઉ જાણિસિયં તઉ પગિ સાહીનય તાણિસિયં.

૪૫

૪૬

૪૭

૪૮

ખેતલ વીગ મ હઉ આકુલા તમ્હના દિવરાવિમ બાકુલા,
 તિલવટિ તેલ ંધાવ્યા ચિણા ખેતલેનંધ દેવરાવ્યા ઘણા ૪૯
 વિમલિ મનાવિઉ વાલી નાગ ટાલિઉ ભૂતપ્રેતનઉ લાગ,
 દીહુ ગિ આરધ ઇંડઉ ઘડિઉ તતખિણિ દેઉલ ઊપરિ ચઢિઉ ૫૦
 મનમાહિ હરપઉ વિમલ અપાર દાદઉ પ્રગટ હઉ મઠમાહિ,
 અગાઈ આવી ઇંમ કહિઉ ગિ બહુતઉ તે થાનક ખણિઉ ૫૧
 મનમાહિ હરપિઉ વિમલડસાહ તતખિણિ તેડાગ્યા સૂત્રધાર,
 ઘડઉ ઘાટ દેઉલતણુઉ મુહમાગિ ગરથ લિઉ ઘણુઉ ૫૨
 ઘડઉ ઘાટ માડઉ કોરણી એકએક પાહિઈ અતિ ભલી,
 હરત મુખ થાલે પૂતલી કુતિગ કરઈ રૂપ તે વલી ૫૩
 અરબદગિરિ તીરથ કિવિલાસ જિણિ થાનકિ જણુજણુ પૂજઈ આસ,
 ગુફામાહિ દાદઉ ધુગિ ઠવિઉ વિમલમ ત્ર સપનંધ આવિઉ ૫૪
 કરઉ પ્રસાદ ટાલઉ સવિ અલી વિમલ મ ત્રીસર પૂગી રૂલી,
 નેમિભુવણુ નિસિઉ રૂલિઆમણુઉ વસ્તુપાલ વિત વેચઉ ઘણુઉ ૫૫
 આરાસણુ અણિઉ પાપાણુ નેમિભુવણુ નિમિઉ ઇંદવિમાણુ,
 રીતલ ઉર ગિરિ રિમહુજિણ દ જિણિ દીકંધ મનિ હૂંધ આણુદ. ૫૬
 મંધવેલ મેત્ર ત્રા લીયા પૂજા હુયા પાપ મવે ગયા,
 નિમણુઈ પામઈ છઈ દેહરા તે મ ડાવ્યા ખમણાતણા ૫૭
 તીણુઈ ગિ બ બંધગાગ્યા ઘણા તે કહીઈ મવિ ખમણાતણા,

વસ્તુ.

તીરથ થાપિઅ તીરથ થાપિઅ અસ ગ ઇંદિ ઠમિ,
 શ્રીઅર્ગદગિરિ ઊપન્ધિ વિમલમત્રિ આઘાટ ગેપીઅ,
 માર પાજ વહુતી કરી આવઈ મંધ અપાર,
 અગાઈ માનિધિ કંઈ આવિઉ ગઢિ ગિરિનારિ ૫૮
 ગણી વાત અગ્ગદની ભલી અગિહુ ભમિઉ હિવ ગુરાઉલી
 મગટ પામ ડગઉ અતિ ભલઉ મકલમામિ ત્રીજગઉલઉ ૫૯

- સદા સંઘ આવઈ અતિ ઘણા પ્રત્યા પૂરઈ સવિહું તણા;
ભાજઈ ભીડ રોગ સવિ ગમઈ જીરાઉલઉ પાસ ઇણિ સમઈ. ૬૦
- મહાહુડી સાઠિ વડગામ સાચરઉ શ્રીવીર પ્રણામ;
કાકરિ થિરાઉદિ જિણુ ચઉવીસ રતનપુરિ પૂરઈ નિસિદ્દીસ. ૬૧
- જાઉં ભટાણે વીજૂએ પ્રાસાદે પૂજાઉં જૂજૂએ;
સીરોહુડી સકલ શ્રીપાસ મનહુતણી જિણિ પૂજાઈ આસ. ૬૨
- સિરિ રિદરિ વેલાંગરી વિચારિ ખુરહાડઈ પૂજાઈ ત્રિણિકાલ;
અરખદ ગોઢિ આદિ અહિચરે કરિસુ પૂજા જિણુવર ટોકરે. ૬૩
- શ્રીજાલઉરિ નયરિ ભીનવાલિ એક વિપ્ર ખહુ નંદ વિચાલિ;
નિજ સહસ વાણિગના ઘણાં પંચિતાલીસ સહસ વિપ્રાંતણાં. ૬૪
- સાલાં તાલાં નઈ દેહરાં પ્રાસાદે જિણુ પૂજા કરાં;
મુનિવર સહસ એક પોસાલ આદિનગર એહવઉં ભીનમાલ. ૬૫
- ઉડૂંલાસ નઈ કોરટઉં રાણિગામમાહિ તિલહટઉં;
કાલધરી ગામ ગોહિલી દિઈ મુગતિ સામી સોહિલી. ૬૬
- આદિનાથ અવદાત અનેક સીરોહી નિતુ નવી વિવેકિ;
લોટાણુઈ નાંણુઈ નાદીઈ નીતોડઈ જિણુવર જો વાંદીઈ. ૬૭
- કોડીદરઈ સંતિ લિઉં નામ અજાહરી ગઢિ વીરપૂર ગામિ;
ઝાઝઉલી સિરિ સંતિ જિણુંદ પાપતણા ઉમ્મૂલઈ કંદ. ૬૮
- પીડરવાડઈ સિરિવર્દ્ધનાન સકલસામિ ઇંક ગાંભણુવાડ;
એકલમદ્દ કાહનઈ પાનહીપાડિ..... ૬૯
- વગડામાહિ લિઈ ભોગ ખણુવચન સવિ ટાલઈ રોગ;
વીરવાડઈ ઇંક ધર્મ વિચારૂ નાણુઈ ત્રિસલાદેવ મદ્દહાર. ૭૦
- જાઉં સીવેરઈ સીંધલઈ માહુણસૂમાહિ પૂજા ભલઈ;
જાઈ વેલ ચંપક રૂલીચડી પાદ્રાડઈ પૂજાઈ મહિઅડી. ૭૧
- સકલ સામિ સાંનિધિ કરઈ આળ્યા લોક સરણિ ભગરઈ;

વીસલપુરિ વાઢી ઊદરિ ખાલીમઈમાહિ પૂજા ફિરી	૭૨
તીરથતણુઉ ન જાણુઉ પાર જાપોરઈ જિણુ કરઉ જુહાર,	
ખહેડઉ હાથુડી ગામ મિણુવાડી જિણુ કરઉ પ્રણામ	૭૩
મૂડાડઈ માદડી સનાથ વરકાણુઈ મિરિ પારસનાથ,	
જાઉ હેવઈ દેસ સાતસઈ નાડોલાયા મન ઉદ્ધસઈ	૭૪
જિણુહ પૂજા તિહા દિન વિહાણુ આમલકોટમાહિ મ ઠાણુ,	
તીરથ મ ખ્યા કરઉ મેવાડિ તે પુણુ નહી અમ્હારઈ પાડિ	૭૫
દેઉલવાડઉ નાગદ્રાહા ચીત્રોડ આહડ કરહેડઉ વધણોર,	
જાઉ, મજન્યઉર સાદડી જિનવર નામ ન મૂકઉ ઘડી	૭૬
અજીઅ તીરથ ઘણા છઈ લલા મઈ દીઠા કહિયા તેતલા,	
કઈલવાડઈ કરહેડઉ પામ મનહતણી જિણુ પૂરઈ આસ	૭૭
કુલલમેરૂ રિસહેમર દેવ અરખદથિકા આવિયા હેવ,	
અરખદ સિખિરથિકા ઊતરી વલાશ્રુગિ રહિયા ઘર કરી	૭૮
કુલકર્ણુ મપન તર દિયઉ તઉ વિધ્યાચલ ગિરિ આવિઉ,	
દુર્ગકોટ રાય દિઉ નામ કુલમેરૂગિરિ વિસમઉ ઠામ	૭૯
વર્ણુ છત્રીસ નહી કામણા આણ્યા લોક ચિહુ દિસિતણા,	
કરઈ લગતિ રિસહેમરતણી વિધન સવે જાઈ તિહિ ટલી	૮૦
વિવહાગીયાનણી ગજધટા માત સહમ કીધા એખટા,	
ઘણા બોલ બોલિયા શુણુવ ત નાગોરઉ આણિઉ હણુમ ત	૮૧
સોઝતિથિકઉ વિણાયગ લીઉ કઈલવાડી પોલિઈ માડીઉ,	
નાગોરઉ આણિઉ હણુમ ત રાણુપુગી પોલિઈ માડીઉ	૮૨
સોઝતિ સામી અનઈ ફલવર્દ પાસ જિણેસર આલઈ ખુદ્દિ,	
માય બાપ ઠાકુર તિહા ધણી પાછા વલિઆ રાણુપુરભણી	૮૩
નગર રાણુપુરિ માત પ્રામાદ એક એકમિઉ માડઈ વાદ,	
ધજા દ ડ દીમઈ ગિરિવલઈ ઈમિC તીરથ નથી સૂરિજ તલઈ	૮૪

પાઉ રોપિઉ પુરસ સાત તેહતણઉ થડાખદિ દ્રવ્ય લાગઉ ઘણઉ;
ઘાર સાખ તોરણિ પૂતલી ઘણઉ દ્રવ્ય લાગઉ તિહિ વલી. ૮૫

ધન જીવીઉં ધરણિગ તુમહતણઉં વિત વેચિઉં ચઉમુખિ આપણઉં;
વલાશ્રંગિ રોપીઆ ઘાટ પુણ્યતણી કીધી વહતી વાટ. ૮૬

પાંચ તીરથ તિહાં પાંચ પ્રાકાર પાવા પ્રગટ નઇ વૈભાર;
ચંપા મથુરા રાજગિહી તે થાનકિ જે દીસઇ સહી. ૮૭

એકસઉ તીરથ વિસોતર નામ ઈણિઇં લણિઇં હુઇં સવિહં પ્રણામ;
શ્રાવક મુગતિથિકઉ અલજ્યા એહ તવન લણિજ્યો હો લયા. ૮૮

‘મેહેઉ’ કહઇ મુગતિનઉં ઠામ સદા લિઉં તીથંકર નામ;
તીરથમાલા લણુઉ સાંભલઉ જાઈ પાપઘટ હુઇં નિરમલઉ. ૮૯

શ્રીસોમસુંદરસૂરિ ॥ શ્રીરત્નશેષરસૂરિ ॥ શ્રીલક્ષ્મીસાગરસૂરિ ॥ પં ૦ ॥

સંવેગજયગણિ ॥ પં ૦ ધર્મસુંદરગણિ । મુમતિજયગણિ ।

લિખિતં પં ૦ હાસાસુત મના પઠનાર્થ શુભ લખતુ ॥

ૐ

૫૦—મહિમાવિરચિત

ચૈત્યપરિપાટી.

ઢાલ.

ગિરથી નદીઆ ઉતરિ રે લો, એ દેખી

શ્રીવાગેશ્વરી વીનવુ રે લો કહિસુ જિનગુણગ્રામ રે, માહેલી		
રથ મોટા માનીધ રે લો જોયા ઠામોઠામિ રે	સાં	૧
પ્રણમુ હૂં પરમેશ્વર રે લો રાજનગરથી માડિ રે,	સાં	
સધ્યા કહુ જિનગિળની રેલો અગથી આલસ છાડિ રે	સાં પ્રં	૨
પ્રતિમા સપ્રતિશયની રે લો શ્રીસગ્ગેજ મજારિ રે,	માં	
માણુદગામિ શાતિલ રેલો જિનવર અતિમનોહારિ રે.	સાં પ્રં	૩
પ્રતિમા પુરજગામિની રે લો દીડી નયણે દોય રે,	માં	
હરધ્યા વીરમગામિથી રે લો ગિળ મતાવન જોય રે	સાં પ્રં	૪
માઠલમાહિ મૂલગા રે લો સતાવીમ જિનરૂપ રે,	માં	
પચામરમા પામલુ રે લો શ્રીસ પેસર ભૂપ રે	સાં પ્રં	૫
પૂગવ દેહરિ જાણીધ રે લો એકસો ગિતાલીસ રે,	સાં	
ગામ સમીધ વપાણીધ રે લો પ્રતિમા દોધ જગીસ રે	સાં પ્રં	૬
રાધનપુર રલીઆમણુ રે લો જિનહર છિ સુખકદ રે,	સાં	
પ્રતિમા તિહાકણિ ચ્યારમિ રે લો વદા તિહાજિનદ રે	સાં પ્રં	૭

સોઈ ગાંભનિ દેહરિ રે લો ત્રણિસિ સડતાલીસ ણિંઞ રે; સાં
 પારકરિમાં પ્રતિમા વલી રે લો વેદ સંખ્યા અંચંલ રે. સાં પ્રં ૮
 ધવલ ધીંગ ગોડી ધણી રે લો પાસિં ચઉવીસ દેવ રે; સાં
 ભાટુરમાંહિં જિનણિંઞની રે લો સંખ્યા ત્રીસ છિ હેવ રે. સાં પ્રં ૯
 થિરપુર મંડન વીરજી રે લો જિનહર છિ તિહાં પંચ રે; સાં
 ઘરિ દેહરાસર છિ ભલાં રે લો પ્રતિમા સહિસનુ સંચ રે. સાં પ્રં ૧૦
 સત્યપુરિં જિનવીરજી રે લો એકસુ અહિસી માંન રે; સાં
 પ્રતિમા પાંચિ દેહરિ રે લો કહિ મહિમા પ્રમાણુ રે. સાં પ્રં ૧૧

લાલ.

સહિર ભલો પણિ સાંકડું રે, એ દેસી.

ભીનમાલનિ છ દેહરિ રે છસિં નિ પચતાલ રે; ચતુરનર,
 મોદિરામાંહિં જાણજ્યો રે લાલ પ્રતિમા ચ્યાર વિશાલ રે. ચં પ્રં ૧
 જાલુરગઢમાં સુદરૂં રે દેહરાં છિ જિતંગ રે; ચં
 સહિસ દોઢ એકતાલસ્યું રે લાલ પ્રતિમાસ્યું મુજ રંગ રે ચં પ્રં ૨
 સોવિનગિરમાં સાહિબા રે જિપરિ તણ્ય પ્રસાદ રે; ચં
 પંચ્યાસી પ્રતિમા કહૂં રે લાલ ભમરાંણીધ ઉલ્હાદ રે. ચં પ્રં ૩
 ચ્યાર મજલ છગામમાં રે ધુણાલિ સુષકાર રે; ચં
 ચુરાસી પ્રતિમા કહૂં રે લાલ છવીસ પુનાસિ સાર રે. ચં પ્રં ૪
 જોધપુરધં પ્રાસાદમાં રે સાતિ દેહરિ તેમ રે; ચં
 પાંચસિં સાત્રીસ ણિંઞનિં રે લાલ પુજું આણી પ્રેમ રે. ચં પ્રં ૫
 મંડારગાંભનિ ડુંગરિં રે મોટા ત્રણિ પ્રાસાદ રે; ચં
 એકાવન પ્રતિમા ભલી રે લાલ ગંગાણીસ્યું વાદ રે. ચં પ્રં ૬
 ણિંઞ નેજ ણિ દેહરિ રે જિધાણિ ચોવીસ રે; ચં
 કાપ્રેડિ ખેહું મંદિરિં રે લાલ પંચ્યોત્તરિ જગદીસ રે. ચં પ્રં ૭

પીપ્રાડિ ઉગણુસદ્દિની રે લાલ પ્રતિમા મદિ જોઈ રે, ચ૦
 ઝોરાણિ દસ એકની રે લાલ કઠનારિ રસ હોઈ રે ચ૦ પ્ર૦ ૮
 ફલવદિ શ્રીજિનપાસજી રે પ્રતિમા સડતાલીસ રે, ચ૦
 મેડતામાહિ મોહિની રે લાલ ઇચ્છાર નિ તેરઈ ઇશ રે ચ૦ પ્ર૦ ૯
 મહિમ એક શત એકનિ રે ઉગણુઆલીસ તેમ રે, ચ૦
 આણુ દપુર ણિ દેહરિ રે લાલ એકસો સાત્રીસ એમ રે ચ૦ પ્ર૦ ૧૦

ઢાલ રસીયાની.

જિતારણિ હો મદિર બેઠૂની ણિ શત ત્રાણુ રે સત, સધીરી૦
 આણુવાગામિ રે આઠિ જિનવડ દેવલી દોઈ ગુણુવત રે ચ૦ ૧
 હુ નિત પ્રણુમુ શ્રીપરમેસર કાણુપિ પ્રતિમા રે આર, સ૦
 મોહિતમાહિ સાતિ જિનહરે એકસો ત્રેવીસ જીહારિ ચ૦ હું૦ ૨
 દ્વધવડમાહિ આરિ મનોહર વીઠેડિ નવ અપાર, સ૦
 જાતિ છત્રીસ ત્રણિ પાચોટીઈ નીપુરિ રસ ગુણુકાર ચ૦ હું૦ ૩
 નાડોલિ નવ મદિર મૂલગા છસઈ છન્ન ગુણુવત, સ૦
 ઘણુરઈ છત્રીસ પ્રતિમા વદીઈ કુલલમેઝે રે કત ચ૦ હું૦ ૪
 છત્રીમ જિનની મૂરતિ પેષીઈ માઠડીમાહિ શ્રીવત, ચ૦
 નવસિ છત્રીસ પ્રતિમા દેષીઈ દેહરિ શ્રીલગવત ચ૦ હું૦ ૫
 ગણુપુરિ દેહરા પાચિ પ્રભુતણુ સહમણિઆરસિ માનિ, સ૦
 ત્રિહિપન અધિકી પ્રતિમા પૂલઈ માદલિ ત્રણિ ગુણુપાણિ ચ૦ હું૦ ૬
 નીદ્રડી ગામિ ત્રણિ મૂરતિ વલી શ્રીવરકાણે રે લાવિ, ચ૦
 પ્રતિમા પાચસિ પૂલ પ્રેમસુ પચાવત્ત ણિ ઝેવાવિ ચ૦ હું૦ ૭
 પીમેલિ પાત્રીમ પ્રતિમા રૂઝડી પુરાડિ પચવીમ, ચ૦
 જાણેરિ ચૌદિ જિન દિનકડ પાલિ ચૌદિ ઝે જગીસ ચ૦ હું૦ ૮
 પોસાલી ત્રણિ ઇટવાલિ દસ લલી વાઘતલાઈ રે દેષિ, સ૦
 વાઘપૂરમા વીમ મૂરતિ લહી કોલરગામિ રે પેષિ ચ૦ હું૦ ૯

પ્રતિમા અઠાવીસ તે પ્રણમીઈ શિવપુરનગરિં રે નિવાસ; સ૦
મંદિર ઇગ્યારિ સહિસચ્યારસું એકોત્તરિ સુવિલાસ. સ૦ હું ૧૦

ઢાળ.

સીતા તો રૂપિં રૂડી, એ દેસી.

નાંકોડિ પ્રતિમા આઠિ ઘાણિ મહાવીર સીતરિ ઘાટિં હો; મૂરતિ
અતિ રૂડી.

કિરગાંમિ દેહરાં ણિ સોહિ દેહરાસરિ મનડું મોહિ હો. મૂ૦ ૧

માંડલઈ ત્રિણિ પ્રતિમા દીસિ નાંદ્રોડિ હીયડું હીસિ હો. મૂ૦ ૨

નીતોડિ પાત્રીસ દીડી કાચોલી ચ્યારિ મીડી હો. મૂ૦ ૩

સાગવાડિ રૂપ અઢાર અચલગઢમાંહિ વિહાર હો. મૂ૦ ૪

ત્રિણિ દેહરિ ત્રિણિસિં પંચાસ આખુસિધરિં પાંચ ઉલ્હાસ હો. મૂ૦ ૫

ચૌદસિં છ પ્રતિમા જાણું કાંસિંદ્રિ દેવ વધાણું હો. મૂ૦ ૬

પ્રતિમા દસ મોહનગારી આમથલિ છત્રીસ સારી હો. મૂ૦ ૭

એકસો પચતાલીસ કહીઈ મુંગથલિ પ્રતિમા લહીઈ હો. મૂ૦ ૮

રોહમાંહિ અડતાલીસ ત્રણ્ય દેહરિ શ્રીજગદીસ હો. મૂ૦ ૯

સીકોત્તરિ દેહરાં ણિ માનું ણિંસિ અઢારણિંજ પ્રમાણું હો. મૂ૦ ૧૦

સરોત્તરિ દેહરાં ણિ મોહી આઠ મૂરતિ નયણે જોઈ હો. મૂ૦ ૧૧

શ્રીમહિમા કહિ સુખવાસી ઢાલ ચોથી લીલવિલાસી હો. મૂ૦ ૧૨

ઢાલ.

સુમતિ સદા દિલમાં ધર, એ દેસી.

ગોલા ગામનિ દેહરિ પ્રતિમા છત્રીસ સાર; સધી રે

વડગાંમિ દસ પૂજઈ મગરવાડિ બાર. સ૦ ૧

તીરથિ મનડું મોહીઈ લેઢ્યા શ્રીજિનપાય; સ૦

આખુ ગોડી રૂલવદિ પાતિક ફૂરિં જાઈ. સ૦ તી૦ ૨

એકસોનેજી સિદ્ધપુરિં દેહસં ત્રિણ્ય અપાર,	સ૦	
ઉઝાવિ દમ દેવની ઊનાવિ સુખકાર.	સ૦ તી૦	૩
એકસો નેજી વદીધ મિસાણી વલી ચેહ,	મ૦	
એકસો ખાર તે લાવસુ સાતિ દેહરિ તેહ	સ૦ તી૦	૪
કલોલિ ગામિ ખઈ મદિરૂ ખેહૂ મિલીનિ જોઈ,	સ૦	
પચદસ પ્રતિમા સુદરૂ એ જિખ સધ્યા હોય	સ૦ તી૦	૫
સહિસ ઉગણીસ નિ જિપરિ ખાવન છિ શુણુવત,	સ૦	
સવત એકવીસ લેટીયા ભયલજન ભગવત	મ૦ તી૦	૬
સાહ સૂરચ દનો સઘમાં લોક ધણા દાતાર,	સ૦	
સૂરધીર ઝ્યાની ભલા કરતા પરજિપગાર.	સ૦ તી૦	૭
ભવિજનના આદર થકી સદહિણા દિલમાહિ,	સ૦	
આગમગચ્છપતિ શુણુનિહુ શ્રીમહિમા શુણુગાય	સ૦ તી૦	૮
ભણિ શુણિ જે સાંભલિ સીઝિ વછિતકાજ,	સ૦	
યાતર સદ્દલી તેહની પ્રણુમિ શ્રીજિનરાજ	સ૦ તી૦	૯
વિજઈ શ્રીજિનરાજની કીરતિ દેસ મઝારિ	મ૦	
સૂરધીર ઝ્યાંની ભલા વાણી અમૃતધાર	મ૦ તી૦	૧૦
ખાવીસિ શ્રાવણુ પધિ ત્રીજ લલી શુરવાર,	મ૦	
ગોડીમ ડણુ ધ્યાનથી રિદ્ધિ વૃદ્ધિ ભ ડાર	મ૦ તી૦	
શ્રી મધનિ જયકાર	મ૦ તી૦	૧૧

ખપાટીયાચકલાતણા દેહરાસર છે જેહ;
અલિનંદન જિન દેહરે હવે હુ પ્રણમુ તેહ. ૨

ઠાલ ખીજી.

મુની માનસરોવર હંસલો, એ દેશી.

ગોપીપુરાથકી પાધરા ચાલો ચતુર મન લાયો રે;
ખપાટીયેં ચકલે જઈ વંદો શ્રીજિનરાયો રે. ૧

શ્રીજિનગિંખ જોહારીયેં વારીયેં કુમતિકુસંગો રે;
મોહમિથ્યાત નીવારીયેં ધારીયેં જિનગુણ રંગો રે. શ્રી૦ ૨

પ્રથમ નમુ જિન દેહરે અલિનંદન જિનચંદો રે;
છયાસી ગિંખ પાષાણમેં લાવસુ લવિ વંદો રે. શ્રી૦ ૩

ધાતુમેં સંખ્યા કહું દોયસત નેં અડસટ્ટો રે;
પાંચ રતનમેં સર્વે થઈ તીનસયા ગુણસટ્ટો રે. શ્રી૦ ૪

ઘર ઘર દેરાસરતણી સંખ્યાયે ચોવીસો રે;
એકસો ખ્યાસી ગિંખનેં પ્રણમીજે નિસદિસો રે. શ્રી૦ ૫

તિહાથી કેલાપીઠે જાઇયેં સરાસુધી સુજાણો રે;
ઉગણીસ દેરાસરતણી ગિંખસંખ્યા હવે જાણો રે. શ્રી૦ ૬

દોયસયા પાંચ ઉપરે પ્રણમી કર્મનિકંદો રે;
કૃષ્ણજી વર્ધમાનને ઘરે પાસ ચિંતામણિ વંદો રે. શ્રી૦ ૭

તિહાંથી વડાચૌટાલાણી જઈ જિનગિંખને વંદો રે;
વાઘજી ચીલંદાની પોલમેં લેલ્યા અજિતજિણદો રે. શ્રી૦ ૮

એકાદસ પાષાણમેં ધાતુમે તેર ધારો રે;
દેહરે શ્રીજિન પ્રણમતાં પામીઝેં લવપારો રે. શ્રી૦ ૯

સાહા કેસરીસંઘને ઘરે દેહરે એક વિસાલો રે;
મૂલનાયક પ્રભુ વાંદીયેં અજિતજિણદ ત્રિકાલો રે. શ્રી૦ ૧૦

એસી જિળ પાપાણમે ધાતુમય હવિ સુણીયે રે,	
ત્રણસે ચ્યાસી જિળને પ્રણમી પાતક હણીયે રે.	શ્રી૦ ૧૧
વાધણ વીલ દાની પોલથી વડે ચોટે આવી રે,	
નાણાવટ સાપુરતણા દેરાસર નમો લાવી રે	શ્રી૦ ૧૨
સપ્પાઈ સર્વે થઈ દેરાસર શુણસટ્ટો રે,	
જિળ મપ્પા સર્વે મલી છસયને અડસટ્ટો રે	શ્રી૦ ૧૩
નેમીસર જિન દેહરે પારેય પ્રેમછને પાસે રે,	
ઉપરે સાતિ મોહામણા પ્રણમુ અધિક ઉલામે રે	શ્રી૦ ૧૪
અધ ઉરધ મર્વે થઈ આરસમે જિળ પંચો રે,	
ચુમેતેર પ્રભુ ધાતુમે તેહમા નહી પલપચો રે.	શ્રી૦ ૧૫
ઢાલ જીછમાહે એ કહ્યા દેહગ ચ્યાર પ્રમાણો રે,	
દેગમર સર્વે થઈ એકમો ને દોય જાણો રે	શ્રી૦ ૧૬

દુહા.

મગધદી સાહાપુર લગે ત્રિણ જિનભૂવન ઉદાર,	
એકમો દોય દેરાસરે વાદો જગ આધાર	૧
ધાતુમે આગમમે જિળ અઠે તિહા જેહ,	
માહાજી લાધો કહે દોયમહસ લાવમુ પ્રણમુ તેહ	૨

ઢાલ ત્રીણ.

નમમી નિગ્ગના ભાગના ચીત ચેતો રે એ દેતા.

નાણાવટ માપુગધદી ભવિ વદો રે ચાલો ચતુર નગનારિ,	લાવિ૦
મેનીફલીયામાહે જઈ ભ૦ શ્રીજિનજિળ જોહાર	ભ૦ ૧
લાલભાઈના ડેલા તાઈ ભ૦ દેરાસર છે ધચ્યાર,	ભ૦
એકમો સનાવન જિળને ભ૦ પ્રણમ તાં જયજયકાર	ભ૦ ૨
તિહા રી વિલખવાડમા ભ૦ દેહરામગમાહે દેવ,	ભ૦
સપ્પાઈ ચોદ મોહામણા ભ૦ કીરે નિત્યમતે સેવ.	ભ૦ ૩

ખિંબ આરસના ધાતુમેં લ૦ એકસોને અડવીસ;	લ૦
સરવાલે સરવે થઈ લ૦ ભેટીયા શ્રીજગદીસ.	લ૦ ૪
તિહાંથી અમલીરાણુમેં લ૦ ગંધરવ ફલીયા મુઝાર;	લ૦
આઠ દેરાસર અતિલલા લ૦ યાત્રા કરો નરનારિ.	લ૦ ૫
ખિંબ ઇકોતેર જિનતણા લ૦ નિરખંતા આણુંદ થાય;	લ૦
જિનપ્રતિમા જિન સારીધી લ૦ પૂજંતા પાપ પુલાય.	લ૦ ૬
સૂરત શહેરના ચૈત્યની લ૦ થઈ પુરણુ જિનયાત્ર;	લ૦
તિહાંથી પુરામાંહે જઈ લ૦ યાત્રા કરો ગુણુપાત્ર.	લ૦ ૭
નવાપુરામાંહે દેહરે લ૦ સોલસમાં શાંતિનાથ;	લ૦
ભૂયરામાંહે પ્રભૂ ભેટીયા લ૦ મૂલનાયક જગનાથ.	લ૦ ૮
ત્રણ્ય ખિંબ પાષાણુમેં લ૦ ધાતુમેં નવ સાર;	લ૦
દ્વાદસ ખિંબ જોહારતાં લ૦ ઉપનો હરખ અપાર.	લ૦ ૯
સૈદપુરાને દેહરે લ૦ હિંદરપુરામાંહે જેહ;	લ૦ ૧૦
એકાદસ દેરાસરે લ૦ જિનપ્રતિમા ગુણુ ગેહ.	લ૦ ૧૦
સંખ્યાઈ સર્વે થઈ લ૦ ખિંબ એકસો વીસ;	લ૦
નગરથી બાહિર પુરાતણા લ૦ ભેટીયા ત્રિભોવન ઈસ.	લ૦ ૧૧
સુરતથી મનમોહસુ લ૦ જઈ રાનેર મુઝાર;	લ૦
શ્રીજિનખંબ જોહારીયે લ૦ તે સુણુજો નરનારિ.	લ૦ ૧૨
ભૂયરે એક અછે તિહાં લ૦ ચૌદ દેરાસર સાર;	લ૦
એકસો ત્રહતાલીસ ખિંબનઈ લ૦ પ્રણુમીજે બહુ વાર.	લ૦ ૧૩
સોનીના ફલીયાથકી લ૦ જિનમંદિર છેં એક;	લ૦
અઠાવન દેરાસરે લ૦ રાનેર તાંઈ છેક.	લ૦ ૧૪
દાલ ત્રીજીમાંહે એ કહી લ૦ ખિંબ છસેય એકત્રીસ;	લ૦
સાહાજી લાધો કહેં સમરીયેં લ૦ ભાવસુ નિસદિસ.	લ૦ ૧૫

દુહા

સૂરતમાહે ત્રણ ભૂયરા દેહગ દમ શ્રીકાર,	
દોયસય પણવીમ છે દેહરામર મનોહાર	૧
સરવાલે સરવે થઇ ણિળ મધ્યા કહું તેહ;	
તીન હબર નવસે અધિક જોહોતેર પ્રણમુ તેહ.	૨

ઢાલ ચોથી.

કનકકમલ પગના હવે એ, એ દેગી

યાત્રા સૂરત સહેરની એ કીધી અધિક ઉહાસ,	
ભવિજન માલલો એ,	
રાનેરતાઇ ભાવસુ એ પોહોતી મનતણી આમ	ભ૦ ૧
દેહરે દેગમરતણી એ જિનપ્રતિમા છે જેહ,	ભ૦
રચના ચૈત્યપ્રવાહની એ સધ્યાયે કહી તેહ	ભ૦ ૨
એકીકી ગુણુતા થકા એ પ્રતિમા મ્યાગ હબર,	ભ૦
મરવાલે સર્વે થઇ એ સૂરત નગર મુજાર	ભ૦ ૩
જિળ પાપાણુ ને ધાતુમે એ રતનમય છે જેહ,	ભ૦
વિગતેસુ હવે વર્ણુએ એ નરનારી સુણો તેહ	ભ૦ ૪
પાચસે જિળ પાપાણુમે એ માહે રતનમય માર,	ભ૦
એકસો એક ચોવીમવટા એ ચૌમુખ પટ ચિતધાર.	ભ૦ ૫
નવસે દમ પચ તીરથી એ પટ અઘ્યોતેર જાણુ,	ભ૦
નવસે ખ્યાસી પાટલી એ નવ તિહા કમલમ ડાણુ	ભ૦ ૬
એકલમલ છે ઇચ્છારમે એ અધિકી સડનાલીસ,	ભ૦
મિદ્યક કહ્યા દોયમે એ ઉપરે ગુણુચાલીસ.	ભ૦ ૭
ચોવીમવટાની ચોવીમગુણી એ પચતીરથીની પચ,	ભ૦
અઠાણુગણી કમલની એ ચૌમુખે ચોવીમ સચ	ભ૦ ૮

એકલમલ સર્વે થઈ એ સહસ દસ એકતાલ;	૯૦
સૂરતમાંહે જિનખિંખને એ વંદન કરું ત્રિણકાલ.	૯૦ ૯
જિનપ્રતિમા જિન સારીધી એ સૂત્ર ઉવાઈ મુઝાર;	૯૦
રાયપસેની ઉવાંગમાં એ સૂરીઆલને અધિકાર.	૯૦ ૧૦
નિદેષા યૌ જિનતણા એ શ્રીઅનુયોગદુયાર;	૯૦
ઠવણસત્ય જિનવર કહેં એ ઠાણાંમે સુવિચાર.	૯૦ ૧૧
શ્રીજિનપૂજા ચાલતી એ ભાષી ભગવર્ધઅંગ;	૯૦
જાતાસૂત્રે દુપદી એ જિન પૂજે મનરંગ.	૯૦ ૧૨
ઈત્યાદિકે સૂત્રે ઘણા એ જિનપ્રતિમા અધિકાર;	૯૦
સમકિત નિરમલ કારણી એ સિવસુખની દાતાર.	૯૦ ૧૩
ઉથાપક જિનખિંખના એ તેહનો સંગ નિવાર;	૯૦
સંકા કંખ્યા પરિહરી એ જિન પૂજે નરનારિ.	૯૦ ૧૪
ચોથી ચૈત્યપ્રવાડની એ ઢાલ થઈ સુપ્રમાણ;	૯૦
સાહાજી લાઘો કહે જેહ ભણે એ તસ ઘરે કોડ કલ્યાણ.	૯૦ ૧૫

દુહા.

જેણી રીતે જિમ સાંભલુ સંખ્યા કીધી તેહ;	
અધિકુ ઉછૂ જે હોય મિચ્છાદુકડ તેહ.	૧
સતરસેં ત્રાણલગેં યાત્રા કરી મનકોડ;	
વર્તમાન જિનખિંખની યુગતે કીધી જોડ.	૨

ઢાલ.

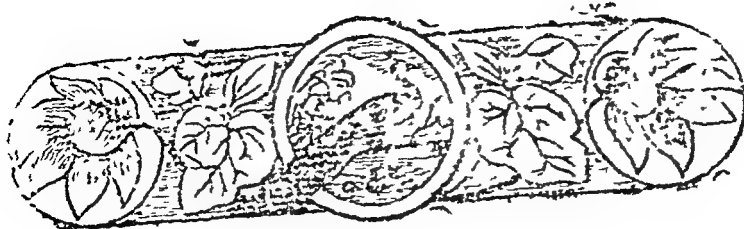
રાગ ધન્યાસી.

ધમ ધનો ધણને સમજાવે, એ દેશી.

યાત્રા સૂરતખિંદીર કેરી કીધી સેરી સેરી જી,
ટાલી ભવોભવ ભ્રમની ફેરી સિવરમણી થઈ ને રીજી જી.

ઇણીપરે શ્રીજિનણિઞ જોહાર્યા દુરીગતના દુષ વાર્યા જી,
 આતમગુણ અનુભવસુ વિચાર્યા એ પ્રભૂ તારણહારા જી ઇં ૨
 સમકિત સુદ્ધ દમા આરોપી કુમતિલતા જડ કાપી જી,
 કીરત તેહની જગમા બ્યાપી જેણે જિનપ્રતિમા થાપી જી ઇં ૩
 આગમ અધ્યાતમના અગી સ્યાદવાદ સતસગી જી,
 નય પ્રમાણુ જાણે સમજાગી તે જિનપ્રતિમા રગી જી ઇં ૪
 જિનપ્રતિમા જિન મરીધી જાણી ભાવસુ પૂજે પ્રાણી જી,
 સીવસુધની માચી સહિનાણી ભાષી ગુણધર વાણી જી ઇં ૫
 જિનગુણ સમ નિજગુણ અવધારી જિનપ્રતિમા સુખકાગી જી,
 ઉપાદાનમાહે સુવિચારી નિમત્ય મળલ ઉપગારી જી. ઇં ૬
 કટુકગછે કટ્યાણુ વિરાજે સાહા લહુજી ગુણુચદા જી,
 ચોલણુસી તસ પાટ પ્રભાવિક પકિતમાટે દિણુદા જી ઇં ૭
 સવત સતર ત્રાણુયા વરમે રહી સૂરત ચોમાસે જી,
 માગનિર વદિ દશમી ગુરવારે રચીઉ સ્તવન ઉદ્દાસે જી ઇં ૮
 તપગછનાયક સુજન સુલાયક વિજયદયાસૂરિરાજે જી,
 સાહા લાલચદતણા આગ્રહથી રચના અધિક વિરાજે જી ઇં ૯
 અધિકુ ઉછૂ જે હોય એહમા શુદ્ધ કરજો કવિરાયા જી,
 સાહાજી લાધો કહે સૂતમાહે હરપસુ જિનગુણ ગાયા જી ઇં ૧૦

ઇતિ શ્રીસૂતનગગ્ની ચૈત્યપ્રવાહની સધ્યાનુ સ્તવન સ પૂ-
 ર્ણ મર્વગાથા ૮૧ શ્રીસૂરતમધે દેહરા ૧૦ છે દેરામર ૨૩૫ ભૂ-
 યરા ૩ પ્રતિમા એકેકી ગણતા ૩૬૭૮ ૫ ચતીરથીની ૫ ચોવીસવટાની
 ૨૪ એકલમલ ૫૮ પાટલી સિદ્ધચક્ર કમલ ચૌમુષ સર્વે થઇને
 ૧૦૦૪૧ છંદ

ૐ

પં૦-કલ્યાણસાગરવિરચિત પાર્શ્વનાથચૈત્યપરિપાટી.

ગોડી પરતા પૂરવૈ, એ હાલ.

લગવતી ભારતી ચિત્ત ધરી હું ગુણ ગાવું હો પાસનિશુંદ; ૧
 સંધેસરપુર રાજ્યો મુઝ સાહિબ હો તું નયણાનંદ.
 સંધેસર સુષ પૂરવૈ પ્રભુ પારસ હો નાથ નિશુંદ; ૨
 અસરણ સરણો તાહરો તુઝ પ્રણમઈ હો સુરનરવંદ. સંધે૦ ૨
 સેતુંજે રૈવતગિરિ ષંભાતિ હો પાસ નિશુંદ;
 ઘોઘે નવઘંડ રાજ્યો ગાડરીઓ હો તું ત્રિભુવનચંદ. સં૦ ૩
 જીરાહલિ જગમૈ જગતો સૂરતિમઈ હો દીપઈ સુખકંદ;
 મહિમાવાદે તું જ્યો દીવે ચે હો દીઈ આણુંદ. સં૦ ૪
 માંડલિ મહિમા તાહરો પંચાસર હો પૂરૈ મન આસ;
 પાટણમૈ તું પરગડો અહમદાવાદે હો દીપઈ શ્રીપાસ. સં૦ ૫
 મહિસાણૈ મહિમા ઘણો પાટણપુર હો તું ત્રિભુવનભાણ;
 સીધપુરૈ તું સુષકર વડાવી હો કહિઈ જગજાણ. સં૦ ૬
 પોસીને પરતિષ પ્રભૂ સાબલીઈ હો સાચો સુષકાર;
 ઇંડરનયરે અલિનવો અહમદાનગરે હો આપૈ ભવપાર. સં૦ ૭
 અમીઝરો અતિસય ઘણો કલ્યોલૈ હો કહીઈ જિનનાહ;
 લોડણ લખમી પૂરવઈ સાગવાડે હો સાચો જગનાહ. સં૦ ૮
 ડૂંગરપુરમૈ દીપતો વડપદે હો વાટિં રથવાલ;

વસવાલે વાસઈ વસૈ જાઉરે મેં હો જિન ઝાંઝઝમાલ સં ૯
 સમીનો સાહિળ મિલ્યો આહુઠમે હો અવિહુઠિ દાતાર,
 ઉદયપુરઈ ઉદયાકરૂ દિલવાડઈ હો તુ દીનદયાલ સં ૧૦
 નાગદ્રહે નામઈ સદા ભૂતાલે હો ભવિઅણુ હિતકાર,
 ગોશુદે નઈ નવપદ્મવઈ ભોઆણુઈ હો તુ ધન દાતાર. સં ૧૧
 કરહેઠઈ કામિતિ દિયઈ અણાદો હો આપૈ સુખવૃદ્ધ,
 એકલમલ અવેલરમૈ લાનુમતી હો મહિમામૈ કદ. સં ૧૨
 પદાગઈ પ્રણુમુ સદા વધનોરે હો વાધઈ આણુદ્ધ,
 ભડકોલઈ ભલ ભેટીઓ ચિતામણી હો તુ આગરૈ સુઠાય,
 નવલપો નામૈ સદા અહિછત્તે હો દીઠે સુખ થાય સં ૧૩
 વાણારસી હો નગરી લલી જિહા જન્મ્યા હો પાસકુમાર,
 મમેતસિપઈ જઈ કરી પ્રણુ પહુંતા હો મુગતિ મઝારિ. મં ૧૪
 મોરિલા ગામે અમીઝરો કિસનગઢઈ હો ચિતામણી પાસ,
 ભીડલજણુ ભગવાનજી મનમોહન હો મન પૂરૈ આસ સં ૧૫
 અતગીક કૂકડૈસરઈ અવતી હો શ્રીમગસી પામ,
 રામપુરઈ રલીયામણો મહલિગઢ હો રાયરાણા દામ સં ૧૬
 મેડતઈ નગર સુહામણો ફલત્રધિ હો તુ તરકરમાર,
 નાગોરઈ નામઈ મદા વિક્રમપુર હો તુ હિ જયકાર સં ૧૭
 જેસલમેરે તુ જાગતો તિમગીપુર હો તુ ગ્વવાલ,
 મહોવર મહિમા ઘણો યોધનયરઈ હો તુ સુખકાર મં ૧૮
 વાગોરઈ અતગઈ નમુ વાડીઈ હો શ્રીપાસજિણિદ્ધ,
 નીળાજઈ નવવિધિ દીયઈ અઝાગઈ હો દાઠઈ આણુદ્ધ. મં ૧૯
 સોઝિતમાહિ સુદરૂ પાલી હો પરમેસર પામ,
 નવલપો નામૈ જયો વીહ્હાવામ હો પૂરઈ જગ આસ મં ૨૦
 જાલોરૈ જગ જાગતો સગ્વાડૈ હો સેવક માધાર,
 લિનમાલે મહિમા ઘણો ગોડી જિન હો સુખનો દાતા મં ૨૧
 વીઝેવૈ વલી વાલહો શ્રીવરકાણૈ હો તુ ઠામ બયદૂ,
 સાદડીઈ સાનિધિ કરૈ તીન મૂરતિ હો ભવિઅણુ જણુ ઇદૂ સં ૨૨

રાણપુરઈ જગ જગતો માદાસે હો તું મહિમામેરૂ;
 છેછલીઈ સીરોહીઈ વીકાનેરે હો કીજે સખ જેર. સં૦ ૨૩
 આળુગઢમે લેટીયો અગલગઢમાં હો શ્રીજિન નાંમ;
 રાવણ મનમાં સાંભર્યો અલવરપુર હો ગેઠો પ્રભુ ઠાંમ. સં૦ ૨૪
 મથુરા માલપુરઈ લલો અંટાલી હો અરિગંજણનાહ;
 ટુંક તોડઈ ઘંટાલીઈ રણથંભેર હો આપે તું બાહ. સં૦ ૨૫
 ચેલણપાસ વીંઝોલીઈ ઠીકરીયો હો સુષસંપતિગેહ;
 આણસમાં ચિહું પડં જયો ગુઆલેરે હો મહિમામેહ. સં૦ ૨૬
 દોલતાવાદે દીપતો અંપાપુર હો ચિંતિતદાતાર;
 બાહડમે રે વીનવું કલિકુંડે હો કલપતડ સાર. સં૦ ૨૭
 મેરૂસિખર નંદીસરે રૂચકાદિક હો ઇમ ઠાંમ અનેક;
 ઠામિઠામિ તુજનૈ નમું પ્રાત ઉઠિ હો મનિ ધરિ વિવેક. સં૦ ૨૮
 એકસો આઠે આગલા એ તીરથ હો જગના સાધાર;
 રડવડીયાં રખ્યા કરઈ લડયડીઆં હો દ્યૈ તુંહિજ સાર. સં૦ ૨૯
 વાટ ઘાટ રખ્યા કરે લય ખીડ્યાં હો સેવક સાધાર;
 ભાવઠિભંજનૈ લય હરૈ ભવસાયર હો ઉત્તારઈ પાર. સં૦ ૩૦
 અહનિસિ સેવું સાહિબો ધરિ મનમાં હો પ્રભુ તાહરો ધ્યાન;
 અહનિસિ સૂતાં જગતાં ગુણ ગાવું હો જિન તાહરા ગાન. સં૦ ૩૧
 અષ્ટ મહા લય દૂરૈ કરે પૂરઈ મનની હો વંછિત આસ;
 ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુષ સંપદા સુઝ દીજે હો સંષેસર પાસ. સં૦ ૩૨
 ઇહલવિ પરલવિ માહરઈ પરમેસર હો તું પ્રાણ આધાર;
 બાલક બાણી આંપણો સુખ દીજે હો સેવક સાધાર. સં૦ ૩૩
 દિન દિન દોલત દીલઈ વલી દીજે હો સમકિત દાન;
 બુધ આરિત્રસાગર ગુરૂ શિષ્ય વીનવઈ હો પ્રભુ ઇમ કલ્યાણ. સં૦ ૩૪

કલશ.

ઇમ ગામિ ઠામિ પાસ નામિ નગર તીરથ જગધણી,
 જિન નાંમ જાણી ભાવ આણી પાસ પડિમા મૈ થુણી;
 તપગચ્છદીપક સોહણપક વિજયપ્રભસૂરીસરો,
 બુધ આરિત્રસાગર શિષ્યસેવક ' કલ્યાણસાગર ' જયકરો. ૩૫

॥ अर्हम् ॥

प०-सौभाग्यविजयविरचित

तीर्थमाला.

दूडा.

आणु हठाई आगरे प्रणुमु पाम निणु ह,	
चि ताभणि चि ताहुरणु केवलज्ञान दिणु ह	१
समर् सारदसाभिनि जिनवाणी सुपदाय,	
जस प्रसाद कवियणुतणी वाणी निर्मल थाय	२
प्रणुमि श्रीगुडचरणयुग आणु अधिक उड्डाम,	
तीर्थमाव पूरवतणी करुथो वचन विलास	३
निहा निहा श्रीजिनगजना कल्याणुक कडेवाय,	
निज नथणु निरप्या जिडे देश गाभ ने काय	४
कडिरुथु ते सधला जिडे सुणुन्यो यतुर सुजणु,	
सुणुता तीर्थमावने जनम हुवे सुप्रमाणु	५

॥ ढाल १ ॥

सुगुणु सनेदी मेरे लावा, ओ देणी

अधिक प्रतापि आगरे मोहे श्रीचिताभणि जनमन मोहे,
सवत सोलसे आगणुच्यालीसई श्रीगुड हीरविजय सुजगिमई ६

કીધી પ્રતિષ્ઠા પાસજિ સાર પરચે' ધન સાહ માનસિંધ ઉદાર;
 તે ચિંતામણિ પાસજિ સ્વામી વંદા આગરે' આણુંદ પામી. ૭
 ચોમુષ મહીયલમાંહિ' પ્રસિદ્ધો ચંદ્રપાલ સંઘવિચે' કીધો;
 શ્રીસીમંધર વંદુ પાયા હીરાનંદ મુકીમ ભરાયા. ૮

સંકટલંજન પાસ ગિરાળે' તગાતણી બાળરે' છાળે;
 મોતિકટકલે' બંદઓ પાયા વાસુપૂજ્ય જિનવર મન લાયા. ૯

ઇમ દેહરાસર દેહરાં સાર વંદાં ગિંબ અનેક પ્રકાર;
 કરિ ચોમાસા આગરામાંહિ' પૂરવ દેષણ મન ઉચ્છાહિં. ૧૦

પંચકલ્યાણક ભૂમિ વંદીને' અલજયો ચિંતજો દરશણ કીને';
 ગીતારથ ગુરુ પુસ્તક ભાપી તે જોવા મન થયો અભિલાપી. ૧૧

કર્યો ચોમાસો સત્તર છયાલિસે' શ્રીવિજયપ્રભ ગુરુ આદેમધં;
 આગરાથી શુભદિન સુભવાર જમુનાં ઉત્તરી આવ્યા પાર. ૧૨

પાતિસાહી મહિમાઈ જાણ્યો તપગચ્છ પોષધશાલ વષાણ્યો;
 દેહરાસરના દેવ જુહારી પીરોજવાદ આયા સુષકારી. ૧૩

તિહાંથી દક્ષણદિશિ સુવિચારી ગાઉ એક ભૂમિ સુષકારી;
 ચંદવાડિમાંહે' સુષદાતા ચંદ્રપ્રભ વંદો વિખ્યાતા. ૧૪

સ્ફટિક રતનની મૂરતિ સોહે' ભવિજનનાં દીકાં મન મોહેં;
 તે વંદી પીરોજવાદ આવ્યા જાણી મન આહ્વાદ. ૧૫

તિહાંથી છ કોસ સકુરાવાદ જિહાં શ્રાવકના ધવલ પ્રાસાદ;
 કોરટા જિહાંતાવાદ વિચારો ઇહાં સમવાય દિગંબર ધારો. ૧૬

તિહાંથી કડા માણકપુર કહીને' અંતરાલિ ગંગાજી વહીને';
 જયચંદ પાંગુલો રાજ પ્રસિદ્ધો કોટ સખલ કડામાંહિ કીધો. ૧૭

દારાનગર સાહિબદપુર આયા દેષી શ્રાવક ગુરુ મન લાયા;
 ગંગાજી તટ નગરી વિશાલ પણિ એક પોટિ નહિ' પોસાલ. ૧૮

કોઈ કુમતિ રહ્યો તિણુ ગામઈ સખલ ઉપાધિ કરી તિણુ ઠાંમઈ;
 લાલચી અધરમી અરીત ઉપાસિરાની કરાવી મસીત. ૧૯

દૂડા.

નગર ભલા શ્રાવક ભલા ધર્મવત સુવિચાર,	
એક ધર્મશાલા વિના કઠિન ધર્મ વ્યવહાર	૨૦
તે જાણી શ્રાવક સુણો ઘો વ્યતિનો દાન,	
કલ્પસૂત્રમાહે ભાપીઓ વસતીદાન સુપ્રધાન	૨૧

॥ ઢાલ ૨ ॥

બહિનિ રહિ ન સકિ તિમે જિ, એ દેશી	
સાહિજાદપુરથી સુણો છ દક્ષણ દિશિ સુષકાર,	
મહુઆ ગામ વધાણીછ છ ત્રિણ કોશ ઉદાર રે	૧
પ્રાણી વાણી શ્રીજિન સાર, પુહચાડે ભવપાર રે	પ્રાં-આ
જિનવર દોય જૂના હતા ૭ હિવે તે ઠામ કહેવાય,	
મૃગાવતી કેવલ લહો ૭ વલિ સુચરણ નમાય રે	પ્રાં ૨
ચ દનખાલા પણ લહે છ નિરમલ કેવલનાણ,	
તિહાથી નવકોસે હુવે છ નયગી કુસળી ઠાણ રે	પ્રાં ૩
જમનાતટિ ઉપરિ વમઘ છ જનમપૂગી જિનરાજ,	
પદ્મપ્રભુ તિહા અવનર્યા ૭ તિણે કોસળી કહે આજ રે	પ્રાં ૪
૭રણ છે જિનદેહરો ૭ પ્રતિમા સુદર સાજ,	
ચ દનખાલા પણિ ઈહા ૭ બાકુલ દીધા છાજ રે	પ્રાં ૫
વૃષ્ટિ બાર ડોહડતાણી છ સોવન ડેગે રે જાણ,	
ઋષિ અનાથી રૂઝડો ૭ ઈણ કોશળી વધાણ રે	પ્રાં ૬
નયણ વેદના જેહને ૭ રહીય છમામી રે મીમ,	
વયરાગે મયમ લીયો છ વેદન મિટિયા તેમ કે	પ્રાં ૭
શ્રેણિક ગલ પામિયો ૭ પહેલો સમક્ષિત સાર	
એ મુનિદર્શન દેખીને છ મક્કલ કીયો અવગાર રે	પ્રાં ૮
તે તીરથને ભેટીને ૭ આવ્યા ઉલટ અગ,	
માહિજાદપુરથી હિવે ૭ પુરૂષ દેષણ રગ રે	પ્રાં ૯

દૂહા.

સાહિબદ્દુર નગરમાં વંધાં ણિંબ ઉદાર;
નિત પૂજેં જિનરાજનેં પૂરણમદ્ધ સુવિચાર. ૧
આગરાનગરથી માંડિને સાહિબદ્દુર તાંહિં;
ઓસવાલ શ્રાવક નહિ કોઈ મારગમાંહિ. ૨

॥ દાલ ૩ ॥

કપૂર હોઈ અતિ ઉજલું રે, એ દેશી.

પનરકોસેં પરગડો રે તીર્થ પ્રયાગ પ્રસિદ્ધ;
જવન અકળર પાતિસા રે ઇલાવાસ નાંમ કિદ્દ રે. ૧
સગ્યાનિ, ધરિ જિન વચન પ્રતીત; એ સમકિતની રીત રે;
પ્રાંણી ધરિં સં ૨

અરણિકાપૂત્ર નાંમ જાંણુને રે આચારજ ગુણુધાર;
પુકચૂલા વચનેં કરી રે ઉતરેં ગંગાપાર રે. સં ૩

પૂરવલવના વચરથી રે દેવ કરે ઉપસર્ગ;
કેવલ સમભાવેં લહેં રે સુષ પામેં અપવર્ગ રે. સં ૪

તે દિનથી મહિમા વધ્યો રે એ તીરથનો ઉદાર;
ગંગા જમુના સરસતી રે ત્રણેં મલિ જિહાં ધાર રે. સં ૫

એ અધિકારહ જાણુને રે પરિશિષ્ટપર્વ મઝાર;
ઉપદેશમાલાઈ કહ્યો રે એ મોટો અધિકાર રે. સં ૬

મકરસુરજેં નાહેં ઘણા રે મિથ્યાતિ મન ભાય;
કુગુરુ કુદેવેં ભોલબ્યા રે કાપે ગલાં તિણેં ઠાય રે. સં ૭

ત્રિવેણી સ્નાને કરી રે માનેં પવિત્ર શરીર;
અંતરંગ મલ નવિ ટલેં રે નાહ્યાં નિર્મલ નીર રે. સં ૮
અષયવડ છેં તિહાં કનેં રે જેહની જડ પાતાલ;

તામતલે પગલા હુતા રે ઋષભજના સુવિશાલ રે. ૨૦ ૯
 શ્રીઆદિમર પારણા રે વડતલે કીધો પ્રેમ,
 ગીતારથ વચને સુણ્યો રે નિશ્ચે કહીધ કેમ રે. ૨૦ ૧૦
 સવત સોલ અડતાલિમે રે અકમળ કેરે રાજ,
 રાયકડ્યાણ કુણુધિધ રે તિહા થાપ્યા શિવસાજ રે. ૨૦ ૧૧
 તે દિનથી માડિ કમી રે પૂરે મિથ્યાતિલોક,
 તે થાનક અવરગના રે રાન્યમાહિ થયો ફાક રે. ૨૦ ૧૨
 એહવા પ્રયાગને દેખિને રે આબ્યા ગગા પાર,
 જૂસીને ઘાટે ચડી રે કાસીની સુવિચાર રે. ૨૦ ૧૩
 દેશ ભલા દોય વાટમા રે વિષમ વડો એ દેશ,
 નિવડ રાગ ને દ્વેષવી રે જોહવો ગ્રથી પ્રવેશ રે. ૨૦ ૧૪
 કોમ આલીસ પ્રયાગથી રે વાણગસી વિખ્યાત,
 અતગલ એ દેશની રે ચોડિસી કહી વાત રે. ૨૦ ૧૫

દૂહા

દેખ્યો નગર સુહામણો વાણગસી વિલામ,
 ધવલ ગેહો વપાણના ઉચા અતિ વિગેમ. ૧
 તિણુ નગરિ લેણુપુરે તિહા લાટનાં ગેહ,
 પ્રતિમા પાસ નિણુદની પૂજે પૂરણુ નેહ. ૨

॥ હાલ ૪ ॥

મોન માદિગ દો શ્રીગીનનાથ ૬ એ દેવી

એક વગ્ણા દો હુણ આમા નામ કે દોય નદિ મધ્ય લાગમે ૭,
 વમી વાર્ દો નગરીનો નામ કે દીધો વાણગસી ગમીધ છ. ૧
 પટ દગ્ગન દો જે કહિયે લાપિ કે તે સઘલા તિહા પામ્યો છ,
 પાપ દી દો સુડી જટાધાર કે ગગાતટ નિન નાહિયે ૭. ૨

તદનંતર નવનદ હુઆ ઇંણ નગરીમાં રાય હો; સું ૦
 લોભાલોભ લાગા થકા ધન કીધા ઇંક ઠાય હો. સું ૦ સુ ૦ ૯
 ચંદ્રગુપતિ પણ ઇંહાં થયો મંત્રી આણાયક જાસ હો; સું ૦
 શ્રાવક શુદ્ધસમકિત ધરેં ચિત જિનધર્મ પ્રકાસ હો. સું ૦ સુ ૦ ૧૦
 દોઈ દેહરાં થાં નગરમાં એક વેગમપુર સાર હો; સું ૦
 થૂલ હુતો ગુર હીરનો છે પગલાં સુષકાર હો. સું ૦ સુ ૦ ૧૧
 પંચ પહાડિ પરગડી જિહાં છે ઇંટની ખાંણ હો; સું ૦
 તેહને ગુરુમુષ સાંભલી નંદ પહાડિ જાંણ હો. સું ૦ સુ ૦ ૧૨
 સેઠ સુદર્શન તિહાં થયો કેવલજ્ઞાન ઉદાર હો; સું ૦
 ઉપસર્ગ અભયાઈ કીયો સહિયો ષિમાભંડાર હો. સું ૦ સુ ૦ ૧૩
 તિણુ થાનકમાં થૂલ છે નમિઈ મન વચ કાય હો; સું ૦
 પૂજે પગલાં પ્રીતિસું કેવલજ્ઞાનની જાય હો. સું ૦ સુ ૦ ૧૪
 થૂલિભદ્ર પણ ઇંણ પુરી અવતરિયા બ્રહ્મચાર હો; સું ૦
 કોશ્યા પ્રતિજોધી ભલી કીધી શ્રાવિકા સાર હો. સું ૦ સુ ૦ ૧૫
 ઇમ અનેક ઇંહાં હૂઆ પુહવી પુરુષ વિખ્યાત હો; સું ૦
 હિવેં કહસ્યું સમેતશિષરની જાત્રા જાવાની વાત હો. સું ૦ સુ ૦ ૧૬
 શ્રાવક પટણા નગરમાં ધરમી નેં ધનવંત હો; સું ૦
 સામગ્રિ દીઈ પંથની સાધુ સેવા કરેં સંત હો. સું ૦ સુ ૦ ૧૭

દ્વંડા.

પટણાથી એક પૂર્વદિશેં દૂળ દક્ષણ વાટ;
 જે દક્ષિણ દિશિ પંથ છે તિહાં વિષમા છે ઘાટ. ૧
 પહેંલી પૂરવની કહું વાત વાટની જેહ;
 સુણજે આલસ છોડિને આણી અવિહત નેહ. ૨
 ત્રિણ કોસેં પટણાથકી ક્રતુઓ નગર સુઠાંમ
 દિગપટ સામગ્રી તિહાં સહૂ પામેં વિસરાંમ. ૩

॥ હાલ ૬ ॥

મગવ કમલાના કદની, એ દેશી

- પટણાથી કોસ પચાસ રે વૈકુંઠપુરી સુલ વાસ રે,
શ્રાવક સેવે જિનરાજ રે દેહરાસર વધા પાજ રે ૧
- તિહાથી દશ કોમે જાણુ રે ગામ નામે ચાઠ વષાણુ એ,
ભગવતદાસ શ્રીમાલ રે નિત પૂજા કરે સુવિશાલ રે ૨
- દેહરાસર દેવ જીહાર રે વહી રચણની પ્રતિમા નિહાર રે,
વહી જિનજીના પાય રે જસ વધા શિવસુખ થાય રે ૩
- ગગાજીને મધ્યભાગ રે એક ડૂંગરી દીસે ઉદાર રે,
તિહા દેહરી એક પવિત્ર રે પ્રતિમા જિન પ્રથમની નીત રે ૪
- કહે અષ્ટાપદની રીત રે ગગા મધ્ય થઇયે પ્રતીત રે
મિથ્યાતિ જ્ઞાન વિચાર રે માને ઉરવાહે નિરધાર રે ૫
- તિહાથી દક્ષિણ કોસ ત્રીસ રે જિહા વૈજનાથ છે ઇમ રે,
કાવડિયા ગગા નીર રે લેઢાઈ લેઈ શરીર રે ૬
- તે જિહા ગિરાથી જળ જાય રે દશ ડોશો માગગ થાય રે,
અપા ભાગલપુર કહેવાય રે વાસપૂજ્ય જનમ તિહા ઠાય રે ૭
- અપામા એક પ્રાસાદ રે શ્રીવામપૂજ્ય ઉદાર રે,
પૂજ્યા પ્રભુજીના પાય રે કીધી નિજ નિર્મલ કાય રે ૮
- અપા ભાગલપૂર અતરાલ રે એક કોશનણો છે વિચાલ રે,
વીચે કરણરાયનો કોટ રે વહે ગગાજી તમ ઓટ રે ૯
- કોટ દક્ષિણ પાસ વિશાલ રે જિહા જિન પ્રામાદ રમાલ રે,
મોટા દોઈ માણુકથલ રે દેખી મન થયો અચલ રે ૧૦
- તિહાના વાસી જે લોક રે જોલે વાણી ઇહા ઇમ ફોક રે,
એ વિષ્ણુપાદુકા જાણુ રે અતિ જીગણુ છે કમઠાંણુ રે ૧૧
- તિહા થલની ઠામ હોય રે પચ કડ્યાણુક જિન જોય રે,
ઉદાર થયા ઇણે ઠામ રે કહિછ કિણુ કિણુરા નાંમ રે ૧૨

- ઇશુ નગરી સુદર્શન સાર રે રહ્યા પ્રતિમા કાઉસગ્ગ દ્વાર રે;
 અલયાદાસી લેવાય રે રાણીને છેં મન લાય રે. ૧૩
- ન ચલ્યો પ્રહારિ ચિત્ત રે રાખી જગમાંહિ કિત્ત રે;
 સૂલી સિંહાસન થાય રે રાજદિક પ્રણમેં પાય રે. ૧૪
- થઇ સતી સુલદ્રા નારી રે ઉઘાડ્યાં ચંપા ખાર રે;
 ચાલણિયં કાલ્યો નીર રે ઇશુ ચંપા નગરી ધીર રે. ૧૫
- ચંદનખાલા ઇશુ ગાંમ રે જનમિ નિર્મલ પરિનાંમ રે;
 ઇમ હુઆ અનેક ઉદાર રે ધર્મિ ઇશુ નગર મઝાર રે. ૧૬
- ચંપાથી દક્ષિણ સાર રે ગિરિમદ્ધદા નામ મંદાર રે;
 કોશ સોલ કહેં તે ઠાંમિ રે તિહાં સુકિત વાસપૂજ્ય સ્વામિ રે. ૧૭
- પ્રતિમા પગલાં કહિવાય રે પણિ યાત્રા થોડા જાય રે;
 એહવી વાંણી વિખ્યાત રે કહેં લોક તે દેશી વાત રે. ૧૮
- તે તીરથ ભૂમિ નિહાર રે આયા લાગલપુર સુવિચાર રે;
 જયવંતા તિહાં એસવાલ રે માનેં ષટ્દર્શન પ્રતિપાલ રે. ૧૯
- દિગંખર શ્રાવક સાર રે દેહરાસર દેવ જુહાર રે;
 વચરાડી છેં ગાંમ પાસ રે લાગલપુરને ઉદ્ધાસ રે. ૨૦
- એક દેવલ તેણેં ગાંમ રે હુતો હમણાં છેં તે ઠાંમ રે;
 તિહાંથી ચાલ્યા ચિત્તચંગ રે હિવેં આન્યા તે દેશજ બંગ રે. ૨૧
- બંગાલો છેં લોક પ્રસિદ્ધ રે જિણેં દેશે છેં બહુલિ ઋદ્ધિ રે;
 નવલાખ છેં કામરૂ દેશ રે એક દ્વાર ગલી છઈ પ્રવેશ રે. ૨૨
- બંગાલેં લોક કંગાલ રે મુંહ કાલા નેં દાંત લાલ રે;
 ઉંચ નીચ વિણ સ્નાન રે ન કરેં કોઈ જલપાન રે. ૨૩
- બંધ કોષ રોગ નિરધાર રે કહો કિણિપરેં હોવેં કરાર રે;
 મલશ્રાવ સમય કરેં જેહ રે વાત કહે કેં કેંહી તેહ રે. ૨૪
- માટી પીંડી પાંચ સાત રે મલદ્વાર પ્રવેશ વિખ્યાત રે;

ઉભા થઈ કુટે પેટ રે એ વાત દેખી નિજ દ્રેઠ રે.	૨૫
કહે ગોરખનાથ સરાપ રે દીધો ઇણે દેશે આપ રે, ન વિચારે કર્મ કુગીત રે કહે બગાલે એ રીત રે	૨૬
ત્રસણવ કરે તે ભુક્ત રે ઉપજે અબક્લ અયુક્ત રે, ધર ધર વાડી વિસ્તાર રે દેખ્યો તે બંગાલે ઉદાર રે.	૨૭
રાજમહલ આયા આનંદ રે શ્રાવક શ્રેષ્ઠ વાધા નિષ્ણદ રે, તિહાથી મજલ ચિહુ થાય રે નામ મશ્હુદાબાદ કહેવાય રે.	૨૮
રેસમ ઉપજે નથુ સૂત રે કીડાને ચરાવે તૂત રે, કીડા કરે ઓગાલ રે બગાલે એહવી ચાલ રે	૨૯
દેશ દેશના આવે લોક રે આવી વસ્થા વારૂ ચોક રે, પ્રાક્ષણ ને ક્ષત્રી વૈજ્ય રે સૂદ્ર એ ચારે નિવેસ્ય રે	૩૦
ગગાંઠ ફિરતિ ફેર રે વન વાગ ભલા ચોકેર રે, કોટીધ્વજ કેઈ સાહ રે રેસમીની કોડી ઉચ્છાહ રે.	૩૧
વર્ણવતા વાધે વાત રે મહુ બણે તેહની પ્યાત રે, છપ્પરની છાયે છાન રે વામણ ઉપજે ભલે વાન રે	૩૨

દૂડા.

ઢોસ ઢોઢમો બણને પટણાથી એ ગામ, મેય વરા આસ વરા મહુ રહે એક ઠામ	૧
નિષ્ઠ ગામે નિનરાજને શ્રાવક એવે નિત્ત, શુભવતા શુરની ભગતિ કરે ઉદારહ ચિત્ત	૨

॥ દાસ ૭ ॥

મિદનીની રેની

મનુષ્યાબાદ મઝાર શ્રાવક સધલા સુપકાર હો,
મુદર, મુણુજ્યો ૭ ઓમ્રવંશ મિગદા

દાની પડગવશ ઉદાર હો મુ ૦ ૧

વીર ધીર વિખ્યાતા ધરમિ નેં સુપાત્રે દાતા હો;	સું૦	
વંદા શ્રીગુરના પાય હરખ્યા ઘણું હીયડામાંહિં હો.	સું૦	૨
યાત્રાઈ ગુરુ પધારો મન ચિંત્યાં કારિજ સારો હો;	સું૦	
સામગ્રી મારગ કેરી જોઇઈ તે દીધી ભલેરી હો.	સું૦	૩
મક્ષુદાબાદથી આવ્યા કાસમબાબરેં ભાવ્યા હો;	સું૦	
ભાગીરથી તિહાં ગંગા વહેં પશ્ચિમ દિશિ મન રંગા હો.	સું૦	૪
તિહાં જિજ્ઞુહર એક વિશાલ વંદા પ્રભુ ચરણ રસાલ હો;	સું૦	
તિહાંથી મારગ દોય થાઈ એક વર્દ્ધમાન થઇ જઈ હો.	સું૦	૫
શૂલપાંણુ જક્ષ કાંમ જસ કહેતા અસ્થિગ્રાંમ હો;	સું૦	
અખ વર્દ્ધમાન વિખ્યાતા જાણે એ કેવલી વાતાં હો.	સું૦	૬
હૂળેં પંથેં ગિરિરાજ જાતાં વીરભૂમિનો રાજ હો;	સું૦	
વીર હુંતો જમીદાર તસ નામેં દેશ વિચાર હો.	સું૦	૭
તે દેશનો ધણી છેં પઠાણુ ન્યાયી નિં નિપટ સુજાણુ હો;	સું૦	
બકલેસર ઇશિનો કાંમ ઉજ્જુકુંડ ઘણા તિણેં ગાંમ હો.	સું૦	૮
કોતિક જોઇ દિલ ભાયા અનુકમેં પંચેટે આયા હો;	સું૦	
ગિરતટ વાસ વિરાજેં રાજ ગરુડનારાયણ રાજેં હો.	સું૦	૯
એ શિખર ભૂમિ કહિજેં તે દેશનો નાંમ લહિજેં હો;	સું૦	
પર્વત ઉપર અતિચંગ દેવલ રઘુનાથજીનો રંગ હો.	સું૦	૧૦
કુંડ ઘણા જલકેરા જિહાં વન વાંનરના વસેરા હો;	સું૦	
લહિ તે રાજ આદેશ રઘુનાથ પૂરે સુવિશેષ હો.	સું૦	૧૧
ખિંદા નગરી ચલિ આયા દેખ્યા દેવલ મન ભાયા હો;	સું૦	
જીરણખિંબ પૂજી વંદા જિનજી દેખી આનંદા હો.	સું૦	૧૨
નદી દામોદર ખીચ નિર્મલ પાંણિ નહિં કીચ હો;	સું૦	
ઝરીઈ સંઘ આયા ચાલી વલી માટસરો રહ્યો પાલી હો.	સું૦	૧૩
વિકટ મારગ વનજલ પિણુ ડર ભય નહિં વિચાલ હો;	સું૦	
તે પ્રભુનો પરતાપ કરત સમેદાયલ જાપ હો.	સું૦	૧૪

ઝરીઈ વન વૃક્ષ ઝાઝા રઘુનાથમિ ધ મહારાજ હો;	સુ ૦
સોમદાસ ગુણગ્રાહિ સ પતિ સાડ રાહિ હો	સુ ૦ ૧૫
જર જાતિ તિહા દીવાણુ ભર જેસે સલા મ ડાણુ હો,	સુ ૦
જાત્રે જે કોઈ આવે અદ્દો લેઈ આગે વોલાવે હો	સુ ૦ ૧૬
ભીંતરિ લેવે રાજ સુ ડકાથિ હોવે તાજ હો,	સુ ૦
વિચમે ફિરે રે દલાલ શ્રાવકસો કરે લાલપાલ હો	સુ ૦ ૧૭
પારસનાથના પાટ્યા અમે છુ પ્રભુના રખવાલા હો,	સુ ૦
સ ધ લેઈ તુમે આગ્યા ઘો અમને જે કઈ લાગ્યા હો	સુ ૦ ૧૮
કતરાસુ આવ્યા ઉદ્ધાસ તિહા તીરથરાયનો વાસ હો,	સુ ૦
કૃષ્ણસિંધ નામે રાજ પરતાપી સખલ દિવાજ હો	સુ ૦ ૧૯
કહે રાજ કિરિયા કીધી યાત્રા દેવી મનસા સીધી હો,	સુ ૦
તીરથ એ પવિત્ર તુમારો સમ્મેદશિષર જુહારો હો	સુ ૦ ૨૦
હમ મેવક એ તીરથના તિણુ કારણુ કીજે જતના હો,	સુ ૦
અમ હાસલ દીજે દાણુ અવરાસુ નહિ તાણુ હે	સુ ૦ ૨૧
દીઈ સેવક મખલ મનૂરા સાથે ચોકિ ને પૂરા હો,	સુ ૦
સાતજ કોશ ગિરિરાજ થાઈ તિહાંથી ગરિઅનિવાજ હો	સુ ૦ ૨૨
તલહટિઈ ગામનો વામ રઘુનાથપુરો છે પાસ હો,	સુ ૦
મોટો વડ ડાલ વિશાલ તિહા જઈ ઉનરે મ ધ રસાલ હો	સુ ૦ ૨૩
આવ્યા તિણુ ગાંમ ઉદ્ધાસે તિહાથી ગિરગજ છે પામે હો,	સુ ૦
ઝોસ દોય વડી કહેવાય સરખી ધરણીની જાય હો	સુ ૦ ૨૪
રહ્યા એકદિન તિણુ ગામે મહુ ધરમી શુભ પરિણામે હો,	સુ ૦
તન વમન પવિત્ર કરીજે ડુગર ચઢવા મનડુ કીજે હો	સુ ૦ ૨૫
પૂજની મામત્રી સાર કરી અષ્ટ પ્રકારી વિચાર હો,	સુ ૦
નેવેધ નવનવિ ભાતે શુદ્ધ કિરીયાસુ કરિ ખાતે હો	સુ ૦ ૨૬

દૂહા

વમત ગગે

દેખ્યો ડુગર નયનભરી હુઓ હુર્પ અતિ ભેર
ભુ પાવમ ઋતુ દેવીને મુદિત હોઈ મન મોર

ધન્ય દિવસ ધન્ય એ ઘડી દેખ્યો શ્રીગિરિરાજ;
સુશ્રુતાં ગુરુમુખ શાસ્ત્રમાં પાચો પરતપિ આજ.

૨

॥ ઢાલ ૮ ॥

રામચંદ્રે આગ ચંપા મોર રહ્યો રી; એ દેશી.

તિણુ દેશમેં માસ વસંત આયો સળ મન લાયો;

ફૂલી ફૂલી વનરાય મલયપવન પણ વાયો.

૧

અંબ કદંબ તમાલ સરસ ફૂલની વાસા;

માંજર દેખી મનમાંહિ કોયલ બાંધી આસા.

૨

કટહલ વડહલ નાંમ રાયણુ રૂડાં કેળાં;

વડ પીંપલ વિસ્તાર ચારોળીસું લેલાં.

૩

વંશજલ કચનાલ નાલેરી જંભિરી;

પૂગી કરણા રંગ લાંબી સરલ ખજૂરી.

૪

તાડ ચંપક ને અશોક ફૂંચ્યા લાલ પલાંસા;

અષરોટ અવલ અનાર કેતકી ફૂલ સુવાસા.

૫

મોગરો માલતિ જાય દમણો મરૂઓ જાંણો;

લાલ ગુલાબ સુવાસ સેવંત્રી સેત વષાંણો.

૬

મલયાચલ મચકુંદ ચંદન વાસ ભલેરી;

સરલ સાગ નેં સાલ ધવલ ખદરી નેં ગંગેરી.

૭

આંબલી લીંબુ રસાલ વેલ કોઠકલ સોહેં;

વનરી એ ઇહ ભાંતિ દેખી જન મન મોહેં.

૮

હાથીની ઉતપત્તિ પહિલી ઇણુ ગિર સુંણિછં;

યે દીઠો પરતપિ વાત તાસ હિવઈ ભણિછં.

૯

વાઘ વડા વિકરાલ વલી વાનરના ટોળા;

સાંમરસીંગા જીવ હિરણુ રોઝ ફરેં દોલા.

૧૦

આરણુ લેંસા અનૂપ ગેંડા ગજસમ સોહેં;

જરપ રીંછ ને પાઠ ઇણકો જ્ઞાન ન કોહે	૧૧
ધન પસુ પધી તેહ જે સેવે ગિરિરાજ,	
લહિસે સુગતિ સૂ દેસ મહિમા એહના તાબ	૧૨
ધન માંનવ અવતાર ધન આરિજ કુલ આયો,	
ધન જિનધર્મ પ્રભાવ ધન તીરથ મે પાયો	૧૩

દૂહા

ઇણપરિ તલહેરીતણા કીયા વપાણુ અનેક,	
હિવે સુણજ્યો ગિરિ ઉપરે અઢવાતણી સુવિવેક	૧

॥ ઢાળ ૯ ॥

ગમિયાની દેની

ચોપો ચિત્ત કરિ અહિવિહ મધસો અઢિયા શ્રીગિગિગજ, સનેહી,	
મનડો વિકસ્યો તન મન ઉલસ્યો જનમ મફલ થયો આજ સં	
હુ બલિહારી હો સમ્મેતશિપરકી સિદ્ધા વીસ જિપુદ એ આકણી મં	૦૧
કેવલી કોડ અસખ્ય મુનીશ્વ પામ્યા શિવપુર વૃદ્ધ,	મં
દર્શન પરસન એ તીરથતણા આપે પરમાનંદ	સં હું ૦ ૨
નીઝરણે ઝરણે પાણી ઝરે મધ ઊતરે વૃક્ષની છાહ,	સં
ઉપરી સીતા નામ નાલો વહે ગીતલપાણી છે તાહ	સં હું ૦ ૩
અઢતા અઢતા રે તિહા પગથિયા માવધાનની રે વાટ,	સં
જયજયકાર કરતા મુખથકી આયા પાણીને ઘાટ	સં હું ૦ ૪
ટૂક પ્રથમ જિહા જિનદેહરો જલનો કુડ છે પાસ,	સં
લૂહિરે ણિળ ણિરાજે છે સદા ઉપરિ ગોમઠ પામ	મં હું ૦ ૫
લત્રા આવી જિનણિળને મુદા ઉપરિ આણો રે રગ,	મં
પૂજા અરયા પ્રભુજીની કરે પૂજે લેઈ લેઈ નામ	મં હું ૦ ૬

અજિત સંલવ અભિનંદન સુમતિજી પદમપ્રભ શ્રીસુપાસ; સં
 ચંદ્રપ્રભ સુવિધિ શીતલનાથજી શ્રેયાંસ વિમલ અનંત ધર્મ. સં હું ૦ ૭
 શાંતિ કુંથુ અર મદ્ધિ સુનિસુવ્રતજી નમિ શ્રીપારસનાથ; સં
 વીસ જિણુંદનાં પગલાં પૂજનેં થાપીજે પદ સાથ. સં હું ૦ ૮
 સજ્જ થઇયેં સાહસ મનમેં ધરી તિમ હું સીજેં રે કાંમ; સં
 દૂંકતણિ કહીયેં હવેં વાતડી જે સાંભલિયાં રે નાંમ. સં હું ૦ ૯
 દૂંક પ્રથમથી અગનિકુંણ મેં અજિતનાથનો રે દૂંક; સં
 પૂરવદ્દિશિ ચંદ્રપ્રભજીતણે કહીઈ વિષમો રે દૂંક. સં હું ૦ ૧૦
 પાશ્વમદ્દિશિ હરે હઝ દેવીઈ પારસનાથ સહાય; સં
 અવર તીર્થંકર નાંમે દુંકડો નવિ દેખ્યો તિણેં કાંમ. સં હું ૦ ૧૧
 દેહરાથી ચઢતાં ઉત્તરદ્દિશિં હુમઠ નામ પ્રસિદ્ધ; સં
 પગલાં પૂજે પ્રભુજીનાં તિહાં જીરણ કામ તે કીધ. સં હું ૦ ૧૨
 તે દેહરાથી પૂરવ પશ્ચિમેં છોટા છોટા દેવિઈ દૂંક; સં
 તિહાં તિહાં પગલાં છેં વલી માંડણી તેહનેં નામેં રે દૂંક. સં હું ૦ ૧૩
 ચંદ્રપ્રભ નેં પારસનાથજી એ હોય દૂંકનાં જાણુ; સં
 તિહાંના વાસી સઘલા જાણુજો અવર દૂંકના અજાણુ. સં હું ૦ ૧૪
 કાલ પ્રભાવેં નાંમ ન કો જાણુ કુંણ જિન કહેં રે કાંમ; સં
 સંપૂર્ણ સિદ્ધિ જૈન વાંણીઈ નમિઈ નિર્જ સિર નાંમ. સં હું ૦ ૧૫
 દૂરથકિં અવલોકી વાંદીએ શીતલનાથનો સ્થાન; સં
 વિકટ મારગ કો જાઈ સકેં નહિ ગુરુસુપથી સુણિઈ સહેનાંણુ. સં હું ૦ ૧૬
 પૂજ અરચિં તીરથ વ્રત કરિ રહી રજની પરભાત; સં
 પૂજ સનાંન કરી કરિ પારણા હુઈ સફલી રે જાત. સં હું ૦ ૧૭
 ગિરિથી દૂરેં દક્ષિણ દિશિં દેવિઈ રિબુવાલુકા રે નાંમ; સં
 દામોદર તટની હમણાં વહેં વીરજિન કેવલ કાંમ. સં હું ૦ ૧૮
 વીસ તીર્થંકર ધણેં ગિરિ સિદ્ધિ હૂઆ સાધુતણો નહીં પાર; સં

વલિ સિદ્ધ થાસ્યે ઇણ ગિરિ ક્ષરસતા પામી શ્રીજિનધર્મ સાર સં
 છે અવદાત ઘણા એ ગિન્તિણા કહેતા નાવે રે પાર, સં
 વલિ દરિસણ હોજો મુઝ એહનો સફલ કરે અવતાર સં હું ૦ ૨૦
 ભગતિ ભુગતિ કરી ભાવે ભાવના શ્રાવક-શ્રાવિકા સાર, મં
 ગુરૂ પૂજા કરિ હવે રગમો છે જી એ વ્યવહાર મં હું ૦ ૨૧
 ઇમ યાત્રા કરીને સહુ તળકટીઈ આળ્યા અતિહિ આણુદ; સં
 કુશલે મશ્તુદાખાદ આવિયા પામ્યા પરમાનંદ મં હું ૦ ૨૨
 માસ દિવસ રહ્યા તિણ નયગી મુદા આયા ચ પાએ ચગ, સં
 પૂરણ પુણ્યપ્રભાવે ભાવસુ જાત્રા ફૂલ થઈ રગ સં હું ૦ ૨૩
 અનુક્રમે આયા પુરવર પાડલી પટના લોક પ્રસિદ્ધ, સં
 શ્રીવિજયપ્રભ ગુરૂ આદેશથી અઉમાસો વલી ધીધ સં હું ૦ ૨૪

દૂડા.

હિવે સાલલજો ને અછે તીરથ પટણા પામ,
 વદણ તે તીરથલણી ઉપજે અધિક ઉદ્ધાસ ૧
 રાજગ્રહી પાવાપુરી ક્ષત્રિકુઠ વિચાર,
 ભદિલપુર મહિલાપુરી એ છે તીરથ માર ૨

॥ ઢાલ ૧૦ ॥

દેશી જાનનાની

પટણાથી દક્ષિણ દિશિ જાણજો રે મારગ મોટા કોસ પ આસ રે,
 ભદિલપુર ભાપે છે શાસ્ત્રમા રે હિવણા નામ દુતારા જાસ રે ૫૦ ૧
 મારગમાહિ મિથ્યાત્વીતણી લણું જી રાજધાણી છે ગયા ગામ રે,
 અઓતપિતર અવગતિયા ને હુવે ઝે પિ ડલરે લોલા તસ નામ રે. ૫૦ ૨
 કંડુ નામ નદીની રેતમા રે જોસે મસ્તક મુહિત મૂઢ રે,
 ઇણ ઠામે દશરથ નીકડ્યો રે સીતા ઘે વેલુપિઠ ગૂઢ ઝે. ૫૦ ૩

શ્રીજિનપ્રતિમા ચારેં ચોપરચું રે મોટા તિણ મિથ્યાત્વી ગાંમ રે;
 ઘણું રહ્યાં મિથ્યાત્વીનેં થાંનકેં રે ન રહેં જૈનીનાં મન ઠામ રે. ૫૦ ૪
 તિહાંથી યોધ ગયા કોસ ત્રણ છે રે પ્રતિમા યોધતણે નહિં પાર રે;
 જિનમુદ્રાથી વિપરીત જાણુજો રે કંઠ જનોઇનો આકાર રે. ૫૦ ૫
 તિહાંથી સોલેં કોસેં જાણુજો રે ભદિલપુર છેં દતારા પ્રસિદ્ધ રે;
 વિષમ મારગ છેં વનખંડેં કરી રે સાથેં પંથદિષાઉ લિદ્ધ રે. ૫૦ ૬
 આળ્યા ભદિલપુર ઉલટ ધરી રે ગિરિ ચઢિયા દિન પૂજેં ભાય રે;
 રાજનો આદેશ લેઇ કરી રે ફરસ્યા પારસનાથના પાય રે. ૫૦ ૭
 સપ્તકૃણામણી મૂરતિ પાસની રે એક ગુફામાં એકલ્લમલ્લ રે;
 નિપટ સરોવર કમલ ફૂલેં ભર્યો રે નિર્મલ પાણી તાસ અવલ્લ રે. ૫૦ ૮
 પૂજનેં તે ગિરિથી ઊતરી રે આળ્યા ગાંમ દતારે જેથ રે;
 જનમ થયો શીતલ જિનરાયનો રે ચાર કલ્યાણક હુઆ એથ રે. ૫૦ ૯
 સુલસાનેં સંદેશો મોકલેં રે ઇણેં ભદિલપુર શ્રીમહાવીર રે;
 ધર્મસનેહી અંબડનેં મુખેં રે પુહચાડી પ્રશસે ધીર રે. ૫૦ ૧૦
 કાંન્હસહોદર ઇણ નગરી વધ્યા રે ચંદેલા છેં ગાંમ સહિનાંણ રે;
 ભદિલપુર પુછ્યો જાણેં નહી રે નાંમ દતારા તાસ તે જાણુ રે. ૫૦ ૧૧
 તિહાંથી ગાંમ પુનાયાં આવિયા રે પગલાં વીર જિણુંદનાં જાણુ રે;
 કાંનથકી ખીલા તિણ થાનકેં રે કાલ્યા સંજ્યાસી કરિ તાંણુ રે. ૫૦ ૧૨
 તિણ થાંનકથી જઈયેં ચાલતાં રે કોસ ઇચ્યાર વિખ્યાત રે;
 રાજગ્રહી નગરી રલિયાંમણી રે તાસતણી સુણુજ્યો હિવે વાત રે. ૫૦ ૧૩
 જનમ્યા શ્રીમુનિસુવ્રત વીસમા રે તીર્થંકર ઇણ નગરી મજાર રે;
 પરવત પંચ પ્રગટ તિહાં વંદિયેં રે પંચમગતિના દાતાર રે. ૫૦ ૧૪
 વૈભારગિરેં પ્રાસાદ વષાણિઇ રે બાવન વંદું મન ભાય રે;
 વિપુલ વિષેં છેં આઠ ઉજલા રે રતનગિરિ ત્રિણ વંદાય રે. ૫૦ ૧૫
 સ્વર્ણગિરિ સોલહ જિનદેહરાં રે ચૌમુષ એક ઉદયગિરિ જાણુ રે;

વમતિ એકમાહિ વલી દેહરો રે એક્યાશી પ્રામાદ વષાણુ રે, ૫૦ ૧૬
 વૈભારે એકાદશ ગણુધરા રે પામ્યા લવસાગરનો પાર રે,
 ધન્નો ને શાલિભદ્ર મુનીમરૂ રે સથારો ઇણુ ગિરિ નિરધાર રે ૫૦ ૧૭
 મેઘકુમર ને અલયકુમર વલી રે ક્યવન્નો ધન્નો કાકદી જાણુ રે,
 ઇત્યાદિક અણુગારે ઇણુ ગિરિ રે કીધો મથારો શુભ ઠાણુ રે ૫૦ ૧૮
 વસતા શાલિભદ્ર જિણુ થાનકે રે તિહા નિર્મલ જલ કુઈ જોય રે,
 તે ઉપર ગોમઠ કીધો અછે રે ગ્રહણા નામે તિહાથી જોય રે ૫૦ ૧૯
 સૂરજકુડ અને પ્રહ્લકુડ જાણુને રે અવગ અનેક અછે સુપકાર રે,
 ઉંના પાણી સહુ રે ઉકલે રે સ્નાને જાઈ સકલ વિકાર રે ૫૦ ૨૦
 વૈભાગ પર્વત દક્ષિણ દિશે રે તલહટીય છે મોવનલ ડાગ રે,
 પૌપધગાલા વીર જિણુદની રે તેહને લાગે લોક વિચાગ રે ૫૦ ૨૧

દૂહા

જગસિધુ ગભ ઇહા થયો ત્રિપડી ગજ,
 ટોટ તેહનો આજ લગે મીઠો રૂડે માજ ૧
 રાજગૃહી પૂર્વદિગિ ટોશ ત્રણ જળ જાય,
 ગુણમિલ વનની જાયગા ગામ ગુણાયા કહવાય ૨

॥ દાણ ૧૧ ॥

ચિત ચેતો રે, એ દેવી

રાજગૃહીથી ઉનરે ચિત ચેતો રે નાલ દો પારો નામ, છવ ચિત ચેતો રે.
 વીર જિણુદ જિહા રહ્યા ચિં ચઉદ ચોમાસા તામ ૭૦ આકર્ણી
 વમતા શ્રેણિક વારમા ચિં ઘગ માઢી ડોડી ગાગ, ૭૦
 તે હવણા પરમિદ છે ચિં વડગામ નામ ઉદાર ૭૦ ૧
 એક પ્રાસાદ છે જિનતતો ચિં એક ચૂલ ગાંમમાહિ. ૭૦
 અવગ પ્રાસાદ છે જાના જિંદ ચિં પ્રતિમા માહિ નાહિ ૭૦ ૨

પાંચ કોશ પશ્ચિમ દિશેં ચિં થૂલ કલ્યાણુક સાર;	૭૦	
ગૌતમ કેવલ તિહાં થયો ચિં યાત્રાણુ વિચાર.	૭૦	૩
વડગાંમેં પ્રતિમા વડી ચિં ઐધમતની દોય;	૭૦	
તિલિયાલિરામ કહેં તિહાં ચિં વાસી લોક જે હોય.	૭૦	૪
તિહાંથી પૂરવ દિશિલાણી ચિં ત્રિણુ કોશ કહેવાય;	૭૦	
પાવાપુરી રલિયામણી ચિં વીર મુગતીની જાય.	૭૦	૫
પાવાગાંમ જૂદો વસે ચિં પૂરીય વસેં ભિન્ન ઠાંમ;	૭૦	
કલ્યાણુક શ્રીજિન વીરનો ચિં કહીધં પાવા ગાંમ.	૭૦	૬
સમવસરણુ થાનક જિહાં ચિં થૂલ એક તિણેં ઠાંમ;	૭૦	
કાયા સંસ્કારી જિહાં ચિં તે જલમાંહિં છેં ધામ.	૭૦	૭
નષ ચૂંટી માટી ગ્રહી ચિં નિર્વાણુક કલ્યાણુ;	૭૦	
દેવ દાણુવ માનવ મિલી ચિં કીધું સરોવર ઠાંણુ.	૭૦	૮
કમલ સરોવર વીચ છેં ચિં જીવ્યોનિની રાસ;	૭૦	
પિણુ કોઈ વધ નવિ કરેં ચિં અમર દેવની ભાસ.	૭૦	૯
દીપોત્સવ ઉપરિ ઘણા ચિં આવેં શ્રાવક લોક;	૭૦	
મહોત્સવ મન માન્યા કરેં ચિં મુંકી સઘલો શોક.	૭૦	૧૦
પંચ રાત્રિ નિવસેં સદા ચિં નરનારીના વૃંદ;	૭૦	
દાન પુણ્ય પૂજા કરેં ચિં જનમ સફલ કરેં નંદ.	૭૦	૧૧
તે વંદી આનંદિયા ચિં આબ્યા નગર વિહાર;	૭૦	
તુંગિયાનગરી તિહાં હુતી ચિં તિહાં વન વાડી વિચાર.	૭૦	૧૨
કોશ છત્રીસ વિહારથી ચિં ક્ષત્રિકુંડ કહેવાય;	૭૦	
પરવત તલહટીયેં વસેં ચિં મથુરાં પુર છેં જાય.	૭૦	૧૩
કોશ દોય પરવત ગયાં ચિં માહણુકુંડ કહેં તાસ;	૭૦	
ઋષભદત્ત બ્રાહ્મણુતણો ચિં હુંતો તિણેં ઠાંમેં વાસ.	૭૦	૧૪
હિવણાં તિહાં તટની વહેં ચિં ગાંમ ઠાંમ નહિં કોય;	૭૦	
જીરણુ શ્રીજિનરાજના ચિં વંદું દેહરાં દોય.	૭૦	૧૫

તિહાથી પરવત ઉપરિ ચઢ્યા ચિં કોસ જિસે છે ચ્યાર,	૭૦
ગિરિ કંઠે એક દેહરો ચિં વીર બિળ સુધકાર	૭૦ ૧૬
તિહાથી ક્ષત્રીકુઠ કહે ચિં કોસ દોય ભૂમિ હોય,	૭૦
દેવલ પૂજી સહુ વલે ચિં પિણુ તિહા નવિ બાએ કોય	૭૦ ૧૭
(ગિરિક્ષરસીને આવિયા ચિં ગામ કોરાઈ નામ,	૭૦
પ્રથમ પરિસહ વીરને ચિં વડતલે છે તે કામ	૭૦ ૧૮
તિહાથી ચિહુ કોસે લલી ચિં કાકદી કહેવાય,	૭૦ -
ધન્નો અણુગાર એ નગરનો ચિં આજ કાકદી કહેવાય	૭૦ ૧૯
કાકદી એ બાણને ચિં વસતો ધન્નો એથ,	૭૦
સુવિધિ જિણેસર અવતર્યા ચિં તે કાકદી અનેથ,	૭૦ ૨૦
ધણિપરે દક્ષિણ દિશિતણા ચિં તીરથ લેઢ્યા ચ ગ,	૭૦
પટણે ચોમાસુ રહ્યા ચિં મહિલાસ્યુ હિવે રગ	૭૦ ૨૧
પટણાથી ઉત્તર દિશે ચિં કોસ પચાસ છે કામ,	૭૦
પ્રથમ ગુણુઠાણી કહે ચિં સીતામઢી ઇસ્યુ નામ	૭૦ ૨૨
મહિલા નામે પરગનો ચિં કહીઈ દક્ષતરમાહિ,	૭૦
પણુ મહિલા ઇણુ નામનો ચિં ગામ વમે કોઈ નાહિ	૭૦ ૨૩
તે સીતામઢી વિષે ચિં પગલા જિનવર દોય,	૭૦
મઢ્ઠીનાથ ઓગણીમમા ચિં એકવીસમા નમિ હોય	૭૦ ૨૪
તિહાથી ચૌદ ટામે લલી ચિં જનકપુત્રી કહેવાય,	૭૦
સીતા પીહર પરગડો ચિં ધનુષ પડ્યો તિણે કાય	૭૦ ૨૫
તે તીરથ વદી વડ્યા ચિં દેખ્યો ત્રિહુતદેશ,	૭૦
પ્રગલ મિથ્યાત્વી વસે ઘણા ચિં નહિ તિહા જૈન પ્રવેશ	૭૦ ૨૬

દૂહા.

પટણાથી પૂરવતણા તીરથ લેઢ્યા જેહ,
તિહા સઘલે મભારીયા જિણુસ્યુ ધગ્મ અનેહ ૧

નાંમ લેઈ લેઈ વંદિયા ટીકી દીધી પંત;
લાવપૂજાઈ જાણિનેં મન અનુમોદો સંત.

૨

॥ દાલ ૧૨ ॥

જ હોની દેશી.

જ હો વણારસીથી જાણુજો, જ હો સાઠ કોસેં તે સાર;
જ હો નયરી અજોધ્યા રૂઝડી, જ હો રૂપલદેવ અવતાર;
સુગુણુનર, સેવો તીરથ સાર, જ હો જિમ પામો ભવપાર. સુ૦ આંકણી.
જ હો અજિત નેં અભિનંદન ઈહાં, જ હો સુમતિ અનંત-જિણુંદ;
જ હો એ પાંચે જિનરાજના, જ હો કટ્યાણુક કરેં ઈંદ. સુ૦ ૨
જ હો રામ ઘરણી સીતા સતી, જ હો કીધી ધીજધરી ધીર;
જ હો સીયલ પ્રભાવેં તેહનેં, જ હો પાવક થાએ નીર. સુ૦ ૩
જ હો કુતુહલ નયરીતણાં, જ હો દીસેં જલના રે કુંડ;
જ હો હરિઅંદ રાજાઈ દીઓ, જ હો હરણી હત્યા દંડ. સુ૦ ૪
જ હો અજોધ્યાથી ઉત્તર દિશેં, જ હો ત્રીન કોસેં તે સાર;
જ હો સાવત્થી નયરી ભલી, જ હો સંભવ જિન અવતાર. સુ૦ ૫
જ હો તે સાવત્થીનેં કહેં, જ હો હવણાં તિહાંના લોક;
જ હો નાંમે કોના ગાંમડો, જ હો વન ગહુવર છેં શ્રોક. સુ૦ ૬
જ હો પગલાં પ્રતિમા છેં તિહાં, જ હો પૂજો આંણી પ્રેમ;
જ હો તિન વનષંડેં જાણુજો, જ હો ડંડક દેશની સીમ. સુ૦ ૭
જ હો પાલક પાપીયેં ઘણો, જ હો પીડ્યા પંધક સીસ;
જ હો સહિ પરિસહ કેવલ લહ્યો, જ હો પુંહતા સુગતિ જગીસ. સુ૦
જ હો પંધક અગ્નિકુમર થઈ, જ હો બાડ્યો દંડક દેશ;
કટુક અનેં કિરાયતો, જ હો ઉપજેં તિણું પ્રદેશ. સુ૦ ૯
જ હો ગોરખપુરથી પૂરવેં, જ હો કોશ પચીશ પ્રમાંણુ;
જ હો કાકંદી નગરી ભલી, જ હો સુવિધિ જનમનો ઠાંણુ. સુ૦ ૧૦

૭ હો હમણા કાકદી કહે, ૭ હો લોકલાપા એ જાણુ,
 ૭ હો પગલા પૂને પ્રેમસુ, ૭ હો આણિ નિજમન ઠાણુ સું ૧૧
 ૭ હો અયોધ્યાથી પાશ્વિમ દિશે, ૭ હો કોશે સાતે સાર,
 ૭ હો નગર રત્નપુર રૂઝડો, ૭ હો ધર્મજિણુદ અવતાર સું ૧૨
 ૭ હો સરથુતટનીને તટે ૭ હો એ નગરીનો વામ,
 ૭ હો હવણા લોક પ્રમિદ્ધ છઈ, ૭ હો રોઈનાઈ નિતાસ સું ૧૩
 ૭ હો અયોધ્યાથી પશ્ચિમ દિશે, ૭ હો કાપિલપુર ડે ઠાય,
 ૭ હો વિમલ જન્મભૂમિ જાણુજો, ૭ હો પિટિયારી વહિ જાય ૧૪
 ૭ હો પ્રહ્લદત્ત ચક્રી ઇહા, ૭ હો ચૂલણીના ચગિત હોય,
 ૭ હો કેમર વન મૃગ કીડતો, ૭ હો સજ્ય રાજા હોય સું ૧૫
 ૭ હો ગર્દલિહ્વ ગુરવચનથી, ૭ હો ગગાતટ વ્રતમાર,
 ૭ હો ઉત્તરાધ્યયને જાણુજો, ૭ હો દૂપદી પીહર વામ સું ૧૬
 ૭ હો મોગીપુર રલીયામણો, ૭ હો જનમ્યા નેમિજિણુદ,
 ૭ હો યમુના તટનીને તટે, ૭ હો પૂત્યા હોઈ આણુદ સું ૧૭
 ૭ હો મોગીપુર ઉત્તરદિશે, ૭ હો યમુના તટની પાર,
 ૭ હો ચ દનવાડી નામે કહે, ૭ હો તિહાં પ્રતિમા છે અપાર સું
 ૭ હો આગરાથી ઈશાનમે, ૭ હો શ્રીઅહિષ્તા પાસ,
 ૭ હો કુડ જગલના દેશમા, ૭ હો પગતપ પૂરે આસ સું ૧૮
 ૭ હો દિહીથી પૂરવદિશે, ૭ હો મારગ ડોશ ચ્યાલીસ,
 ૭ હો હત્થિણાઉર રલિયામણો, ૭ હો દેવણ તામ જગીમ સું
 ૭ હો શાંતિ કુચુ અગ્નાથજી, ૭ હો અવતરિયા ઇહો ઠાણુ,
 ૭ હો પાવ્ય પાડવ ઇહા થયા, ૭ હો પચ ચક્રવર્તિ જાણુ સું

દૂહા.

યૂલ ત્રીન તિહા પગગડા સુણુને આણી પ્રીત,
 હિવે નિજો દેશે તીર્થ જે ઠહેસ્યુ તેણી ગીત . ૧

પૂરણ પૂર્વદેશની યાત્રા ચઢી પ્રમાણુ;
હિવેં પશ્ચિમ દેશાંતણા તીરથ કરૂં વખાણુ.

૨

॥ ઢાળ ૧૩ ॥

શેત્રુંજે શિવર સમોસર્ધા, એ દેશી.

સોરઠ દેશેં વંદિયેં આનંદિયેં રે, શેત્રુંજય સિરદાર; તીરથ તે નમું; એ
તલહટીઈ લલિતાસરેં દીઠાં દિલ ઠરેં રે, ઋષભ ચરણ જુહાર. તીં ૧
ગિરિતલેં કડપ ભલિય છેં તિહાં નિર્મલાં રે, પગલાં નેમિજિણુંદ; તીં
પરવત ઉપરિ દેવીઈ હીઈ હરવીઈ રે, સોહે આદિજિણુંદ. તીં ૨
સૂરજકુંડ સોહામણો જિહાં જલ ઘણો રે, લીમકુંડ વિખ્યાત; તીં
રાયણતલેં રલિયામણાં લિયો ભાંમણાં રે, પ્રભુ પગલાંની જાત. તીં ૩
રાયણથી ઉત્તર દિશેં દીઠે મન હસેં રે, મરૂદેવીનો ટૂંક; તીં
સવાસોમજીનો કહે ચિત્તેં ગહગહેં રે, ચૌમુષ કીધો ચૂંપ. તીં ૪
અદબુદ મોક્ષખારી ભલી દીઠી નિરમલી રે, સહસ્રકૂટની ઠાંમ; તીં
સહસ ગિંબ વંધાં ભલા વંછિત કલ્યાં રે, ત્રિવિધ કરૂં પરિણાંમ. તીં ૫
ચેલાણા તલાવ ચેલાતણી આછિ ખની રે, નિર્મલ પાંણી જાસ; તીં
ઉલખા ઝોલેં નાહિયેં પરવાહિયેં રે, પૂરવ પાપની રાશ. તીં ૬
સિદ્ધવડ સિદ્ધ થયા ઘણાં કરિ કાંમણા રે, મુક્તિજનિત મનરંગ; તીં
કાંકરેં કાંકરેં જાણુને મનમેં આણુયો રે, મુક્તિ ગયા ચિતચંગ. તીં ૭
ગઢ ગિરિનાર જુહારીયેં હુષ વારિયેં રે, નિરખ્યા નેમિજિણુંદ; તીં
સહસાવન સંચમ લીયો સુભ મન કીયો રે, ત્રણ કલ્યાણક વૃંદ. તીં ૮
ઘોઘે નવખંડો પૂજીઈ શુદ્ધ થઈ જઈયેં રે, મહુઆમાં મહાવીર; તીં
દીવખંદિર તીન દેહરાં સુભ સેહરાં રે, અઝારો ઉંના તીર. તીં ૯
ઉંનામેં પગલાં ભલાં છેં ઉજલાં રે, ગણનાયક થૂભ તીન; તીં
દેવકો પાટણ જાંણીઈ વખાંણીયેં રે વેલાઉલ તસ સીમ. તીં ૧૦

નવોનગર પુરણદિરે જિનમદિરે રે, વદન કંઈ વારોવાર, -	તીં
એ ઊભી મોરઠતણી વતિયા લણી રે, મધ્ય-જૂનોગઢ સાર	તીં ૧૧
મધલે ગામે જૂહારીયે દુપ વારિયે રે, પૂજી પ્રભુજીના પાય,	તીં
દેહરે ને દેહરાસરે ણિળ ઝાહુપરે રે, વદુ પલાયત આય	તીં ૧૨
થલણપાસ જૂહારીયે ચિત ધારીયે રે, શ્રીકસારીપાસ નામ,	તીં
જનનગર ગુજરાતમા કહે વાતમા રે, અમદાવાદ સુપ ઠામ	તીં ૧૩
ગરમાહિ ણાહિરપુરા છે સુપકરા રે, સઘલે જિનની સેવ,	તીં
ખીખીપુરમા પાસજી પૂરે આસજી રે, ચિ તામણિ નિતમેવ	તીં ૧૪
સેગીસો મ પેસરો પચાસરો રે, પાટણ ણિળ અનેક,	તીં
ગોડી દોડી જાઈયે નિત્ય ધ્યાઈયે રે, અમીયજરો સુવિવેક	તીં ૧૫
ડરગઢપુરિ સોહતો મનમોહતો રે, આદીસર અરિહત,	તીં
તાર ગે ર ગે સદા પ્રણમુ મુદા રે, અનિતદેવ જયવત.	તીં ૧૬
નડોરે પદમાવતી મહિમાવતી રે, ભરૂઆચિ વીરમો દેવ,	તીં
મૂરતિળદરે સુદરૂ જિનમદિરે રે, હોયો લવલવ સેવ	તીં ૧૭
ખારાસણ આખૂગઢે જે નર ચઢે રે, વિમલચમી વિસતાર,	તીં
આદિજિણુદણ વહિયે આનદિયે રે, ધન માનવ અવતાર	તીં ૧૮
વસ્તુપાલ તેજપાલના સુખમાલના રે, સોહે મોટા પ્રાસાદ,	તીં
ચૌમુખ આવો જાણુને વખાણુને રે, અચલગઢે આહ્વાદ	તીં ૧૯
વસતપુરીમા દેહરા જીરણ પરા રે, કાઉસગંગે આર્દ્રકુમાર,	તીં
ખાલણુવાડે સોહતો મનમોહતો રે, વીર ચરણ આધાર	તીં ૨૦
સુપકારી સીરાહિયે પડિજોહિયે રે, વદુ ઋષભજિણુદ,	તીં
રાણકપુર રલિયામણો નલિની ભણો રે, શુદ્ધવિમાનઆકાર	તીં ૨૧
ધાણોરે મોવનગિરે વલી મન ધરે રે, શ્રીવરકાણો પાસ,	તીં
નડુલાઈમા જાવો ખાવીસમો રે, લિજમાલે પ્રભુ પાસ	તીં ૨૨
નેધાણે મંડોવરે છે સુપકરે રે, ફલપદિ મેડતામાહિ,	તીં
જેસલમેર જૂહારીયે ચિત ધારીયે રે, ખીકાનેર ઉચાહ.	તીં ૨૩

ઉદયાપુર મેવાડમાં પહાડમાં રે, ઋષભદેવ સુપકાર; તી૦
 દેવલવાડે દેવ છે ઘણા નવિ જાએ ગણ્યા રે, વંધા હરખ અપાર. તી૦ ૨૪

દૂહા.

કરહેડેં કર જોડીનેં વંદું વામાનંદ;
 એકલમદ્ધ ચોલેરજી સેવેં સુરતરવંદ. ૧
 ચંદ્રપ્રભ ચિંતા હરે માલપુરે મનરંગ;
 સાંગાનેરે સાહિબો વીરચરણ નમો સંગ. ૨

॥ ઢાલ ૧૪ ॥

આદર જીવ પિમા ગુણ આદર, એ દેશી.

હિવેં મેવાત દેશ વિખ્યાતા અલવરગઢ કહેવાય જી;
 રાવણપાસ જીહારો રંગે સેવેં સુરનર પાય જી. હિ૦ ૧
 દિલ્લીમેં મહાવીર વિરાજેં મથુરા નેં ભમકોલી જી;
 ગઢ ગ્વાલેર આવન ગજ પ્રતિમા વંદું ઋષભ રંગ રોલી જી. હિ૦ ૨
 નગર લાહોરે શાંતિજિણેસર શાંતિકરણ ગુણપાત્ર જી;
 દિલ્લીપતિ જિહાંગીર પાતશા કીધી અઠોત્તરી સનાત્ર જી. હિ૦ ૩
 દેશ માલવે નગર ઉજ્જૈણી તિહાં અવંતિપાસ જી;
 મેલો પોષ દશમીનો થાઇ મનો મગસી પાસ જી. હિ૦ ૪
 માંડવગઢમાં સુપાસ જિણુંદા વલી નરમદા પાર જી;
 ભરત અંગુઠીનાં માણકથી માંણિકસ્વાંમી કહેવાય જી. હિ૦ ૫
 પહેલાં તો અસવારી નિકલતો આજ તારિક એક જાય જી;
 દેશે વરાડેં દોલતિ દાતા અંતરીક સુખ થાય જી. હિ૦ ૬
 ખીજપુર વંદું જિનરાયા તુંગિગિરિ નમું પાય જી;
 રામ તપસ્યા કીધી રંગે માંગીતુંગી કહેવાય જી. હિ૦ ૭
 સેતબંધરામેશ્વર પાસે જૈન રાજ છે આજ જી;
 લંકા લેવેં રામ લક્ષ્મણે ખાંધિ સાયર પાજ જી. હિ૦ ૮

ગોમટસ્વામી જલધર તીરે છાયા માટી નીર છ,
 આજ અનોપમ વદે કોઈ ગુરુમુખ વાણી મધીર છ   હિં ૯
 ગિલગુલ પાસે ગોમટ દેવા કરે નાટિક પરદેષ છ
 ઋષભદેવની પ્રતિમા ઉચી પૂજે મધ વિશેષ છ.   હિં ૧૦
 અષ્ટાપદ આદે અવનીતલ તીરથ કામ અનેક છ
 સ્વર્ગ પાતાલે હિમવૈતાલ્યે તાસ નમુ સુવિવેક છ   હિં ૧૧
 ત્રિણ લોકમા શાસ્વતી અશાસ્વતી જિહ્વા જિનપ્રતિમા હોય છ
 તીનકાલ કરે નિત વદન જોડીને કર દોય છ   હિં ૧૨
 જે તીરથ ઇષ્ટ માહિ વષાણ્યાં નયણે દીકા તેહ છ,
 અણુદીકા પણુ ભક્તિ વહુ ત્રિકાલ લહું તેહ છ   હિં ૧૩
 તીરથ સેવા મુજ ફલ દીજે સાચો સમક્રિત સાર છ
 સુલભભોધિ હોજ્યો જૈનકુલ એ ધર્મતણો ઉપગાર છ   હિં ૧૪
 કરે વદના કર જોડીને એ સહુ તીરથ માર છ,
 સુગુરુ પ્રસાદે દર્શન કીધો ધન ધન મુજ અવતાર છ   હિં ૧૫
 અદીક્ષીપમાહિ સાધુ સાધવી શ્રાવક શ્રાવિકા જેહ છ,
 પાલે શુદ્ધક્રિયા જે માચી જ ગમ તીરથ એક છ   હિં ૧૬
 અનંક અકબ્જર યવનપાતિમાહ પ્રતિજોધ્યા ગુરુ હીર છ
 સવત મોલ ઇગતાલા વરમે કૃત્તેપુરમા મધીર છ   હિં ૧૭
 તાસ મીમ વાચક પદ ધારક મોમવિજય સુપકાર છ,
 ચારિત્ર આદિ વિજય ઉવજાયા મત્યવિજય સુવિચાર છ   હિં ૧૮
 તામ મીમ પડિતપદ ધારી લાલવિજયગણિ રાય છ,
 દિક્ષીપતિ અવરગજેભસ્યુ મિસ્યા આગરે આય છ   હિં ૧૯
 તપગરછની પોશાલ વિશાલા દેઈ દિક્ષીપતિ જામ છ,
 નિજ પુરમાન દેઈ કુરમાવે રહિયે મદા સુપવામ છ   હિં ૨૦
 તે કવિ લાલવિજય સુપ પાયા પાયા તીર્થ દીદાર છ,
 માનવજનમ મદલ ભયો મેગે મો તો ગુરુ ઉપગાર છ   હિં ૨૧

સર્વથઈ ત્રિણસય છાસદું ગઢ ઉપરિ દેહરાં ગુણુકુંદ;
ભરતઈ ભરાવી મણીમેં જેહુ ધનુષ પાંચસય ઉંચી દેહ. ૮

તે પ્રતિમા પૂજિં દેવતા ભવોદધિ તારણુ પદ સેવતા;
તેહતાણુ જલ ઉલખાઝોલ જે ફરસિ તે કરિં કટલોલ. ૯

આરગતિ છેદક આરિ પાજિ પાંચમ પદ સરિપો ગિરિરાજ;
ભવભયભંજન ભવિકા જાણિ સકલ તીરથમાં એ ગુણુખાણિ. ૧૦

સિદ્ધવડ શેત્રુંજી નદી ગંગાસરથી શાસ્ત્રિ વદી;
ખાર જોઆણુ પિહુલો પર્વત ત્રિણુ ગાઉ જાંચો મહત. ૧૧

અક્ષયતીરથ ઉત્તમ ઠામ પ્રહિ ઉડીનિં કરં પ્રણામ;
અડસઠિ તીરથથી બહુ ફલા વિમલાચલના ગુણુ નિર્મલા. ૧૨

પાલીતાણુ દેવયુગાદિ સેવો સ્વામી તણુ પ્રમાદ;
આદિપુરપાજિ અતિ ભલું આદિખંખ વંદુ ગુણુનિલું. ૧૩

સાગરતટિ સોહિ સુંદરુઃ ઘોઘાળંદિર જનમનોહરુ;
પાસ નવષંડ નિરૂપમ નામ જીરાઉલો ચંદ્રપ્રભસ્વામિ. ૧૪

જાલી સોરઠ અતિ ઉજમાલ તે તીરથ વંદુ ત્રિણુકાલ;
માનવભવ લાહો લીજીઈ જિનવર ભગતિ ભલી કીજીઈ. ૧૫

ગઢ ગિરિનારિ નેમિજિણુંદ પ્રણુમું પ્રેમિ ભવિ સુષકંદ;
કંચનખાલાણુ શિષર ઉદાર તિહાં દેવી અંખાવિ સાર. ૧૬

સહિસાવન લાષાવન મનોહાર જાંણે નંદનવન અવતાર;
ગજપદકુંડિ નાહી કરી નેમજી પૂજો રંગિ ધરી. ૧૭

અમીઝરો જિન ત્રેવીસમો રૈવતગિરિ ઉપરિ મન રમો;
સાત કોસ ઉંચો મનોહાર પાંચ કોસ પિહુલુ છિ સાર. ૧૮

જુનિગઢિ નિ ઉંનિ વલી અઝારો અમીઝરો મનરૂલી;
દીવખંદિર છિ સાયરતીર તિહાં ધરમી વિવહારી ધીર. ૧૯

નવલપુ સોરવાડી પાસ ધનવંત સેવિ લીલવિલાસ;

- કરગી રાન્ય કરિ કર છોડ પૂરિ પરબા કેરાં કોડ ૨૦
- આગલિ ઓપિ દ્વારામતી રાયણુછોડ સોહિ સુલભતી,
કછદેસિ ભુજનગરિ પાસ શ્રીચિતામણિ પૂરિ આમ. ૨૧
- ઓપારિ નિ દેવકિ ગામિ વીલયપાટણિ વીર પ્રણામ,
નવિનગરિ જઈ જિનવર નમુ સિ ધદેસિ ગોડી મનિ રમુ ૨૨
- થલવટમાહિ મહીમાધામ એંચો આપિ વહિત કામ,
પરગટ પરતો પૂરિ વલી સમરો સાહિબ ચૂરિ અલી ૨૩
- સાચોરિ શ્રીવીરજિણુ દ ચિરાદ રાધનપુરે આણુદ,
લગવત લેટુ મન ઉડહાસિ ધાણુધારિ ભીલડીઉ પાસ ૨૪
- જાલોરનયરિ ગજનીપાંન પિસુન વચનિ પ્રભુ ધરીયા ખાન,
વરજગસ ધવી વગીઉ જામ પાસ પેષીનિ જિમસ્યૂ તામ ૨૫
- સ્વામી મહીમા ધરણેદ્રિ ધર્યો માની મલિકનિ વલી વસિ કર્યો,
પૂજ પ્રણામી આપ્યા યાસ સ ધ ચતુર્વિધ પૂગી આસ ૨૬
- સ્વામી મેવાતણિ સ યોગિ પાદ્મપરમાગ્નો ટલીઓ રોગ,
સોલ કોસીસા જિનહરસિરિ હેમતણા તિણિ કીધા ધરિ ૨૭
- લિનમાલિ લયલ જનનાથ પાલણુપુર શ્રીપારસનાથ,
મગરવાડિ જખ્ય જાતો તપગછિ મહીમા જે આલતો ૨૮
- નયર ખીરાલૂ છિ સુલકામ આદિદેવનિ કર પ્રણામ,
ગઢતારિગિ અજિતજિણુ દ તીરથ થાપ્યુ કુમરનરદ ૨૯
- અહ્મનગર નિ વીજાપુરિ માખલીઈ નિ વલી ઈંડરિ,
તિહા થાપ્યા સેત્રુજ ગિરનારિ તે વડુ હુ અતિ સુષકાર ૩૦
- પોસીને છિ પાંચ પ્રાસાદ સરગમમોવડિ માડિ વાદ,
આરાસણિ છિ વિમલ વિહાર અ બાદેવી ભુવન ઉદાર ૩૧
- આખૂધરા ઉખરણી પુગી દેવદ્રહ ચ દ્રાવઈ ષગી,
વિમલમ ત્રીમર વારિ જાણિ અઢારમેય દેવલ શુણુપાણિ ૩૨

સાંતપુર આળથડિં તડતોલિ સાંગવાડિં ભારયે કાછોલિ;
 હુવિ આબૂતીરથ મંડાણિ વિમલિ થાપ્યુ સુણો સુજાણ. ૩૩
 મહિતઈ પૂછ્યા શિવના દાસ તિણે કહિઉ ઈહાં શિવનો વાસ;
 જો પહિલાં હોઈ જિનનું ઠામ તો થાઈ તુમ્હ વંછિત કામ. ૩૪
 તાસ વચણ મનમાંહિ ધરી રાતિ પુલ્કો પુણ્ય અનુસરી;
 અંબા આવી સુપનિ સહી જવારિ પુંજ સહિનાણી કહી. ૩૫
 તેથી પ્રગટ્યા દાદો તિહાં ગોફામાંહિથી જાણો ઈહાં;
 ભરડાકનિહ ભુંઈ માગી કરી લીધી સોવન ટંકે ભરી. ૩૬
 પેતલ આંણ મનાવી ધરી અંબાઈની સાંનિધિ ધરી;
 છપનકોડિ સોવન વય કીધ ભુવન કરાવ્યું જગહ પ્રસિદ્ધ. ૩૭
 ધર્મધોષસૂરી સુપસાય તીરથ થાપ્યું અવિચલ ઠાય;
 આદિદેવ થાપ્યા સુષકાર સફલ કર્યો માનવ અવતાર. ૩૮
 પ્રાગવંશ ચઢાવી સોલં પાપતણો વલી કીધો પોલ;
 રોમનગર ખારિ સુલતાન જીતી થાપ્યા વિમલપ્રધાન; ૩૯
 લુંણગવસહી નેમિજિણુંદ મંત્રી વસ્તુપાલ આણુંદ;
 ખારકોડિ કંચન વાવરી અનોપમ કરણી કોડિં કરી. ૪૦
 અઢારકોડિ સેત્રુંજિ સાર સાઠીખાર કોડિ ગિરનાર;
 સેત્રુંજથી ગિરનાર પ્રમાણિ તિલધું તોરણ કીર્તિ સુલઠાણિ. ૪૧
 ધરતરવસહી પારસનાથ લીમવસહી નમું જોડી હાથ;
 દેવ દિગંખર વસહી લહી દેલવાડિં દેવભુમિકા કહી. ૪૨
 અચલગઢ અવિચલ છિ ઠામ ચોમુખિ કીજિ આદિ પ્રણામ;
 માંડવગઢ વાસી વાણીયા અવર રાયસિર જાણીયા. ૪૩
 પ્રાગવંશ સહિસા સુલતાન દેઉલ કરાવ્યું તિણિ પ્રધાન;
 ચઉદસીય મણુ પીતલ સાર હેમવરણ કરી પ્રતિમા ખાર. ૪૪
 લીમસાહ તિહાં ભાગજ કીધ હેમધડી દસમાંહિ દીધ;

લાખ ધન સેવકનિ દીર્ઘ ઉત્તમ કરણી ઇણીપરિ કીર્ઘ.	૪૫
લાણુવમહીઈ નેમિનિષુદ તે પણિ કીધી કુમરનરિ દ,	
અચલેમર માનિ શિવદામ તેત્રીસ કોડિ દેવતાનુ વામ	૪૬
તીરથ સાનિધિ કરિ સર્વદા દેવી દીપિ લક્ષ્મી અરણુદા,	
ગૌતમઋષિ વાશિષ્ઠ વિશેષ સાત ધાત ઔષધી અસેષ	૪૭
કુડ નદી સરોવર ઘણા વન વાડી તરૂં સોહામણા,	
અળ અનેક અ પા કેતકી સદા સોહિ ફલ ફૂલે થકી.	૪૮
બાર ગામનો વાસ વિસાલ ચઉપદ ઋદ્ધિ અસ્થિર સાર,	
નધીસરોવર મોભા ઘણી પરવતરાજ નમુ બહુ શુણી	૪૯
શ્રીમાતા રસીઈ મનિ ધરી બાર પાજ એક રાતિ કરી,	
બાર ભેયણુ સોહિ વિસ્તાર સાત કોસ ઉચો મનોહાર	૫૦
ગિરિ ભેટી પાજિ ઉતર્યા ગામ હણાદ્રામાહિ સ ચર્યા,	
પુન્યિ પેધ્યા પારસનાથ સુર નર સેવિ ભેડી હાથ	૫૧
શુરાઉલિ દાદો દીપતો તેજિ ત્રિભુવન રવી શુપતો,	
નયગ મહાડ અનિ ગમમેણુ પાપ પણામિ દેવ દીઈ જેણુ	૫૨
આદિલખ બ પીતલમય સાગ હેમતણી પરિ મોહિ ઉદાર,	
શ્રીરામચ દ્રતુ તીરથ એહ આજ અપૂર્વ અવિચલ જેહ	૫૩
નીળાજિ પ્રણુમુ દેવ યુગાદિ પુન્યવ ત પૂજિ તથા પ્રમાદ,	
સ્થાકરે સ્ત્રીરોધી વામાન દ હમી હસી પુરિ પ્રણુમુ આણુ દ	૫૪
કાલધગી બૂઆડિ ગોહિલી પામણુ મુગતિ દીઈ મોહિલી,	
લામિ મણાઉદ્ર ગામિ દયાલ આદિ વીગ કોરટિ મયાલ	૫૫
વાગમેણુમાહિ ત્રિણુહર ભેડિ ત્રિનપાલ દીઈ ડોલગ ડોડિ,	
વિમલ ગાતિ નિ ગ લવદેવ આદિ વીરની કીજિ એવ	૫૬
નયર મીરોડી ઉત્તમ ઠામ દેઉલ દીપિ મહિમાધામ,	
આદિ અજિત પ્રાસાદ ઉત્તમ શુરાઉલો સ જેમરો મનિ રગ	૫૭

ઋષભદેવ ચોમુખિ ચોસાલ દીપે દરિસણ અમીઅરસાલ; પ્રગટમદ્ધ પોરવાડહમાહિ સંઘવી સીપા સુ કહિવાય.	૫૮
મહાપુરુષ મેહાજલ નામ તીરથ થાખ્યું અવિગલ કામ; સંવત નેઉઈ સોલિ વલી સેત્રુંજ યાત્રા કરી મનિરૂલી.	૫૯
કાસીદ્રે છિ વીર યુગાદિ ઘાંણિં વીર નમું પ્રાસાદ; લોટાણિ સેત્રુંજ જોડિ આદિલદેવ નમું કર જોડિ.	૬૦
વસંતપુર પાટણ અહિઠાણ આદ્રકુમારતાણું સહિનાણ; શાંતિનાથ સોહિ સુખકંદ વીરવાડિ શ્રીધર્મજિણુંદ.	૬૧
ગામ અઝારી સોહિ સારદા વીર વિશેષ હરિ આપદા; નાંણિ નિવલે નાંદીઈ જીવતસ્વામી વીર વાંદીઈ.	૬૨
ખંભણવાડિં જિન વર્દ્ધમાન પૂજ્યો પૂરિ નવિ નિધાન; આખૂધરા એ તીરથ કહ્યાં ગોઠવાઠિ ગાઉં ગહિગહ્યાં.	૬૩
ખેહુડિ સંથવ દાદો પાસ રાતો વીર પૂરિ મનિ આસ; છેછલી સિણવાડી સાદડી વામાસુત વંદુ તે શુભ ઘડી.	૬૪
રાયણપુરિ રૂડો ગ્રહમુખ નલિનીગુદ્ધમ વિમાન પ્રતપ્ય; જોતાં નયણે ખહુ સુષ હોય જંગમાંહિ તીરથ અનોપમ સોય.	૬૫
પ્રાગવંશ પુન્યિ ખહુ ભર્યો કામલદે કુષિ અવતર્યો; ધન ધન ધરણો સંઘવી નામ જોણિ કીધાં ઉત્તમ કામ.	૬૬
સંવત ચૌદ છિતાલિ જાણિ સોમસુંદરસૂરી ગુણખાણિ; તસ ઉપદેશ સુણી ગહિગહ્યો જિનસાસન સોભાવક થયો.	૬૭
ચોમુખિ થાખ્યા નાલિ મલ્હાર સૂરીપદ મહોછવ સુષકાર; સંઘતિલક વિમલાચલિ ધર્યું ઇંદ્રમાલ લેઈ વ્રત ઉચર્યું.	૬૮
વરસ ખત્રીસે ભર ચૌવને નારી સંગ તજ્યો સુભમનિં; ખાવન સંઘ મલ્યા તિણિ વારિ ધરણિ સાહ વરીઓ જયકાર;	૬૯
કુંભા રાણાનુ પરધાન સકલ ખુદ્દિ સદા સાવધાન;	

ધન યૌવન ઠકુરાઈ લડી ઉત્તમ કરણી કીધી સહી.	૭૦
દેસૂરીઈ દેવ યુગાદિ ઘાણુરે વલી વીર પ્રાસાદ,	
નડુલાઈ નવ મદિર સાર શ્રીસુપામપ્રભુ નેમકુમાર	૭૧
નાડુલ વપ્રાસુત વીનવુ વામાસુત વરકાણિ ઠવુ ,	
જાણારિ વલી ગઢ ઉપરિ પામ વીર પ્રણમુ શુભપરિ	૭૨
શિવાણિ ગઢિ મ ડોવર મહાબલી પૂજુ પાસકુમર મનિ રૂલી,	
સોઝતિ જયતારણિ ફલવધિ પરમેશ્વર મેત્રો બહુવિધિ	૭૩
પદમપ્રભુ પ્રતિમા હેમની ગામ ગ ગાણીમાહિ સ્થામિની,	
મ પ્રતિશય ભરાવી પરી પ્રભુપદ પૂજે પુન્ય કરી	૭૪
મહાવીરથી હુઓ સુપદાય બમય વરમે સ પ્રતિશય,	
આર્યસુહસ્તી શુર ઉપદેશ ધરમતણા પામ્યો પરવેસ.	૭૫
અવ્યક્ત મામાયક અનુસારિ જાતમાત્ર લહો રાન્ય ઉદાર,	
તણુ પ ડિ વરતાવી આણુ જિનમ ડિન ભૂમિ કીધી જાણુ.	૭૬
મવાલાપ પ્રામાદ સુચ ગ સવાડોડિ પ્રતિમા મનિ ર ગ,	
છત્રીસ મહુમ કીધા ઉદાર ઉપામગ પણિ હોય હજાર	૭૭
એક પ્રામાદ નવો નિતુ હોય તો દાતણુ કરિ ગજ સોય,	
માત મય શત્રુકાર દેય ત માતે પેત્રે ધન વાવત.	૭૮
મરૂધર નવ કોટી મ ડાણુ ચો દુપુર મેડતિ વપાણુ,	
પાલી પ્રણમુ પામ જિણુ દ ઓમનયરિ વલી ધામાન દ	૭૯
જમવ તગય થયો ગઠોડ રાની દમાવતારી જોડ,	
અડ પ્રનાપી અનોપમ આજ દહીપતિ પણિ માની લાજ	૮૦
ચતુગ્ગ ગમેના સડમ છત્રીસ શ્રાવકમ ત્રી કરિ જગીમ,	
જન્મ મીમિ સુધીયા રહિ સાથ વ્યાધિ ન ઘાલિ હિરણ્નિહાય.	૮૧
યલવટ તીગ્થ બાહુડમેરૂ વિદ્વાનેર નિ જોમલમેરૂ,	
આદિ અજિત પાસ નિ વીર સોવનકલસે ભુવન સુધીર	૮૨

જેસલમર શ્રાવક મત સુદ્ધ આગમભેદ લહિં બહુબુદ્ધિ;
 ધરમતણા દિન પોતિ કરિ તેતી જીવી લેષિ ધરિ. ૮૩
 નગર નાગોરિ આળ્યા જામ પાસ જિણેસર લેઢ્યા તામ;
 ઇમ અનેક તીરથ છિ ઠામ પછિમદિસિનાં બોઢ્યાં નામ. ૮૪

કલશ.

ઇમ અનેક તીરથ અછિ સમરથ પછિમદિસિ સોહામણાં;
 જય જય કારક શિવસુષકારક ત્રિભુવન નાયક જિનતણાં.
 સંવત સસી મુનિ વેદ રસલરિ આસોમાસિ અલિનવી;
 બુદ્ધ શિવવિજય શિસ શીલ સેવી વદિ આણુંદ વિનવી. ૮૫

દ્વંડા.

પૂરણ પુનિં પામીઉ માનવલવ અવતાર;
 સદ્ગુરુ સાનિધિથી લહ્યો જ્ઞાનદષ્ટિ આધાર. ૧
 યુગતિ સંઘાતિ જોઈયાં તીરથ દેશ અનેક;
 કટ્યાણકકારી કહું પૂરવદિશિ વિવેક. ૨

ચોપાઈ.

દેવગુરુ સારદ સુપસાય પલાણું પુન્યિં બહુ સુષદાય;
 ઉત્તમભૂમિ કટ્યાણક ઠામ સુણયો તીરથકેરાં નામ. ૩
 પહિલા દેસ મેવાતિ કહું અહીછત્રાપુરિ પાસજી લહું;
 નયર આગરિં પાસકુમાર ચિંતામણિ લેઢ્યા સુષકાર. ૪
 દદ્દીમંડણ વીરજિણુંદ અંદવાડિ નેમજી સુષકંદ;
 યમુના તીરિ મથુરાં જઈ નેમજી પૂજો પાવન થઈ. ૫
 કાસી દેસ પ્રસિદ્ધું ઠામ વાણારસી નયરી સુલ ગામ;
 તિહાં જનમ્યા જિન પાસકુમાર લિલુપુરિ બંધઠા સુષકાર. ૬
 પ્રયાગતીરથનો મહીમા ઘણો અખયવડ પ્રગટ્યો તે સુણો;
 વરસીતપ પૂર્યો અરિહંત રૂઢા ઋષભદેવ લંગવંત. ૭

- એક દિવસે પ્રભુ ધ્યાનિ ધરી તરૂંહેઠિ ગ્હા કાઉસગ કરી,
તે ઉપિ અતિ ઉત્તમઠામ આજ અપયવડ કહીઈ નામ ૮
- ગંગા યમુના નિ સરમતી ત્રિવેણી તીરથ મોલતી,
એહનુ જલ દેવપૂજા યોગ્ય તે વિપરીત કરિ છિ લોગ. ૯
- ગમ રાપ નિ હાડે કરી મીઠ્યાતી માહિ નાપિ ભરી,
અગ પપાલિ મલ મૂત્ર જ લર્યા તે કિમ પામિ મદગતિ વર્યા. ૧૦
- તિહા પામિ જિન જનમ્યા સહી ગામ ઠામ ભલ ભાગ્યિ લહી,
સીહપુરી શ્રેયામ જનમ્મ અદ્રપુગિ અદ્રપ્રભુ તિમ્મ ૧૧
- હાલપુરપદ્મ સુભગામ ચૂલિભદ્ર જનમ્યા તિણિ ઠામિ,
મગધદેગ રાજગૃહ નામ મુનિસુવ્રતનિ કર પ્રણામ ૧૨
- પાયે પર્વત કહીઈ સાર પાયે મેરૂ મમ અવતાર,
વિપુલ વંશાર રતન સુવ્રત ઉદયગિગિ દેપિ તે ધન. ૧૩
- તે ઉપરિ જિનના આવામ પૂજ્યા પૂરિ મનની આમ,
સાલિભદ્ર ઘર પામિ ક્યો ન દમણીયારની વાવિજ જૂઓ ૧૪
- ગિગિ વૈભાગ રોહિણીયાશુહા આવો દરમો ણાગ જૂજૂઆ,
ગઢમાહિ ઓપિ આવામ શ્રેણિકશયતણા ઉડ્ડાસ ૧૫
- મિથિલા નયગી મહીજિણુદ વાસુપૂજ્ય અ પા સુખકદ,
સતી સુભદ્રા ઉઘાડી પોલિ શીલતણિ મહિમા કહ્યોલિ. ૧૬
- આગલિ અયોધ્યા નયગી વામ પાસિ ગંગા ગિરિ દૈલામ,
ગમ શીતા તિહા કીધુ ગજ લલિતપુર શીલત જિનગજ ૧૭
- જલીગામ ઋતુવાલુ નદી કેવલ ભુમિકા વીરની વદી,
ગમ હલગ ઉપગિ પર્વત મેરલનામિ અછિ મકુત ૧૮
- તેથી પ્રગટી ગેવા નદી સુવર્ણભદ્રા ખીલ વદી ૧૯
- સુવર્ણભદ્રા નદી મહિનાલુ તમ મગિ લાકઠ થાઈ પાડાણુ,
દોતિકકાગી દીસિ પરી ગંગા સગમ આવી વરી. ૨૦

- હાથી રેવામાહિં રમઈ પછિમ સમુદ્રમાંહિં વીસમિં;
 દેસ કાસમીર દેવી ભારતી કેસર વન નયણે ધારતી. ૨૧
- હંસવાહન વીણા વિખ્યાત જિમણિ કરિ પુસ્તક કવિ માત;
 તિહાં નીપાઈ બહુ પામરી રાય રાણા ઓઢિં તે ધરી. ૨૨
- સમેતાચલ આવ્યા ગહિગહી વીસ વીતરાગ તિહાં સિદ્ધા સહી;
 જિનવર થૂલતણા જે ઠામ તે સવિ દીપઈ મહીમાધામ. ૨૩
- પારસનાથનો પરતો ઘણો નિશિ વેલાઈ નોખતિ સુણો;
 યાત્રા કરી જવ પાછા ફરિ મેઘમાલી તવ વર્ષા કરિં. ૨૪
- પાલગંજ તલહટી વસઈ રાજ પ્યત્રી મનિ ઉલ્હસિં;
 પારસનાથની ઓલગ કરિ પ્રભુની આણુ સદા સિર ધરિ. ૨૫
- ગજ ગઈડા આરણાની ઘટા મૃગ કસ્તુરીયા બહુ સામટા;
 વન કદલી હરડિની ડાલ ઝાઝાં રૂંધ અનિ વંશજલિ. ૨૬
- સાત કોસ પોઢો સુવિશાલ પાંચ ગાઉ પહોડો ચોસાલ;
 તિહાંથી જઈઈ દેસ બંગાલ તીરથ શિખર છિ અતિહિ રસાલ. ૨૭
- પારસ પાહાણની પ્રતિમા સાર સોના રૂપાની પણિ ધાર;
 તેહતણી જે કરસિ યાત્ર સફલ જનમ તસ નિર્મલ ગાત્ર. ૨૮
- ઝાડખંડિ સોહિ જગનાથ વણ્ણુ ચ્યાર સેવિ પ્રભુનાથ;
 તિહાંથી આવ્યા પ્યત્રીકુંડ વીરજી વંદુ માહણકુંડ. ૨૯
- અવન જનમ વીરનાં અહિઠાણ પાવાપુરિ પામ્યા નિરવાણ;
 યાત્રાપાણિ મુનિવરની તિહાં વીરનુ થૂલ વંદુ વલી ઇહાં; ૩૦
- વિમલનાથ કંપિલપુર અંગ શુહવરગામિ ગૌતમ મનિ રંગ;
 ગજપુરિ કુંથુ જિણેસર નામ કોસંબી પદમપ્રભુ ઠામ. ૩૧
- પુરવપુન્નિ પેષી સહી પૂરવ દિસિ યાત્રા કહી;
 નામ નિરૂપમ જે ધનવંત જિનવર પૂજિ તે પુન્યવંત. ૩૨
- નરવર અલવર રણથંભરિ રાવણપાસજી રખ્યા કરિ;

ખાવનગજ પ્રતિમા દીપતી ગઢ શુવાલેરિ સદા સોભતી.	૩૩
મિલરિ ખુદીનગર આખેર દુક ટોડા નિ ગઢ અજમેર,	
તિહા મોટા જિનહર છિ ઘણા સોવનકલમે સોહામણા.	૩૪
માલપુરિ નિ સાંગાનેર મેદપાટમાહિ કુલલમેર,	
આદિ નયર એ ઉત્તમ હામ ત્રિણકાલ તિહા કર પ્રણામ.	૩૫
ગોશુ દિ નવપક્ષવ પામ નાગેદ્રહિ નમી લીલ વિલાસ,	
એકલિંગ મહાદેવ પ્રાસાદ ગગન સઘાતિ માડિ વાદ	૩૬
દેલવાડિ છિ દેવજ ઘણા બહુ જિનમદિ રત્નીયામણા,	
દોઈ દુગર તિહાં થાપ્યા સાર શ્રીશત્રુજે નિ ગિરનાર	૩૭
નવિ તલાદિ ચોમુખ આર દયાલસાહ મહિતિ સુખકાર,	
અનોપમ કરણી કીધી આજ ગર્જમિહ રાણા નિ રાજ	૩૮
ઉદયપુર તે ઉત્તમ હામ ગીતલનાથનિ કર પ્રણામ,	
બહુ જિનમદિર દીપિ વડી પાસ સુપામજી ટાલિ અડી	૩૯
રાણાનુ તિહા છાજિ રાજ છત્રપતી હીંદુશિરતાલ,	
શીમોદીયાગાપિ ભૂપાલ પટદર્શન તે પ્રતિપાળ.	૪૦
સાડેરાગચ્છના યજમાન દિન દિન દીપિ પુન્યપ્રધાન,	
દાની માની જ્ઞાની ઘણુ યગપ્રતાપ મોહિ તેહ તણો	૪૧
બહરનયરિ શાંતિ ત્રિણદ જમ મુખ દીકિ અતિ આણુદ,	
માત ધાતતણુ અહિહાણુ પ્રગટિ આજ મદા મપગણુ	૪૨
અપલદેવ વાગડ વિપ્યાત મહિમા જેહુનો જગિ આપ્યાત,	
જવાસિ દુગરપુર ધર્મ જિન લેટું વમવાલિ જઈ	૪૩
આદિનયર આહુડ મહાણુ ધર્મનાથ વહુ ત્રિણલાણુ,	
પામ કરકડો પૂજુ મુદા માદડીઈ જિન મોહિ મદા	૪૪
ગઢ ચિત્રોડિ દેવ યુગાદિ પાર્શ્વનાથ વંદુ આહુદિ,	
અપલવસિ કીરતિધરરાય મકોસલ શિવ પામ્યા હાય	૪૫

માલવ તીરથ વંદુ હવિં દસોર સુવત સુષ ઠવિં; ૪૬
 રામપુરિ નિં રતલામિ સહી સિરંજની ચંદેરી કહી.
 લાવિ લેયો મગસિપાસ મોટો મહિમા જગમાહિ જસ;
 કૂકડેસર મહિમા પાસનો પ્રભુનામિ રોગ નાવે આસનો. ૪૭
 પાસ અવંતી જિન ધ્યાઈઈ નગર ઉજેણી સુષ પાઈઈ.
 સિદ્ધસેન મહિમા વિસ્તાર પામ્યો ઇણિ તીરથિ સુષકાર. ૪૮
 વિક્રમ લોજ સંપ્રતિ પુન્યવંત પરદુષ કાતર બંહુ સતવંત;
 પરસ્ત્રી બંધવ સાહસ ધીર દાતા લોગતા ને વડવીર. ૪૯
 વિણુય વિવેક વિદ્યા ગુણુપાત્ર પંડિતપ્રીય મહાનિર્મલ ગાત્ર;
 માલવપતિ ઉજેણી રાજ કીરતિ વરતિં જેહની આજ. ૫૦
 સીપ્રાનદી ગયદંભસાણુ ચોસઠિ જોગિનીનું અહિઠાણુ;
 સિદ્ધવડ હરસીદ્ધીપીઠ રામ સીતાનું તીરથ દીઠ. ૫૧
 નયરી અવંતી આગલિ વલી માંડવગઢ દીપિં મહાબલી;
 શ્રીસુપાસ સેવું જિનરાય આદિ વીરના પ્રણમું પાય. ૫૨
 ઓસવંશ અનોપમ નામ સંગ્રામસોની એણિ ઠામ;
 શીલિં સદ્ગુણ કર્યો સહિકાર બહુ જસવાદ લહ્યો સંસારિ. ૫૩
 જિણિ સિદ્ધાંત સુણી ભગવતી હેમમુદ્રા મેહલી દીપતી;
 છત્રીસ સહસ ગૌતમનિં નામિ શાસ્ત્ર લિષાબ્યાં પુન્યનિ કામિ. ૫૪
 મેવાતથી માલવ લગિ જોણિ બોલ્યાં તીરથ બહુ ગુણુપાણિ;
 ગુરવચનેથી કેતી લહી ઇણીપરિ પૂરવ યાત્રા કહી. ૫૫

કલંસ.

તપગચ્છ નાયક બહુ સુષદાયક વિજયપથ્ય ધુરંધર;
 શ્રીવિજયરાજસુરિંદ સોહિ સૂરીગુણે કરી સુંદર.
 તસ તણિ રાજિ અતિહિ છાજિ સંવેગ ગુણુમણિ સાચર;
 બુધ શિવવિજય સીસ શીલ વીરનિ સદા આણુંદ જયકર. ૫૬

દૂહા.

પરમપુરુષ પ્રણમુ વહી વાગેસગી વગ્દાય,
ત્રીગુરુચણ પસાઉલિ સ કટ દૂરિ ભય.

દધ્યણુદેસિ દીપતા દોલિતદાઈ દેવ,
શુણુ ગાઉ તીરથતણા ગામ ઠામ સુણો હેવ

ચોપઈ.

નદી નર્મદા પેલિ પારિ આળ્યા દધ્યણુદેમ મઝારિ,
માનધાતા તીરથ તિહા સુણ્યુ ગિવધર્મી તે માનિ ધણુ ૩
પામ પડુઓ પડગુણુ ગામ પાનદેમ કહીઈ સુષધામ,
ખરહાનપુર મ ડણુ જિનદેવ પામ મનમોહનની કીર્તિ સેવ ૪
પાસ ચિતામણિ ને મહાવીર શાતિનાથ નેમીજિન ધીર,
સ્વામી સુપામ ગોડી શુણુવત મહાજન મોટા તિહા પુન્યવત ૫
ઓશવગમૂષણુ અલિરામ મ ઘવી છીતૂ જગજીવન નામ,
તમ ધરણી જીવાદે મિરી મકલ શુણુ સીતા અવતરી ૬
માણિકસ્વામિ નિ અતગીકલણી આળૂ ગોડી મેત્રુજતણી,
યાત્રા પ્રતિષ્ઠા મધની લગતિ દાન સુપાત્ર દીયા યુગતિ ૭
સારગધર સઘવી પોગવાડ યાત્રા દીધી ચૈત્રપ્રવાડિ,
સતર ખત્રીમિ ખહુલી ઋદ્ધિ લખમીતણો લાહો તે લીધુ
માલવ નિ મેવાડિ જઈ આળૂ ગોડી ગૂજર થઈ,
વિમલાચલમાહિ સિદ્ધા કામ સઘતિલક ધાર્યુ તમ ઠામિ. ૮
જેમલ જગજીવનદામ દાતા લોગતા લીલવિલામ,
જિનધરમી દિગખર મતિ અતિ ધનવત હુઓ સુલભતિ ૧૦
જિનપૂત નિત્યઈ તે કરિ આઠ રૂપહીયા તિહા વાવગિ,
સદાવર્ત મોહિ દાતાર ખરહાનપુરિ વિવહાગી માગ ૧૧
આગલિ મલકાપુર સુલ ઠામ શાતિનાથનિ કરૂ પ્રણામ,

- તિહાંથી ચઢીઈ દેઉલઘાટ દેસ વરાડની ચાર વાટ. ૧૨
- દેઉલ ગામ અછિ ધનવંત નેમીસર પ્રણમ્યા શુભશાંત;
હવિ સઘલિ દીગંબર વસિં સમુદ્ર સુધી તે ઘણું ઉલ્હસિં. ૧૩
- શિરપુર નયરિ અંતરીકપાસ અમીઝરે વાસિમ સુવિલાસ;
પરગટ પરતો પૂરિ આજ નવનિધિ આપિ એ જિનરાજ. ૧૪
- રાવણુનો ભગપતિ કહ્યો પર દૂષણુ રાજ તે થયો;
જિનવર ણિંબ પૂજાનિ જિમઈ એક દિવસ વનમાંહિ રમઈ. ૧૫
- દેહરાસર પણિ ઘરિ વીસર્યું વેલુ છાણુનું ણિંબજ કર્યું;
ભણી નવકાર પ્રતિષ્ઠિં અંગ પૂજા પ્રણમી મનિનિં રંગિ. ૧૬
- પ્રતિમા વજ્ર સરિષી લહી કોઈ આશાતના કરસિ સહી;
તેહ કારણ મેલહી જલકૂપ વેગિ આવ્યો નયરી ભૂપ. ૧૭
- અનુકમિ એલગરાયનો રોગ દૂરિ ગયો તે જલસંયોગ;
અંતરીકપ્રભુ પ્રગટ્યા જામ સ્વામી મહીમા વાઢ્યો તામ. ૧૮
- આગે તો જાતો અસવાર એવડો અંતર હુતો સાર;
એક દોરાનું અંતર આજ દિન દિન દીપિ એ મહારાજ. ૧૯
- ગોમુષી ગંગા ગામ લુણાર નિરમલ નીર નાહિં સંસાર;
અસૂચિ નારી નાહિ જામ તો તે પાંણી વિણસિં તામ. ૨૦
- એલજપુરિ કારંજ નયર ધનવંત લોક વસિ તિહાં સહાર;
જિનમંદિર જ્યોતિ જાગતાં દેવ દીગંબર કરી રાજતા. ૨૧
- તિહાં ગચ્છનાયક દીગંબરા છત્ર સુખાસન આમરધરા;
શ્રાવક તે સુદ્ધધરમી વસિં બહુ ધન અગણિત તેહનિ અછિં. ૨૨
- વઘેરવાલવંશિં સિણુગાર નામિ સંઘવી ભોજ ઉદાર;
સમકિતધારી જિનનિ નમિ અવર ધરમ સ્યૂં મન નવિ રમિં ૨૩
- તેહને કુલે ઉત્તમ આચાર રાત્રિભોજનનો પરિહાર;
નિત્યઈ પૂજા મહોચ્છવ કરિ મોતીચોક જિન આગલિ ભરિ. ૨૪

પ આમૃત અલિપેકિ ઘણી નયણે દીડી તે મિહુ લાણી, શુર સાહમી પુસ્તક લાઝાર તેહની પૂજા કરિ ઉદાર.	-૨૫
મધ પ્રતિષ્ઠા નિ પ્રાસાદ બહુ તીરથ તે કરે આહ્વાદ, કરણાટક કુકણુ શુજરાતિ પૂરવ માલવ નિ મેવાતિ	૨૬
દ્રવ્યતણા મોટા વ્યાપાર સદાવર્ત પૂજા વિવહાર, તપ જપ કરિયા મહોચ્છવ ઘણા કરિ જિનસાસન સોહામણા	૨૭
સવત માતિ સતરિ સહી ગઢ ગિરિનારિ જાત્રા કહી, લાપ એક તિહા ધનવાવરી નેમનાથની પૂજા કરી	૨૮
હેમમુદ્રા સધ વચ્છલ કીઓ લાછિતણે લાહો તિહા લીઓ, પરણિ પાઈ મીઆલિ દ્વધ ઇપૂરસ ઉનાલિ સુદ્ધ	૨૯
એલાકૂલિ વાસ્થા નીગ પથીજનનિ પાઇ ધીર, પ આમૃત પકવાને ભરી પોષિ પાત્રજ ભગતિ કરી.	૩૦
લોજ સઘવી સુત સોહામણા દાતા વિનઈ જ્ઞાની ઘણા, અર્જુન સઘવી પદારવનાથ શીતલ સઘવી કરિ શુભકામ.	૩૧
હવિ મુગતાગિરિ જાત્રા કહુ શેત્રુજ તોલિ તે પણિ લહુ, તે ઉપરિ પ્રાસાદ ઉતગ જિન ચોવીમતણા અતિથ ગ	૩૨
સિંધપેકિ આળા પાતૂર અદ્રપલ જિન શાતિ મનૂર, ઓમાવુદગિરિ ગઢ કડ્યાણુ મહિર બિધર પ્રમીધુ ઠાણુ	૩૩
ઇહાવી કહીઇ દેસ તિલગ ભાગનગર ગલકુડુ અગ, લેઅણુ ચ્યાર વસિ સુવિસાલ કુતળમાહુ નામિ ભૂપાલ	૩૪
એકલાપ હયવર હોમતા નવલપ પાલા પદ મેવતા, ગજરથ મોહિ દલ ચિણુગાર નાટિક નેલ વાજિત્ર માર.	૩૫
ગણિકાના ઘગ મહિમ છત્રીસ નાચગીત કરિ નિમદીમ, જિનપૂતઘ ઓચ્છવ વડી બાણે અપચ્છર લેકિ મિલી	૩૬
શ્રાવકજન વમિ લખ્યમીવત દાની જ્ઞાની ધગ્મી મત,	

- મણિ માણિક વિદુમના નાથુ દેવગુરુ સેવિં સપરાણુ. ૩૭
- ઓશવંશ ઉપિ ઉજમાલ દીપદં દોલતિ દાન દયાલ;
દેવકરણુ સાહ દરિસણુ ભલો રૂપિ રિદ્ધિ સદા શુણુનિલો. ૩૮
- ચિંતામણિ ચૈત્યદં ચોસાલ થાપી પ્રતિમા બાક ઝમાલ;
સંઘવચ્છલ પૂજા જિનની ઘણી કરિ નિત્યદં અતિ સોહાંમણી. ૩૯
- સદાવ્રત દાઈ સુભમતી પુણિય પોષિ સઘલા યતી;
દુષીયા દીનંતણુ આધાર નાંણુ. કંદંપતરુ અવતાર. ૪૦
- મહિપતિ માનિ મહામંડાણુ જિનશાસન સોભાવિ નાંણુ;
હય ગય રથ પાંચક પરિવાર ત્રિણુ પાંધવ હુયા નેડિ ઉદાર. ૪૧
- ઉદયકરણુ ઉપિ આસકરણુ રૂપિ રતિપતિ ઇંદ્ર આસરણુ;
સમકિતધારી મતિ ઉજલી ગરવ રહીત ગુરુ ભગતાવલી. ૪૨
- અંચલગછિ ગિરૂઆ શુણુવંત રાગદ્રેષ કીધા ઉપસાંત;
સંઘ ચઢિવિહતણુ સિણુગાર વણુવ વારુ સત્ય ઉદાર. ૪૩
- દોષ દેહલિ દીપિં દોલતી આદિ પાસ સેવિં સુભમતી;
દેવ દેગંબર દેહરૂં એક મંદિર મોટા સગલ વિવેક. ૪૪
- વાડી વસ્ત્ર સરોવર સાલિ શ્રીફલ મેવા દ્રાષ રસાલ;
હાથી રચણુંતણી વલી પાણુ કેતા કહીઈ અવર વધાણુ. ૪૫
- કુલ્લપાકપુર મંડણુ દેવ માણિકસ્વામિની કીજી સેવ;
ભરતરાયનું મુદ્રાગિંબ નિત્ય પ્રણામતણુ અવલંબિ. ૪૬
- તે તીરથનો કર્યો ઉદ્ધાર શંકરરાયરાણીઈ સાર;
રાજા તે મિથ્યાતી સિરિ ત્રિણુસય સાઠિ શિવમંદિર કરિ. ૪૭
- તેતાં જિનેહરુ સોહાંમણું અતિ દીપે તે રાણીતણું;
એક કોસ દેહલ વિસ્તાર પૂજા મહોચ્છવ હોઈ અપાર. ૪૮
- દ્રાવડ દેશંતણું અહિઠાણુ તે સુણુયો કહીઈ સપરાણુ;
ગંજકોટિ સિકાકોલિ ચંજચંજનઉરિ ને બાલિ. ૪૯

હેમ રચણુ નિ રૂપાતણી જિનપ્રતિમા તિહા દીપિ ઘણી,
 જિનકાચીઈ જિનપ્રાસાદ સરગમભોવડિ માડિ વાદ. ૫૦
 શિવકાચીઈ શિવાલય ઘણા વિષ્ણુકાચીઈ વિષ્ણુવતણા,
 પૂજા રચયાત્રા મહાણુ નિત્યઈ મહિમા કરિ સુભણુ. ૫૧
 દેસ કરણાટકનો આચાર જોહુ તીરથનો સુવિચાર,
 ચોરતણો તિહા નહીં સચાર ધરમરાજ જહુલા શત્રુકાર. ૫૨
 નદી કાબેરી મધ્યે વસિ શ્રીરંગપદ્મ અતિ ઉદ્ભવિ,
 તિહાં લેટ્યા જિન નાભિમહ્દાર ત્રિનામણિ નિ વીરવિહાર ૫૩
 દેવરાય નામિ નરપતી મિથ્યાધરમી પણિ સુભમતી,
 દાનિ લોજ સરિયો લાજિ મધ મામની દ્વરિ તનિ. ૫૪
 પાચ લખ પાચક પરિવાર ગજ અદનની પાણિ ઉદાર,
 પામઠિ લાપ તિહા દ્રવ્ય ઉપજિ વરસપ્રતિન્યાઈ સ પજિ. ૫૫
 અઠાર લાપ ધન ધરમ દુઆરિ વરસપ્રતિ આપિ તે સાર,
 આઠ ઠાકુર નિ ચાર જૈન છ મહાદેવતણિ આધીન ૫૬
 ગગનાથ સોવનમઈ કાય નવકરમાનિ પોઠી તિહાય,
 હુડી શયનસુદ્રાઈ ઠવી વૃષવાહન ગગાધર નવી ૫૭
 એ બેડુની પૂજાવિધિ સુણો કનક કલશ લેઈ રડીયામણો,
 કુજર કધિ લેઈ કરી પચશબ્દ શિર છજિ ધરી ૫૮
 પ્રહિ ઉઠી ગગાજલ ભરી દેવ પપાલિ આણી કરી,
 જિનધરમી પણિ ઇમ આચરિ અણુગલ પાણી નવિ વાવરિ. ૫૯
 પચામૃત પૂજા નૈવેદ પાડી એક તદુલ નૃત લેદ,
 દીપકમાલા નિ આરતી ઉત્તમ વાજે અતિ સોભતી ૬૦
 સિદ્ધચક્ર નિ આદિલદેવ ગાન તેહની આરિ મેવ,
 ચાર ગામ અછિ દેવકા અગ્રધન આણિ તેહધિકા ૬૧
 માવકજન જહુ ધનવત દાન દયા પાલિ સતવત,

- ત્રહ જાનિ મંત્રીસર લલો વિસાલાપ્ય નામિ ગુણુનિલો. ૬૨
- લોકપ્રસિદ્ધ તસુ બીજું નામ વેલાંદુર પંડિત અલિરામ;
વિદ્યા વિનય વિવેક આવાસ જિનમતનો પૂરો અલ્યાસ. ૬૩
- જિનઆગમ પૂજિ ત્રિણુવાર એકાસણું નિત્યઈ દ્રવ્ય ખાર;
જિનસાસન દીપાવિ સદા રાજધુરંધર ગુણુ સંપદા. ૬૪
- વીરપ્રાસાદ મંડાળ્યો લંબ પુરૂષ પ્રમાણિ પીતલ ગિંબ;
સાત ધાતુ નિઃશ્વંદનતણી રથણુગિંબની સોભા ઘણી. ૬૫
- વીસસહસ હુંસેં કરી વિત્ત વાળ્યું તેણિં નિરમલ ચિત્ત;
સાતપેત્ર પોષિ પુન્યવંત પંડિત પ્રિય બહુમાંની સંત. ૬૬
- ગોમટસ્વામિતણો અલિષેક સહિ સહુ નર રચી કરિ એક;
વરસ પ્રતિ મોટિ મંડાણિજ્ઞાણે ઇંદ્રતણિ સહિનાણિ. ૬૭
- મહીપુનિમ પૂજા વડી મોટી રથયાત્રાઈ ચડી;
અદ્વૈત્તરસો કુંભે ભરી પંચામૃત અલિષેકિં કરી. ૬૮
- ખારે કોસે ગોમુટસામિ શ્રીરંગપટ્ટણથી અલિરામ;
બાહુબલીનું બીજું નામ લોકપ્રસિદ્ધ છિ ગોમટસ્વામિ. ૬૯
- આમુંડરાય હુઉ જિનમતી તિણિં તીરથ થાપ્યું સુલમતી;
સાઠિ હાથતણિ અનુમાનિ કાઉસગમુદ્રા ગોરિ વાનિ. ૭૦
- પર્વતઉપરિ ઉપિં વલી જોતાં દષ્ટિ હુધ નિરમલી;
બિલગોલગામ અછિ તે તીર વાસુપૂજ્ય જિન સાહસ ધીર. ૭૧
- ત્રેવીસ દેઉલ દીપિ સાર દોઈ હુંગર નિ ગામિ મઝારિ;
ચંદ્રગુપ્તરાયદેઉલ નામ ભદ્રબાહુ ગુરૂ અણુસણુ ઠામ. ૭૨
- ચાડકીરતિ નામિ ગચ્છધણી ધનવંત શ્રાવક તિહાં બહુગુણી;
સાત ગામ નિ સાત હજાર દેવતણું ધન આવિ સાર. ૭૩
- કલિયુગમાહિ ઉપિ આજ દંપ્યણુમાહિ તીરથરાજ;
પાઉકોસ પરખત વિસ્તાર તિહાંથી આગલિ સોહિ સાર. ૭૪

કનકગિરી જ્વાલામાલિની દેવી ચદ્રપ્રભુ સ્વામિની,
 નદી કાઝેરી જળ ઉતર્યા તવ મલયાચલમાહિ મચર્યા ૭૫
 અજનગિરિ તિહા વિસમિ ઠામિ શાતિનાથનિ કચો પ્રણામ,
 ચદનવન નિ હાથી ઘણા પાદપ પોઠા રલીયામણા ૭૬
 ઘાટ ઉતરી આબ્યા મલખારિ કલિકોટ બહિર અતિહિ ઉદાર,
 જિનમદિર સ્વેતાળરતણુ વ્યાપારી શુજ્જર તિહા લણુ ૭૭
 સો કોમે સુભરમણી ગામ સલવનાથનિ કરૂ પ્રણામ,
 ગોમટસ્વામી પુરએ નર સાત ધનુષ દેહી મનૂર. ૭૮
 ઇહાથી જૈનતણા તે રાજ પાચે ઠામિ સોહિ આજ,
 તુલદેમિ મોટો વિસ્તાર પાલિ જિન આણિ આચાર ૭૯
 બદરી નગરી અનોપમ જાણિ ઓગણીસ દેહરા ઈ શુણુ પાણિ,
 ત્રાળા નલીએ બાહ્યા વલી મડપ મોટા બહુ પૂતલી ૮૦
 પુરૂષ પ્રમાણિ પ્રતિમા ચગ હેમતણી તે અછિ સુરગ,
 ચદ્રપ્રભુ ચૈતિ ચોમાલ યાત્રા જેહની અમીઅરસાલ ૮૧
 આદીસર ગાતીમગ ગાસ શ્રાવક મેવિ લીલવિલામ,
 નારી રાજ કરિ જિનમતી માધુ દિગળર નિ મહાસતી ૮૨
 ચાર વર્ણના શ્રાવક લદ્ર પ્રમ પ્યત્રી વૈસ્ય નિ મૂદ્ર,
 નાતિતણો એહજ વિવહાર મિથ્યાદેવતણો પરિહાર. ૮૩
 તાડપત્ર પુસ્તકજ ડાગ ત્રાળાપેટીમાહિ સાર,
 માત ધાત ચદનમય લહી રચણુતિની પ્રતિમા સહી ૮૪
 માણિક નીલક નિ વિદૂર હીરા વિદૂમ તેજઈ પૂર,
 એહ અપૂર્વ ણિળજ્યાલ પુનિય પેધ્યા પરમ કૃપાલ ૮૫
 કારકલગામિ ગોમુટસ્વામિ નવ પુરૂષ દેહી સુલધાન,
 નેમિનાથ નિ ચૈત્ય બહુ રચણુબળની સોભા મદૂ ૮૬
 ચોમુખિ મોહિ નાલિ મહાર ગામ વરાગિ નેમિકુમાર,

- ગિરિ ઉપરિ વલી સાઠિ પ્રાસાદ ઇમ તુલદેસ કહ્યો આહુદિ. ૮૭
- સાગર મલયાચલ અંતરિ જૈનરાજ તે નિશ્ચલ કરિ;
જિનવર ભગતિતણાં મંડાણુ કેતાં કહીઈ અવર વષાણુ. ૮૮
- પાછા ફરિ આવ્યા કરણાટ નયર વિનુરિ અડિયા ઘાટિ;
રાંણી રાજ કરિ નિતુમેવ નવલખ પાયક સારિ સેવ. ૮૯
- દોષ દેહલિં તે લેઝ્યા અંગ તિહાંથી હુંખસિ આવ્યા રંગિ;
પાસનાથ નિ પદમાવતી પરતા પૂરિ જગિ જગતી. ૯૦
- અહી અનેક પાસિં તિહાં ફરિ પણિ પરાલવ કો નવિ કરિ;
એહવું ઉપિં મહીમાધામ પૂજ્યાં પૂરિ વંછિતકામ. ૯૧
- ચિત્રગઢ ખનોસી ગામ વંકાપુર દીહુ સુલકામ;
તીરથ મનોહર વિસ્મયવંત વાત અપુરવ સુણ્યો સંત. ૯૨
- સ્વામી સેવક સુપન મઝારિ કહિ શ્રાવકનિ વયણુ ઉદાર;
નવ દિન કૂલમાંહિં સંખ ધરે દસમે દિન દરિસનનું કરે. ૯૩
- નોમિ દિન યુ જો તિમ કરી સંખસુષિ પ્રતિમા નીસરી;
પાંઉ રહ્યા મુખમાંહિ જાણિ દસમા દિવસતણિ સહિનાણિ. ૯૪
- સંખપરમેસર કહીઈ એમ સંખથકી પ્રગટ્યા પ્રભુ નેમ;
લખમીસરપુર તીરથ અંગ ગદકિં પ્રણમું મનનિ રંગ. ૯૫
- ઇહાંથી કહીઈ કાનડદેશ લચ્છીલીલાનો પરવેસ;
રાયહુખેલી નયર ઉદાર અનંતનાથ નિ પાસકુમાર. ૯૬
- રામરાયનું વીજનગર હુનિં મેહ હુઓ તિહાં સનર;
લોક પ્રસિદ્ધ સહુકો કહિં કૃષ્ણાનદી તે આગલિ વહિ. ૯૭
- વીજપુરિ છિં શાંતિજિણુંદ પદમાવતી દીકિ આણુંદ;
મણિધર વિવહારી બુદ્ધિવંત શ્રાવકજન તિહાં બહુ ઝદ્ધિવંત. ૯૮
- ઇદલસાહનું સખલું રાજ પ્રજાપાલ હુઓ મહારાજ;
દોષ લખ્ય સેના અતુરંગ મહાજન મોટા કરિ ઉચ્છરંગ. ૯૯

પાસ કરહિડો નિ કલિકુડ મહીમા જેહનો આજ અષઠ,	
દીવાલીદિન સધલા દેવ બ્રહ્માદિક પ્રણમિ નિતુમેવ	૧૦૦
આરણુગિરિ નવનિધિ પામ રાય વાગહુડેરી વાસ,	
દેવ ઘણા શ્રાવક ધનવત પચમનાતઘ બહુ સતવત	૧૦૧
પચમ વણીક છોંપી કસાર વણુકર ચોથો શ્રાવક સાર,	
લોજન લેલા ઢોઘ નવિ કરિ દીગળર શ્રાવક તે સિરિ	૧૦૨
શિવાતણી સીમિ વલી જૈન મરહઠદેસિ રહિ આધીન,	
તુલજદેવી સેવિ ઘણા પરતા પૂરિ સેવકતણા	૧૦૩
સ્વાહુગઠ મુગી પછઠાણુ શ્રીમુનિસુવ્રત જિનવર ભાણુ,	
જીવતસ્વામિ પ્રતિમા પરગડી બાણુગગા ઉપકઠિ વડી	૧૦૪
મિદ્ધસેનદેવાકર વલી હરિભદ્રસૂરિ થયા મનિ રૂલી,	
ભદ્રકાલી દેવી દીપતી કવિજન માતા એ ભારતી	૧૦૫
પામ કિસનેર તે પરવતમાહિ દોલતાવાઢ કહુ ઉચ્છાહિ,	
દેવગિરી અવરગાવાઢ શાંતિ વીર પ્રણમુ આહ્વાદિ	૧૦૬
ઈલોરિ અતિ કૌતુક વચ્ચૂ જોતા હીયકુ અતિ ઉડ્ડચ્ચૂ,	
વિશ્વકરમા દીધુ મઠાણુ ત્રિમુવનભાવતણુ સહિનાણુ	૧૦૭
દમ્પિણુદિમિની બોલી કથા નિસુણી દીડી જે મિ યથા,	
ઇમ દાનગિરિ પારસનાથ નાસિકે ત્રગક સુવ્રતનાથ	૧૦૮
ગગા ગોમતી ગોદાવરી બલભદ્ર સોહિ તુગીગિરી,	
બગલામાહિ નદગગાર નીઝર ધનોરે અજિત બુહારિ	૧૦૯
કહીધ કુદણુ દમ્પણુ ચીઉલિ વડસાલિ ઘણદીવી બોલિ,	
પાસ વીર નિ નાભિમઢાર મહુઈ વિઘનહરો સુપકાગ	૧૧૦
નવસારી સૂરતિ મઠાણુ ચિ તામણિ ચોહિ જિનભાણુ,	
ઉળરવાડી છરાઉત્રો આદિનાથ ગાઉ ગુણનિત્રો	૧૧૧
જિનધરમી વિવહારી બહુ ચોહિ સુરતરૂ સરિયા સહુ,	

ઋદ્ધિ રૂઢા લીલાવંત દાન સુપાત્રિ આપિ સંત. ૧૧૨

વિનયવંત વારુ ગુરુમુખી સદ્ગુણ સોહઈ દિન દિન સુખી;
ન્યાઈ મેલિ સળલી લાછિ સાતષેત્ર પોષિ ઉદ્ધાસિ. ૧૧૩

તાપીતટ સાગરનુ સંગ કૌતુક જિહાજ ગણાં ઉછરંગ;
દીપાંતરની અપૂરવ વાત મેવા મોતી વસ્ત્ર વિષાત. ૧૧૪

ઋષભદેવ રાનેરિ સાર ચોપટમલ હાંસોટિ ધારિ;
આદિદેવ અંકલેસરમાહિ રેવાતટિ આળ્યા ઉછાહિ. ૧૧૫

ભરૂઅછિ આદિનયર તે દીઠ ચોસઠિ ચોગિનીનું વરપીઠ;
પાસ કહારો આદિ જિણુંદ મુનિસુવ્રત સેવું સુષકંદ. ૧૧૬

સંમલીવિહાર અંબડદે કરિ ળત્રીસલાષ સોવન વય ધરિ;
કુંભારપાલ જવ કરિ આરતી તવ કીરતિ વરનૃપ ધારતી. ૧૧૭

વંદું વડુએ શ્રી મહાવીર સેનાપુરિ પહિલો જિન ધીર;
રાજપીપલા રેવાતીર ગજ વન છાજિં મહાગંભીર. ૧૧૮

ડભોઈ પાસ વટપદ્રિં દેવ દાદો જિન સોહિ નિતુમેવ;
અંપાનેરિ નેમિજિણુંદ મહાકાલી દેવી સુષકંદ. ૧૧૯

નગર ગંધારિ બહુ જિનજિંબ શ્રાવક ધરમ કરિ અવિલાંબ;
કાવીઈ જિનમંદિર જોડિ દીપિં સેત્રુજ સરિષી હોડિ. ૧૨૦

દ્વચ્ચણ કુંકણ કાન્હડતણી તીરથ કેરી યાત્રા ભણી;
હવિ ગુજર ગાઉં ગુણવંત મહિ જિ અતુર અનિ પુન્યવંત. ૧૨૧

મહીસાગર ઉતરીઅ પાર આળ્યા ત્રંભાવતી મઝારિ;
થંભણતીરથ મહિમા ઘણો ભાવિ ભવિકો ભગતિ સુણો. ૧૨૨

વાહણ થંભ્યા સાયર મધ્ય સાગરદત્ત સેઠિ તિહાં લદ્ધ
કુસલે આળ્યા મહોછવ કરી થંભણપાસજી નામિ ધરી. ૧૨૩

પ્રભુજી પામ્યા પુન્યસંયોગ અભયદેવનો ટાલ્યો રોગ;
ઘણા વરસ વલી ભૂતલિ રહી ગોષીર ઝર્યાથી પ્રગટજ થઈ. ૧૨૪

પહિલિ સુગિ હુઈ રત્નાવતી ખીજિ કહીઈ કનકાવતી,
 ત્ર ણાવતી ત્રીજીભાહિ હોય ચોથિ ખલનયર વલી સોય ૧૨૫
 થ લણુ પ્રણમુ જીરાઉલો નારિંગો લિડલજન સામલો,
 નવપદ્મલવ જગવદ્મલ દેવ સુખસાગરની કીજિ સેવ ૧૨૬
 પ લનયરના શ્રાવક શિરિં ઋદ્ધિ રૂડા ગુણ આદરિં,
 તુ ગીયા નયરી ઉપમા લહી ગુણગગી મેવિ ગહિગહી ૧૨૭
 ગજમ ગુણ રાજિ આમવગ મોની તેજપાલ અવતગ,
 એક લાપ ધન પગ્ચુ બિણુઈ સેત્રુ જમિપર કરાચુ તિણુઈ. ૧૨૮
 મ ધવી ઉદયકરણુ અનિ મોમકરણુ વિજકરણુ નિ જયકરણુ,
 દેવગુરૂની પાલી આણુ લખ્યમી લાહો લીઓ સુલઠાણુ ૧૨૯
 પારિધ વજીઆ નિ રાજ્યા શ્રીશ્રીવશિ બહુ ગાજ્યા,
 પાચ પ્રાસાદ કરાચ્યા ચગ સઘ પ્રતિષ્ઠા મનનિ રગ ૧૩૦
 જેહની ગાદી ગોઆખદિરિ મોવન છત્ર મોહિ ઉપગિ,
 ડોઈ ન લોપિ તેહની લાજ નામિ સીમ ફર ગીરાજ. ૧૩૧
 પ્રાગવગ કુઅગ્ગ વાહુઆ કાવી દેઉલ તેણે કીયા,
 પુત્ર પિતાઈ હોડાહોડિ કીધી કચ્છી જોડાજોડિ ૧૩૨
 મોટન્યાતિ કકર જયગજ વશવિભૂષણુ મોહિ આજ,
 લાલગ્ગ સુત માલગ્ગ રામગ્ગ બધવ બે લિ સુલમતી લગ. ૧૩૩
 મતગ્ગાવીમિ યાત્રા કરી મેત્રુજ સઘવી પદવી વગી,
 પોતિ પોપ્યાં પાત્ર વિશેષ ધન્ય ગ્ગચુ ધરમિ ધગી રેપ ૧૩૪
 સઘવચ્છલ જિનમદિગ્ગતણી પૂજા પ્રલાવના કીધી ઘણી,
 મમકીત ગુણ સોલા ઉજલી આગ્રિતવચ્છલ કહીઈ વલી ૧૩૫
 કેતા જ્ઞાતા દાતા બાપિ કેતા ઓતા ભોગતા આણિ,
 કવિના આગમ ભેદિ કહિ ગુરૂવચને કરી નિશ્ચલ રહી ૧૩૬
 બુદ્ધિમાગર રૂડા ઋદ્ધિવત દાન દયા સોહિ મતવત,

ચતુર ચઠકશી આણુંદતણો વેલજી વિવેક ઉપગારી ઘણો. ૧૩૭
 આજ અપૂરવ સવે સિણુગાર સુગુણમણિ સરિષો પરિવાર;
 જિનધરમી ગુરૂ ભગતા જેહ યશસોભાગ્ય લહિ વલી તેહ. ૧૩૮
 આદિનયર એ ઉત્તમ ઠામ દિન દિન દીપિ સોભા ધામ;
 ઇમ અનેક ગુણુરયણની પાણુ કેતા કહીઈ અવર વષાણુ. ૧૩૯
 જિન નમીઈ સોજિત્રે માત્ર અમ્હવાદે મોટી યાત્ર;
 બારેજિ નિ ગામિ ઘોલકિં યુગાદિ પાસ પ્રણમું તિહાં ઘકઈ. ૧૪૦
 અમ્હવાદ અનોપમ લહું ભાસો ચિંતામણિ તે કહું;
 સામલો મોઢેરો મહાવીર અટોત્તર સો જિનહર ધીર. ૧૪૧
 રાજનગર શ્રાવક ચોસાલ જગપ્રસીદ્ધ માનિં ભૂપાલ;
 જિનસાસન સોભાવિ સદા આશ્રિતવચ્છલ બહુ સંપદા. ૧૪૨
 ઉસવંશભૂષણ શિરદાર સૂરા રતન એ બંધુ ઉદાર;
 સત્યાસીઈ દીઉ સત્રુકાર વિમલાચલના સંઘ અઢાર. ૧૪૩
 તસ સુત ધનજી પનજી ચંગ સમેતાચલ યાત્રા કરી રંગ;
 ઇસી સહિસ એકલાષિ કરી ધન પરચી સંઘપદવી વરી. ૧૪૪
 શ્રીશ્રીવંશિં ચડતિં વાનિં દોસી મનીઓ પુન્યપ્રધાન;
 ધર્મધેત્રિ ધન વાળ્યું બહુ ત્રિણે લાષ તે પોતિ સંહુ. ૧૪૫
 સંવત ચોગિં શત્રુકાર વંરસ એ લગિ દીધો સાર;
 દુરિ દુકાલ ગયો તિણિ વારિ માણસ મિલિયાં સહિસ ધગ્યાર. ૧૪૬
 સંઘતિલક સિંદ્ધાચલતાણું મોઢેરાનું મંદિર ભણ્યું;
 સતરલેદ પૂજા મંડાણ રાજનગરિ સહુ દેઉલિ જાણિ. ૧૪૭
 હેમમુદ્રા શીલવંતનિ દીદ્ધ સંઘવચ્છલ બહુ ભગતિં કીદ્ધ;
 બાન છોડાળ્યાં પુન્યનિ કાજિ જિનસાસનિ વિસ્તારી લાજ. ૧૪૮
 તસ સુત દોસી શાંતિદાસ પૂરણ પુન્યતણો તે વાસ;
 દાની જ્ઞાની લોજસમાન તાતતણિ પરિ વાલ્યો વાન. ૧૪૯

લહુજી પનજી મનજી ચ ગ શાતી સોમકરણ મનિ ર ગ,
 સૂરચ દ સુત પચેવડો ગુણુનિધિ વ શ અછિ પડવડો ૧૫૦
 ઓસવશે શાતિદાસ શ્રીચિતામણિ પૂન્યા પાસ,
 પ્રભુ મેવાઈ ગજમ પદા દિહીસરિ ળહુ માન્યો સદા ૧૫૧
 વિત વાવરીઉ ધરમિ ઘણૂ સાતે પેત્રે કરી મોહામણૂ,
 ચિહુ પુત્રે વલી સોલા ઘણી વ શવિમૂળણુ તે ળહુગુણી ૧૫૨
 વસ્તુપાલ મત્રીમર વ શ શિવા સોમજી કુલ અવતસ,
 સેત્રુજ ઉપરિ ચોમુખ કીઓ માનવલવ લાહો તિણિ લીઓ ૧૫૩
 ત્રિણુ જ્ઞેઅણુનુ નગર મ ડાણુ અમ્હદાળાદ અનોપમ જાણિ,
 સાધુ સુધગમી નિત્યે વાસ શ્રાવકના ધર સહિસ પચામ ૧૫૪
 સકલ દેમતણો મિણુગાર દુષિઆ દીનતણો આધાર,
 જોયા પદ્મણુ દેશ અનેક પેષ્યો પૂરો ઇહા વિવેક ૧૫૫
 કપ્પડવાણિજ નિ સાણુ દ વામાસુત નિ આદિજિણુ દ,
 વીરમગામથી આગલિ પામ સ પેમરો પૂરિ મનિ આસ ૧૫૬
 યાદવ જગ નિવારી ઇણિ ચદ્વપતિ તીરથ થાપ્યુ તિણિ,
 ચદ્રપ્રભુ જિન વારિ કહી તવ મૂગતિ ભરાવી સહી ૧૫૭
 મેરીમિ લોઢણુ જિનપામ મ કટ ચૂગિ પૂરિ આમ,
 જૈનકાચીવી આણી દેવ મત્રગલિ ચેલાની મેવ ૧૫૮
 કડી મહિમાણે નગરિ સાર આદિ વીર નિ પામકુમાર,
 વિમલનગર નિ વીજપુરિ જિનપ્રતિમા વદુ સુલપરિ ૧૫૯
 આદિ તલટી આણુદપુરિ જે યાત્રાકલ મેત્રજગિરિ,
 મીઢપુગિ વાચ્યુ મિદ્દગય નદી મરમતી તીરથ ઠાય ૧૬૦
 આળ્યા પાટણિ અતિ આદરિ પામજી લેથ્યા પચાસરિ,
 ડોકો નાગિ ગો ચાણ પાચ અઢારે સુગુણુ સ્વરૂપ ૧૬૧
 વીમોત્તર મો જિન આવાસ દગ્ગિમણુ આપિ લીલવિલામ,
 કુમારપાલ નિ વિમલપ્રધાન ઇહાં ઉપના તે ગુણુનિધાન ૧૬૨

હેમાચાર્ય તણિ વધાણિ અઢારસય કોટીધજ નાણિ;
 પાટણિ પનોતા શ્રાવક વસિં ધરમકાર્ય કરતા ઉઠહસિ. ૧૬૩
 પાટણનયર પ્રસીધું નાણુ ..... ;
 કુમારપાલ હુઓ ભૂપાલ અઢારદેસ દયા પ્રતિપાલ. ૧૬૪
 ઇચ્છારલાષ હયવરતું સૈન ગલીઉં નીર પીઈ તે જૈન,
 હેમાચાર્યથી સમકિત લાહી જિનમંડિત ભૂ કીધી સહી. ૧૬૫
 જિનહર ણિંળ અનિ શત્રુકાર ઉપાસરા નિ જીર્ણુઉદ્ધાર;
 રાજઋષીની ઉપમા ધરી ગણધરપદવી તિણિં વરી. ૧૬૬
 આજ અનોપમ કીરતિ બસ ઉત્તમ પુરૂષ લીલવિલાસ;
 તીરથ થાપ્યાં સમકીત ધરી અવિચલકરણી રંગિ કરી. ૧૬૭
 ત્રિણુ ગતિ નિ ત્રિભુવનતાણાં સાસ્વતા અસાસ્વતા સોહામણા;
 જે અપુરવ સુણીયા પીઠ તે ત્રિકાલિ પ્રણુમું દીક. ૧૬૮
 સતર ઇચ્છારિ આરિ ફિરી પુરવદિસિની યાત્રા કરી;
 એકવીસિં અઠત્રીસિં સહી દખ્યાણુ દેવની સેવા લહી. ૧૬૯
 ચઉદ પૂરવનો જે છિ સાર તે પહિલાં પલાણી નવકાર;
 પૂરવાચાર્યને વચને ધરી દેવ દિગંળર વાંધા ફિરી. ૧૭૦

યતઃ—

દિસહ વિવહચરિયં જાણિજ્જેહ દુજ્જણસજ્જણવિસેસો ।
 અપ્પાણં ચ કિલિજ્જેહ હિંહિજ્જેહ તેણ પુહવીણ ॥ ૧૭૧ ॥
 ધન્ય દિવસ તે વેલા સાર ધન્ય જીવ્યું માણુસ અવતાર;
 તીરથયાત્રા કરિ સુબાણુ તે નર નારી લહિ કટ્યાણુ. ૧૭૨

કેલસ.

એ તીરથમાલા ગુણવિસાલા જે લવિકજન કંઠિ ધરિ,
 સકલલચ્છી ધેનુ સુવચ્છી નિશ્ચલ આવિ તસ ધરિ;
 શુદ્ધસંવેગી સુગુણ સંગી બુધ શિવવિજય સાનિધ કરી,
 કોવિદ શીલવિજય સીસ પલાણિં વીનવિ આણુંદ ધરી. ૧૭૩

દૂહા.

ઉત્તરદિગિ ઉપિ મદા જૈનરાજ અશેષ,
મહાનગર રૂડા ઘણુ સુણયો તેહ વિશેષ. ૧

દુરગમ પથ ઉલ્લે ઘતા નદી નગર પાપાણુ,
મલેચ્છ રાજ્ય અછિ મોટા કહિસ્યુ તાસ વપાણુ ૨

ચોપઈ.

દિલ્લીપતિ હુઓ અકબરસાહ પટ દરમણુ પોત પાતસાહ,
દાન દયા દીપાવી જિણુધ ધરમ પરિપ્યા કીધી જિણુ ૩

એક દિવસ નૃપ સભા મઝારિ લણિ વિપ્ર તિ ધર્મવિચાર,
શ્રાવક જીવદયાઈ રમિ પણિ સૂર્યનિ નવિ નમે ૪

છદુ જવહિરી બુદ્ધિનિધાન શ્રાવકધરમી તામ પ્રધાન,
મિથ્યામતિ મોડી જયવાદ વરીઉ ભૂપ સભા સવાદ ૫

સૂર્યદેવ નિ ગગાનદી જિનમતમાહી ઉત્તમ વદી,
મિથ્યામતિ તે રાતિ જિમઈ મિલભર્યા ગગામાહિ ભમઈ ૬

માટી જલજલણુ નિ વાય વણુસ્મઈ જીવ અમ ખ્યા થાય,
કદમૂલના લેદ કહાય વલી અનતા કહિ જિનરાય ૭

તે ઓલપાળ્યા ઉપનયન ધરી ગોપુ છિ દેવવાસિ કરી,
વિપ્રતાણુ ઉતાર્યુ માન જિનમામનનુ વાલ્યો વાન ૮

પાતસાહ પરસ સ્યા જૈન ચિરધર્મી પોતિ લયલીન,
જેહનો વશ વિરાજિ આજ મરવ વસિ કીધા જેણિ રાજ. ૯

એહવુ દહીનયર મ ડાણુ દોષ જોઅણુ વિસ્તારિ જાણિ,
છ જોઅણુ સોહિઈ આગર નદી યમુનાકઠિ ગુણુ ભર્યુ ૧૦

ગગા તીરિ છિ ડેદાર કુરૂક્ષેત્ર નિ વલી હરદાર,
એ તીરથ શિવના છિ મહી ૧૧

નગરડોટમાહિ જ્વાલામુખી દેવી દગ્મણિ મોહિ સુખી,

- નગદી રાંણીનું તિહાં રાજ સો જોઆણુ ઉપરિ તે આજ. ૧૨
- હીંચુલાજ હિમાલયગિરી દેવી દીપિ મહિમા ભરી;
ત્રણસય કોસે લાહુર ગામ નવલખ્ય ક્ષત્રી વસિ તસ ઠામિ. ૧૩
- ઘહાંથી સો પંચાસે જાણિ પુર મુલતાન મહામંડાણ;
કાળિલથી કરિ રાજ્ય પઠાણુ નવલખ નેજાનું દલ જાણિ. ૧૪
- ત્રણસે કોસે નયર પંધાર સવાલાષ નામિ ગિરિસાર;
કાલંજર નગથી નીસરી યમુનાનદી ગંગામાહિ વરી. ૧૫
- એક માસ પંથ તે ઉપરિ મીઠા વાહન તિહાં સંચરિ;
મૃગ કસ્તુરી હાથી ઘણા સેર પ્રમાણુ હરડિ ફલ બહુ ગુણા. ૧૬
- માનસરોવર તિહાં કહિવાય સો જોઆણુની ગંગા તિહાંય;
ઘહાંથી નવસિ ગાઉ મિલી ઇસપાન નયર અછિ તે વલી. ૧૭
- કાસમીર નામિ પાતસાહ બાર લાષતણો નિરવાહ;
તિહાંથી પૂરવદિસિમાંહિ વસિ રોમનગર અતિ ઉદ્ધસિ. ૧૮
- રાજ કરિ બારિ મુલતાન તે પણિ જીત્યા વિમલપ્રધાન;
આઠસિં કોસે સાસતાનગર ત્રણ જોઆણુ વિસ્તારિ સહાર. ૧૯
- બલખ ભુષારા છિ દલિં તિહાં લાષ અઢાર સૈનઈ કરી ઇહાં;
ત્યાગી તિહાં હુઆ મોટો મલક છોડી સોલસય નારી થયો અલક. ૨૦
- પુરાસાણુ ષટસત ઉપરિ હુંનસાન તિહાં રાજસિરિ;
ઇષૂ ગજ નિ નાગરવેલિ તિહાં વલી ન હોઈ ચોથી કેલિ. ૨૧
- બારસે કોસે ઇસ્તંબોલ જોઆણુ અઢાર વસિ રંગરોલ;
તિલંગસાહ નામિ પાતસાહ ચોવીસ લાષ તુરંગ ઉચ્છાહ. ૨૨
- બખરફલ વસિ પાંચસે ચવનરાજ ઇહાં સુધી વસિં;
મનુજઝઘિરઈ રંગઈ તે હીર નર મહિમાઈ કરિ તે કીર. ૨૩
- સહિસમુષી હવિ કહીઈ ગંગ જોઆણુ સવાસો પિહુલી ચંગ;
અષ્ટાપદ રથ્યાનિ કાજિ પહિલી આંણી જનુરાજ. ૨૪

તિહાથી પૂરવદિશ છિ ઝાંધ છ દરસણુમાહિ કદ્યા અશુદ્ધ,	
દેમ દેપાલ નેપાલ લોટાન પધ ગુરયાગ કલિગનો અત	૨૫
દેહલ મહીમા મોટા ઘણા હસ્તી લખ્ય આચારિ મુણ્યા,	
ઠાતુકકાગી વાનગગજ આશ્વમુખા છિ આગલિ આજ	૨૬
સહિમમુખી ગગાનિ પારિ મોહિ જૈનગત્ય ઉદ્ધાગ,	
માતમય કોમે જધધ જનમ આલીમ ડોસ વિસ્તાગિ તામ	૨૭
લાટદેમ તારા ત બોલ જિનધર્મીજન કગિ કલ્લોલ,	
સૂરચ દ્ર ગલ્ત જિનમતી ત્રણ લાસ સેનાતમ દીપતી	૨૮
ગય વગ ગાજિ ઝગિ મદ વારિ પોદા પાચમય જમ વર ખારિ;	
અતુપચ દ્ર મોહિ મુત સાર ખીન્ને ત્રિલોકચ દ્રકુમાર	૨૯
મદાનદ મત્રી મહાત જિનધર્મી મુમતિમાગર મત,	
પચમત તુરગમ જોહનિ એહુવી ગજલચી તેહનિ	૩૦
જિનમદિર મોહિ મિ સાત કહીધ તેહના મુણો અવદાત,	
ત્રિષ્ણુકાલ પૂત કરિ જિનમતી નાચ નૈવેદ અનિ આરતી	૩૧
મ ઘતણી કગિ લગતિ ગમાલ આગમ અરચા ઝાકઝમાલ,	
મુવિહિત માધુ અછિ તિહા ઘણા વનનામિરહિ ગ્લીઆમણા	૩૨
યુગપ્રધાન યતીસ્વગ લાણિ જિનવલ્લભમૂરિ શુણાણિ,	
દાની રાની બહુ ધનવત વાવક ન તિહા વમિ મતવત	૩૩
મતપાલિ ખારિ મનિ ધરિ જિનગામનની મોલા કગિ,	
મ ઘપ્રતિષ્ઠા શુરની લગતિ દિનદિન દીપિ બહુલી યુગતિ	૩૪
ત્રણમય ગિવાલય મોહામણા મિચ્યાતી જન માનિ ઘણા,	
વરતિ ળનદયા નિતુમેય આકરા ડર ન કગિ નરદેવ	૩૫
જિનધર્મી આરિ વલી વણ્ણુ ન્યાયવત પૃથિવી આલણ્ણુ,	
ઇમ અનેક મોભા મ યણુ દેતા કહીધ નગર વપાણુ	૩૬
ઇહાથી ગાઉ મો ઉપરિ મુવણ્ણુકાતિ નગરી ત્રિગિ,	

- કલ્યાણસેન નામિ ભૂપાલ જિનમતિ જીવહયા પ્રતિપાલ. ૩૭
- જ્યોતિવંત જિનહર ચોવીસ મહોચ્છવ મહિમા હોઈ નિસદીસ; મહાધર પર્વત શેત્રુંજીનેડિ પાંચ પ્રાસાદ નમું કરજોડિ. ૩૮
- સોલછિતાલિં સેત્રુંજીભણી કલ્યાણસેન રાજ તે ગુણી; સંઘ સખલ લેઈ મહામંડાણ ત્રિણવરસે કરી પંથ પ્રમાણ. ૩૯
- સંમેતાચલ આબ્યા મનરંગ જિનના થૂંલ નમ્યા તે ચંગ; ચંપાપુરિ પહોતા નરરાજ વાસુપૂજ્ય પૂજ્યા જિનરાજ. ૪૦
- ભાનુચંદ વાચક તિહા મિલ્યા તેહના સંસય મનના ટલ્યા; વિમલાચલનો પૂછો પંથ તવ તે વચન કહિ નિશ્ચંચ. ૪૧
- અઠારસય કોસે ઇહાં થકી અમ્હે આબ્યા પ્રણુમી તિહાંથકી; ત્રિણપ્રદક્ષણા તેહનિ દીધ સેત્રુંજીયાત્રા ફલ તે લીધ. ૪૨
- પંથ દોહિલો ન સહિ વારિ માણસ માંદાં સંઘ મઝારિ; તે કારણિ સંઘવચ્છલ કરી વિત્ત વાવરીઉં પ્રેમિ ધરી. ૪૩
- બાવન મણ મિરી શાકહમાહિ દ્રવ્યસંજ્યા નહીં બીજી તિહાંહિ; વાસપૂજ્ય મંદિરની ભીતિ તેણે લિખીઉં એણી રીતિ. ૪૪
- લક્ષ્મીમર ભાષા ગીરવાણિ સમઝા સાધુ સવિ સુજાણ; માહોમાહિ વાંધા પાય એક આચારી તે મુનિરાય. ૪૫
- વલી મનમાહિ હરખ્યા ઘણું દરસણ દીહું સોહામાણું; વીર પટોધરિ વંશિ હૂઆ પંચમ આરિ ગચ્છ જૂજૂઆ. ૪૬
- જૈનરાજ્ય એ ઉત્તરદિસિં દાન દયાઈ કરી ઉદ્ધસિં; લાહુરવાસી ખત્રી સહી એ વાત વિલાપી કહી. ૪૭
- સોલ ખ્યાસીઈ સુપરિ જેહુ જેઈ આબ્યો ઉદ્ધાસિ તેહ; નિજગુરૂ મુષથી મિહું સાંભલી અતિઆણુદિ બોલી વલી. ૪૮
- અષ્ટાપદ તિરથ છિ વડું દૂરિ દેસાંતર નહી હુંકડું; સેત્રુંજ રૈવત અરબુદગિરીં સંમેતાચલ નિં મુગતાગિરી. ૪૯

પાચે તીરથ પરગટ ઉદાર દિન દિન દીપછી મહામા ધાર,	૫૦
ધનધન નર નારી વલી જેહ પ્રણમિ પૂજિ તીગ્થ એહ.	
ઉત્તરદિસિની તીરથમાલ હરણિ બોલી અતિહિ રમાલ,	૫૧
યાત્રાફલ સુણતા તે થાય ભાવિ લણતા પાતિકે જાય	
દિશિ આરિ ઉજેણી થકી મધ્યદેશ માલવની વકી	
તીરથ કારણ કહીઈ વલી હરણિ જોયા એ મનિ રૂલી	૫૨

યતઃ—

વિસદ્દ વિવહચરિય જાણિજ્ઞદ્દ દુજ્જણસજ્જણવિસેસો ।	
અપ્પાણ ચ કિલિજ્ઞદ્દ હિંદિજ્ઞદ્દ તેણ પુહવીણ ॥ ૫૩ ॥	
ધન્ય દિવસ તે વેલા આર ધન્ય જીવ્યુ માણુમ અવતાર,	
તીરથ યાત્રા કરિ સુબાણુ તે નગ નારી લહિ કન્યાણુ	૫૪

ઈહ આર દિગવધૂ કઠિ રાજિ તીગ્થ મણીમય માલ એ,	
જમ દરિસ પરિમલ લહિ નિરમલ લવિકામૃગ રમાલ એ	
ખુદ શિવવિજય ગિસ શીલવિજઈ અપય આણુદ અતિધણુ,	
કરકમલ જોડી કુમતિ છોડી કર્યુ તવન સોહામણુ	૫૫

સ વત્ ૧૭૪૮ વરષે માગમરમાસે શુકલપક્ષે ત્રયોદશીતિથૈ

સોમવાસરે લિખિતમ્

જ્ઞાનવિમલસૂરિવિરચિત

તીર્થમાલા.

॥ ઢાલ ૧ ॥

શાસનાદેવીય, એ દેશી.

શ્રીજિનવરતાણા લીજીઈ ભામણાં ચરણપંકજ નમી લાવસ્યું એ;
 ચૈત્યપરવાડીય પુન્યની વાડીય પલાણીય પ્રેમ ગહુ આવસ્યું એ. ૧
 મનમાં આનંદિયા જિનવર વંદિયા સતર પંચાવન વરિસમાંહિ;
 ઢાલખંધિ કહું વંદિય ગહુગહું સયલંસુખ જિમલહુ ધરી ઉચ્છાહિ. ૨
 ઉચ્છાહ આણી લાલ જાણી ભવિકપ્રાણી ગહુ મિલી,
 લાહીસુ ગુરવાણી હૃદયે આંણી પૂરતા મનની રૂલી;
 શુભ લગ્ન યોગે વિધિસંયોગે યાત્ર કરવા સંચર્યા,
 શ્રીસૂર્યપુરવરથકી શ્રાવક સપરિવારે પરવર્યા. ૩

॥ ઢાલ ૨ ॥

આગે આદિજિનેસર, એ દેશી.

ધુરથકી સહરિમાં વંદિયા પાસ ચિંતામણિ વારૂ;
 ધર્મ જિનેસર નમિજિન કુંથુ જિનેસર તારૂ. ૧
 ઋષભ જિનેસર શાંતિજી શાંતિકરણ જગનાથ;
 ઇત્યાદિક ગહુ જિનવર પ્રણુમી શિવપુર સાથ. ૫
 વારૂ વૃષભ તે જોતર્યા સપર સજી સેજવાલી;

વડવર્ધતી વિવહારીયા વિધિસ્થુ પાપ પેષાલી ૧

સનેરવદિરે આવીયા નેમિજિનેમર વંધા,
નવનિધિ સમ નવ ઠામિ જિનવર દેષી આન ધા ૭

વીરજિનેસગ, એ દેશી

તિહાથી આધા મ ચરી લડઅચિ આવે
પાસ કડહારો ઋપલદેવ પ્રણુમી મુખ પાવે,
શ્રીમુનિસુવ્રતસ્વામિ ઠામિ મામલિયા વિહાર
મૂલતીરથ એ જાણીયે મહિમાભ ઠાર ૮

સત્યરિ મય જિનગિળપટ્ટ આરમમય દીપે
સમધાતુમયગિળ ત્રણ્ય તેજે ત્રિભુવન ૭પે,
નવ પ્રામાદના ગિળ સર્વ દેષી આનદે
પૂરવમચિત અશુભકર્મ મવિ દ્વર નિકદે. ૯

અતુકમે વડગામ આવિ મહાવીર જુહારે
અતિ ઊમાહિ આવીયા ગધાર મઝારિ,
સોવનવાનિ વર્દ્ધમાનસ્વામી જળ દીઠા
ગિળ અનેકે ઋપલદેવ ચિત્ત અમીય પછઠા. ૧૦

જુહરામાહિ ત્રિણ્ય ગિળ પાસ જિનવરડેરા
અતિ ઉત્ત ગ સોહામણા ભાગે ભવભય ફેરા,
તિહાથી આધા આવીયા જિહા બદિર કાવી
તિહા જિનગિળ પૂજા કરી બહુ ભાવના ભાવી ૧૨

॥ હાલે ૩ ॥

મમવમરણ જિમ વાળ વાળે, એ દેશી

કાવી હાંમ એક દેહરામગ તેહુ જુટાર્યુ,
અતિ ઊલટિ ભગી ભાવ અધિક મનિ આણુતો જયો જયો ભાવ ૧૩
તિહાયકી સાણુ દે આબ્યા પદ્મપ્રભ નિરખી મુખ પાવ્યા
ગિળ અવર મભલાબ્યા જયો ૧૪

- ગોધાવી ગોરજ વીરમગામિં ગિંબ અનેક અછેં અલિરામ;
લાવિં વાંધા સ્વામિ તો. જયો ૦ ૧૫
- લોજ્યાગામેં પ્રતિમા પાસ માંડલિમાં ગાડરીઓ પાસ;
વાંધા ચિત્ત ઉઘાસ તો. જયો ૦ ૧૬
- મુજપુરે ઝોટિંગો પાસ અવર ગિંબ બહુ ગુણુ આવાસ;
પ્રણમ્યેં થયો ઉઘાસ તો. જયો ૦ ૧૭
- તિહાંચિકી સમીસહરેં આવ્યા સાધર્મિર્મકજન બહુ સુખ પાવ્યા;
કેતાઈક દિન તિહા ઠાયા તો. જયો ૦ ૧૮
- ધર્મસનેહી પૂરણનેગેં શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરીશ્વર વેગઈ;
વાંધા તિહાં સુવિવેકે તો. જયો ૦ ૧૯
- અંગપૂજ પ્રભાવના કીધી સોહાગણિ મલિ સાંઝી દીધી;
બહુ શોભા તિહાં લીધી તો. જયો ૦ ૨૦
- વીરજિનેસર સામલ પાસ શાંતિનાથ પ્રગટાવ્યા ઉઘાસ;
લક્ષિત કરી તસ પાસ તો. જયો ૦ ૨૧
- ઠામિ ઠામિ વલી જે દેહરાસરિ લક્ષિત કરી બહુ જન મનહરે;
સકલસમાહિત સુરતરૂ તો. જયો ૦ ૨૨
- શ્રીસંધેસર પાસ લેટ્યા લવભયના દૂષ દૂરે મેટ્યા;
પૂજા વિવિધ પ્રકાર તો. જયો ૦ ૨૩

॥ દાલ ૪ ॥

કનકકમલ પગલા ઠવે, એ દેસી.

- અનુકમેં તિહાંથી આલીયા એ સાથે ગછપતિ રાજેં કે;
સંવેગીતણા એ. ૨૪
- સોહીગામેં આવીયા એ લેટ્યા ઋષભજિણુંદ;
ઉચ્છાહુ ધરી ઘણો એ. ૨૫

અઠ રત્ન આરમતણા એ પ્રતિમા પ્રથમ જિણુદ અછે મહિમા ઘણો એ	૨૬
શેઠ ધનાવહુ જાણીયે એ વેણાતટિમાહિ જેહ, થયો પહિલા મુણ્યો એ	૨૭
નાનો અલયકુમારનો એ તિણે લરાબ્યા જિળ, સવાકોડિ માઝનિ એ	૨૮
તે માહિલા એ જિળ છે એ મ પ્રતિ પ્રગટ્યા તેહ, ભવિકજન પુન્યથી એ	૨૯
તાસ લગત કીધી ઘણી એ અંદોદયકરી આદિ, પૂજા પરિકગ્તણી એ	૩૦
તાસ પામે લઘુ ગામ છે એ ભરડુઆ નામે જેહ, તિહા પ્રતિમા હતી એ	૩૧
પ્રગટ કરાવી તેહ ભલી એ કીધી તસ બહુ ભક્તિ, યથાસકતે કરી એ	૩૨
પ ભાયતજિ હરતણો એ મ ઘ માયે કરી યાત્ર, પાસ ગોહીતણી એ	૩૩
વિષમ વાટ રણુભૂમિકા એ ઉલધી અતિ છેક, પણિ કરી યાત્રા એ	૩૪
અનુકમે વહીને આવીયા એ મોહીગામ મઝાગિ, પ્રથમજિન વહીયા એ	૩૫
તિહાથી અઘા સચર્યા એ સઘને કરિ મનોહારિ, સ પ્રતિ નૃપતિહ રમ્યુ એ	૩૬
તિહાથી ચિરાદે આવીયા એ સઘને કરિ મનોહારિ, મનોરથ પૂરિયા એ	૩૭

પ્રગટ કરાવી વીરને એ લીધો બહુલો લાલ;	
સવે આણુંદિયા એ.	૩૮
તિહાંથી સાચોરિં આવીયા એ પધરાવ્યા શ્રીવીર;	
પ્રાસાદમાં ઉછવેં એ.	૩૯
ચ્યાર પ્રાસાદ શ્રીવીરના એ દેહરાસરિ વલી એક;	
લાવચું લેટીયા એ.	૪૦
તિહાંથી પુનાસેં આવીયા એ નિરખી શાંતિપ્રાસાદ;	
આનંદા અતિદાણુ એ.	૪૧

॥ ઢાલ ૫ ॥

નિરમાલડીનો.

તિહાંથી લિનમાલે આવીયા એ લેટયા શ્રીપાત્ર	
ચ્યાર પ્રાસાદ તણા સુખિંબ નિરખ્યા ઉડલાસ;	
ધાણુસા મોદરા ગામમેં પ્રાસાદ જુહારી	
જાગિરે આવ્યા વહી સુષથી નરનારી.	
સોવનગિરિ તિહાં નિરખીયો એ જે પહિલાં જિન ઠામ;	
વિવિધ દેહરાસર વંદિયા, નિરમાલડી એ	
પ્રણમ્યા તે અલિરામ, મનરહિ એ.	મં ૪૨
તિહાંથી આઘા સંચરી માદલપુર આવ્યા	
અગર વગરી નેં એડગામ વલાણુ દૂઆણા;	
સાંહેરે પ્રાસાદ એક ધીમેલિ વીઝેવો	
ઇહાં એક એક પ્રાસાદ વંદિ મન હુર્ષ ધરેવો.	
વરકાણેં શ્રીપાસણુ એ નાડોલ ત્રિણ્ય પ્રાસાદ;	
નડુલાઈ પ્રાસાદ નવ, નિરં યાદવો નમીઈ આલ્હાદ.	મં ૪૩
દેસૂરીઈ પ્રાસાદ એક ધાણુરાગામે	
પારસનાથ ને વીરચૈત્ય ઘણોરે ઠામેં;	
સાદડી પાસ પ્રાસાદ એક આણુંધા નિરખી	
રાણુપુરેં શ્રીધરણુવિહારે અઉમુખ અતિ હરખી.	

એ સરિષી નહી માંડણી એ મહિયલમાહિ ઉદાર,
 ત્રિભુવનતિલક એહામણુ નિરં પ્રથમ જિણુદ વિહાર. મં ૪૪
 મહપ મોટાથ ભતુગ ડોરણી અનેક
 મહસકૂટ ને પચમેરૂ તીર્થ મુવિવેક,
 ભુમિહુગમા જૈનખિળ પ્રણમી આનદ
 મગલચૈત્ય ને દેહગી સવિ ઠામે વહુ,
 ગ્રાર પ્રાસાદ ખીલ વલી એ એવ મિલી ને પચ,
 પચમગતિને પામવા નિરં એહજ મળત પ્રપચ મં ૪૫
 માદે મુઠાડે ગજપુરિ ચેચલીઓ પામ
 બોધે ને પાદહુડીદ પ્રામાદ વિચિત્ર,
 વાધચણિ દોઈ પ્રામાદ છે એ પાદહુડી ડોલુઠ ઠામ,
 નિહા પ્રામાદને વદિયા નિં હુગ્યા મન અભિગમ મં ૪૬
 ચેચલીયાથી અવર પચ મેવાડી ગામ
 ખીલપુર વીસલપુર ગતાદેવ ઠામ,
 નાણે બેહુડે કોટઈ ળવિતસ્વામી વીગ
 નાદીઈ લોટાણે વલી મેસુજની લીગ,
 અગ્રાહુગી વીગવાડિમા એ બલણવાડિ વીગ,
 ઘાપુ વીગ નમી લહો નિરં ભવિજન ભવજલતીર મં ૪૭

॥ ઢાલ ૨ ॥

ચૌપઈ

સીરોહી દેસે જૈનવિહાર તે કહતા નવિ આવે પાર,
 ગામગામ ગિરિ વિષમે ઠામ દેહગી દીમે અતિ ઉદામ ૪૮
 ભાવવડી તે સવિ વદિયા પણિ દ્રવ્યે કેતાએક થયા,
 ધમ સીરોહી નગરે આવીયા જનમ કૃતારથપાણુ ભાવિયા ૪૯
 આદિચત્ય દીહુ ઉદામ જેહનો સ્વર્ગ મમોવડિ કામ,
 ગ્રહમુખ ગૈત્ય ત્રિભુમિકલલો અનિતશાતિ કુથુ જિનહર શુણનિલો ૫૦

લાલપુરેં ચલી વલી આવીયા સું શાંતિ ભક્તિ કરી પાસ; સાં	
સિદ્ધપુરેં દેહરાસિરે સું વાંધા ચૈત્ય ઉદ્ધાસ. સાં	૭૩
વર્ષાઋતુ નેંડી ભણી સું ન રહ્યા થિર પરિણામ; સાં	
તારંગાની યાત્રા વલી સું દ્રૌણે ન કરી તામ. સાં	૭૪
ભાવથકી તે વંદિયા સું વિચમાં નગર અનેક; સાં	
અનુક્રમેં ઘરભણી ચાલતા સું વાંધા તીરથ અનેક. સાં	૭૫
મહિસાણા રાજનગર પ્રમુખેં સું શ્રીજનકેરાં ઠામ; સાં	
પ્રણુમી પ્રેમે પોહતલા સું સૂરતિખંદિર ઠામ. સાં	૭૬
વિધિસ્થું છંદરી પાલતા સું ષટમાસેં કરી યાત્ર; સાં	
જ્ઞાનવિમલસૂરી સાથસું સું વંદી સફલ કરે ગાત્ર. સાં	૭૭
સાત પેત્રેં વિત્ત વાવતા સું ઉચિત પ્રમુખ કરે દાન; સાં	
શાસન શોભા દાષવી સું નિજ વચનસ્થું રાખ્યુ માન. સાં	૭૮
ઠામ ઠામ પરલાવના સું પૂજા સતર પ્રકાર; સાં	
દેવદ્રૌણ વૃદ્ધિ દાષતા સું સફલ કર્યો અવતાર. સાં	૭૯
સંવત સતર પંચાવનેં સું સફલ મનોરથ સીદ્ધ; સાં	
જેષ્ઠ સુકલ દસમી દિનેં સું એ તીરથ રચના કીધ. સાં	૮૦

કેલશ.

ઇમ તીર્થમાલા ગુણુવિશાલા કરી સંઘેં અતિ ભલી,	
કલ્યાણમાલા ભવિકળાલા લહે જિમ મનની રૂલી;	
પરભાતિ ઉઠી એહ જિનવર નામ ગુણુકંઠિ ધરધ,	
‘જ્ઞાનવિમલ’ ગુણુઐધ સમકિત સહજ લીલા તે વરધ.	૮૧

વાચનાચાર્યમેરુકીર્તિવિરાચિત

શાશ્વતતીર્થમાલા.

- પણમિય પહિલઉ ધુરિ નવકારો, ત્રિણિ અહીનીમી જિણુવર સારો,
નામિ નમુ સિવભૂતિ,
દેવલનાણી નમ્ર નિરવાણી, માગઁ મહાયસ વિમલ સુવાણી,
જાણીજઈ સિવભૂતિ ૧
- મિરિ હરદત્ત દમોદર દેવા, સામિ મુતેજા સુવમ્ર નમેવા,
સેવા સુમધ જિણુ દ,
મિવગતિ જિણુપતિ નમિ અસ્ત્યાગ, અનિલ જસોહર કિયથ સુમાગ,
ગિ હિંઈ ધમ્મમુરિદ ૨
- શુદ્ધમતિ શિવકર સ્યદન ન પ્રતિ, અહીનીસમ્ર જિણુ નમિવા અ પ્રતિ,
સ પ્રતિ જગદાન દ,
રિસહુ અજિય મલવ અલિન દણુ, સુમધ પઉમ સુપાસ સુચ દણુ,
વ દણુ અ દ જિણુ દ ૩
- સુવિધિ મુશીતલ જિણુ સેયમો, વાસુપુજ્જ જિણુ વિમલ વનમો
વમોણુત સુધમ્મ,
મનિ કુચ અડ મદ્દ કિ સુવન, નમિ નેમીસર પાસ કિ સુવન,
સુવતિ વીર મુગ્ધમ. ૪

પઉમનાભ જિણુસૂર સુદેવા, પાસ સયંપહુ પાય નમેવા,
 સેવા સંવાણુભૂતિ;
 દેવશ્રુતોદય સિરિપેઢાલો, પોટિલ સિતકિ તિસુવઈ રસાલો,
 અમમ નમઉ શુભમૂતિ. ૫

નિષ્કયાય નિપલાક જિણેસર, નિર્મમ ચિત્રગતિ સમાધિ જિણેસર,
 સંવર જસહર દેવ;
 વિજય મહિ ઉવવાય જિણુંદો, આણુંત ભેદ નઈ દુઈ જિણુચંદો,
 વંદઉ સુર નર દેવ. ૬

સીમંધર ભુગમંધર સામી, બાહુ સુબાહુ સુભાતિ સુપામી,
 સયંપહુ ઉસહ જિણુંદ;
 આણુંત સૂરપહુ જિણુ સુવિશાલો, ચંદાણુ જિણુ વજધર શાલો,
 શશિકર ભુજગ મુણિંદ. ૭

ઈસર નેમિ સિરિ ભડસેણો, મહભદ દેવજસો જિણુરાણો,
 અનિય બુયા જિણુ વીસ;
 રિસહ ચંદાણુ સિરિ વરિસેણો, વદ્ધમાણુ મહિ તેજિહિ ભાણો,
 સાસય ચઉ જગદીસ. ૮

ઈગ સઉ સત્તરિ વિહરઈ જિણુવર, નમિ નવ કોડી કેવલિ મુણિવર,
 ઉત્તમ મન્નિજમ કાલિ;
 વિહરમાણુ વિહરઈ જિણુ વીસ, દુઈ કોડી કેવલિ જગદીસ,
 વીસ વિસા નમિ ભાલિ. ૯

સોહમીસાણિહિ સણુંતકુમારહ, માહિદિ બંલ કિ લંતક નામહ,
 શુક્લ કિ મુણિ સહસાર;
 આણુય પાણુય આરૂણુ અચ્યુત, નવગ્રીવેક અનુત્તર અચ્યુત,
 જિણુવર ભુવન વિચાર. ૧૦

લાખ ચઉરાસી સહસ સત્તાણું, ત્રેવીસ અધિકાં જિણુગૃહ માણું,
 બાણું તિહિ પરિણામ;

- કોડિ કિ સહ નઇ જાવન કોડી, લાખ ચઠિરાણુ સહસ ચઉઆલીમ,
મગસઇ સાઠા તામ ૧૧
- અદ સૂર નઇ ગહુ રિખખ તોરા, તિહિ જિણુખિ ખ ન લાલઇ પારા,
ધણુ પણુસઇ શુભકાયા,
મગસઇ કોડી નઇ બહુતરિ કોડી, ભુવનપતિહિ મવિ જિનગૃહ જોડી,
હિવ સખ્યા જિનરાયા ૧૨
- તેર કોડિ સઇ કોડિ નબ્યામી, માઠિ લાખ અધિકા મુ સમાસી,
વિતરમાહિ અસખ,
મણુયલોઇ આસય મવિ તીરથ, નમુ મવેહુ લણિ ગુણુ સમરથ,
સાસય પડિમા મખ, ૧૩
- ન દીમર નઇ કુડલ દીવિહિ, રચક મેરૂ વિશતિ ગયદ તિહિ,
દેવોત્તર કુડ દસક,
ઇપુકારિહિ નઇ માણુસપગ્ગત, વક્ષસ્કારિહિ કુલગિરિ સગત,
ગયવૈતાલ્ય અનક ૧૪
- ન જૂ પ્રમુખ મહાતરૂ ગર્યા, કણુયાયલ ઇગ મહ જિ સર્યા,
સતગિ નદી પુણુ અક,
અસીઇ દ્રહ નઇ ત્રિણુસઇ અસીયા, કુડ કહાઇ કિહા નવિ ખિમીયા,
વેયદૂગિરિ ચમકત ૧૫
- સહશ્ર તિણુ દોસઇ ઉણુસઠી, જિણુગિહુ સખા એ મઇ દિઠી,
જિણુપડિમા હિવ મખ,
નવ કોડી નઇ દમ લખ ત્રિણુસઇ, વીસે અગ્ગલ લણી વિસેસિઇ,
તિરિયલોઇ સુહકખ ૧૬
- અડસઇ કોડી કોડિ સતાવન, હુઇમઇ છયાસી શાસત લાવન,
સખ્યા તિહુયણુલોએ,
પનર કોડિ મઇ કોડિ ખિતાલીસ, લખખ અઠાવત્ર સહસ છતીમ,
અસી જિણુપડિમા જોએ ૧૭

સમેઠ સેત્રુજિ સિરિઅઠાવઠ, સોપારઠ સિરિરેવઠ પાવઠ,
જરાઉલિ ફલવદ્ધી;

ચયણપુર નઠ સિરિસાચુરિઠ, થંભણ ઘોઘે મહૂય દાઠઠ,
ઉનઠ દીવ પ્રસિદ્ધી. ૧૮

દેવકપત્તનિ ચોરીવાડિઠ, મંગલપુર નઠ ખાલાગામિઠ,
ગઢજૂનઠ ખલેજિ;

અહિપુર ઢીલી સરસુ મથુરા, જિણુવર જનમ કીયા વર નગરા,
નગર વડઉં પુણ લેજે. ૧૯

સંખ્ખેસરિ સીરેસે તારણિ, પંચાસરિ ચાફિ અરાસણિ,
માંડવ નઠ કુલપાકિ;

સૂરતિ ભરૂઅધિ નઠ નવસારી, સારદ કાવી વણથલિ સારી,
ખેડજ નામ મ મૂંકિ. ૨૦

નગરકોટ નઠ દેઉલવાડઠ, ચિત્રકૂટ નઠ સિરિતલવાડઠ,
જે છઠ જિહાં જિનરાજ;

તિહિ સવિહુ કરં પરિણામ, ભાવિહિ લેઈ જૂજૂય નામ,
જિમ હુઈ વંચિછતકાજ ૨૧

જલ થલ નગર નઠ દેસ વિદેસિઠ, પરખત નદી ગુહાંતરિ દીસઈ,
ગુરૂ લઘુ ખરતર દેવા;

ક્રીત્તિ કરી નઠ મેરૂ સમાણા, તિહિ સામિની સિરિ વહું આણા,
ભવિ ભવિ તમ્હુ પઠ સેવા. ૨૨

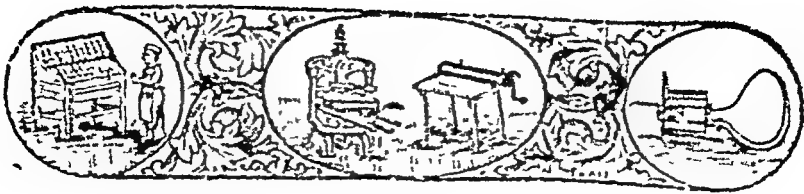
ધણિ પરિ જિનગુણ જે જિણુ જંપઠ, સાસય જિણુધર્મ પામઈ સંપઠ,
જંપઠ 'કીરતિમેરૂ';

તિ ત્રિકાલ જે જિણુગુણ ખોલઈ, તેહની કીરતિ સાગર તોલઈ,
રાષઈ ભવનુ ફેર. ૨૩

કોહ માણુ માયા મદહીણા, તવિહિ કરીનઠ સવિ કર્મ ક્રૂખીણા;
તે એ સવિ જિણુ જાણિ;

પંચ મહાવ્રત સૂધા પાલઈ, પાપતણા પદ દૂરિહિ ટાલઈ,
 ઇરિયાગય સહિનાણિ ૨૪
 લવિયણુ જણુમણુ બોહણુહારો, નવ કપ્પિય નિત કચ્છ વિહારો,
 વદઉ તે મુણિરાઈ,
 જીવદયા ગત જિણુધમ્મ પાણુ, જાળલ મેપલ દુગ્ધિઈ ટાણુ,
 તિહિ જીપરિ મણુ ઠાઈ ૨૫
 ઉભાયદાલિ પડિકમણુ કરેઈ, દાણુ મીલ તવ ભાવણુ ભાવઈ,
 નાણુઈ પણિ અતિચાર,
 દુવણિજ કુબ્બમન કરઈ ન કાગઈ, મિચ્છિત્ત પવિઈ સગઈ ન માગઈ,
 તે માકુમી મવિચાર ૨૬
 ચઉગમી લખ જીવ ખમાણુ, મિત્ત મિત્ત મમ દિહિઈ ભાણુ,
 જાગ મહાવ્રત ચીતિ,
 જીવતાણી નિન જયણા દીજઈ, અવમગિ આજ્યા નવિ મૂલીજઈ,
 પાણઉ સૂધીજીતિ ૨૭
 ઈય મયલ જિણુવગ પવર મુણિવગ મુદ્ધ મણુવિ મણુયા,
 પાયાલમગિહિ તિગ્ગિયલોચહિ ગહિય મામયમ ઠિયા,
 જે નામિ જ પઈ પામિ મ પઈ અમર દ મણુદાયના,
 મમ હણુ સિદ્ધા મિદ્ધાયાગ લવહુ મદકમોયના ૨૮

॥ ॐ ॥

શ્રીજિનસુખમૂરિવિરચિત જેસલમેર-ચૈત્યપરિપાટી.

॥ ઢાલ ૧ રસીયાની ॥

જિનવર જેસલ જુહારીયૈ લીજૈ લિષમીનૌ લાહુ વિવેકી;
ગાજે બાજૈ બહુ ગડગાટસું ચૈત્રપવાડૈ રે ચાહ. વિં જિં ૧
પહિલી પરદક્ષણાયૈ પ્રણમીયૈ જગગુરૂ વીર જિણુંદ; વિં
વડ પ્રાસાદ કરાયૌ વરદીયૈ દીપૈ બાણુ જિણુંદ. વિં જિં ૨
પહિલી ભમતીમાંહિ પરતમા એકસૌ અધિક ઇચ્ચાર; વિં
ગંભારે દેહરાસરમાંહિ ગિણૌ ઇકસૌ ઇકવીસ સાર. વિં જિં ૩
આગલિ શ્રીઆદીસર આવતાં ભમતી બિહું ધર ભાવ; વિં
પ્રતિમા પંચાણું નૈ વલિ પાંચસૈ ગિણુતી કરિગુણુ ગાવ. વિં જિં ૪
ગંભારૈ નૈ વલિ બપરિ ગિણું છાજૈ બિંબ છત્રીસ; વિં
ધન પ્રાસાદ કરાયૌ ગણુધરે જોવો ધરીય જગીસ. વિં જિં ૫

॥ ઢાલ ૫ ભાયાતી ॥

ઇમ ચંદ્રપ્રભુ જિનવર મોહીયૌ પ્રગટ વડૌ પ્રાસાદ; વિં
ભૂમેતી ને ચોમુષ ભેટીયૈ પરહો તજીય પ્રમાદ. વિં જિં ૬
ભલૈ ઇકસૌ આણું ધૂરિ ભૂમિકા એકસૌ છાવીસ એહ; વિં

તીજે ભૂમે આલીસે તરાણવે જિણુવર રાજે જેહ. વિં નિં ૭
 કીધી પ્યાતે ભાતે કોરણી આરૂ વિવિધવિનાણુ, વિં
 લણુશાલીયે લાલ લીયો લલો. મોટો જાણુ વિમાન વિં નિં ૮

॥ ઢાલ ૨ કાગલીયાની ॥

આવો અપાપદે રે આપદ જાય અલગ,
 કુધ પ્રામાદ કરાયો મિ ઘવી રે જેહનો જસ કહે જગા નિં ૯
 બાહિરલી લમતી તિમ ચોકમૈ રે જિન ચોકમૈ સે તીમ,
 દોધ મો માઠ ગુલારે ફમરે રે ગણુધર અઢાવીમ નિં ૧૦
 સોલમ મ તિ જિણુમર મેવીધ રે હિતસૌ ઉપર હેવ,
 લમતી બાહિરલીમધ ભેટીયે રે દોધસો આલીમ દેવ નિં ૧૧
 . . . . .
 ચોકમાહે જિહા પ્રતિમા આરમૈ રે ભરીયા પુણ્યલ કાર નિં ૧૨

॥ ઢાલ ૩ કરમપદીયાની ॥

નમીયે તિહાથી મ લવનાધન રે, તીજે જિનવર તેહ,
 આવા તીગ્ધ કીધો આપદે રે એહનો મુજમ અછેહ નિં ૧૩
 બાહિરલે ચોકે પ્રતિમા દોમો રે માહિ અલીમે ઇકતીમ,
 છત્રીસ મ ઉપ વિચલે ભરીયે રે ગલારે ચોવીમ નિં ૧૪
 બાર માહિતી લમતી બોલીયે રે દીપે થલા દોધ,
 રચના માટૂ તપની પાટે રચી રેયત્ર તિકે તૂ જોય નિં ૧૫
 ડાંગે ભલો રચાયો દેહમે રે મીતલ નૈ જિહા માતિ,
 વિણુમે નૈ અવદે પ્રતિમા તિહા રે ભેટીજે તનિ જાતિ નિં ૧૬

॥ ઢાલ ૪ ચરણુ કરણુની ॥

વિધિચંત્યાલે જિનવર વદીયે મધ ચતુર્વિધ માધ,
 મકસ્તવ એ બેકરિ મુળ વિધે પ્રણમો પારમનાથ નિં ૧૭
 દેડરી બાવનમે બિજા દીપતા પાચમે પેતાલીમ,

પાટિ સેત્રુંજે છિન્ન પ્રભૂ જિકે પ્રેમ ધરી પ્રણુમીસ.

જિ૦ ૧૮

ઇકસૌ ખૈતાલીસ બિહૂં ચોકમેં ઊઝૈ મંડપ બાર;

મૂલગંભારૈ દેહરાસર નમૂં સૌ ઇક ચવદૈ સાર.

જિ૦ ૧૯

તિલકૈ તોરણ બીજૈ તોરણૈ બિંબ બાસઠ નૈ બાર;

ત્રેવીસ પાસૈ મંડપ રૈ તિકૈ સૌ પ્રણુમું શ્રીકાર.

જિ૦ ૨૦

સંખત બારૈસૈ બારોત્તરૈ ઓ જેસલગઢ બાણ;

થાપ્યૌ સેઠૈ ધીરતથંભ જ્યૂં મોટો ચૈત્ય મંડાણ.

જિ૦ ૨૧

॥ કલશ ॥

ઇમ મહા આઠ પ્રાસાદમાંહે બિંબ પેંતાલીસસૈ,

ચૌરાગ્રી ઊપર સરળ જિનવર વંદતાં ચિત ઊલસૈ;

દુષ બાય દૂરૈ સુષ પૂરૈ સંઘનૈ સંપતિ કરઇ,

સંથુણ્યા શ્રી 'જિનસુખસૂરૈ' સતરૈસૈ ઇકહોત્તરઇ.

૨૨

॥ श्रीपार्वीय ऐं नम ॥

મેઘવિજયઉપાધ્યાયવિરચિત

શ્રીપાર્શ્વનાથ-નામમાલા.

- જિનવાણી આણી હિઈ પુરિસાદાણી પામ,
જાણી પ્રાણી મયકરૂં શુણ્ણુરુ નિય મનિ વાસ. ૧
- અમલ કમલ પરિમલ જિસો મહિમા મહિમા જાસ,
બ્યાપઈ થાપઈ પરમપદ અતિશય કરત ઊજાસ. ૨
- ઠવણુરૂપ જિણુ દનુ દીપઈ દેસઈ દેમ,
નામમાલ તેહુની કહી આતમ પવિત્ર કરેમ ૩

॥ ટાલ ૧ ॥

ગૌતમગસનો

- મ ભારૂં સ ખેમઝ ઠામઈ પ્રથમ અઠોત્તમઉ પરણામઈ,
નવનિધિ ત્રિધિ યાઈ જિન નામઈ પ્રભુ પૂજાઈ જન મુખ પામઈ ૪
- પરતપ દીઠો એ પગમેમઝ અવની અતુલીગલ અલવેસર,
અગ્નીઈ ધમિ અ દન કેમર કઠ ઠવો મુગતામણિ તેસર ૫
- સુદગિ મરિસી અપછર રૂપઈ જિન આગળ નાટકનઈ જૂપઈ,
નવનવ ભગતઈ ગગ આલાપઈ અ ગ વાળતી ઉચ્છવ આપઈ ૬
- અન્તહર જગતહર માગી પામ નમુ નિજ નિત ચિરનામી.

દીવખંદિર નવલખ જિન નામી પાસ પસાય સુખસંપદ પામી. ૭
 દેવકઈ પાટણ દાદો દેવ માંગલોર નવપલ્લવ સેવ;
 ખલવંત ધ્યાઈ પાસ વલેજઉ અમીઝરો ઉનઈ વડતેજઉ. ૮
 સમક્ષણ વિમલાચલ ભેટઉ ગિરનારઈ તિમ ભવભય મેટઉ;
 ક્ષતેપુર ઉનિં કુંકુમરોલ નવખંડુ ઘોઘઈ હર્ષકલોલ. ૯

॥ દાળ ૨ ॥

જિનવર થંભણ પાસ લોડણ છોડઈ ભવપાસ;
 ભાલઉ ભયહરૂ એ મોઢેરઉ શુરૂ એ. એ. ૧૦
 સહસ્રક્ષણ પ્રણમેસ ચિંતામણિ પરમેસ;
 વિજયચિંતામણી એ દીપઈ દિનમણીએ. એ. ૧૧
 પંચાસર નારંગ કોકો કરઈ નવરંગ;
 કંસારી જિન એ ચાંણસમો ધન એ. એ. ૧૨
 ભટેવઉ ભગવંત ખેતલવસઈ ખંત;
 સૂરતિમંડણ એ ભજ લીડલંજણ એ. એ. ૧૩
 ગઉડી ગુણ આરામ દેવ વડઉ દહગામ;
 કલહારઉ વરૂ એ છરાઉલ જયકરૂ એ. એ. ૧૪

॥ દાળ ૩ ॥

ડોકરિઓ દિલ ઠારઈ જી સાહિબ સમરીઈ જી,
 ગાડરિઓ દુખ ડારઈ જી સેવત સુખ ભરીઈ,
 સેરીસઈ સિવદાઈ જી સાં ચોડવાડ નમું ધાઈ જી. સેં ૧૫
 પાદહુવિહારઈ પાસ જી સાં સાચોરઉ સુખવાસ જી; સેં
 ભિન્નમાલ ભલ રૂપ જી સાં પોસીનઉ ચારૂપ જી. સેં ૧૬
 જલોરઉ જગિ જગઈ જી સાં મંડોવર મન લાગઈ જી; સેં
 ફલવધીઈ ફલ આપઈ જી સાં વરકાંણઈ વર વ્યાપઈ જી. સેં ૧૭

વાડીપાસ વિશેષ જી સાં નાગોરે નવરેખ જી, સેં
 વીકાનેરઈ દીકચો જી સાં તિવરી મહિમા મીકચો જી સેં ૧૮
 વિધનહરઉ જિનરાજઈ જી સાં ચાચોલઉ જગિ ગાજઈ જી, મેં
 નીલવરણ નાકોડઈ જી માં બિધમણઉ દુખ ત્રોડઈ જી મેં ૧૯

॥ દોલ ૪ ॥

શ્રીસોમચિ તામણિ દેવમણી દેલવાડઈ,
 નીળાજ નીળોલઈ નામી નિળ્યાડઈ,
 સાદડીઈ માદઈ વાકલીઈ જાપોરઈ,
 ધ્યાઈ ધનદાયક છેછલીઈ અણુદોરઈ ૨૦
 કાચોલી કરજૂ જિનવર ઘૃતકલ્લોલ,
 ઝોટિ ગો ચેલણ કાપરેડઉ રગરોલ,
 અહિચ્છતઉ ભડકલ ચલવેમર ચીલોડઈ,
 સામલઉ સુભ સામી સેવ કરે મન ડોડઈ ૨૧
 શ્રીરાવણપ્રભુજી સ કટલ જન નામઈ,
 કરહેડઉ કામિતપૂરણ માડણ ગામઈ,
 આણુદ આણિ દઈ દિઈ મમીનો સાર,
 નાગદ્રહ નમીઈ દેવ અવોપ ઉદાર ૨૨
 કકડેસર ભયકુર રામપુરણ અલિરામ,
 જિજેણ અવ તી માઠ પરિડઈ ઠામ,
 માડવ સુ ડાલો તિમ વલિ લીલવિલામ,
 પ્રણમીઈ વડાલી દ્વધાધારી પાસ ૨૩
 મહિમાહિ મહિમામ દિર શ્રીમગસીસ,
 સુર નર નાયકપદ આપઈ જે જાગમીસ,
 વામમઈ અલોણઉ ચેરપુરઈ અતરીક,
 ફણ સરિસઈ હરસઈ વરસઈ જન રસનીક ૨૪

જેસલમેરઈ જિન મનમોહન કલિકુંડ,
 ઇલોરઈ અતિશય વડોદરઈ પરચંડ;
 ડુંગરપુર ઇંડર ઉદયપુરઈ જિનરાય,
 ધવલકઈ નવસારી વાણારસી વરદાય.

૨૫

॥ ઢાલ પ સેશુજ ઉદ્ધારની ॥

ઇશુપરિ પાસ જિણુંદણ એ ઠવડણા દેસઈ દેસ,
 સંખેસર સુરતર એ નામમાલ એ નિત લાણુઈ એ;
 તસ દિઈ લલિછ અસેસ જિણેસર જયકર એ.

૨૬

ધન્ય દિવસ મુઝ આજનો એ સફલ થયો અવતાર; સંખે૦
 નામ મંત્ર કરિ હું જપું એ પ્રભાવતીલરતાર. જિણે૦ ૨૭
 ધરણિંદ નઈ પદ્માવતી એ પાસચખ્ખ જિનપાસ; સંખે૦
 દેવ અનેક સેવા કરઈ એ પૂરઈ સેવક આસ. જિણે૦ ૨૮

ૐ હ્રીં શ્રીં અર્હ લણી એ માહિં વરણ અદાર; સંખે૦
 ધ્યાઈ ધવલઈ ધ્યાનસું એ તે લહઈ કેવલ સાર. જિણે૦ ૨૯

કોહ લોહ મહમોહસું એ બાંધ્યાં કરમ દુરંત; સંખે૦
 દેવ દિણેસર દરિસણુઈ એ છોડઈ તે સંવિ સંત. જિણે૦ ૩૦

સતર પ્રકારઈ પૂજના એ કરિ જિનની નવરંગ; સંખે૦
 લખમી લાહઉ લીજિઈ એ જિમ થાઈ સિવસંગ. જિણે૦ ૩૧

શ્રીવિજયપ્રભ સૂરિવર એ જયવંતો નિસદીસ; સંખે૦
 ગુરૂવચનિં સમકિત લહી એ સેવઉ સખલ જગદીસ. જિણે૦ ૩૨

નવ નવ રાગઈ જિનતણી એ નામમાલ ગુણગીત; સંખે૦
 ગાઈ ધ્યાઈ ભાવસુ એ તે થાઈ જગજીત. જિણે૦ ૩૩

શ્રીપામજિનવર વિનતસુરનર હરિહર મેવિત પાદ એ,
 લયલીડલ જન લવિકર જન મેવકજન સુપ્રમાદ એ,
 તપગચ્છુદર મુનિપુરદર વિજયપ્રલસૂરિરાય એ,
 તસ પુણ્યરાજઈ પડિત છાજઈ કૃપાવિજય જસવાય એ ૩૪
 તસ સીમ બધુર દીવળદિર મેઘવિજઈ જયકરી,
 એ નામમાલા શુણ્ણવિશાલા રચી શુરૂપદ અનુમરી. ૩૫

ઇતિ શ્રીપાર્શ્વનાથનામમાલા પૂર્ણા ॥ સ વત્ ૧૭૨૧ વર્ષે ભટ્ટાચક્ર
 શ્રી ૧૦૬ શ્રીવિજયપ્રલસૂરીશ્વરપ્રગ્ણમેવા કુર્વતા ચતુર્માસક
 મધ્યે ૫૦ મેઘવિજયેન કૃતા લિખિતા ચ શ્રીગત્રુજયાદિ
 તીર્થયાત્રા સ ઘપતિ પટલકૃતા વસાં શ્રીનેમીદામ
 સામીદાસ વીરદાસ પઠનાર્થમ્ ॥

॥ अहम् ॥

शत्रुंजयचैत्य-परिपाटी.

सरसति सामणि नमीय पाय सिरि सेत्रुजङ्गेरी,
 येत्रप्रवाडी जठ रिय सडेव भनि रंगि नवेरी;
 पालीयताणुय पास वीर ललतासर वांढे,
 नेमिहिं कडणुहिं नमीय पाय लवहुभनिकंढे. १

यडीछ सेत्रुज रंगि शृंगि जठ देडल दीसछ,
 जणु आल्यां अमरदोकिहि वंकाजन कैसछ;
 पडिदुं पढभारलि मात भइदेवि नमेसिछ,
 सति नमीय पय मणूअ जनम छिव सइल करेसिछ. २

छींपावसहीअ नमीअ आदि अनयवणुविहारो,
 आस धीर धरि धर्मसीह निरसीहविहारो;
 आदीसर पडिहार सार जणेस पडिदु,
 इलनालीरे लेटीछ मनरंगिहिं कडडिल. ३

लाधूवसही अमं अंग रंगि मनरंगिहिं गाढे,
 सिंहुनादप्रासाद तिहुं अछछ असनाढे;
 वीर जणुसर नमिस नेमि टोटराविहारो.
 मोदहावसही नमिस देव श्रेयंस ससारो. ४

गाहुडजणुहुर सोलमठ सिरि सति जणुसर,
 लंजिस लवलयतणीय अति इडय परमेसर;

રાજરખહિ દારવિય દેવ આદીમર મધખૂ,
દીકા સામી છવતા એ નાણે કિર મધખૂ

॥ વસ્તુ ॥

પદમ જિણુવર પદમ જિણુવર માત મરૂદેવિ પણુમેવીય,
મ તિજિણુ રિસહુ નેમિસિર વીર આમીય,
નાલીરે દ્વલિ લેટીય કવડજખ ગયખધિ,
ગામાયસિરિ સેઅ મજિ સતિજિણુ પણુમીય પહિલયટૂકિ,
અલિનવ આદીસગ નમીય પાપ પરહા સિવ મૂકિ ૬
હિવ અણુપમમરપાલિ વેશ્યાવમહી જિણુ નમૂઅ,
મરગાગેહ નિહાલિ ત્રિહુરૂપે સિરિ રિમહજિણુ ૭
લેઈય પોલિ પ્રવેશ વાધણિ સીલમય ઘડીય,
મૂકિઅ પાપ અમેમ જહ જિણુવયણહિ મિઈ જડીય ૮
હિવ દક્ષણદિમિ લેઈ વરવમહી ખરતરતણીય,
કોય લણુય સુરલોઈ અમીઅકુડ કુવણહિ લણીય ૯
આદિજિણુમર વાદિ ગભારય તિહા મૂલગય એ,
ખીજય નેમિ જિણુદ ત્રીજઈ પામ જિણુદપહ ૧૦
પાયઈ મેરૂ જિણુદ પચ્યાસી તિહા પણુમીય એ,
અમૂલીય ભવદક ચઉગીચિથહ મિર નેમિજિણુ ૧૧
દિખખ નાણુ નિવાણુ કડ્યાણિક નેમીમરહ,
દમ દો અ જિણુગિળાઈ ત્રિહુદમિ ત્રિહુખૂયણે નમ અ ૧૨
ધાનક યોડામાહિ ધાપિઆ અજઈ સુવિ નમૂ અ,
ભાંજિમ ભવની દાહિ તુ ભાવિહિ આઘઉ નમૂ અ ૧૩
ગિરનાર ગિર અવનાર નેમિજિણુમર પ્રણુમીય એ,
સાળપઈજદનકુમાર અગિ કિ ધભણિજિણુ સહીય ૧૪
હંદ્રમડપ અનય સાન જાહિ નર ટેગી દેહુગીય,

જયતસીહ ધન તાતં જિણિ નંદીસર આણિઉઓ.

૧૫

ઘોડાંચઉટ્ટી ગઉખ મઠ મંદિર વસ્તગિતણા એ;

કારવ્યાં તસ સંખ જાણુય કવણુ વચક્ષિણૂ એ.

૧૬

॥ વસ્તુ ॥

સરહપાલિહિં સરહપાલિહિં સરગારોહ ત્રિહુરૂપે,

સિરિરિસહજિણું નમિવનંમિખેચરહિં સેવીય,

દક્ષણદિસિ ખરતરવસહી માંહિ સિવ જિણુ નમેવીય;

ગિરનાહ અવતાર વરં નંદીસર ખાવન,

ઈંદ્રમંડપ સો કારવીય વસ્તુપાલ ધન ધન.

૧૭

હુરષિગ એ ચિત્ત અપાર દેહ રોમંચિય અમ્હ તણુઉ ય;

પહુતગ એ ભવનદુવારિ તિલખખતોરૂણુ દેખિસિગ લણૂં એ.

૧૮

પોલહિં એ માહિં પઘટું પાવડીઆરે તુ ચડ્યાં એ;

સામહૂ એ સામી દીઠું નયણિ અમીયરસિસિઉ જડ્યાં એ.

૧૯

દેહલી એ પાખલિ ત્રિનિ પ્રદક્ષણ દીજઈ અંતિલંલી એ;

પાંડવી એ થાપીઅ ધનિ તુ દીઠું જિણુ લેપમઉ એ.

૨૦

થાપીગ એ સમરિનરિંદ મૂલગભારઈ આદિપહો;

ઘડીગ એ અમીયનીસંદિ કિર કપૂરિ કિ ચંદમહો.

૨૧

પૂજીગ એ તિહૂયણુસામિ તિહૂયણુ વંછિય કપ્પતરો;

ઠાવઈ એ જિમણુદ્દામિ પુંડરીક ગુણુધાર વરો.

૨૨

નાનહાં એ મોટાં ણિંખ ત્રિખાર ગભારાંદૂય;

વાંદઉ એ સવિ અવિલંબ કર જોડીય સિરવર ઠવિય.

૨૩

॥ વસ્તુ ॥

તિલખખ તોરૂણુ તિલખખ તોરૂણુ નયણુ જી દિઠું,

તુછૂટઉ ભવદુહં પોલિમાંહિ પગથીઅ ચડી એ,

મુરદેવ્યા અંગ રહુ નયણિ દિઠું કિ સિઉ અમીયઘડી એ;

ત્રિઆર્ય પહુ લેપમચ્ચ ગભાર્ય સો નાહ,	
પુડરીકપરિમા મહીય ણિળ નમીલયનાહ	૨૪
ગભાર્ય હૂતા દસિ દક્ષણ ચૈત્રપ્રવાડિ કર્ય વિચક્ષણ,	
મક્કલ જનમ કર્ય આપણુ એ	૨૫
આગલિ મામલીઆવિહારો સીલમી ઝોલિ જિણુજ હારો,	
દેમલવસહીચ્ચ મન રહિઉં એ	૨૬
ત્રિહુલવણુઇ કહીય કોહાજોડિ તિહા ણિળ વાદઉં કર એ ભેડિ,	
વિહુરમાન વીસઇ નમૂ એ	૨૭
મામખમણિ જણીણુ સ ભુત્તા પાચય પાડવ મોક્ષ પહૂતા,	
ઉત્તમ તે નર વહિય એ	૨૮
અઠ્ઠાવય ચઉવીસ જિણુલઉં નમેતિમહુરિ જિણુવીસ નિહાલઉં,	
પોપાવસહીય મન રહિઉં એ	૨૯
હેઠલિ આળ્યા રાયણિ ૩ ૧ તુઉ નિશ્ચિઇ ટલીયા મવિ દ્વપ,	
મધવી સિરિ દ્વધિ અરય ને	૩૦
તાસ તલઇ આદીમરચરણુ પૂજ્યા ટાલઇ જામણુ મરણુ,	
મોર નાગ જે ભેઇઇ એ	૩૧
ચલણુ સહિત જિણુવર જાવીમ લેપમચ્ચ તીહુ નામઉં મીમ,	
સાચઉર સિરિ વીરજિણુ એ	૩૨
મ ખીમરિ નઇ સોપલવમહી પામ વીર મઇ નમવા મહી,	
કામગીયા જે જારણુ એ	૩૩
જગતિમાહિ છઇ અતિધણા દેહરા એક નાન્હા છઇ એક મોટરા,	
ણિળ મચ્ચ નવિ જાણીય એ	૩૪
તીહુ જિળહઉં કરઉં પ્રણામ ચદ્રિ લેહુવઉં આપણુ નામ,	
ગભારય વડી આનીઆ એ	૩૫

॥ વસ્તુ ॥

- જગતિ વંદિય જગતિ વંદિય સયલ જિણુખિંખ,
 સીલમઈ લેપમય ઓલિ મૂલિ જિણુવરહ નામીય,
 મુણિસુન્વય વીરજિણુ અસ્સઘોહ સચઉર સામીય;
 સંખીસરિ નય સોષલવસહી કાસગ્ગીઆ યે ખારિ,
 વંદિય રંગિઈ પૂરિઅ આવિય લવતુ મજ્ઞારિ. ૩૬
- સિદ્ધિષેત્રિ આદીસજિણુ માદહંત યે દીઠુંતિ તિહૂઆણુનાહ;
 જાણે વૂઠઉ અમીય ઘણુ માદહંત યે પ્રીટઉ લવદહદાહ. ૩૭
- સફલ જનમ મઝ હૂઉ યે માદહંત યે સફલ હૂઉએ દીહ,
 દીઠઉ વિમલાચલધણીય માદહંત યે સાધુમાહે હુઈ લીહ; ૩૮
- ખાલકપરિ કહીયં લાહિસિઈઅ માદહંત યે સામાય તણુય ઉચ્છંગિ;
 લોટીંગણે જઈ માગિસિઈ માદહંત યે સિવસુખં મનનઈ રંગિ. ૩૯
- સેત્રુજિગિરિવરિ સઈધણીય માદહંત યે ભગિઉ અભિનવચંદ;
 મૂરતિ પરમાનંદ દય યે માદહંત યે ટાલઈ સવિ વિચ્છંદ. ૪૦
- રિદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણ કરઈ માદહંત યે ચૈત્રવાહિજ યેહ;
 તીરથયાત્રા ફલ દય યે માદહંત યે નિરમલ કરઈ સુદેહ. ૪૧

૫૦-વિનીતકુશલવિરચિત

શત્રુજયતીર્થયાત્રા

દુહા.

સરમતિ માત મયા કરી આપો વચનવિલામ,	
શ્રીસેત્રુજયગિરતણ તવન કરે ઉદ્ધાસ	૧
શ્રીગત્રુજય એહવુ જપતા પાપ પલાય,	
તો જાત્રા કરતા થકા પુન્યલ ઠાર લરાય.	૨
શ્રીમત્રુજય મ ઘપતી થયા થાસઈ અનેક,	
પણિ પચમ આગઈ અધિક રાપી મ ઘવી ટેક	૩
સાલલતા ગુણ તેહના હોઈ લાલ અપાગ,	
સેત્રુજતીરથ સ કથા કગતા મુલલ મ માર	૪

॥ હાલ ૧ ॥

નાગ દેનાપ

આવો આવો રે ચતુરનર સેત્રુજ જઈઈ, આણી અગિ ભિમાહ લાલ રે,
 ઠે લવઢેરા પાતિક વાગઈ, લેચ્યા ઋષલજિનનાહ લાલ રે આવો ૫
 તીરથ કર ગણધર ઈહા આવ્યા, આવ્યા મુનિવર ઠે ડોડિ લાલ રે,
 સુરનર વૃઢ અમુર પણિ આવી, પ્રણમઈ જો કર નેહિ લાલ રે આવો ૬
 સિદ્ધ અનત થયા એણિ ગિરવગિ, ધાસઈ સિદ્ધ અનત લાલ રે,
 દાકરઈ દાઝઈ સિદ્ધ અનતા, ઇમ લાપઈ ભગવત લાલ રે આવો. ૭

તીરથ સઘલાં કરતાં જે ફલ, તેહથી અસંખ્ય ફલ હોય લાલ રે;
 સેત્રુંજ ગિરવર દીઠથી તે ફલ, જાત્રાં બહુફલ જોય લાલ રે. આવો. ૮
 કુણુ સંઘ સંઘાતિ જાત્રા, આળ્યા વિમલગિરિ શૃંગિ લાલ રે;
 ઋષભાદિજિન જુહાર્યા જુગતિ, તે કહું મનનથી રંગિ લાલ રે. ૯

॥ ઢાલ ૨ ॥

રાગ કેદારો ગોડી.

કપૂર હોય અતિ બિજલું રે, એ દેસી.

જંબૂદીપમાં જાણીય રે, ભરતપેત્ર ઉદાર;
 સોરઠદેસ સોહાંમણો રે, જિહાં સેત્રુંજ ગિરિનારિ;
 ભવિકજન, સમરો સેત્રુંજ નામ, જેહથી સઘળાં કામ;
 જેહનાં એકસો અટ્ટોતર નામ, ભવિકજન સમરો સેત્રુંજ નામ.
 આંકણી. ૧૦

જૂનોગઢ યાદવતણો રે, વસઇ વ્યવહારી અનેક;
 ધરમ કરમ સહૂ સાચવઇ રે, મનિ ધરઇ અરિહંત એક. ભવિ. ૧૧
 સહસવીર સંઘવીતણા રે, સાતે પુત્ર રતન;
 પણિ કુલમંડળ રાજસી રે, ધરમ-ઉપરિ જસ મન. ભવિ. ૧૨
 સજનમાં ખેઠાં એકદિનિ રે, આળ્યો મન ઉછરંગ;
 ભાગ્ય હોઇ તો કીજઇ રે, સેત્રુંજ સંઘ સુચંગ. ભવિ. ૧૩
 સજનવરગ સહુઇ કહુઇ દે, લીચો લખમીનો લાહ;
 સકલ સંઘ તવ સેલીઓ રે, વીનવઇ ધરીય ઉચ્છાહ. ભવિ. ૧૪
 શ્રીસેત્રુંજય સંઘ કરી રે, જાત્રા મનહુ જગીસ;
 સહુઇ સાથિં સૂંડવું રે, હા ભણો વિસવાવીસ. ભવિ. ૧૫
 વિજયદસમીનિ દીનિ રે, કરઇ સંઘ તિલક ઉદાર;
 મુહુરત દિન નિરધારીઓ રે, સતર બાવીસા મઝારિ. ભ. ૧૬

પોસ વદિ પહિલી તિથિ લલી રે, પુષ્ય નક્ષત્ર ગુરુવાર,
જાત્રા જાતા જ્ય કર્ક રે, સગલ મુહુરત શ્રીકાર. ૯૦ ૧૭

॥ ઢાલ ૩ ॥

રાગ આસાઓરી

ધન ધન સપ્રતિ સાચો રાગ, એ દેગી

દેસ પ્રદેમઇ ઠકોતગી મેહલી શ્રીસઘ તેડવા કાજિ રે,
સીદ્ધાચલની જાત્રા માઝ આવવુ સહુ કરી માજ રે ૧૮

ધન ધન તે જે મેત્રુજ લેટઇ મેટઇ પાપના પૂર રે,
એ ગિર દીકઇ દુગ્ગતિ નોહઇ હોઇ પુન્ય પહુ રે ધન૦ ૧૯

સરદારપાન નળાપનઇ મલીઆ લેટણ વાર લેઇ રે,
પુસીય થઇ મિરપા બધાવઇ માન મહોત ણહુ દેઇ રે ધન૦ ૨૦

પરવાના લપીઆ ગામ ગામઇ સઘવી કહઇ તે કરયો રે,
થાણા બોલાવઇ ઠામ ઠામઇ લાલચિ લોલ મ ધરયો રે ધન૦ ૨૧

ફરમાન લેઇ આવ્યા માન પામી મગ મામગી મેલઇ રે,
સઘ સઘાતિ જે જે જોઇઇ તે તે અણાવઇ પહુઇલઇ રે ધન૦ ૨૨

મઘ ચતુરવિધ માધિ નેમિજિન લેઆ શ્રીગિરિનાગિ રે,
પૂજઇ પ્રણમઇ લાવના લાવઇ ગાઇ શુભિજન ગીત અપાર રે ધન૦

ઓચવસૂ આણુદઇ નિજ ઘરિ ચઘવી આવ્યા જામ રે,
મઘ આવ્યાની વધામણી વાર માલગી હરખ્યા તામ રે ધન૦ ૨૪

દીવળદિર પાટણ વેલાઓલ પોરણદિર પરમીદ રે,
દેમ પ્રદેસી ગામ નગરના આવી મઘઇ ડેરા દીદ રે ૨૫

ભરતનૃપ ભાવચ્યું એ, એ દેસી.

મુહુરતનઇ દિનઇ પ્રહઇ સમઇ એ, દેવશુર પ્રણુમી પાય કે;
હરખ ધરી ઘણો એ, કરવા શ્રીસેત્રુંજ નાત્ર કે,

હરખ ધરી ઘણો એ. ૨૬

કહઇ સેત્રુંજય પધારવું એ, તેડી સાધ સમુદાય કે. ૬૦ ૨૭

ભોજન કરી મન ભાવતું એ, સધાવઇ સંઘવીરાય કે. ૬૦ ૨૮

પંચ શબ્દ વાજિત્ર વાજતઇ એ, શુણિજન ગાવતાં ગીત કે. ૬૦ ૨૯

ઓછવસૂં આડંબરઇ એ, ભાટ ભલાં ગિરદ ભણુંત કે. ૬૦ ૩૦

સાથિં સહૂ સંઘ ગઢતણો એ, સંઘવીનઇ દીઇ બહુમાન કે. ૬૦ ૩૧

પ્રસ્તાનઇ સંઘવી સધાવતાં એ, શકુન ભલાં ભલાં થાય કે. ૬૦ ૩૨

આઠ દિન પ્રસ્તાનઇ રહી એ, સિદ્ધિ કરી વડાલિં નાય કે. ૬૦ ૩૩

ધોરાજી નિં મઝેવડી એ, સંઘ ભેલો રાણુપુરઇ થાય કે. ૬૦ ૩૪

મજલઇ મજલઇ ચાલતાં એ, ગોલ ધોરીનઇ દેવાય કે. ૬૦ ૩૫

સાથિં વોલાવા તેડીયા એ, પાલા નઇ અસવાર કે. ૬૦ ૩૬

છત્રીઆલી વહિલિ સાથિં ઘણી એ, બેઠા બહુ નર નારિ કે. ૬૦ ૩૭

સંઘવી રાજસી રંગસું એ, પાલખીમાં સોભાય કે. ૬૦ ૩૮

સુત પાસઇ સોભઇ વડો એ, કપૂરચંદ શુણુગેહ કે. ૬૦ ૩૯

વજપાલ અમરો સંઘવી એ, સુંદર સંઘવી જોડિ કે. ૬૦ ૪૦

આગલિ પાછલિ ચાલતાં એ, ચોક્કીમાં સિરદાર કે. ૬૦ ૪૧

નવરંગ નેજા આગલિ એ, ગડચડ વાજઇ નીસાણુ કે. ૬૦ ૪૨

ભાઈ ભત્રીજા ભાણેજસું એ, મિલતા મિત્ર વિવેક કે. ૬૦ ૪૩

દોલતિવતા દીપતા એ, વ્યવહારી મધમા અનેક કે	હ૦ ૪૪
સાથિ દેહરામર દીપતુ એ, પૂજા સનાતન થાય કે	હ૦ ૪૫
સાધ ઘણા સધમા મળ્યા એ, ધરમ બિપરિ જસ ચિત્ત કે	હ૦ ૪૬
દાન સુપાત્રિ દીર્ઘ ઘણા એ, ધરતા મેત્રુ જ ધ્યાન કે	હ૦ ૪૭

॥ દોલ ૫ ॥

રાગ ગોરી

આઠમઈ દિન આણુદસુ, મન લમરા રે,
દીઠો સેત્રુજય દીદાર, લાલ મન લમરા રે ૪૮

રૂપા નાણુઈ કરી લૂછણા મનં દીઈ જયકનઈ સાર, લાલ મનં ૪૯
પાલીતાણુઈ ડેરા દીઆ મનં લલિતમરોવર પાલિ, લાલ મનં
સેત્રુજ ધ્યાન ધગઈ સહુ મનં સુકી મનિ જજલ લાલ મં ૫૦
ઘોઘેથી શ્રીપૂજ્ય તેડીઆ મનં આદર કરીય અપાર, લાલ મં
સામહીઉ સળલૂ કરી મનં આબ્યા પાલીતાણા મઝારિ લાલ મં ૫૧
શ્રીપૂજ્ય સાથિ સઘપતી મનં તિમ વલી સઘ સમુદાય, લાલ મં
ઋષલજિણેસર ભેટીઆ મનં લાવઈ પ્રણુમી પાય લાલ મં ૫૨
ત્રિણિ પ્રદક્ષિણા દેઈ કરી મનં આવઈ રાયણિ પામ, લાલ મં
શ્રીપૂજ્ય વાચક મુનિવરા મનં મહુ સઘ બેઠા ઉઠાસિ લાલ મં ૫૩
મઘવીની માત મળણુદે મનં શ્રાવિકા છ સઘાતિ, લાલ મં
માલ પહુઈરં મનર ગસૂ મનં કોએ કરઈ પચપાણુળહુ ભાતિ. લાલ મં

॥ દોલ ૬ ॥

નાહના મોટા બિજ મવે સાહેલડી રે, પૂજ પ્રણુમી પાય, ગુણુવેલડી રે
પ્રણલ પૂન્યઈ કરી સઘવીઈ સાં અદ્રમાલ પહેરી બિઝાય ગું ૫૫
મહુ સઘ મઘવીઈ જમાડીઓ માં પરિઘલ મનઈ પકવાન, ગું
તિમ વલી ભાઈ ત્રિણિ વડા માં મઘવી આપમી પ્રધાન ગું ૫૬

સંઘવી લષમસી અંદ્રજી સાં મનિ ધરી અધિક ઉચ્છાહ; શુ૦
 જુગતિં સંઘ જમાડીનિં સાં લીધ લષમીનો લાહ. શુ૦ ૫૭
 એકસો પંચાવન સાધસું સાં શ્રીવિજયપ્રભસૂરીરાય; શુ૦
 આદરઈ સંઘનઈ અતિ ઘણુઈ સાં પગલાં કરઈ તપગછરાય. શુ૦ ૫૮
 પુન્યવંત પોરખંદિરતણો. સાં અભયચંદ નામ પ્રસીદ્ધ; શુ૦
 સંઘમાંહિં સહૂકો એનઈ ઘરઈ સાં પાંડઈ લહણી કીદ્ધ. શુ૦ ૫૯
 જાગ્યકજન સંતોષીઆ સાં મુહ માગ્યાં દેઈ દાન; શુ૦
 શ્રીપૂજ્ય વાંદી પ્રહસમઈ સાં સંઘ ચાલઈ થઈ સાવધાન. શુ૦ ૬૦
 અગ્યારમઈ દિન આણુંદસું સાં દેઈ દમામે ધાય; શુ૦
 સાતે મજલે આવીઆ સાં ગિરિનારિ ધરીય ઉછાહ. શુ૦ ૬૧
 સહુજન સાહમા આવીઆ સાં આડંબર કરીય અપાર; શુ૦
 સુભશકુને પ્રવેશ કરઈ સાં વરત્યા જયજયકાર. શુ૦ ૬૨
 જે જિહાંથી સંઘ આવીઆ સાં નેમીસર પ્રણુમી પાય; શુ૦
 કુશલિં પેમિં નિજ ધરિં સાં તે તિહાં પોહતા થાય. શુ૦ ૬૩

॥ ઢાલ ૭ ॥

રાગ ધન્યાસી.

ભેટિ રે ભેટિ રે ભેટિ સેત્રુંજગિરિ,
 રંગભરિ ભવિકજન ઋષભસામી;
 એહ તીરથતણું ધ્યાન ધરી એકમનાં,
 પ્રહસમઈ પ્રણુમીઈ સીસ નામી. લે૦ ૬૪
 તીરથ ત્રિભુવનતણાં નામ નિરૂપમ ઘણાં,
 આળૂ સમેત ગિરિનારિ સોઈ;
 સેત્રુંજ જિન જુહારતાં ફલ અસંખ્યાં કહ્યાં,
 ભાવ ભલઈ ભેટતાં પુન્ય હોઈ. લે૦ ૬૫

ધન્ય માનવતણેા જનમ જગમા લહી

વિમલગિરિ વાટિ દ્રવ્ય જેહ વાવધ,

તેહતણા ફલતણેા પાર કુણ કહી સકધ

સાસ્વતા સુખ નર સોય પાવધ

લે૦ ૬૬

દિવમ ઘણાતણેા મનોરથ મનિ હતેા

વિમલગિરિ વ દવા ઋષલ સામી,

પ્રબલ પુન્યધ કરી સફલ સહુ તે થયુ

કેડિ કડ્યાણુ નવનિદ્ધિ પામી

લે૦ ૬૭

સ વત મત્તર સાર ખાવીમમા

જાત્ર જુગતિ કરી એહ વરપધ,

જ ગમતીરથ જૈનશામનપતી

વહીયા વિજયપ્રલસૂરી હરપધ

લે૦ ૬૮

કલસ.

ધમ સ્તવ્યો સ્વામી મુગતિગામી ઋષલ જિનવર સ કરે,

શ્રીવિજયપ્રલસૂરિ દ માહિળ મ પ્રતિ ગોયમ ગણધરે,

તમ ગચ્છિ પડિન સુમતિકુશલ ગિધ્ય વિવેકકુશલ વિબુધવરે,

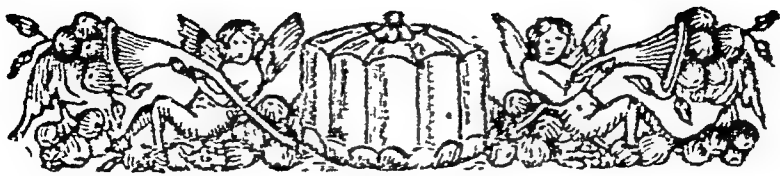
‘વિનીતકુશલ’ કહધ સેત્રુજમડણુ આનદ મ ગલ જયકરે

મ ઘ ચડવિહ સુખ કરે

૬૯

કવિલાવણ્યસમયવિરાચિત

આદિનાથ-ભાસ.

સરસતિ સરસતિ દિઉ વયણાં ઘણાં ગાઇસિ ગિરઆશુણુ સેત્રુજિતણા. ૧

ગાઇસિઉં શ્રીસેત્રુજિતણા ગુણુવિમલ વસુહાં વિસ્તર્યા,

પૂરવ નવાણૂં વાર જાણૂં આગઇ આદિ સમસર્યા;

ઇણુઇ ડૂંગર દીઠઇં નરગ નીઠઇં મુગતિનાં ફલ દૂકડાં,

પામીઇ સદગતિ. નહીય દુરગતિ દૂરિ જાઇં દૂષડાં. ૨

ભરથનરેસર અતિહિં ઉદાર એ શ્રીસેત્રુજિગિરિ પ્રથમ ઉદાર એ. ૩

ઉદાર પહિલઉ ભરથકેર ખીજઉ સુશુર સોહાવ એ,

ત્રીજઉ તિ પંડવરાય યુધિષ્ઠુર પુહુવિ પ્રકટ કરાવ એ;

ચુથુ તિ જાવડ અનઇ જાહડ કરાવ્યુ જગિ જાણીઇ,

ઉદાર છટુંઉ સાહ સમરાતાણુ વલીઅ વખાણીઇ. ૪

ધન ધન ધરમી દેસ મેવાડૂ એ ચિહું દિસિ ચઉપટ નગર ચીત્રોડૂ એ. ૫

ચીત્રોડ ધન ધન નગર નિર્મલ આમરાયકુલિ મંડણઉ,

સાહ સરણુદેવ તિ રામદેવ તિ લષમસી લષપરિ ગણઉ;

સાહ ભોઅણુપાલ તિ ભોજ રાજત ઠાકુરસી પેતાગર,

નરસિંગ તોલા ઘરણિ લીલૂ પુત્ર જનમ્યા સુરતર. ૬

રતના પોમા દશરથ ગુણુનલા ભોજ કરમા બંધવ સવે લલા. ૭

- સવિ લલા બધવ કરમ રાજત પુણ્યકાળ પ્રગટ કરઈ,
પ્રાસાદ પ્રતિમા રગમ કપ અચલ થાનક ઉદ્ધરઈ,
અતિ કરઈ આદર સાહુ બાહાદર તાસ કુરમાણુજ લહી,
ઉદ્ધાર કારિઉ આતમુ શ્રીમેતુનિગિરિ જાણુઉ સહી ૮
- પાલ્લીતાણુઈ મહજ સુહાલડી લલનમગેવગિ બાધી પાલડી ૯
- પાલડીઅ બધિ મુપધિ ગયણિ વેગિ વિમલાગિરિ ચડઈ,
શ્રીકર્મમિહતણા મનોરવ મવિ પ્રમાણુ જ પુન્ય વડઈ,
રવિરાજ નરમિહુ મત્રિ મોટા વીર ઘણુ આદર કરઈ,
શ્રીઆદિનાથ પ્રાસાદ પરિકલ કાજ સવિ કહિના મરઈ ૧૦
- મવત પત્તર વગ્મ મીત્યાસીઈ વદિ વૈશાપિ લગન પ્રકામીઈ ૧૧
- પગ્કામીઈ વરલગન પચમિ વેગિ વાહુનિ જોનગી,
ઉત્તર દપિણુ પૂર્વ પશ્ચિમ પાઠવઈ કઠોતગી,
દેવિ અશ્વા આશ્રનિ દેવિ સુપામનિ દેવિ રથ સોહાવ એ,
શ્રીમધ માગણુ જણુ મનોહર મોટા મુનિવર આવ એ ૧૨
- દુઈ પ્રતિષ્ઠા સઘ મવે મિથ્યા અન્ન અવાગી વહિન સવિ કૃત્યા ૧૩
- મવિ કૃત્યા વહિત મિલઈ માગણુ કણુય કમ્પક અમ્પ એ,
સિગાર સાગ તુપાર તેજ દાનિ દાલિદ કમ્પ એ,
ચિત્રકોટિ પામ સુપામનુ પ્રાસાદ ગતનિ કરાવીઉ,
ધન જોમવશિઈ સાહુ દસરથ મેતુનિ મધ વધાવીઉ ૧૪
- ધન વગ તરૂઅર છઈ ઘણુ છાહુડી લલતસરોવર ધન ધન પાલડી ૧૫
- પાલડીઅ ધન ધન પાસ તરૂઅર ઉતાર્યા મધ ધાટૂ એ,
વિન વેચઈ વિગના યુગતિયુગના કર્યા યુગના ધાટૂએ,
સઘપતિ મેલા લહીઅ વેલા લણુઈ મલગ લાટૂ એ,
વાજઈ નરેડી પુણ્યકેડી કગીય વહિતી વાટૂ એ ૧૬
- મિદ્ધ અનતા દુઆ ઇણુ ગિગિ વલી અનતા હોસિ ઇણુપરિ ૧૭

ઇશુ પરિં હોસિં સિદ્ધ અનંતા પંચ કોડિં પરવર્યા,
 તે ચૈત્ર માસહુતણીઅ પૂનિમ પુંડરીક મુગતિં વર્યા;
 જિનરાજ યોલધ સેત્રુજિ તોલધ અવર તીરથ કો નહીં,
 કર્મરાજ તઈ ઉદ્ધાર કીધઉ જગત્રિ જસ લીધુ સહીં. ૧૮

પ્રથવી પદ્મિનિ નારિ સોહામણી મેરૂમહી કર કંકણ દિનમણી. ૧૯

દિનમણીઅ કંકણ થાલ અંબર અક્ષત્ર વર નક્ષત્ર ભરિઉં.
 તે ઠવિઉં શ્રીફલ ચંદ્ર નિરમલ પ્રભાતે ચંદન કરિઉં;
 એ ઇસીઅ પદ્મિનિ પ્રેમ પૂરી વધાવઇ વિમલાગિરિં,
 ઉદ્ધાર અવિચલ તાહરૂ વલી વૃદ્ધિ પામુ પરિંપરિં. ૨૦

ભૂંગલ ભેરી નાટક અભિનવા સનાત્રમહોત્સવ ઉત્સવ અભિનવા. ૨૧

અભિનવા ઉત્સવ ભેરિ ભૂંગલ દીપમંગલ આરતી,
 શ્રીઆદિદેવ જિણુંદ પૂજા કરૂ કુસુમિં ભાવતી;
 ઉદ્ધાર એ સાતમુ સેત્રુજજગત્ર અચલદ્રૂ સાગરૂ,
 લાવણ્યસમઈ મુણિંદ યોલધ સંઘ ચઉવિહુ જયકરૂ. ૨૨

૫૦-રત્નકુશલવિરચિત

પાર્શ્વનાથસંખ્યાસ્તવન.

શ્રીજીરાહલિ નવખંડ પાસ વપાણીઈ રે નામઈ લીલવિલાસ,
 મ કટ વિકટ ઉપદ્રવ સવિ દ્વરિઈ ટલઈ રે મ ગલ કમલાવાસ શ્રી૦ ૧
 વરકાણુ સપરાણુ રાણુ વિશ્વનુ રે રાવણુ ગોડી પાસ,
 નવપદ્મવ શ્રીપાલ વિહાર અમીઝરૂ રે ફલવધિલોહણુ પાસ શ્રી૦ ૨
 મહીયલિ મહિમા ગાજઈ જેહનુ અતિઘણુ રે શ્રીમ ખેમર પાસ,
 આણી ભાવ રિદિ નર અહનિસ જે જપઈ રે તેહની પૂરે આમ શ્રી૦ ૩
 શ્રીચિતામણિ ચિતામણિ મમ બાણીઈ રે નવરગ નારિંગ પાસ,
 મગસી પાસ પ આચર ભાલો સામલોઢે કેડો પ્રણમુ પાસ શ્રી૦ ૪
 થ લણુ પાસે જિણેસર માયુ સુરતરૂ રે અડવડિયા આધાર,
 ભીડભજન પામ ભીડભજન જિન નમો રે દાલે રોગ પ્રચાર શ્રી૦ ૫
 થાવરતીરથ જગમા બાણિ બગતુ રે મથુરા પારસનાથ;
 અ તરિધ્ય અવતી દાદો પાસ ૭ રે મમરા આપઈ હાથ શ્રી૦ ૬
 કુલપાક મનર ગિઈ નમમુ પાસ ૭ રે કરડડીઓ કન્હાર,
 પામજિણુ દ ડલોઈ દુખવિહ ડણુ રે વામાદેવિ મન્હાર શ્રી૦ ૭
 ભાવઠિ ભજન કલિકુડ પૂજે મનરૂલી રે કહિ ઠવો વરમાલ,
 અજઝારાની ઓલગ કીજઈ અતિલલી રે વિદ્ધ ટલે તતકાલ શ્રી૦ ૮
 શુભાણિધ્યતણુ એ માગર આગરૂ રે કરૂણાનુ ભગવત,

માણિક્યસ્વામિ મનોહર પાસ જીહારીય રે સોપારિ અરિહંત. શ્રી૦ ૯
 ઘૃતકલ્પોલ જિજ્ઞેસર જે નર પૂજસઘ રે તસ ઘરિ ઘૃતકલ્પોલ;
 ધણ કણ કંચણ કંપક કામિની પુત્રસુ રે કરસઘ તે રંગરોલ. શ્રી૦ ૧૦
 રોગ સોગ દુહ દાલિદ દોહગ પંડણ રે પૂજો મનનઘ રંગિ;
 શુદ્ધંત શ્રીવામાનંદન જગધણી રે આપઘ અવિહુડ રંગ. શ્રી૦ ૧૧
 સમક્રણામણિ દીપઘ જીપઘ અરિગલ રે કામિત ફલદાતાર;
 સપતક્રણ શ્રીપાસ જિજ્ઞિંદ સોહામાણ રે આપઘ ભવનુ પાર. શ્રી૦ ૧૨
 નવનિધાન તસ મંદિર સુંદર વર રમઘ રે પૂજ જે ઉલ્લાસ;
 બાવનચંદન કેસર પૂર કપૂરસુ રે નવલુ નવક્રણપાસ. શ્રી૦ ૧૩
 ન વીસારૂ નવસારી દેસઘ સંપદા રે શ્રીનવસારીપાસ;
 વિમ્લ હરો શ્રીવિમ્લહરો જિન રાજીઉ રે સહસક્રણ સુખવાસ. શ્રી૦ ૧૪
 રણ અરિ રાઉલિ જલ ગિરિ મ બીહુ બાપડા રે જપિ વીહાનું નામ;
 આધિ વ્યાધિવિષ વેગ નિવારણ ગાડી રે ગારડીઓ અભિરામ. શ્રી૦ ૧૫
 ભોગ પુલિંદ ભલુ ભુવિ ભજ ભોગીસરૂ રે બલજો અતિ બલવંત;
 આંચલીઓ પ્રભુ ચંચલ ચોર વિહારવા રે મહીચલિ મહિમાવંત. શ્રી૦ ૧૬
 સોમ ચિંતામણિ સ્વામીજન ચિંતા હરો રે કંબોઈ શ્રીમાલ;
 દેવદયાલ અકલ જિન ઊભરવાડીઉ રે તવસુ વાણિ રસાલ. શ્રી૦ ૧૭
 અશ્વસેન નૃપનંદન નયનાનંદનુ રે પાતો પારસનાથ;
 અનીધુઆની સેવા કરતાં અતિઘણી રે મિલસઘ મુગતિનું સાથ. શ્રી૦ ૧૮
 તવરી તવરી તવરી તવરી જે જપઘ રે પ્રાહુ ઊડી જિનરાજ;
 ત્રિભુવનનાયક તવરીપાસ જિજ્ઞેસરૂ રે પામઘ અવિચલરાજ. શ્રી૦ ૧૯
 ભોગ સંયોગ તે પામઘ માનવ નવ નવા રે જસ તૂસઘ શ્રીપાસ;
 ગણિ દામાશિષ્ય 'રતનકુશલ' ભગતિઘ કહુઈ રે આપો ચરણઈ વાસ. ૨૦

કવિદીપવિજયવિરચિત

કાવીર્તીર્થવર્ણન.

અપિનામીની સેજડીઈ રગ લાગો માહરી સજની, એ દેશી

અપભ્રંજિષ્ઠ ને ધરમપ્રભુના પ્રેમે પ્રભુમુ પાય છે,
કાવીર્તીર્થમાહે ણિરાજે જગજીવન જિનરાય સાલલ મજની ૧

સામૂ વહૂઈ વાદ વિવાદે દેવલસિધર ણનાયા છે,
તેહની ઉતપત સઘલી વરણ જે જન્મ સુકૃત કમાયા. સાં ૨

શુજરદેસે શ્રીવડનગરે નાગર નાત મવાઈ છે,
ભદ્રમિવાણા ગૌત્ર છે જેહનુ શ્રાવકધર્મ વડાઈ સાં ૩

નાગર વણિક અને લઘુસાળા લાખા મધુરીવાણી છે,
દેપાલ ગાધી ધરમ ધુરધર જીવદયા ગુણપાણી. માં ૪

મકલ કુટળ સહુ પરિવારે ખલાત નગરે આયા છે,
વણજ કરતા પુન્યપમાઈ કોટી દ્રવ્ય કમાયા. સાં ૫

તેહને સુત એક અણુઓ ગાધી તે પણ પુન્ય વિશાલ છે,
નસ સુત લાઠકો ગાધી ગીરુઓ જીવદયા પ્રતિપાલ માં ૬

તેહની ધરમવહુ કૂખેથી દો સુત છે વડ લાગી છે,
વાડુઆ ગાધી ને ગગાધર જિનગુણના બેહુ રાગી સાં ૭

દીપવિજય ઠવિરાજ સદાઈ જેહને પુન્ય સપાઈ છે,

॥ ઢાલ ૧ ॥

આદિ જિનેસર વિનતી હમારી, એ દેશી.

વાહૂઆ ગાંધીને છે દોય ઘરણી પોપટીવહુ હીરાંબાઈ રે;
હીરાંબાઈને પુન્યસંભેગેં તીન પુત્ર સુખ દાઈ રે.

જૂઓ એહ પુન્યતાણી એહ લીલ. ૧

પેહેલો ગાંધી કુંઝરળ બીલે ધરમદાસ નેં સુવીર રે;
કુંઝરળ ગાંધીને છે એક ઘરણી વીરાંબાઈ ગુણધીર રે. જુઓ ૨

માતપિતા સુત વહુઅ એ વીરાં સાધે ધરમનાં કામ રે;
પોસા પડિકમણાં જિનલક્ષિત લોકોત્તર વિસરામ રે. જુઓ ૩

એક દિન સકલ કુટુંબ મલીને સુકૃત મનોરથ ભાવેં રે;
કાવી સૈહર અનોપમ ભૂમી દેખી પ્રાસાદ બનાવેં રે. જુઓ ૪

તપગચ્છપતી શ્રીસેનસૂરીસર બહુ પરિકર ગણી સાથેં રે;
સંપ્રતિ નૃપ વારાની પ્રતિમા થાપેં ઋષલ જગનાથ રે. જુઓ ૫

સંવત સોલ નેં યોગણપંચાસૈ ઋષભપ્રભુ મહારાજ રે;
સુભ મુહુરત દિન તપત ગિરાજયા દીપવિજય કવિરાજ રે. જુઓ ૬

॥ ઢાલ ૨ ॥

ઝીણા ઝરમર વરસેં મેહ ભીજેં માહરી ચુનડલી,

તથા

હારે દીવાલી થઈ આજ જિનમુખ જોવાને, એ દેશી.

હીરાંબાઈ સાસુ ને વીરાં વહુળ દરસન કરવા આવેં રે;
વહુ ઉંચી નેં બારણું નીચું દેવી સીસ ધુણાવેં;

સાજણ સુણજ્યો રે, એહ સાસુ વહુ સંવાદ. સાં ૧

બાઈળ શિખરે કર્યો બહૂ મૂલો બારણું નીચું કીધું રે;

સાલસી સાસુ ગીસ ચઢાવી વહુને મેહણ દીધુ	સાં ૨
વહુજી તમને હોસ હોય તો પીહરથી દ્રવ્ય મ ગાવો રે, ઉચા નીચા સમગી કરજ્યો મોટો સિખર બનાવો	સાં ૩
સાસુ મેહણા ઉપર વહુધ પિહરથી દ્રવ્ય મ ગાયો રે, મ વત સોલ પ ચાસે વહુધ મુહુરત પાત કરાયો	સાં ૪
પાય વરસમૈ બાવન જિનાલો દેવલ તુરત બનાયો રે, રતનતિલક પ્રાસાદ છે જેહનુ ઉત્તમ નામ મોહાયો	સાં ૫
તપગચ્છપતી શ્રીમેનસૂરીસર તે પણ મમયૈ આવે રે, સ વત સોલ પ ચાવન વરસે અજનસિલાક બનાવૈ.	સાં ૬
શ્રાવણ સુદિ નવમીને દિવમે ધરમનાથ જગ રાજે રે, દીપવિજય કવીરાજ પ્રભુજી તે દિન તખત વિરાજે	સાં ૭

॥ ઢાલ ૩ ॥

મમુદ્રવિજય સુત ચદનો સામગીયા છ, એ દેગી

સાહમા માહમી દીપતા વિસરામી રે, મિધરા દો પરમાદ ગુણ વિમરામી રે, મિદ્ધાચલની માડણી વિં ગાજે શુહિરાનાદ	શું ૧
વડી કોઈ માસુ ને વહુ વિં કરજ્યો એહવા વાદ, ધરમવાદ ફલ પુન્યના વિં બીજ મહુ વિષવાદ	શું - શું ૨
સાસુ વહુના દેહગ વિં ચાલી જગમા પ્યાત, માસુ વહુની જોડલી વિં ધન નાગરની નાત	શું શું ૩
સ ધવી દેસ વિદેમના વિં સ ધપતી નામ ધરાય તીરથયાત્રા ઉમહા વિં સુકૃત કરમ કમાય	શું શું ૪
જ ખૂમરનો મધ દીપતો વિં એ તીરથનો રખવાલ, તીન્થની રખા કચે વિં પુન્યનાણી પરનાલ	શું શું ૫
સ વત અઢારમેહુ છયામીયે વિં ગયા તીરથરાજ, ઋપલ ધરમ જિનરાજી વિં દીપવિજય કવિગજ	શું શું ૬

વિનીતકુશલવિરચિત

શત્રુંજયસ્તવન.

રાગ કાશી.

સકલ તીરથમાં મૂલગો રે લાલ, સેત્રુંજ તીરથ સાર, મન મોહ્યો રે;
 સિદ્ધ અનંતા ઈહાં હુયા રે લાલ, એહનો મહિમા અપાર. મન૦
 સેત્રુંજ સેવો લવિજના રે લાલ. આંકણી. ૧
 સેત્રુંજ માહાતમ્યમાં કહિઈ રે લાલ, સીમંધર લગવંત; મન૦
 સહસ્રપદ્યનું પાતક હરઈ રે લાલ, વિમલાચલ નામમંત. મન૦ સે૦ ૨
 લાખ પદ્યોપમનું કહિઈ રે લાલ, પાતક કરઈ ચક્રચૂર; મન૦
 વિમલાચલ વાટઈ થકા રે લાલ, પૂન્ય ભરઈ ભરપૂર. મન૦ સે૦ ૩
 જાત્ર કરી છહરી પાલતાં રે લાલ, ચોષઈ ચિત્તઈ જેહ; મન૦
 સો સાગરનું સામટું રે લાલ, પાતક વારઈ તેહ. મન૦ સે૦ ૪
 એ તીરથ મહિમા ઘણો રે લાલ, કહેતાં નાવઈ પાર; મન૦
 ઋષલ જિણુંદ સમોસર્યા રે લાલ, પૂરવ નવાણું વાર. મન૦ સે૦ ૫
 સંવત સત્તર બાવીસની રે લાલ, માહ સુદિ પંચમી સાર; મન૦
 સંઘસાથિં જાત્રા કરી રે લાલ, સફલ કર્યો જવાર. મન૦ સે૦ ૬
 સહસ્રવીર સંઘવીતાણા રે લાલ, બેટા સાતે સુજાણ; મન૦
 સંઘવી બિરૂદ સોભાવીઈ રે લાલ, કરી સંઘ સખલ મંડાણ. મન૦ સે૦
 સજ્જાણે ઊચરિં અવતર્યા રે લાલ, ચ્યારે પુત્ર પ્રધાન; મન૦
 સંઘવી રાજસી નઈ વળે રે લાલ, અમરો સુંદર જીવાન. મન૦ સે૦ ૮

દીવાન દીપક દોલતી રે લાલ, કરધ સઘ તિલક ઉદાર, મન૦
 ગઢથી સેત્રુજી લણી રે લાલ, ધન ધન તસ અપતાર મન૦ સે૦ ૯
 સઘસળલ આઠગરધ રે લાલ, જુહાર્યા ઋપલજિણુ દ, મન૦
 પોઢી પ્રતિમા ખેષતા રે લાલ, ઊપનો અતિ આણુ દ મન૦ સે૦ ૧૦
 મસ્તગિ મુગટ સોહામણો રે લાલ, આલરણુ અ ગિ અપાર, મન૦
 નેહલરિ નયણુ નિરપતા રે લાલ, પૂજધ ધમી ધનસાર મન૦ સે૦ ૧૧
 તપગછપતિ શુર વાદીયા રે લાલ, વિજયપ્રભમૂરિ દ, મન૦
 એકસો પચાવન સાધસ્થુ રે લાલ, મોલધ સારદય દ મન૦ મે૦ ૧૨
 તીરથ ભેટી લલી પરિ રે લાલ, આબ્યા કુશલધ પેમ, મન૦
 આણુ દધ ઉજ્જલગિરિ રે લાલ, જાત્ર કરી શ્રીનેમ મન૦ મે૦ ૧૩
 પૂરવપુન્યધ વલી વલી રે લાલ, સેત્રુજ નધ ગિરિનારિ, મન૦
 જાત્ર સફલ એહવી હુયો રે લાલ, મહુ કહધ વારો વાર મન૦ સે૦ ૧૪
 સુમતિકુશલ પડિતતણો રે લાલ, વિનીતકુશલ કહધ સીમ, મન૦
 સેત્રુજમડણુ માહરી રે લાલ, પૂરો મનહ જગીમ મન૦ મે૦ ૧૫

